Ministry of Health of Ukraine
Ukrainian Medical Stomatological Academy

IMEDSCOP 2020

ABSTRACT BOOK
of International Medical Students Conference in Poltava

2-3rd of April 2020
Poltava, Ukraine

Ministry of Health of Ukraine

Ukrainian Medical Stomatological Academy

Students Scientific Society

CORRIGE PRAETERITUM

PRAESENS REGE CERNE FUTURUM

Abstract book of

International Medical Students' Conference in Poltava

(IMEDSCOP 2020)

April 2-3, 2020

Poltava, Ukraine

Міжнародна студентська наукова конференція «International Medical Students Conference in Poltava 2020» (IMEDSCOP 2020) включена до плану проведення наукових, науково-технічних симпозіумів, з'їздів, конференцій, семінарів, нарад в Україні в 2019-2020 рр. (посвідчення №114 від 20 лютого 2020 р.)

Редакційна колегія

Голова оргкомітету – ректор академії, професор	**Ждан В. М.**
Заступник голови оргкомітету – проректор з наукової роботи, професор	**Кайдашев І. П.**
Заступник голови оргкомітету – куратор СНТ, професор	**Непорада К. С.**
Проректор з виховної роботи, професор	**Похилько В. І.**
Декан стоматологічного факультету, доцент	**Сидорова А. І.**
Декан медичного факультету №1, доцент	**Рябушко М. М.**
Декан медичного факультету №2, доцент	**Капустянський Д. В.**
Декан факультету підготовки іноземних студентів, доцент	**Буря Л. В.**
Начальник відділу ТЗН	**Бутович М. І.**
Голова Ради СНТ	**Шкодіна А. Д.**

Редакційна рада:

Абаровська В.
Аджала М.
Безкоровайна А.
Бєляєв І.
Бєляєва А.
Бєляєва І.
Вєткіна А.
Войнаш В.
Гриценко А.
Грінько Р.
Довгополий О.
Джугань Є.
Дікарева А.
Дрига А.
Євтушок В.
Іванов М.
Карпік З.
Качур Р.
Кобець Д.
Кір'ян Є.
Кислий В.
Ковальський О.
Лаврінець С.
Літуча Ю.
Малєжик Є.
Малик А.
Мариняк Д.
Олійник К.
Рева Р.
Свирида О.
Теймуров Р.
Тишковська Т.
Торубара О.
Чикор М.
Шевченко А.
Шепетько Ю.
Шкодіна А.
Ющенко Я. – ***гол. редакторка***

SECTION OF CLINICAL MEDICINE #1 (ALLERGOLOGY, CARDIOLOGY, ENDOCRINOLOGY, INTERNAL MEDICINE, GASTROENTEROLOGY, HAEMATOLOGY, NEPHROLOGY, RHEUMATOLOGY)

СЕКЦІЯ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ №1 (АЛЕРГОЛОГІЯ, КАРДІОЛОГІЯ, ЕНДОКРИНОЛОГІЯ, ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА, ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЯ, ГЕМАТОЛОГІЯ, НЕФРОЛОГІЯ, РЕВМАТОЛОГІЯ)

THE ASSOCIATION BETWEEN BMI AND THE CONDITION OF THE ORAL CAVITY AMONG THE YOUNG POPULATION, THE DENTAL PERSPECTIVE

Fleischhauer S.
Scientific adviser: assoc. prof. Borzykh O. A., PhD
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Internal Medicine №3 with phthisiology

Relevance. Excessive body weight is a major health problem that can lead to severe health effects. Nowadays, obesity is highly prevalent among people in Europe and America (15-30% of the population), effecting both children and adults. The main cause is determined to be the misbalance between calories intake and expenditure. During recent years, the problem became particularly concerning among young people.

Obesity is associated with several conditions of the oral cavity – caries, periodontitis and xerostomia (dry mouth). According to the recent research data, the increased body weight is associated with the decreased saliva flow, its volume, as well as changes in pH. Additionally, obesity has an impact on the treatment plans for dental patients (Ameta Primasari at all, 2019; Ignacio Roa at all, 2018).

The aim of the study. To assess the impact of the body complexity and BMI on the status of the oral cavity among the young population.

Materials and methods. The body weight, height and BMI were assessed using the formula BMI = w/h^2 (kg/m^2). Normal ratio of BMI was taken as 18, 5 -25 kg/m^2. Excessive weight – BMI over 25 kg/m^2, obesity – BMI over 27 kg/m^2. Additionally, the survey was conducted using the self-designed questioner. Also, the dental check-up and saliva pH testing were performed (using the universal pH stripes). The data was analyzed with standard statistical methods. All participants gave the consent to take part in the study and agreed for their data to be collected, stored and used for analytical purposes.

Results. 105 individuals were examined, age 20-24 (av. 22,3±1,2 years old), 61,9% female, 38,1% male. Normal BMI – 66,7%, increased BMI – 11,4% and decreased BMI – 14,3%, obesity – 7,6%. The survey revealed the certain aspects of young people's approach to body constitution, lifestyle, physical activity and dental health. The study showed the prevalence of normal BMI among the young population. In the increased BMI group no gender pattern was noticed. The pH testing showed the increased number of cases with xerostomia and the decreased saliva pH among participants with increased BMI.

Conclusions. BMI assessment and understanding of its importance regarding the health outcomes for the patients is a crucial part of the daily work of doctors of all specialties, in particular, dentists. Strong awareness about health for patients themselves has a positive impact on making healthy lifestyle choices and adhering to the medical advice.

Using the study results, the brochure was designed to support both dentists and patients to work out an appropriate management plan in cases like excessive body weight and obesity.

RATIONALITY OF NON-STEROIDAL ANTI-INFLAMATORY DRUGS USAGE IN ACUTE PAIN SYNDROME TREATMENT

Kapustianskyi I. D.
Scientific advisers: assoc. prof. Ostrovs'ka G. Y., PhD, assoc. prof. Kapustianska A. A., PhD
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Experimental and Clinical Pharmacology with Clinical Immunology and Allergology

Relevance. Acute pain syndrome impairs locomotor activity, impairs performance, and impairs patients' life quality overall. Sudden development of intense unbearable pain causes the search for a drug that quickly eliminates the pain.

Purpose of this study was to investigate the effectiveness of lornoxicam injections on the onset of acute joint pain on patients with gouty arthritis.

Materials and methods. 22 male patients, age from 35 to 50 years inclusive, were observed. The diagnosis of gouty arthritis was established according to the relevant clinical and laboratory criteria. 12 patients (54%) had acute pain localized in the I-phalanx joint of one foot, 6 patients (28%) had combination of I-phalanx joint arthritis of one foot with the lesion of one ankle joint and 4 patients (18%) with the adherence to one lesion. With the onset of patient's acute pain, lornoxicam was given intramuscularly at a dose of 8 mg per injection. First two days of acute pain, lornoxicam was given 8 mg twice daily at 8 hour intervals. The daily dose was 16 mg lornoxicam.

Results. 19 (86.36%) patients felt the pain in the joints decreased significantly after the first intramuscular injection. Subsequently, injections were continued for complete elimination of the pain. Out of 22 patients with acute pain, only 3 (13.64%) of them received an intravenous 8 mg lornoxicam intravenously after the first intramuscular injection over 5 hours. These 3 patients had gout arthritis for more than 10 years, so their pain decreased significantly after intravenous administration. All other medicines were discontinued with lornoxicam. The duration of acute pain treatment with lornoxicam was 4-6 days. Regardless of previous treatments for gout arthritis, the use of lornoxicam eliminated the manifestation of severe pain at acute onset of gouty arthritis in all 22 patients. Pain reduction occurred on the first day of lornoxicam usage at a daily dose of 16 mg. Complete elimination of acute pain was observed within 4-6 days of

treatment with lornoxicam. Positive effect achieved by intramuscular administration of the drug. 3 patients with a disease period of more than 10 years had the initial intramuscular treatment combined with a single intravenous administration.
Conclusions. The use of lornoxicam eliminates acute pain caused by gouty arthritis within 4-6 days of treatment at a dose of 16 mg per day. Administration of lornoxicam intramuscularly twice daily at a dose of 8 mg with 8 hours intervals provides guaranteed pain relief in acute gouty arthritis.

THE CONTRIBUTION OF PRO-INFLAMMATORY INTERLEUKIN-6 IN THE DEVELOPMENT OF CARDIOMYOPATHY IN TYPE 2 DIABETES IN PATIENTS WITH INCREASED BODY WEIGHT

Khushboo K., Sokolnikova N. V.
Scientific adviser: Prof. Zhuravlyova L. V.
Kharkiv National Medical University,
Kharkiv, Ukraine
Department of Internal Medicine №3 and Endocrinology

Introduction. According to statistics from the World Health Organization, the number of patients with diabetes has increased 4 times and continues to grow steadily. Hyperglycemia causes an increased risk of cardiovascular disease, including myocardial pathology, regardless of concomitant vascular causes.
The development of cardiomyopathy (CMP) in patients with type 2 diabetes mellitus (DM-2), especially those with increased body weight, is determined by changes in the metabolism of visceral adipose tissue, which increases the level of factors that increase insulin resistance - tumor necrosis factor-α, interleukin-6 (IL-6) and others.
The aim of the study. Was to determine the effect of IL-6 on the formation of CMP in patients with DM-2 with normal and overweight.
Materials and methods. The study is a fragment of research of the Department of Internal Medicine № 3 and endocrinology of KhNMU "Diabetes mellitus and problems of comorbid pathology". We examined 102 patients with DM-2 (duration of diabetes from 1 to 9 years without severe diabetic complications). The control group consisted of 20 healthy volunteers, comparable in age and gender.
In all patients and controls, body mass was measured, height was measured, and body mass index (BMI) was calculated. The content of IL-6 was determined by ELISA using Vector-Best reagent kits. An echocardiographic method was used to measure diastolic function of the left ventricular myocardium as a marker of myocardial lesion in diabetes. The maximum peak of diastolic filling was determined with rapid filling of the left ventricle E, the maximum peak of the rate of atrial filling of the left ventricle during left atrial systole A, and the E/A ratio.
Results. The first group included patients with DM-2 and BMI below 24.99 kg/m^2 (n=20). Patients with BMI above 25.0 kg/m^2 were allocated to group 2 (n=82). IL-6 (pg/ml) in the control group was 8.83±0.22; in the 1st group - 10.02±0.26; in group 2, 13.78±0.24 and significantly differed in groups (p≥0.05). The indicator E (ms) in the control group was 0.71±0.01; in the 1st group 0.63±0.01; in the 2nd group 0.58±0.006. The E/A ratio in the control group was 1.4±0.075; in the 1st 0.94±0.03, in the 2nd - 0.81±0.022 and differed significantly in the groups (p≥0.05). A correlation between the level of proinflammatory IL-6 and the E/A ratio was found in patients in group 2 (R=-0.285 (p≥0.05)). No significant correlations were found in patients of group 1 and healthy volunteers.
Conclusion. Adipokine IL-6 as a mediator of inflammation contributes significantly to the development of diastolic dysfunction, which is the primary link in the pathogenesis of heart failure in patients with DM-2.
The data of our study confirm the effect of IL-6 on the formation of CMP in patients with DM-2 and require further in-depth study of this problem.

THE EFFECTS OF FINIFIBRATE IN PATIONS WITH DIABETIC NEPHROPATHY

Lunina A. O.
Scientific adviser: Ivanchenko S. V., PhD, Karaya E. V., PhD
Kharkiv National Medical university
Kharkiv, Ukraine
Department of General Medicine - Family Medicine and Internal Medicine

Relevance. It is known that disorders of lipid metabolism in patients with diabetic nephropathy (DN) lead to decreasing of kidney function and increasing risk of cardiovascular disorders. According to a number of studies, low high-density lipoproteins and increased level of triglycerides are independent risk factors in the general population.
Purpose of the study. Evaluate the potency of fenofibrate in the treatment of patients with diabetic nephropathy.
Materials and methods. 47 patients with DN and dyslipidemia were divided into 2 groups. Patients in the first group (19 women and 7 men, 57.4 ± 2.3 years old) were treated with basic therapy. In the second group (12 women and 9 men, 52.8 ± 1.4 years old), fenofibrate was additionally prescribed at a dose of 145 mg per day for 6 months. Doppler ultrasound of the kidneys and heart was performed to evaluate the results of treatment (Evaluation of treatment outcomes were conducted on the results of Doppler ultrasound of the kidneys and heart)
Research results. Based on the results of patient's treatment who were receiving basic therapy, proteinuria level significantly decreased from (0.156 ± 0.070) g / l to (0.070 ± 0.029) g / l (p <0.05). In the group of patients receiving fenofibrate, protein loss with urine decreased from (0.28 ± 0.058) g / l to (0.059 ± 0.030) g / l per day and was statistically significantly lower than in the first group (p <0.05) . Conducting an ultrasound examination in patients in this group showed a significant decrease of the renal vascular resistance (RI) index from (0.75 ± 0.050) to (0.63 ± 0.050), (p <0.02), and a tendency of improving transmitral blood flow, namely, a decrease of IVRT from (105,436 ± 2,040) ms to (93,270 ± 4,029) ms (p <0.05) and an increase of the Ve: Va correlation from (0.854 ± 0.025) to (1.250 ± 0.040), but this was not statistically significant (p = 0.062). These effects of fenofibrate can be explained by the following: fenofibrate is an agonist of the activated peroxisome proliferator (PPAR). It was found that both PPAR and cytochrome P450 4A are expressed in the proximal tubules of the kidneys. Treatment with PPAR agonists increases the content of cytochrome P450 4A protein and the production of 20-hydroxyarachidonic acid, and thus, fenofibrate can improve blood flow, restoring the action of cytochrome P450-dependent arachidonic acid hydroxylase.

Conclusions. Received data might indicate the availability of mediated nephroprotective and cardioprotective effects of fenofibrate in addition to it's direct effect on decreasing triglycerides and high density cholesterol.

THE VALUE OF VITAMIN D IN PATIENTS WITH OSTEOARTHRITIS AND TYPE 2 DIABETES MELLITUS

Magapu V. A., Ramkiran B.
Scientific adviser: assoc. prof. Oliinyk M., PhD
Kharkiv National Medical University
Kharkiv, Ukraine
Department of Internal Medicine №3 and Endocrinology

Actuality. At present, great importance is attached to the problem of comorbidity. There is a high incidence of combined pathology – osteoarthritis (OA) and type 2 diabetes mellitus (T2DM), especially in the older age group. At the same time, there are many studies that focus on the development of OA on the background of disorders of bone metabolism.

Purpose. To determine the level of vitamin D in patients with OA and with the combination of OA and T2DM and its effect on the course of OA.

Materials and methods. In total, 50 patients were examined at rheumatology and endocrinology departments in the Kharkiv Regional Clinical Hospital. All patients were divided into 2 groups. Group 1 - 20 patients with OA, group 2 - 20 patients with combined course of OA and T2DM. The mean age of the patients was 56.08±0.71. The survey plan included anthropometric data, global knee pain [visual analog scale (VAS)], the Western Ontario and McMaster Universities Osteoarthritis Index (WOMAC), C-reactive protein (CRP). All patients with OA were made X-ray examination of knees. Determination of vitamin D level was done by ECLIA.

Results. We determined statistically significant association of the degree of functional insufficiency of the joints with increasing of complexity of diagnosis ($p<0,05$). Thus, the indices of WOMAC Pain score and WOMAC stiffness were similar in both groups, but the indices of WOMAC physical function subscore were significantly higher in patients with combined course of OA and T2DM ($p<0.05$). The level of vitamin D was statistically significant less patients with isolated OA (29.05±5.18) compared to the group of patients with comorbid pathology (36.2±5.21, $p<0.05$). We didn`t find any statistically significant correlations between the level of vitamin D and radiological changes and the indices of WOMAC in patients with isolated OA. In 2nd group of patients we determined moderate statistically significant negative correlations between the level of vitamin D and WOMAC stiffness ($r=-0.41$; $p<0.05$) and WOMAC physical function subscore ($r=-0.51$; $p<0.05$). We level of CRP in 2nd group was higher (14,61±1,99) compared to the group of patients (11,4±1,79), but this difference wasn`t significant. We determined moderate negative significant correlation between the level of CRP and the level of vitamin D in both groups of patients ($r=-0.43$; $p<0.05$, $r=-0.35$; $p<0.05$ respectively).

Conclusions. The study indicates that changes in bone metabolism are observed in groups of patient with OA and the combined course of OA and T2DM, in particular a significant decrease in vitamin D. A reliable association of vitamin D with the WOMAC index indicates a possible effect of bone metabolism disorders on the progression of OA in patients with comorbid pathology.

EFFECT OF IL-1β AND RESISTIN ON DEVELOPMENT OF CARDIOMYOPATHY IN TYPE 2 DIABETES

Mohammed K., Sokolnikova N. V, Ranjeeta P.
Scientific adviser: prof. L. V. Zhuravleva, D. Med. Sc.
Kharkiv National Medical University
Kharkov, Ukraine
Department of Internal Medicine and Endocrinology № 3

Rationale. Type 2 diabetes occurs when our body becomes resistant to insulin and pancreas produce more insulin to compensate and later pancreas becomes decompensated. Type 2 diabetes is major risk factor for cardiovascular disease.

Purpose. was to determine the effect of interleukin-1β (IL-1β) and resistin to development of cardiomyopathy (CMP) in patients with diabetes mellitus (DM) type-2.

Materials and methods. Our work is part of study of the Department of Internal Medicine and Endocrinology № 3 Kharkiv National Medical University (Diabetes mellitus and co-morbid pathology). An analysis of the survey data was performed with 102 patients with type 2 diabetes with disease duration from 1 to 9 years. Depending on the degree of CMP, patients were divided into groups: group 1 (n = 38) - with moderate CMP expression, significant distribution factor was body mass index (BMI) of less than 28.5 kg/m², group 2 (n = 64) - with severe CMP expression and BMI of more than 28.5 kg/m². The control group consisted of 20 healthy individuals.

The levels of resistin and IL-1β in serum was determined by ELISA according to standard instructions. Statistical analysis of the results was carried out Statistica 7.0.

Results. The levels of IL-1β (pg/ml) in the blood serum of patients with DM type 2 of the 1st and 2nd groups (11,34 ± 0,25 and 14.76 ± 0.28 respectively) were higher ($p <0 .05$) compared to the control group (8,12 ± 0,24). Resistin levels in patients of the 2nd group (13,19 ± 0,18, ng/ml) was significantly higher than in patients of the 1st group (10,51 ± 0,25, ng/ml, $p <0.05$) and control group (10,06 ± 0,35, ng/ml, $p <0.05$). significant correlations was found between the levels of IL-1β and resistin in patients of the group 1 ($R = +0,589$, $p = 0,00010$), and patients in group 2 ($R = + 0,450$, $p = 0,00019$).

Conclusions. The levels of IL-1β and resistin were significantly higher in patients with severe cardiomyopathy. The presence of relationship between Resistin and IL-1β can demonstrate the interaction and influence on the formation of diabetic myocardial damage of these cytokines.

Thus in patients with type 2 diabetes with a BMI of more than 28.5 kg/m2 and increased levels of pro-inflammatory IL-1β and resistin is an additional risk factor for the formation of diabetic CMP, which is a precursor to heart failure.

INFLUENCE OF METABOLIC INFLAMMATORY MARKERS ON THE FORMATION OF DIABETIC CARDIOMYOPATHY IN OBESITY PATIENTS

Jabwani M., Sokolnikova N. V.
Scientific adviser: prof. Zhuravlyova L. V.
Kharkiv National Medical University
Kharkiv, Ukraine
Department of Internal Medicine №3 and Endocrinology

Rationale. Type 2 diabetes mellitus (DM-2) is directly involved in the pathogenesis of cardiovascular disease. Due to cardiomyotropic cytotoxic action, an important role in the development of myocardial pathology is played by the proinflammatory interleukin-1β (IL-1β). It leads to the activation of apoptosis of cardiomyocytes, weakens the contractile function of the heart muscle in vitro and in the cell culture, etc. The metabolic disorders characteristic of DM-2 lead to an increase in factors that can influence the development of myocardial pathology. One such marker of a pathological metabolic cascade is leptin. In patients with diabetes mellitus 2 and obesity, leptin can bind cardiovascular and metabolic disorders, as this hormone is the most important component of the hypothalamic-pituitary system's connection with adipose tissue.

Purpose. To determine the relationship between leptin and IL-1β on the formation of diabetic cardiomyopathy in patients with DM-2.

Methods and Material. Our work is part of the study of Department of Internal Medicine №3 and endocrinology of Kharkiv National Medical University "Diabetes mellitus and comorbid pathology". The analysis of the data of the survey of 82 patients with SD-2 with a body mass index of less than 29.9 kg / m2 with diabetes of 1 to 9 years of moderate severity was carried out. The control group consisted of 20 relatively healthy individuals who were comparable in age and gender. The levels of leptin and IL-1β were determined by the enzyme immunoassay. As markers of diabetic cardiomyopathy, the determination of echocardiographic (EchoCG) parameters was adopted. For this purpose, the maximum peak of diastolic filling during rapid filling of the left ventricle E, the maximum peak of diastolic filling of the left ventricle during systole of the left atrium A, and their relationship E/A, were determined.

Results. Comparing the level of leptin (ng/ml) in the control group and the group of patients, it was found that this level was significantly different - it was respectively 7.59±0.35 and 12.72±0.65 ($p \leq 0.05$). The level of IL-1β (pg/ml) was 10.59±0.27 in the group of patients and 8.12±0.24 ($p \leq 0.05$) in the control group, and differed significantly in the groups. When comparing EchoCG data, the E/A values in the two groups were significantly different: the E/A level in the control group was 1.4±0.075, and in the patient group - 0.94±0.03 ($p \leq 0.05$). which confirms the presence of cardiomyopathy. Correlation analysis between leptin and IL-1β revealed a relationship in the patient group (R = 0.580 ($p \leq 0.05$), whereas no correlations was found in the control group.

Conclusions. We believe that in patients with diabetes mellitus 2 and obesity, proinflammatory agents such as the proinflammatory IL-1β, as well as leptin, which has a multifaceted effect on the body and appear to have pro-inflammatory properties, make a significant contribution to the development of cardiac pathology, in particular, diabetic cardiomyopathy.

THE FEATURES OF HEPATIC VASCULAR BLOOD FLOW UNDER CONDITIONS OF NON-ALCOHOLIC FATTY LIVER DISEASE AND ITS RELATION TO CHRONIC SYSTEMIC INFLAMMATION

Olatunji V. O.
Scientific adviser: assoc. prof. Chekalina N. I., D.Med.Sc., Manusha Yu. I., PhD
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Propedeutics of Internal Medicine with Patients Care, General Practice (Family Medicine)

Relevance. Non-alcoholic fatty liver disease (NAFLD) is a stage-based process that involves benign fatty liver infiltration (fatty hepatosis) with subsequent possible development of steatohepatitis, hepatocellular carcinoma and cirrhosis.

Purpose. The aim of the research was to study the status of blood flow in the portal vein (PV),
hepatic veins (HV), indicators of blood lipid spectrum and chronic systemic inflammation (CSI) in patients with NAFLD at the stage of fatty hepatosis and their relationship.

Materials and methods. We examined 110 patients of both sexes, aged 40-69 years, with NAFLD. 30 healthy individuals formed the control group. In patients' blood, we measured the level of total cholesterol (CS), low-density lipoprotein (LDL) cholesterol, tumor necrosis factor α (TNFα), interleukin-6 (IL-6), ceruloplasmin (CP) content, the expression level of mRNA gene of kappa B α inhibitor (IKBα) of nuclear transcription factor kappa B (NF-kB) in the mononuclear cells. The blood flow rate (v) in PV and HV was evaluated by impulse Doppler ultrasonography. Statistical data processing was performed using Pearson or Kendall correlation analysis.

Results. We found the increased levels of CS, LDL cholesterol, TNFα concentration (10.56+3.74 pg/ml) and IkBα mRNA gene expression (by 88.5%), which reflects the presence of dyslipidemia and the severity of CSI. Furthermore, we found the increased blood flow velocity in PV (v=0.38 m/s vs. v=0.23 m/s in healthy subjects), and in HV (v=0.20 m/s vs. v=0.15 m/s). A direct correlation was found between IkBα mRNA gene expression and TNFα content (r= 0.365, p<0.05) and IL-6 (r=0.381, p<0.05), confirming the activating role of NF-κB in CSI. The level of IkB mRNA expression was positively correlated with the level of CS and LDL cholesterol, reflecting the association between dyslipidemia and CSI. Blood flow velocity in PV was found to have a direct close correlation with IkB mRNA expression level (r=0.597, p<0.001) and IL-6 content (r=0.534, p<0.001). CP concentration had an inverse correlation with blood flow velocity in both PV (r=0.403, p<0.05) and HV (r=0.353, p<0.05). The increased blood flow velocities in PV and HV may be associated with the increased density of liver tissue in fatty hepatosis under conditions of CSI.

Conclusions. The obtained data demonstrate the relationship of CSI with dyslipidemia and increased blood flow rates in PV and HV in NAFLD. The results of the study enable us to recommend the use of blood flow velocities in PV and HV as a marker of the severity of CSI in this
pathology.

GALECTIN-3 AND SEVERITY OF ATHEROSCLEROSIS IN CORONARY ARTERIES OF ABDOMINALLY OBESE STEMI PATIENTS

Rhea S., Borovyk K.
Scientific adviser: prof. Ryndina N. G., D.Med.Sc.
Kharkiv National Medical University
Kharkiv, Ukraine
Department of internal medicine №2, clinical immunology and allergology named after academician L. T. Malaya

Relevance. At present, a great amount of traditional scales, such as GRACE, TIMI risk, are being used routinely as objective non-invasive method for assessing the severity of coronary artery disease. Engaging such new parameters is considered as a promising direction of modern medicine nowadays. One such parameter is galectin-3, which is involved in immune-inflammation, cell differentiation and fibrosis.

Purpose. The aim is to analyze the condition of the coronary arteries (CA) in STEMI and concomitant abdominally obese patients by percutaneous coronary intervention (PCI) and to estimate the presence and character of a relation between CA atherosclerotic lesions, (determined by Gensini score), and concentration of galectin-3.

Materials and methods. 32 STEMI patients with abdominal obesity between the age of 58.4 ± 3.2 years admitted to the infarction department of the State Clinical Hospital №27 were included in the study. On this cohort of patients PCI with further stenting of the infarction-dependent CA was performed within 12 hours of onset of Levine sign. The severity of atherosclerosis in coronary arteries noticed during PCI was evaluated by Gensini scale. Human Galectin-3 ELISA Kit (China) was used to evaluate Galectin-3.

Results. In 20 (62.5%) obese STEMI patients, during PCI, a combined CA injury was revealed. The most common lesions were found in the right coronary artery (RCA), left anterior descending coronary artery (LAD) and left circumflex artery (LCX). A combined lesion of these major arteries was determined in 8 cases (25%). The most frequently involved CA in atherosclerotic lesions was LAD in 89% of cases, followed by RCA - 59,3% and LCX-(48,1%). The left main coronary artery was rarely affected- involved in only 11% of such patients.

Galectin-3 levels of 23.48 - 41.42 ng/ml in obese STEMI patients were associated with an increased severity of the damage in the affected vessels indicated by high Gensini scores. A strong correlation between galectin-3 concentration and Gensini scale ($r=0.72$; $p<0.05$) was observed, with the number of affected CA ($r=0.69$; $p<0.05$) and the number of affected segments ($r=0.71$; $p<0.05$) in STEMI patients with obesity.

Conclusion. In obese patients who have STEMI, the increase of galectin-3 serum levels is suggestive of an increased severity of the coronary artery atherosclerotic damage.

PARETIC SCIATICA WITH SIGNIFICANT SPINAL STENOSIS: CONSERVATIVE TREATMENT

Tsagkaris C., Maissi N., Pavlopoulou D.,
Scientific adviser: Goules D., PhD
University of Crete
Heraklion, Greece
Faculty of Medicine

Relevance. The central spinal stenosis syndrome is classified in the Lumbo - Sciatica syndromes of mechanical etiology (LSS) and is defined as a narrowing of the sagittal diameter of the spinal canal of less than 12 mm spinal diameter of less than 10mm is considered a significant stenosis and is usually accompanied by clinical symptoms. Internationally, surgical treatment (laminectomy) is suggested for PS. In this paper, we present a series of 10 patients with central spinal stenosis and PS who has undergone successful conservative treatment.

Aim of the research. This study aims to to highlight the benefits of conservative treatment as an alternative approach to surgery

Methods and Materials. Our study spanned the period from January 2019 to August 2019 and involved a total of 10 outpatients (6 male, 4 female) suffering from PS with significant spinal stenosis. The mean age of the patients was 60 and they were all suffering from this condition for at least five years. Most of them have previously been advised to undergo surgery and they had used various medications (NSAIDs, Opioids etc) to alleviate the accompanying Chronic Pain (CP). In the curse of the disease they have suffered recurrent crises of LSS, which were treated with conservative treatment and bedding. Prior to referring to our clinic they have experienced progressively worsening sciatica, which has evolved into paretic sciatica despite the use of NSAIDs, cortisone and adjuvant analgesics (pregabalin, tramadol and codeine), which had to be stopped due to their inefficiency and many side effects.

Results. In the clinical examination inability to walk and stand upright for more than 2 minutes, foot drop and gait retreat were observed. The SLR was positive at 70o without sensory disturbances. The MRI showed multiple central spinal stenoses with sagittal diameter of 6mm (NV> 12mm) at the level of L3-L4-LS-I1. The EMG was compatible with LS rediculopathy and L1 participation. The patient received corticosteroid injections in the vertebral foramina and manipulation. At the same time the patient was receiving a daily dose of Palmitoethynolamide (PEA), an endogenous fatty acid amide intended for the treatment of chronic and neuropathic pain. Immediate relief of pain and paresis was observed and recovery of physiological function, having been stable for the last 3 months was achieved.

Conclusions. This case series indicates the efficacy of conservative treatment of significant vertebral stenosis associated PS. More specifically, it seems that conservative management is the optimal solution for patients with PS who cannot undergo surgery.

IMMUNE RESPONSE IN PATIENTS WITH CHRONIC HEART FAILURE DURING NON-SEVERE COMMUNITY-ACQUIRED PNEUMONIA BEFORE ANTIBACTERIAL TREATMENT PRESCRIPTION

Waugh O. O., Simpson T. S.
Scientific adviser: assoc. prof. Oktiabrova I. I., PhD; assoc. prof. Makharynska O. S., MD, PhD
V. N. Karazin Kharkiv National University
Kharkiv, Ukraine
Department of Propaedeutics of Internal Medicine and Physical Rehabilitation

Relevance. Hospitalized patients with community-acquired pneumonia (CAP) are at an increased risk of developing or exacerbating cardiac disorders. The most frequent causes of non-cardial death in patients with chronic heart failure (CHF) are lung diseases

Aim of the research. To study the immune response in hospitalized patients with CAP and CHF before antibacterial therapy.

Methods and materials. Immune response parameters were evaluated using blood samples from patients with mild-moderate CAP (interleukin (IL)- 1β, IL-8, IL-10, tumour necrosis factor (TNF)–α, C-reactive protein (CRP). Within 24 hours of CAP diagnosis leukocyte levels were measured before starting antibacterial therapy. The study consisted of 2 patient groups: patients with CAP and CHF (84 person) - divided into CHF functional classes (f. cl: 1 f. cl- 45 patients, 2 f. cl – 25 patients, 3 f. cl – patients, 4 f. cl- 6 patients) and patients with CAP without CHF (17 person).

Results. Proinflammatory cytokine IL-1β levels were higher in patients without CHF compared to CHF I-IV f. cl. which were statistically insignificant: (2.29±0.5 (17 patients) vs 2.17±0.28 (45 patients) vs 2.83±0.7 (25 patients) vs 1.9±0.7 (8 patients) vs 1.6±0.6 (6 patients), $p>0.05$). TNF–α cytokine levels were significantly higher in CAP patients with II f. cl CHF compared to patients with CAP and III-IV f. cl CHF (4.7±1.2 vs 1.76±0.5 vs 0.77±0.1, $p<0.05$) and insignificantly higher in patients with CHF I f. cl and patients without CHF. Levels of IL-8 associated with CHF adverse outcome in patients with CAP and III CHF f. cl were significantly lower than in groups of patients without CHF and with CHF I-II f. cl (13.4±2 vs 45.8±15.6 vs 23±4.7 vs 37.8±12.9, $p<0.05$), level of IL-8 was lower in all other groups of patients in the study (15.2±1.9). Anti-inflammatory cytokine IL-10 profile had shown significantly lower levels in CAP patient groups with concomitant CHF IV f. cl in comparison to groups without CHF or CHF I-III f. cl (5.5±0.3 vs 12.2±1.5 and 11.1±1.4 vs 11.6±2.3, $p<0.05$). There were no significant differences in levels of CRP in CAP patients with IV f. cl compared to groups without CHF or CHF I-III f. cl they were higher (18.8±3.2 vs 16.3±1.7 vs 14.2±1.5 vs 15.7±1.3 vs 16.7±3.5, $p>0.05$). A similar situation was observed with leukocyte levels: insignificantly higher levels of leukocytes were found in CAP patients with CHF III-IV f. cl compared to CAP patients without CHF or I-II f. cl of CHF (10.2±2.2 and 9.5±1.7 vs 7.05±0.5 vs 8±0.7 and 6.9±0.4, $p>0.05$).

Conclusions. High concentrations of cytokines can reflect pneumonia severity and predict possible CHF exacerbation in elderly patients. The older patients were the more significant was cell immunity activation with inhibition of humoral immune response. This can be associated with an increase in comorbidity index with age, immune response suppression or prolongation of cytokine response in older patients.

ОСОБЛИВОСТІ ПАТОГЕНЕЗУ РОЗВИТКУ ГЕПАТОТОКСИЧНИХ РЕАКЦІЙ У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНУ ЛІМФОЦИТАРНУ ЛЕЙКЕМІЮ
PATHOGENETIC FEATURES OF HEPATOTOXIC REACTIONS DEVELOPMENT IN PATIENTS WITH CHRONIC LYMPHOCYTIC LEUKEMIA

Агашков Є. О.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Маслова Г. С.
Ahashkov Ye. O.
Scientific adviser: assoc. prof. Maslova G. S., PhD
Українська медична стоматологічна академія,
м. Полтава, Україна
Кафедра внутрішньої медицини №1

Актуальність. Проведення хіміотерапії (ХТ) пацієнтам із В-клітинною хронічною лімфоцитарною лейкемією (В-ХЛЛ) супроводжується ризиком розвитку гепатотоксичних реакцій. Потребують подальшого вивчення основні патогенетичні механізми уражень печінки у даної категорії пацієнтів, що дозволить оптимізувати вибір схеми лікування з урахуванням факторів негативного прогнозу.

Мета роботи. Оцінити характер гепатотоксичних реакцій у хворих на В-ХЛЛ в залежності від наявності пухлинної інфільтрації печінки.

Матеріали і методи. Досліджено історії хвороб 11 пацієнтів з діагнозом В-ХЛЛ, які проходили специфічне лікування і померли у гематологічному відділенні КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М. В. Скліфосовського Полтавської обласної ради» протягом 2011-2019 років. Віковий діапазон склав 34-76 років. Співвідношення чоловіків до жінок - 6 (54,55%) / 5 (45,45%). В залежності від наявності пухлинної інфільтрації печінки пацієнти були розподілені на 2 групи: I (n=5) – хворі на В-ХЛЛ без пухлинної інфільтрації печінки; II (n=6) – хворі на В-ХЛЛ з пухлинною інфільтрацією печінки. Оцінювали показники біохімічної панелі до ХТ і на 7-й день: аланінову і аспарагінову (АСТ) амінотрансферазу, загальний білірубін, гаммаглутамілтранспептидазу (ГГТП), лужну фосфатазу, загальний білок, сечовину. Визначали тип гепатотоксичних реакцій. Ступінь тяжкості гепатотоксичних реакцій оцінювали за критеріями Common Terminology Criteria for Adverse Events (CTCAE), Version 4.02.

Результати. Порушення функціональних печінкових тестів у межах ступінь II за CTCAE виявлено 100% пацієнтів в I і II групах. Цитолітичний синдром був наявний у 60% (3/5) пацієнтів I групи та 16,67% (1/6) хворих II групи, холестатичний – у 20% (1/5) пацієнтів I групи та у 66,67% (4/6) пацієнтів II групи, змішаний – у 20% (1/5) хворих I групи та 16,67% (1/6) хворих II групи. У пацієнтів II групи на 7-й день ХТ спостерігали зростання активності ГГТП у сироватці крові у 1,27 рази та зниження рівня загального білку у 1,27 рази порівняно із первинним обстеженням ($p<0,05$).

У хворих ІІ групи після ХТ спостерігали прямий кореляційний зв'язок між активністю АСТ та рівнем загального білірубіну (r=0,936; p<0,05), між рівнем сечовини і загального білірубіну (r= 0,996; p<0,05), рівнем АСТ та концентрацією сечовини (r=0,910; p<0,05).

Висновки. Пухлинна інфільтрація тканин печінки у хворих на В-ХЛЛ асоціювалась із порушеннями печінкових тестів у вигляді холестатичного синдрому із порушенням білковосинтетичної функції печінки.

ОСОБЛИВОСТІ ГОМЕОСТАЗУ ЦИТОКЕРАТИНУ-18 ТА ЙОГО РОЛЬ У ПАТОГЕНЕЗІ ПРОГРЕСУВАННЯ НЕАЛКОГОЛЬНОЇ ЖИРОВОЇ ХВОРОБИ ПЕЧІНКИ НА ТЛІ ОЖИРІННЯ ТА ХРОНІЧНОЇ ХВОРОБИ НИРОК
PECULIARITIES OF CYTOCERATIN-18 HOMEOSTASIS AND ITS ROLE IN THE PATHOGENESIS OF PROGRESSION OF NON-ALCOHOLIC FATTY DISEASE OF OBESITY AND CHRONIC KIDNEY DISEASE

Антонійчук В. І.
Науковий керівник: д. м. н., доц. Антонів А. А.
Antoniichuk V. I.
Scientific adviser: assoc. prof. Antoniv A. A., D.Med.Sc.
ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»
м. Чернівці, Україна
Кафедра внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб

Актуальність. Ожиріння та хронічної хвороби нирок (ХХН) займають провідну роль серед проблем сьогодення, проте діагностика специфічними методами досі викликає труднощі у терапії.

Мета роботи. Дослідити особливості гомеостазу цитокератину-18, як маркера інтенсивності апоптозу, та його роль у патогенезі прогресування неалкогольної жирової хвороби печінки (НАЖХП) на тлі ожиріння та залежно від стадії коморбідної хронічної хвороби нирок (ХХН).

Матеріали та методи. Обстежено 444 хворих: з яких 84 хворих на НАЖХП із ожирінням І ступеня (1 група), яка містила 2 підгрупи: 32 хворих на неалкогольний стеатоз (НАСП) та 52 хворих на неалкогольний стеатогепатит (НАСГ); 270 хворих на НАЖХП із коморбідним ожирінням І ступеня та ХХН І-ІІІ стадії (2 група), у тому числі 110 хворих на НАСП та 160 хворих на НАСГ. Групу контролю склали 90 хворих на ХХН І-ІІІ стадії із нормальною масою тіла (3 група). Для визначення залежності перебігу НАЖХП від форми та стадії ХНН групи хворих були рандомізовані за віком, статтю, ступенем ожиріння, активністю НАСГ. З метою оцінки цитокінової індукції апоптозу вивчали вміст цитокератину-18 (ЦК-18) (DRG) методом ІФА на аналізаторі „Labsystems Multiskan MS" (Нідерланди). Згідно з даними літератури, пороговим значенням вмісту ЦК-18 щодо встановлення вірогідного діагнозу НАСГ є значення вмісту в крові ЦК-18 більше 395 Од/л, а показник нижче зазначеного свідчить про НАСП, за якого істотно зростає інтенсивність апоптозу.

Результати. Отримані результати досліджень вказують на те, що у хворих на НАСГ із ХХН встановлена істотна активація процесів апоптозу. Так, середній показник вмісту в крові цитокератину-18 у хворих на НАСП перевищив показник у ПЗО у 5,7 рази (p<0,05), за коморбідності НАСП із ХХН – у 6,4 рази (p<0,05) із наявністю вірогідної міжгрупової різниці. Аналіз інтенсивності апоптозу у хворих на НАСГ, залежно від наявності коморбідної ХХН вказує на вірогідне збільшення вмісту в крові ЦК-18 у хворих на НАСГ – у 7,2 рази у порівнянні з ПЗО (p<0,05), хворих на НАСГ із ХХН – у 7,5 рази (p<0,05). Водночас, показник вмісту в крові ЦК-18, який є біохімічним маркером апоптозу гепатоцитів, у хворих на ХХН мав тенденцію до зростання (у 1,3 рази), але зміни не були статистично значущими (p>0,05).

Висновки. При неалкогольному стеатозі печінки та стеатогепатиті на тлі ожиріння та ХХН встановлено істотне підвищення вмісту в крові цитокератину-18 у порівнянні з перебігом без коморбідної патології нирок, які беруть участь у механізмах взаємообтяження та прогресування НАЖХП та ХХН. Даний дисбаланс поглиблюється при прогресуванні НАСП у НАСГ, залежно від ступеня стеатозу та стадії фіброзу печінки.

РОЛЬ КОМПЛЕКСНОЇ ГЕРІАТРИЧНОЇ ОЦІНКИ В РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ЗДОРОВОГО СТАРІННЯ
THE ROLE OF COMPLEX GERIATRIC EVALUATION IN THE IMPLEMENTATION OF THE HEALTHY AGING STRATEGY

Болюх В. В.,
Науковий керівник: к. мед. н. Сакевич В. Д.
Boliukh V. V.,
Scientific adviser: Sakevych V. D., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики – сімейної медицини

Актуальність. Надзвичайно актуальною в наш час є проблема здорового старіння. Численні потреби медичного, соціального й психологічного характеру, що формуються з віком, визначають необхідність розробки та впровадження державної системи комплексних заходів медико-соціальної допомоги населенню літнього віку. Всесвітня доповідь про старіння та здоров'я, опублікована в 2015 році, акцентує увагу на **здоровому старінні**. В рекомендаціях визначають його, як процес розвитку і підтримки функціональної здатності, що забезпечує добробут в літньому віці.

Мета роботи. Визначити напрямки для практичних заходів по сприянню здоровому старінню з одною спільною метою: довести до максимуму функціональну здатність.

Матеріали та методи. Проведено обстеження підопічних Горбанівського геріатричного пансіонату ветеранів війни та інвалідів. Метод обстеження - комплексна геріатрична оцінка, що включає визначення фізичного, функціонального, психоемоційного та соціального статусу літньої людини з подальшою розробкою плану заходів для підвищення якості життя. Визначені закономірні вікові зміни організму - гомеорез. Функціональний статус визначали за можливістю самообслуговування і ступенем незалежності людини від допомоги оточуючих по його здатності виконувати основні функції, активності в повсякденному житті і інструментальної активності. Повсякденну активність обстежуваного оцінювали за здатністю самостійно приймати їжу, одягатися, відвідувати

туалет, купатися, переміщатися по кімнаті. Для виявлення порушень настрою застосовували шкалу оцінки депресії GDS-15(Geriatric Depression Scale), що включає 15 питань.
Результати. Проведена комплексна геріатрична оцінка - всебічне обстеження літньої людини, за результатами якого складено індивідуальний план ведення пацієнта, що включає рекомендації по дієті, фізичній активності, медикаментозній та немедикаментозній терапії, облаштування побуту, адаптивним технологіям, соціальній підтримці і догляду.
Висновки. Визначені основні два шляхи для досягнення здорового старіння: розвиток і підтримка індивідуальної життєздатності та надання можливості людям зі зниженою функціональною здатністю виконувати важливі для них дії. Геріатрія - одна з наймолодших і водночас найгуманніших медичних спеціальностей, яка не тільки дозволяє вирішувати проблеми довголіття, але і сприяє моральному відродженню суспільства.

ОЦІНКА ЯКОСТІ ЖИТТЯ ЗА ОПИТУВАЛЬНИКОМ EUROQOL EQ-5D-5LУ ХВОРИХ НА ГОСТРІ ЛЕЙКЕМІЇ QUALITYOFLIFE ASSESSMENT INPATIENTS WITH ACUTE LEUKEMIA USINGEUROQOL EQ-5D-5LQUESTIONNAIRE

Бутиріна І. Д.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Маслова А. С.
Butyrinal. D.
Scientific adviser: assoc. prof. MaslovaG. S., PhD
Українська медична стоматологічна академія,
Полтава, Україна
Кафедра внутрішньої медицини №1
Актуальність. Гострі лейкемії (ГЛ) належать до найбільш злоякісних захворювань людини. Основним методом лікування ГЛ є хіміотерапія (ХТ). Протягом останніх десятиліть досягнуто значних успіхів у лікуванні даної категорії хворих. Проте проведення ХТ супроводжується розвитком ряду побічних ефектів, які можуть суттєво вплинути на якість життя (ЯЖ) пацієнтів. Вивчення ЯЖ хворих на ГЛ у динаміці ХТ має особливого значення для своєчасної діагностики порушень фізичного і психічного стану як показника особистої реакції на ХТ та факт онкологічного захворювання.
Мета роботи. Оцінитиия кість життя хворих на ГЛ в залежності від варіанту лейкозу і досягнення клініко-гематологічної ремісії з використанням міжнародного опитувальника EuroQolEQ-5D-5L.
Матеріали і методи. Обстежено 15 хворих на ГЛ, які на момент анкетування перебували на стаціонарному лікуванні у гематологічному відділені КП "ПОКЛ ім. М. В. Скліфосовського Полтавської обласної ради". Серед хворих 7 жінок (46,6%), та 8 чоловіків (53,4%). Середній вік хворих склав 57,2 роки. Встановлення діагнозу та лікування хворих відбувалося відповідно до наказу МОЗ України від 12.05.2016 №439. За FAB класифікацією визначали варіант ГЛ. Пацієнти були розподілені на 2 групи залежно від варіанту ГЛ: I (n=6) – хворі на гостру лімфобластну лейкемію (ГЛЛ); II (n=9) – хворі на гострі мієлобластні лейкемії (ГМЛ).Для оцінки ЯЖ використовували міжнародний опитувальник EuroQol EQ-5D версія 5L.
Результати. Під час аналізу результатів опитування виявлено, що порушення у сфері «Рухливість» помірного і сильного ступеню мало місце тільки у 62,5% (5/8) хворих II групи, 4 із них не досягли клініко-гематологічної ремісії (КГР). Труднощі у категорії «Догляд за собою» помірного ступеню також мало місце тільки у хворих на ГМЛ. Порушення у сфері «Повсякденна діяльність» виявлено у 60% (3/5) хворих I групи і у62,5% (5/8) – II групи. «Біль і дискомфорт» фіксували у 60% (3/5) пацієнтів I групи і у 62,5% (5/8) – II групи. Важливо, що наявність «Тривоги/Депресії» відмічали 60% (3/5) хворих на ГЛЛ і 88,9% (8/9) пацієнтів із ГМЛ. До того ж помірний і тяжкий ступінь відхилень зафіксовано тільки у хворих II групи, 75% (3/4) із яких не досягли КГР. Середній показник за шкалою «Термометр» у I групі склав 56,6±7,5 балів, у II групі – 48,8±6,9 балів.
Висновки. Проведення ХТ хворим на ГМЛ супроводжується більш вираженими порушення якості життя пацієнтів у категоріях «Рухливість», «Догляд за собою», «Біль і дискомфорт», «Тривога/Депресія» порівняно із хворими на ГЛЛ.

СУГЛОБОВА ФОРМА БОРЕЛІОЗУ В ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ РЕВМАТОЛОГА JOINT INFLAMMATION DUE TO BORRELIOSIS IN ACTIVITY RHEUMATOLOGICAL PRACTICE

Вансович О. С.
Науковий керівник: Туряниця С. Р. ; к. м. н., доц. Тернущак Т. М.
Vansovych O. S.
Scientific adviser: Turyanitsa S. R., assoc. prof. Ternuschak T. M., PhD
ДВНЗ « Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, Україна
Кафедра госпітальної терапії.
Актуальність. Стрімке поширення в урбанізованих міста, стерта первина картина зараження, атипові прояви перебігу хвороби.
Мета роботи. Висвітлити клініко-патогенетичні особливості суглобової форми хвороби Лайма. Звернути увагу на атипові прояви перебігу хвороби, які можуть вплинути на виставлення діагнозу та підбору лікування.
Матеріали та методи. Об'єктом дослідження були пацієнти ревматологічного відділення, Закарпатської обласної лікарні ім. Андрія Новака. Усім пацієнтам проводилося визначення кількості болючих та припухлих суглобів, проводили оцінку больового синдрому. Використовувався метод магнітно-резонансної томографії, та ЕМГ. Визначали маркери запального процесу в крові. Для верифікації діагнозу хвороби Лайма проводилося визначення антитіл класу IgM та IgG до Borrelia burgodorferi високочутливим тестом ELISA. Результат вважався позитивним, якщо за IgM виявляються 2 із 3 смужок антигенів – артрит вважається гострим та за IgG – 5 смужок із 10 – артрит вважається хронічним. Пацієнти отримували антибактеріальну прогноз - модифікуючу терапію (орально амоксиклав 2 г на добу) впродовж 30 днів.

Результати. Усі пацієнти були працездатного віку, середній вік у жінок та чоловіків суттєво не відрізнявся і становить 34,7% (+/- 6,32). Найчастіше (75%) у патологічний процес залучався колінний та плечовий суглоби. Майже в половини пацієнтів одночасно із суглобовим проявом відмічалися ознаки системного запалення (нездужання, субфебрильна температура, головна біль, міалгія, зміни шкіри та набряки). Антибактеріальна прогноз-модифікуюча терапія була найефективнішою у хворих.

Висновки. Хвороба Лайма є недооціненою, недостатньо вивченою, виснажливою організму людини, викликається спірохетою. Найчастіше - це Borrelia burgdorferi, але ми не відкидаємо Borrelia mayonii, Borrelia afzelii та Borrelia garinii в етіології виникнення захворювання. Показом до обстеження на бореліоз пацієнтів з артритичним симптомокомплексом є нетиповий перебіг артритичного синдрому в осіб, які проживають в ендемічній зоні, та не обов'зкового в анамнезу укусу кліща та наявності мігруючої еритеми. Хвороба Лайма, без медикаментозного лікування викликає широкий спектр симптомів, залежно від стадії протікання хвороби вони можуть суттєво різнитися, та в залежності від індивідуального стану організму. В усіх випадках із атиповим симптомокомплексом антибактеріальна прогноз-модифікуюча терапія була ефективнішою.

ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОГО ПЕРЕБІГУ ТА ДІАГНОСТИКИ АЛЕРГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ СЕРЕД МОЛОДІ
PECULIARITIES OF THE CLINICAL COURSE AND THE DIAGNOSTICS OF ALLERGIC DISEASES AMONG YOUNG PEOPLE

Вуразка К. В.
Науковий керівник: к. мед. н., Ляховська Н. В., к. мед. н., доц. Ляховський В. І.
Vurazka K. V.
Scientific adviser: Liakhovska N. V., PhD, assoc. prof. Liakhovskiy V. I., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра експериментальної та клінічної фармакології з клінічною імунологією та алергологією

Актуальність. Алергопатології - одні з найпоширеніших захворювань в світі. Прояви алергічних реакцій спостерігаються у 10-40% населення різних країн. Вони істотно знижують якість життя, працездатність і здатність до навчання, а також є однією з найбільш частих причин звернення до лікаря. Зв'язок алергії з фенотипом, соціально-побутовими умовами, якістю харчуванням обумовлює медико-соціальне значення захворювання. Особлива увага приділяється дослідженню реакції гіперчутливості у осіб молодого віку та методам скринінгу даної патології.

Мета роботи. з'ясувати особливості (фенотипічні, соціально-побутові, спадкові) виникнення алергопатології, дослідити варіабельність клінічних провів та особливості діагностики.

Матеріали та методи. Нами опрацьовано дані 300 анкет, які були розроблені на основі загальноприйнятих опитувальників та заповнені студентами в період з 2017-2020 рр. А також додатково проведено внутрішньошкірні прік-тести у алергоскомпроментованих осіб.

Результати. За період дослідження кількість осіб, що вказують на алергію зросла на 10%. Серед опитаних у 40,6 % спостерігаються різні прояви алергічних реакцій. У 60,4% осіб переважають прояви алергічного риніту. До найпоширеніших алергенів належать: пил різного походження (алергічні прояви у 40,6%), харчові продукти (14,4%), лікарські препарати (11,5%), хімічні речовини (18,5%), епідермальні алергени домашніх тварин (5,5%) та інсектні алергени (9,5%). На відміну від даних 2017 р. знизилась кількість осіб з проявами харчової алергії ($p<0,05$) та збільшилась з ознаками медикаментозної непереносимості. Інші показники є відносно сталими у порівнянні з минулими роками. Частіше прояви алергії спостерігаються у осіб зі світлим кольором волосся, особливо у жінок. Серед осіб з підозрою на алергію: 45,8% проявів регулярно та неконтрольовано приймали нестероїдні протизапальні препарати; більшість опитаних проживають у сільській місцевості. 25% анкетованих осіб зазначають алергію в сімейному анамнезі, а 28% мають хронічні захворювання, 7,3% перенесли грибкову інфекцію. Опитаним підозрою на алергопатологію було проведено внутрішньошкірні прік-тести з алергенами домашнього та побутового пилу, епідермальними алергенами, міксом бур'янів, злакових, дерев. У 69,4 % обстежених результати прік-тестів збіглися з результатами анкетування. Однак, у 22,6 % опитаних, що в анкеті вказали на певний алерген, внутрішньошкірний тест виявив інші причини алергопроявів. У 8% реакції гіперчутливості методом прік-тесту виявлено не було.

Висновки. Поширеність алергопатологій невпинно зростає. Проаналізовані нами дані переважно збігаються з даними світової статистики. Використання опитувальників при підозрі на алергопатологію є ефективним, однак потребує проведення додаткових скринінгових досліджень. Оскільки навіть студентам-медикам не завжди вдається анамнестично правильно визначити причинний алерген та проаналізувати особливості перебігу алергії.

ОЦІНКА ВПЛИВУ ХОНДРОПРОТЕКТОРІВ, ВІТАМІННО-МІНЕРАЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ ТА АНТИОКСИДАНТІВ НА ПОКАЗНИКИ ЗГОРТАННЯ КРОВІ ТА СТАН СУГЛОБІВ В ПАЦІЄНТІВ З ГЕМОФІЛІЄЮ А
ASSESSMENT OF THE EFFECTS OF CHNDROPROTECTORS, VITAMIN-MINERAL COMPLEXES AND ANTIOXIDANTS ON THE BLOOD CONVERSION INDICATORS AND STATE OF JOINTS IN PATIENTS WITH HEMOPHILIA A

Габорець Я. В., Капітула В. І
Науковий керівник: к. мед. н., Бондарчук С. В.
Haborets Y. V., Kapitula V. I.
Scientific adviser: Bondarchuk S. V., PhD
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
м. Вінниця, Україна
Кафедра внутрішньої медицини №2

Актуальність. Згідно з даними Всесвітньої організації гемофілії загальне число хворих в світі приблизно становить 400 000 осіб. Основним проявом гемофілії є підвищена кровоточивість, серед якої гемартрози складають 92% всіх випадків кровотеч. Враховуючи такий стан проблеми, вивчення ключових механізмів розвитку

даного ускладнення, дослідження стану суглобів в пацієнтів з гемофілією, а також методів профілактики та лікування гемофілічної артропатії досі залишається актуальним питанням.

Мета роботи. Вивчити вплив хондропротекторів на гемостаз у хворих на гемофілію; провести порівняльний аналіз ефективності застосування хондропротекторів та комплексного їх використання разом з вітамінно-мінеральними комплексами та антиоксидантами у хворих на гемофілію; сформулювати рекомендації щодо реабілітації хворих на гемофілічну артропатію.

Матеріали та методи дослідження. Для визначення стану суглобів в пацієнтів з гемофілічною артропатією нами було проведене анкетування хворих, що знаходилися на лікуванні у відділенні гематології ВОКЛ імені М. І. Пирогова. В дослідженні взяло участь 30 пацієнтів. Крім цього, ми використовували дані рентгенологічного дослідження суглобів, магнітно-резонансної томографії, показники коагулограми, швидкості осідання еритроцитів. Пацієнти, були розподілені на три групи: І група - контрольна- (10 осіб) – не отримували лікування хонропротекторами, вітамінно-мінеральними комплексами, та антиоксидантами, ІІ група (10 осіб) – отримували лікування хондропротектором «Терафлекс». ІІІ група (10 осіб) –отримували комбіновану терапію хондропротектором та вітамінно-мінеральним комплексом з антиоксидантами.

Результати. Загальна тривалість дослідження становила 2 роки. Серед пацієнтів ІІ групи позитивний ефект від монотерапії хондропротектором спостерігався тільки в хворих з І стадією артрозу (4 особи; за даними об'єктивних та інструментальних методів дослідження). Комбінована терапія хондропротектором та вітамінно-мінеральним комплексом з антиоксидантами виявилась ефективною в 7 з 10 пацієнтів ІІ групи з ІІ-ІІІ стадією артрозу та проявлялась поліпшенням якості життя пацієнтів, зменшенням ознак запального процесу (за даними анкетування, фізикальних та інструментальних методів дослідження), та зменшенням частоти крововиливів в суглоби. При застосуванні «Терафлекс» в пацієнтів двох груп суттєвого впливу на гемостаз ми не прослідкували.

Висновки. застосування хондропротектора в поєднанні з вітамінно-мінеральним комплексом з антиоксидантами сприяє покращенню стану суглобів в пацієнтів з гемофілічною артропатією.

РОЗПОВСЮДЖЕНІСТЬ ДЕЯКИХ ФАКТОРІВ РИЗИКУ РОЗВИТКУ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕЗІЇ У ОСІБ МОЛОДОГО ВІКУ ТА МОЖЛИВІ НАПРЯМИ ЇХ КОРИГУВАННЯ

PREVALENCE OF SOME RISK FACTORS OF DEVELOPMENT OF ARTERIAL HYPERTENSION IN YOUTH AND THE POSSIBLE CORRECTION DIRECTIONS

Карлінська І .О., Іваницька Т. А.
Науковий керівник: проф. Бурмак Ю. Г.
Karlinska I. O., Ivanytska T. A.
Scientific adviser: prof. Burmak Yu. H.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна.
Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини).

Актуальність. Есенціальна гіпертензія (ЕГ)– найбільш розповсюджена патологія серцево-судинної системи та одна з основних причин смертності в усьому світі. Серед факторів ризику (ФР) розвитку ЕГ є ті, що модифікуються (надлишкова маса тіла, вживання алкоголю, паління, низька фізична активність, споживання солі, стреси) і ті, що не підлягають модифікації. У тих хворих, які страждали на ЕГ з молодого віку мало місце швидке прогресування, несприятливий перебіг захворювання та ранній розвиток небезпечних для життя ускладнень.

Мета роботи. Визначення розповсюдженості ЕГсеред студентів академії, виявлення її зв'язку з наявними ФР та визначення можливих напрямів її коригування.

Матеріали і методи. Нами було обстежено 165 студентів академії шляхом проведення анкетування з використанням розробленого нами скринінг-опитувальника та модифікованого опитувальника SF-36. Усім обстеженим вимірювався артеріальний тиск (АТ), а за умови виявлення його підвищення проводили добовий моніторинг АТ (ДМАТ).

Результати. При обстеженні 165 студентів (76 осіб чоловічої та 89 осіб жіночої статі, середній вік 20.4±1.3 років) було виявлено, що у 26 - високий нормальний АТ (САТ) 130–139 мм рт ст, (ДАТ) 85–89 мм рт ст), що відповідало 16%. У цих студентів були виявлені наступні ФР: надлишкова вага (індекс маси тіла (ІМТ) ≥ 25,0)- 4 випадки, ожиріння 1 ступеня (ІМТ ≥ 30,0-34,9) - 2 випадки, паління - 6 випадків. Питома вага ФР серед студентів із нормальним АТ, порівняно із групою з високим нормальним АТ, була більш ніж удвічі меншою. Дані дослідження основної групи (26 осіб з високим нормальним АТ) порівнювали з даними групи контролю (20 осіб, що мали АТ в межах САТ ≤120-129 мм рт. ст, ДАТ ≤80-84 мм рт ст). За даними опитувальника SF-36 показники якості життя по всіх шкалах у досліджених основної групи, порівняно із групою контроля, були нижчими, показники фізичного і психічного компонента здоров'я у обстежених основної групи відповідали значенням 51,8±2,8 та 38,7±3,4 (в групі контролю, відповідно, 53,8±2,3 та 39,3±2,1). Порівняльний аналіз показників ДМАТ виявив значно вищі показники САТ і ДАТ за весь період моніторування в основній групі при цьому показники денного САТ в цій групі (143,8 ±7,8 мм рт ст) виходили за межі значень нормального високого АТ і відповідали значенням артеріальної гіпертензії 1 ступеня (у групі контролю показники денного АТ становили 119,8 ± 7.4мм рт ст). Проведенням кореляційного аналізу в основній групі був виявлений сильний позитивний зв'язок між рівнем підвищення АТ та ІМТ ($r=0,72$ $p<0,05$).

Висновки. Розповсюдженість високого нормального АТ серед обстеженого контингенту студентів академії складає 16%, що збігається із загальновідомими даними. Виявлені особи мають достатній рівень якості життя, проте більш, ніж удвічі більшу розповсюдженість ФР, що модифікуються, при цьому ІМТ тісно пов'язаний із рівнем підвищення АТ. Розробку і реалізацію профілактичних заходів сімейному лікарю і кардіологу необхідно здійснювати спільно з ендокринологом та психологом.

СТАН М'ЯЗОВОЇ СИСТЕМИ У ЖІНОК З ОСТЕОАРТРОЗОМ
CONDITION OF MUSCULAR SYSTEM OF WOMEN WITH OSTEOARTHRITIS

Ольховська С. В.
Науковий керівник: к. мед. н., ас. Олійник М. О.
Olkhovska S. V.
Scientific adviser: Prof. As., Oliinyk M. O., PhD
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна
Кафедра внутрішньої медицини №3 та ендокринології

Актуальність. За даними епідеміологічних досліджень поширеність остеоартрозу (ОА) в популяції висока. Так, частота ОА великих (опорних) суглобів у осіб старше 65 років варіює від 19,2 до 50%. Провідна роль у збереженні стабільності суглобів належить м'язам, які утримують їх у фізіологічному положенні та забезпечують, разом зі зв'язками та капсулою, повноцінне функціонування. Дегенеративні зміни м'язових волокон, асоційовані зі старінням, лежать в основі розвитку саркопенії.

Мета роботи. Визначити наявність саркопенії у жінок хворих на ОА шляхом визначення стану скелетних м'язів та визначення взаємозв'язку порушень функції м'язів із клініко-рентгенологічними проявами ОА.

Матеріали та методи. Усього було досліджено 20 жінок. Середній вік хворих становив 58,55±1,47 років. Діагноз саркопенії був встановлений відповідно до критеріїв саркопенії EWGSOP (2018). М'язова функція була досліджена за допомогою визначення швидкості ходьби на коротку відстань (4 м), швидкість ходьби вважалася низькою за результатом ≤0,8 м/с. Другим етапом був проведений аналіз м'язової сили і маси. Оцінка м'язової сили була визначена за допомогою ручного динамометра, зниження нормальної м'язової сили було встановлено за показника <16 кг. Індекс знежиреної маси тіла був визначений за допомогою біоелектричного імпеданс-аналізу. Стан саркопенії оцінювався за індексом знежиреної маси <6,76 кг/м^2.Усім хворим було проведено рентгенологічне дослідження суглобів; виразність больового синдрому, скутість та функція суглобів визначалась за індексом WOMAC.

Результати. У результаті дослідження визначено, що показник сили м'язів кисті становив від 12,0 кг до 27,0 кг, при цьому зниження м'язової сили визначено у 30% жінок. Індекс знежиреної маси у досліджених пацієнтів з ОА варіював від 10,3 до 33,1 кг/м^2 (в середньому становив 22,5±1,43 кг/м^2). Швидкість ходи становила від 0,7 м/с до 1,15 м/с, середня швидкість ходи становила 1,03±0,05 м/с. Аналізуючи отримані дані, саркопенія діагностована у 6 пацієнтів, пресаркопенія – у 10 пацієнтів. У групі хворих виявлено значні негативні кореляції між швидкістю ходи та сумарним балом за WOMAC (r=–0,58, p<0,05), рівнем болю за WOMAC (r=–0,52, p<0,05) та функціональною недостатністю за WOMAC (r=–0,46, p<0,05). Також був визначений негативний зв'язок між тривалістю ОА та швидкістю ходи (r=–0,46, p<0,05).

Висновки. У досліджених хворих на гонартроз спостерігались висока частота розвитку пресаркопенії та саркопенії, що може свідчити про вплив м'язової дисфункції на якість життя та перебіг ОА у жінок.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОРОЛИКІВ В ПІДГОТОВЦІ ДО ЗАНЯТЬ З КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ
EFFICIENCY OF USING VIDEOS IN PREPARATION FOR CLINICAL IMMUNOLOGY

Перевертайло А. В., Корба А. І.,
Науковий керівник: асистент Ляховська Н. В.
Perevertailo A. V., Korba A. I.,
Scientific adviser: asist. Liakhovska N. V.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра експериментальної та клінічної фармакології з клінічною імунологією та алергологією

Актуальність. Використання інтернету як джерела інформації за останні десятиліття значно зросло. Зараз YouTube є одним із найбільш відвідуваних сайтів та головним веб-освітнім ресурсом для студентів-медиків. Клінічна імунологія є зразковим предметом для використання навчальних відеороликів, оскільки містить безліч абстрактних понять, розуміння яких можна покращити візуальним зображенням складних фізіологічних процесів.

Метою цього дослідження було оцінити здатність студентів покращити свої знання з клінічної імунології за допомогою інтернет відеороликів. Визначити, чи може бути YouTube корисним джерелом інформації для студентів-медикв при самостійній підготовці до занять.

Матеріали та методи. Нами було проаналізовано якість сприйняття матеріалу з теми "Імунна відповідь" у 76 студентів 5 курсу стоматологічного та медичного факультетів. В якості наочного відео матеріалу використовували відео виробництва IMGENEX, Immune Response, Toll Like Receptors Pathway".

Результати. Для оцінки сприйняття інформації ми використовували суб'єктивне оцінювання рівня знань студентів з вказаної теми тричі. Перший раз після самостійної підготовки вдома, другий – після розбору теми з викладачем, третій - після перегляду навчального відео. Достовірної різниці в суб'єктивній оцінці знань відмічено не було. Приріст показників суб'єктивного оцінювання між 1 і 2 опитуваннями складав в середньому 32%, 1 і 3 не більше 20%. У 25% опитаних студентів розуміння теми після перегляду відео знизилося на 15%. Іншим критерієм (об'єктивне оцінювання) стало написання тестових завдань. Студенти давали відповідь на 12 запитань, з вказаної теми до та після перегляду відеоролику. Варіанти тестів з вказаної теми до та після перегляду були різними. Після розбору теми середня кількість позитивних відповідей на тестові запитання складала 32%. Тоді як після перегляду відео, з поясненням незрозумілих аспектів викладачем, кількість позитивних відповідей становила 67%, що є статистично достовірно (p < 0,05, критерій Фішера).

Висновки. Використання відеоматеріалу для вивчення різнопланового матеріалу є ефективним способом для покращення знання тем. Проте перегляд на2вчальних відеороликів часто потребує пояснення викладача для більш точного розуміння викладеного матеріалу.

ЗМІНИ ПОКАЗНИКІВ ГЕМОСТАЗУ У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНЕ ЛЕГЕНЕВЕ СЕРЦЕ БРОНХО-ЛЕГЕНЕВО ГЕНЕЗУ В ПОЄДНАННІ З ІШЕМІЧНОЮ ХВОРОБОЮ СЕРЦЯ
CHANGES IN HEMOSTASIS IN PATIENTS WITH CHRONIC PULMONARY HEART BRONCHOPULMONAR GENESIS IN COMBINATION WITH CORONARY HEART DISEASE

Скиданов О. В.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Треумова С. І., к. мед. н., доц. Петров Є. Є.
Skydanov O. V.
Scientific adviser: Assoc. prof. Treumova S. I., D.Med.Sc., Assoc. prof. Petrov Ye. Ye., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики(сімейної медицини)

Актуальність. Хронічне обструктивне захворювання легень(ХОЗЛ) і ішемічна хвороба серця(ІХС) є провідними причинами захворюваності і смертності та мають високу коморбідність .Важливе місце в патогенезі тромбоцитарних ускладнень при цій коморбідності має активація судинно-тромбоцитарного гемостазу, що обумовлює актуальність виконання цієї роботи.

Мета роботи. Вивчити особливості зміни показників гемостазу у хворих на ХЛС в коморбідності із ІХС.

Матеріали та методи. Вивчалися показники гемостазу в 4-х групах хворих в співставленні за віком та статтю (1-а група – 32 хворих на ХЛС без ознак НК, 2-а група – 32 хворих з ознаками НК $II_{Аст}$ –порівняльна група; 3-а група – 32 хворих на ХЛС з ІХС без ознак СН, 4-а група – 64 хворих на ХЛС з ІХС із ознаками СН $II_{Аст}$ –основна група, у середньому віці 57,5 ±1,2 роки. Основою розвитку хронічного легеневого серця(ХЛС) було ХОЗЛ.

Результати. У хворих на ХЛС, особливо 4-ї групи (ХЛС з ІХС), спотерігається гіперкоагуляція: збільшується кількість тромбоцитів до 390,0 ± 13,0 × 10^9/л при 320,0 ± 13,0 × 10^9/л у хворих 2-ї групи. ($P_2 < 0.05$); зменшується антитромбін III на 6,2 ± 0,6с($P_2 < 0,05$) причому ці зміни вже мають місце у цих хворих в стадії компенсації, а ще більше вони змінюються в порівнянні з групою здорових осіб та хворих 3-4 групи, тобто у хворих на ХЛС з ІХС (P_3 $*/^{\pm}$ <0,05). Підвищується рівень тромбінового часу у хворих поєднаної патології з наявністю СН $II_{Аст}$ (4-а групи) на 6,8 ± 0,6с (P_2< 0,05), без СН $II_{Аст}$ (3-1 групи) на 4,6 ± 0,4с (P_1<0,05). Знижується тромбіновий індекс, особливо в поєднанній патології в стадії декомпенсації, збільшується рівень фібриногену. Етаноловий тест у хворих 3-ї групи збільшувався в співставленні з 1-ю групою в 1,7 рази (P_1<0,05), 4-ї групи в співставленні з 2-ю групою – в 1,6 рази (P_2<0,05). Відповідно – розчинний фібрин в 2,2 і 1,6 рази (P<0,05). У хворих на ХЛС з ІХС, особливо з ознаками СН $II_{Аст}$ збільшується час плазмінового лізису, що свідчить про пригнічення процесів фібринолізу.

Висновки. У хворих на ХЛС з ІХС підсилюються процеси гіперкоагуляції крові; підвищується ступінь пригнічення фібринолізу. Реологічні порушення крові більш виражені у хворих поєднаної патології і характеризуються синдромом гіперв'язкості, що обумовлює необхідність розробки методів корекції ланок гемостазу.

ДИНАМІКА ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ТУБЕРКУЛЬОЗУ ЗА ОСТАННІ 50 РОКІВ В УКРАЇНІ ТА ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ (ЗА ДАНИМИ МЕТОДИЧНОГО АРХІВУ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПОЛТАВСЬКОГО ОБЛАСНОГО КЛІНІЧНОГО ПРОТИТУБЕРКУЛЬОЗНОГО ДИСПАНСЕРУ)
THE DYNAMICS OF THE EPIDEMIOLOGICAL RATE OF TUBERCULOSIS DURING THE LAST 50 YEARS IN UKRAINE AND POLTAVA REGION (ACCORDING TO THE DATA OF THE METHODICAL ARCHIVE OF UTILITY ENTERPRISE OF POLTAVA REGION CLINICAL TUBERCULOSIS DISPENSARY)

Стаднік Є. О., Лоцько В. І.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Вородюхіна А. К.
Stadnik Ye. O., Lotsko V. I.
Scientific adviser: assoc. prof. Vorodyukhina A. K., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра внутрішньої медицини №3 з фтизіатрією

Актуальність. Третина населення світу інфікована збудником туберкульозу(ТБ), 60 млн людей у світі хворіють на ТБ, кожного року виявляють від 3 до 5 млн нових випадків ТБ. Найнебезпечніше – це поява резистентного ТБ, стійкого до дії протитуберкульозних препаратів.

Мета роботи. Надати порівняльну характеристику епідеміологічних показників ТБ за останні 50 років в Україні та Полтавській області, встановити причинний зв'язок захворювання на ТБ з різними факторами.

Матеріали та методи. Нами проведений аналіз статистичних звітів комунального підприємства Полтавського обласного клінічного протитуберкульозного диспансеру в період з 1969 по 2019 роки за наступними епідеміологічними показниками ТБ в Полтавській області та Україні: захворюваність на легеневий ТБ з бактеріовиділенням і без, на всі форми ТБ, на резистентний ТБ, контингенти, смертність, вік хворих, соціальний стан, поєднана патологія ТБ з наступними захворюваннями: ВІЛ/СНІД, психічні та поведінкові розлади, пов'язані з вживанням алкоголю та наркотичних речовин.

Результати. З 1969 по 1994 роки спостерігається тенденція до зменшення захворюваності на чутливий ТБ всіма формами на 43,3% в Україні й 58,7% в Полтавській області, зменшення контингентів на 63% в Україні та 65,9% в Полтавській області, зменшення смертності на 51,36% в Україні та 58% в Полтавській області. З 1995 по 2018 роки спостерігається тенденція до збільшення захворюваності на чутливий ТБ всіма формами(особливо з бактеріовиділенням), зменшення контингентів і смертності. Є значне зростання резистентного ТБ(у 2018 році % МРТБ серед нових випадків в Україні збільшився на 1,1% у порівнянні з 2017 роком), ТБ поєднаного з ВІЛ/СНІД(у 2018 році збільшився на 3,36% в Полтавській області й 9,8% в Україні у порівнянні з 2017 роком), та психічними та поведінковими розладами, пов'язаними із вживанням алкоголю і наркотичних речовин. Незалежно від типу ТБ вражається молодий вік людей, найчастіше в межах від 20 до 55 років, соціально не захищених.

Висновки. В сьогоднішніх умовах прогноз в Україні та Полтавській області щодо захворюваності на ТБ(особливо на резистентний ТБ) і смертності – негативний.

ОБІЗНАНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ЩОДО НАДМІРНОЇ ВАГИ ТА ОЖИРІННЯ ЯК ФАКТОРА РИЗИКУ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ
POPULATION AWARENESS ABOUT OVERALL WEIGHT AND OBESITY AS A RISK FACTOR OF CARDIOVASCULAR DISEASES

Юзленко Ю. С., Катриченко Л. О.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Трибрат Т. А., к. мед. н., доц. Шуть С. В.
Yuzlenko Y. S, Katrichenko LO
Scientific adviser: assoc. prof. Trybrat T. A., PhD, assoc. prof. Shut' S. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія,
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини)

Актуальність. Незважаючи на досягнуті в останні десятиліття успіхи в профілактиці й лікуванні серцево-судинних захворювань (ССЗ), оптимізація профілактики залишається однією з найбільш актуальних проблем сучасної медицини.

Мета роботи. Вивчити обізнаність населення щодо надмірної ваги та ожиріння як фактора ризику серцево-судинних захворювань.

Матеріал і методи. Оцінювали обізнаність населення щодо надмірної ваги та ожиріння як фактора ризику серцево-судинних захворювань серед неорганізованого населення у віці від 20 до 82 років в кількості 129 чоловік. З цієї когорти у 97 осіб вимірювали артеріальний тиск (АТ), окружність талії, визначали наявність надлишкової ваги за індексом маси тіла (ІМТ).

Результати. Встановлено, що досить поширені надлишкова маса тіла (НМТ) та ожиріння(ОЖ) як серед жінок (20,65 і 18,48%), так і серед чоловіків (37,34 і 12,03% відповідно). Серед обстежених пацієнтів у 42,01% чоловіків та у 52,77% жінок спостерігався підвищений артеріальний тиск, а у 24,36% чоловіків та у 41,20% жінок виявлені різні зміни на електрокардіограмі. Серед всіх пацієнтів проведено опитування з метою виявлення їх знань про НМТ та її ускладнення. Практично кожна третя жінка з надмірною вагою (36,79%) та ожирінням (32,89%) не вважає, що підвищена маса тіла підвищує серцево-судинний ризик. 19,75% жінок з НМТ і 15,81% з ожирінням взагалі не вважають наявне у них підвищення маси тіла фактором ризику ССЗ. Чоловіки з НМТ (30%) і ожирінням (38,33%) не вважають підвищення ваги важливим фактором ризику. Всім респондентам було запропоновано відвідування школи «Здоров'я», де проводилась освітня програма з питань профілактики та корекції основних факторів ризику виникнення ожиріння та серцево-судинних захворювань. Через 6 місяців проводилося повторне обстеження, були отримані наступні **Результати.** у 21,31% чоловіків з НМТ і у 30,93% чоловіків з ОЖ покращилися показники ІМТ, серед жінок з НМТ у 25,92% і жінок з ОЖ (19,52%) нормалізувалися ІМТ, тим самим зменшився ризик серцево-судинних захворювань.

Висновки. Обізнаність населення щодо факторів ризику серцево-судинних захворювань знаходиться на низькому рівні. Дотримання здорового способу життя, раціональне харчування, проведення освітньої програми є невід'ємною частиною у веденні хворих з НМТ та ожирінням, що призводить до зниження ризику серцево-судинних захворювань.

СТРУКТУРА ПРЕДИКТОРІВ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ГОСПІТАЛІЗОВАНИХ ПАЦІЄНТІВ
STRUCTURE OF CARDIOVASCULAR DISEASE PREDICTORS IN HOSPITALIZED PATIENTS

Янчевська М. І., Гафорова М. М.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Трибрат Т. А., Гончарова О. О.
Yanchevska M. I., Haforova M.
Scientific adviser: assoc. prof. Trybrat T. A., PhD, Гончарова О. О.
Українська медична стоматологічна академія,
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини)

Актуальність. Серцево-судинні захворювання (ССЗ) залишаються найбільш значущою проблемою для багатьох розвинених країн світу . В зв'язку з цим рання діагностика ССЗ і їх корекція є важливою проблемою сучасної медицини.

Мета роботи. Провести аналіз частоти виникнення предикторов ризику серцево-судинних захворювань у пацієнтів, госпіталізованих в терапевтичне відділення Зміської клінічної лікарні за 2019 рік.

Матеріал та методи. Виконано проспективний аналіз 100 історій хвороби пацієнтів госпіталізованих в терапевтичне відділення на ішемічну хворобу серця (ІХС) :стабільну стенокардію, I-IV ФК, СН 0-III у віці 39-85 років, методом випадкової вибірки. При оцінці структури госпіталізованих пацієнтів досліджувалися: стать, вік, дані анамнезу, об'єктивного огляду, клініко-лабораторних та інструментальних методів дослідження. Кількісний аналіз результатів дослідження і статистичну обробку даних проводили за загально прийнятими статистичними методами і за допомогою програми Exel.

Результати. Встановлено, що середній вік пацієнтів ІХС склав 62,37 ± 11,13 років, з них 59% чоловіків і 41 % жінок. На першому місці за частотою коморбідних станів варто відзначити артеріальну гіпертензію - у 77%, на другому - хронічний холецистит має 41% пацієнтів, тобто фактично кожен другий пацієнт має дану патологію, на третьому - хронічну обструктивну хворобу легенів -34,7%; Третина пацієнтів мала фібриляцію передсердь(35,2%); в анамнезі перенесений інфаркт міокарда 57%, 17% перенесли гостре порушення мозкового кровообігу, цукровий діабет - 15%.

Аналіз лабораторних та інструментальних методів дослідження показав, що 79,7% пацієнтів мали частоту серцевих скорочень вище 80 уд / хв, яка є також предиктором смерті від ССЗ ; 89 % мали гіпертрофію лівого шлуночка, зниження ФВ < 43- 31,8%. Дисліпідемія спостерігалася в 60,3% випадків.

Висновки. Встановлено високу поширеність основних факторів ризику ССЗ . Своєчасне виявлення факторів ризику і їх корекція призведе до зниження захворюваності та смертності від ССЗ.

ОСОБЛИВОСТІ ПОРУШЕНЬ ЛІПІДНОГО ОБМІНУ У ХВОРИХ НА НЕАЛКОГОЛЬНИЙ СТЕАТОГЕПАТИТ
FEATURES OF DISORDERS OF LIPID EXCHANGE IN PATIENTS WITH NON-ALCOHOLIC STEATOGEPATITIS

Ярославцева А. С.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Маслова Г. С.
Yaroslavtseva A. S.
Scientific adviser: assoc. prof. Maslova G. S., PhD
Українська медична стоматологічна академія,
м. Полтава, Україна
Кафедра внутрішньої медицини №1

Актуальність. Протягом останніх десятиліть в усьому світі відмічається зростання захворюваності на неалкогольний стеатогепатит (НАСГ), яка коливається на популяційному рівні від 3 до 58%. У більшості випадків НАСГ перебігає безсимптомно, що призводить до несвоєчасної його діагностики. Відомо, що у 10-25 % хворих на момент встановлення діагнозу НАСГ мають місце ознаки цирозу печінки. З іншого боку НАСГ асоціюється із атерогенною дисліпідемією, яка потенціює ризик розвитку гострих коронарних подій.

Мета роботи. Оцінити особливості порушень ліпідного обміну у хворих на НАСГ залежно від наявності синдрому цитолізу.

Матеріали і методи. Обстежено 36 хворих на НАСГ, що перебували на лікуванні у гастроентерологічному центрі КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М. В. Скліфосовського Полтавської обласної ради» з 2018 по 2019 рік. Співвідношення чоловіків і жінок склало 15(42%)/21(56%) осіб, віковий діапазон – 31-76 років. Діагноз НАСГ був поставлений згідно з наказом № 826 МОЗ України від 06.11.2014 р. Проводили оцінку показників біохімічного аналізу крові: аланінову (АЛТ) і аспарагінову (АСТ) амінотрансферази, загальний холестерин (ЗХ), ліпопротеїди низької щільності, ліпопротеїди високої щільності, тригліцериди (ТГ), індекс атерогенності (ІА). Пацієнти були розподілені на 2 групи залежно від зростання активності ферментів цитолізу: І (n=20) – хворі на НАСГ із підвищеною активністю амінотрансфераз; ІІ (n=16) – хворі на НАСГ із нормальною активністю амінотрансфераз. До практично здорових осіб увійшли 20 осіб віком 20-25 років, із них 11 чоловіків, 9 жінок.

Результати. У всіх 100% (20/20) пацієнтів І групи мало місце зростання активності АЛТ, що у 45% (9/20) супроводжувалось підвищенням активності АСТ. Активність АЛТ у хворих І групи була у 3,2 рази (61,95±27,16 проти 19,43±8,15) Од/л (p<0,05), а активність АСТ – у 2,2 рази (43,9±14,0 проти 19,93±5,8) Од/л (p<0,05) більше ніж у ІІ групі. Порушення ліпідного обміну виявлено у 90% (18/20) хворих І групи і у 81,25% (13/16) хворих пацієнтів ІІ групи. У пацієнтів І групи рівень ЗХ у сироватці крові відповідав 6,24±2,1 ммоль/л, ІА – 4,58±1,4, ТГ – 3,09±0,82 ммоль/л. У хворих ІІ групи спостерігались менш виражені зміни ліпідного профілю, а саме вміст ХС у сироватці крові був 5,89±1,28 ммоль/л, ІА – 3,48±1,06, ТГ – 2,48±1,05 ммоль/л. До того ж у пацієнтів І групи рівень ТГ у сироватці крові у 2,4 рази перевищував показник практично здорових осіб (3,09±0,82 проти 1,29±0,23) ммоль/л (p<0,05).

Висновки. Наявність синдрому цитолізу у хворих на НАСГ сприяє прогресуванню порушень ліпідного обміну.

МЕТАБОЛИЧЕСКИЙ СИНДРОМ У ПАЦИЕНТОВ С КАРДИОВАСКУЛЯРНОЙ ПАТОЛОГИЕЙ
METABOLIC SYNDROME IN PATIENTS WITH CARDIOVASCULAR DISEASE

Аимбетов Т. Д.
Научный руководитель: д. м. н., проф. Тайжанова Д. Ж., Курманова А. Т.
Aimbetov T. D.
Scientific adviser: prof. Taizhanova D. Zh., D.Med.Sc., Kurmanova A. T.
НАО Медицинский университет Караганды,
г. Караганда, Казахстан
Кафедра внутренних болезней №1

Актуальность. За последние 20 лет число людей с сахарным диабетом во всем мире увеличилось более чем вдвое. Предполагается, что к 2025 г. их количество достигнет 380 миллионов. В декабре 2006 г. Генеральная Ассамблея ООН приняла резолюцию, объявляющую диабет международным социально значимым заболеванием. Сахарный диабет стал вторым заболеванием после ВИЧ, которому был присвоен данный статус

Цель. Оценить частоту выявления метаболического синдрома у пациентов с кардиоваскулярной патологией.

Методы исследования. Под нашим наблюдением находилось 118 больных кардиологического отделения (66 женщин и 52 мужчины) в возрасте от 45 до 80 лет (средний возраст – 53,5 ±2,1). Оценивался уровень холестерина (ХС), триглицеридов (ТГ), липопротеидов высокой плотности (ЛПВП), липопротеидов низкой плотности (ЛПНП), глюкозы натощак, артериального давления (АД), окружности талии (ОТ), индекс массы тела (ИМТ). Метаболический синдром (МС) диагностировался на основании критериев ATP III (2001, 2005) и IDF (2005), также по результатам анкетирования были проанализированы наличие факторов риска у данных пациентов.

Результаты. Значимое повышение ОТ более 88 см было выявлено у 18 женщин (27,3%), 102 см и более - у 15 мужчин (28,8%). ИМТ (кг/м²) в среднем составил 30,0-34,9 у женщин и 35,0-39,0 у мужчин. Среднее значение артериального давления составило 155,5 ±13,0/ 92,0 ±8,0 мм. рт. ст. Доля пациентов с артериальной гипертензией (АГ): 1 степени - 10%, 2 степени - 29%, 3 степени - 61%. Плазменные уровни общего холестерина составили в среднем 5,6 у женщин, 6,0 у мужчин. Повышение уровня триглицеридов ≥ 1,7ммоль/л - отмечалось у 18 (27,3%) женщин и 18 мужчин (34,6%). Снижение уровня ХС ЛПВП <1,0 ммоль/л отмечалось у 18 (34,6%) мужчин и <1,2 ммоль/л у 16 женщин (24,2%). Повышение уровня ХС ЛПНП > 3,0 ммоль/л отмечалось у 23 (44,2%) мужчин, у 10 (15,2%) женщин. Глюкоза в плазме крови натощак ≥ 6,1 ммоль/л - выявлена у 42 (63,6%) женщин и 37 (71,2%) мужчин. Сахарный диабет 2 типа – был выявлен у 40 (60,6%) женщин, у 36 (69,2%) мужчин. Часто встречаемые факторы риска были курение – 73,3%, низкая физическая активность 61,8%, семейный анамнез СД 48,9%, АГ 54,3%.

Заключение. МС у пациентов кардиологического отделения оказался достаточно высоким (27,9 %). Распространенность МС была несколько выше у мужчин, чем у женщин, причем чаще встречался у лиц среднего и пожилого возраста. АГ оказалась наиболее частым компонентом МС, в меньшем количестве отмечены нарушение гликемии натощак, снижение ЛПВП, центральное ожирение, высокий уровень ТГ.

SECTION OF CLINICAL MEDICINE #2 (INFECTIOUS DISEASES, OBSTETRICS AND GYNECOLOGY, PHTHISIOLOGY)

СЕКЦІЯ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ №2 (АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ, ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ, ФТИЗІАТРІЯ)

THE ROLE OF OXIDATIVE STRESS ON ASSISTED REPRODUCTIVE TECHNOLOGY

Keshav K., Gradil O. G.
Kharkiv National Medical University
Department of Obstetrics and Gynecology #2
Kharkiv, Ukraine

Introduction. According to recent studies, the maturation of the egg in the follicular fluid activates the oxidation processes, with the induction of superovulation indicators of oxidative stress (OS) increase tenfold. This process has a damaging effect on cellular structures, increases the level of reactive oxygen species (peroxides and free radicals) and their inactivation is by an antioxidant system. If the strength of the OS exceeds the body's defenses, the processes of apoptosis are activated, which leads to cell death. As a marker of oxidative stress and deficiency of antioxidants, 8-isoprostane produced by oxygen radicals in the oxidation of tissue phospholipids has been proposed.
In the body there are powerful levers of antioxidant effects, one of them is melatonin.

Aim of the research. Despite the widespread use of assisted reproductive technologies (ART) in clinical practice, infertility and reproductive function remain an urgent problem of today, which dictates the need to refine the techniques used, to improve the quality and efficiency of modern ART.

Methods and materials. The content of melatonin and 8-isoprostane in serum and follicular fluid was studied against controlled ovarian stimulation in 66 patients with infertility who were divided into 2 equal groups. The control group consisted of 33 healthy women of reproductive age. Melatonin has been found to have pronounced antioxidant action, thereby increasing the number of oocytes obtained in poor responders, and 8-isoprostane is a reliable indicator of oxidative stress and the work of the antioxidant system in blood serum and follicular fluid. The use of antagonists and agonists of gonadotropic hormones to induce superovulation leads to an increase in the processes of oxidative stress in the follicular fluid, which has a damaging effect on the egg, thereby reducing the effectiveness IVF.

Results. In group II of patients who received melatonin at a dose of 20 mg per day for preventive purposes, the number of eggs obtained was 2.3 times higher.

Conclusions. 8-isoprostane proven to be a reliable indicator of oxidative stress and the work of the antioxidant system, its content has an inverse relationship with the number of eggs obtained after CBS. Melatonin has a pronounced antioxidant effect, thereby increasing the number of oocytes obtained in patients with reduced ovarian reserve.

СИНДРОМ ХРОНІЧНОГО ТАЗОВОГО БОЛЮ: ПРИЧИНИ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА
CHRONIC PELVIC PAIN SYNDROME: REASONS AND CHARACTERISTYCS

Безкоровайна А. О.
Наукові керівники: д. мед. н., проф. Громова А. М. ; к. мед. н., доц. Ляховська Т. Ю.
Bezkorovayna A. O.
Scientific advisers: prof. Gromova A. M., D.Med.Sc. ;assoc. prof. Lyahovska T. Yu., PhD
Українська медична стоматологічна академія
Кафедра акушерства та гінекології №1
м. Полтава, Україна

Актуальність. Найбільш цитованим визначенням синдрому хронічого тазового болю (СХТБ) є “біль в тазу чи гіпогастрії, пов’язаний чи не пов’язаний із менструальним циклом, що триває мінімум 6 місяців, постійно чи з проміжками, та спричиняє функціональну непрацездатність чи обмеження щоденної активності”.Мільйони жінок у всьому світі стаждали чи страждають від СХТБ в певний період життя, і поширеність цього явища може сягати 39,1%.Складність визначення першопричини тазового болю (у 60% випадків пацієнтка лишається недіагностованою) та пошуку відповідного лікування становить актуальність даної теми.

Мета роботи. Дослідитиможливі причини та визначні характеристики СХТБ, виокремити анамнестичні ознаки, оцінити та порівняти поширеність серед гінекологічних хворих.

Матеріали та методи. Ми провели огляд світових літературних джерел для порівняння визначень та аналізу причин СХТБ. Також за допомогою Pelvic Pain Assessment Form (яку ми переклали українською та адаптували відповідно до вітчизняних класифікацій) ми опитали амбулаторних та стаціонарних гінекологічних пацієнток Полтави зі скаргами на тазовий біль протягом 6 місяців і довше (дослідження наразі триває).

Результати. СХТБ охоплює диспареунію, дизхезію, дизурію чи поглиблення дисменореї, або може траплятись окремо від даних симптомів. До того ж він може спричинятись такими станами, як ендометріоз, адгезії, синдром тазового венозного повнокрів’я тощо, що значно ускладнює діагностику. Соціальні, нейро- та психогенні фактори також часто асоціюються з СХТБ. Синдром тазового венозного повнокрів’я, що вважається діагнозом виключення, займає значну частку в етіології СХТБ – близько 30% за деякими даними.
Обов’язковими ознаками СХТБ є його тривалість більше 6 місяців, порівняно незначна ефективність терапії, відсутність вираженого органічного ураження, що відповідало б інтенсивності відчуттів пацієнтки, наявність ознак депресивних чи поведінкових розладів, прогресуюче обмеження фізичної активності.
Серед досліджених нами жінок >80% мали циклічний біль, що тривав протягом всього періоду менструації (73,3%) чи в перші кілька діб, та лише у 13,3% поєднувався з болючістю молочних залоз. Найчастіше біль описували як ниючий, судомний, гострий/пронизливий та пульсуючий, без іррадіації. Більшість опитаних мали

історію травм, фізичного, сексуального або емоційного насильства, тривоги, депресії чи харчових розладів в анамнезі перед початком тазового болю.
Висновки. На сьогодні СХТБ є актуальною проблемою, що потребує подальшого дослідження та вивчення. Наразі навіть немає єдиної класифікації цього синдрому для гінекологічних пацієнток. Однак не виклакає сумніву, що успіх діагностики на початковому етапі обстеження прямо залежить від обговорення скарг та детально зібраного анамнезу.

ВАГІТНІСТЬ І ПРЕНАТАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ У МЕШКАНОК ЯНАО З ІМТ ОЖИРІННЯМ В АНАМНЕЗІ
PREGNANCY AND PRENATAL RESULTS IN YANO PATCH WITH BMI OBESITY IN ANAMES

Боєчко Д. І., Соловьева Е. Н.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Шевлюкова Т. П.
Boechko D. I., Solovyova E. N.
Scientific adviser: prof. Shevlyukova T. P., D.Med.Sc.
Тюменський державний медичний університет
Кафедра акушерства і гінекології
м. Тюмень, Росія

Актуальність. За даними вітчизняних дослідників, поширеність надлишкової маси тіла у дітей і підлітків в різних регіонах Росії коливається від 11,6 до 20%, а ожиріння - від 2,3 до 5% [1].Дана проблема актуальна серед дітей і підлітків ЯНАО. Необхідно враховувати той факт, що ЯНАО відноситься до гіпокомфортним територіям з сильною напругою адаптаційних систем організму [2].
Мета роботи. Провести аналіз поширеності ІМТ і ожиріння на педіатричній дільниці №3 ЯНАО «Кондинське районна лікарня», а також оцінити фактори ризику формування ожиріння.
Матеріали та методи. В основу даної роботи покладені результати клінічного обстеження 965 дітей різних вікових груп, які спостерігаються на педіатричній дільниці. Комплексна оцінка стану здоров'я, наявність факторів ризику аналізувалася по амбулаторної документації на педіатричній дільниці, а також за допомогою антропометричних методик. Дані вносилися і оцінювалися за допомогою програмного засобу ВОЗ Anthro, яке дозволяє розраховувати індивідуальні показники ІМТ і SDS ІМТ і оцінювати їх відповідно до діючих норм ВОЗ.
Результати. Частота народження надлишкової маси тіла склала 17,1% (57), крім того, 6,9% (11) осіб страждали ожирінням. З урахуванням SDS ІМТ з 11 чоловік ожиріння I ступеня діагностували 7 осіб, II ступінь - у 2 дітей, III ступеня - у 1, морбідне ожиріння було у 1 підлітка. Встановлено, що за минулі 2 роки відбулося значне збільшення дітей з надмірною масою тіла в 1,5 рази. Аналіз даних показав, що найбільший вплив на формування ожиріння, мали такі особливості анамнезу: наявність ожиріння у батьків, раннє введення прикорму, наявність ЦД 2 типу у близьких родичів.
Висновки. За проведеним дослідженням можна зробити висновок, що кількість дітей з ІМТ і ожирінням від загального числа спостережуваних становить 7%.Отже, отримані дані говорять про необхідність проведення подальших досліджень в даному окрузі і робіт з профілактики виникнення ІМТ, ожиріння і ускладнень, пов'язаних з даними захворюваннями.

ПАЛІАТИВНА ТА ХОСПІСНА ДОПОМОГА ХВОРИМ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ В УКРАЇНІ
PALLIATIVE AND HOSPICE CARE FOR TUBERCULOSIS PATIENTS IN UKRAINE

Бучакчийська О. Ю.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Процюк Р. Г.
Buchakchyiska O. Y.
Scientific adviser: prof. Protsyuk R. G., D.Med.Sc.
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
Кафедра фтизіатрії
м. Київ, Україна

Актуальність. На сьогодні, за даними ВООЗ, третина населення планети інфікована туберкульозом (ТБ). У 2019 р Україна увійшла в ТОП-5 країн з найбільш високим рівнем захворюваності і займає 2 місце за поширеністю мультирезистентного ТБ. Зростає число хворих на ВІЛ-асоційований ТБ (ТБ / ВІЛ). Отже, ТБ залишається основною причиною смерті і страждання. При цьому особливого значення набувають питання паліативної та хоспісної допомоги (ПХД) хворим ТБ.
Мета роботи. проаналізувати стан ПХД хворим на ТБ в Україні для створення системи ефективної паліативної допомоги відповідно до потреб людей та міжнародних стандартів.
Матеріали та методи. Матеріалами слугували вітчизняна і зарубіжна наукова література, нормативно-правові документи, статистичні звіти ВООЗ та МОЗ України, експертні висновки. У роботі застосовано інформаційно-аналітичний, статистичний та порівняльний методи.
Результати. Паліативна допомога-це комплексна медична та соціальна допомога, спрямована на забезпечення максимально високої якості життя пацієнтів і членів їхніх родин.
Хоспісна допомога-це складова паліативної допомоги, яку надають паліативним хворим, насамперед у термінальних стадіях (ТС) захворювання, та членам їхніх родин фахівці, які одержали спеціалізовану підготовку з надання ПХД.
ПХД надається хворим ТБ, коли неможливо клінічне лікування, тобто неможливо припинення бактеріовиділення і закриття деструктивних утворень, у тому числі хірургічним методом. ПХД може надаватися амбулаторно і в стаціонарних умовах. Станом на 2019 р. в Україні діє до 100 закладів, які надають ПХД, але більшість відділень ПХД розміщено на базі обласних та міських лікарень і приймають в основному пацієнтів з онкологічними, неврологічними патологіями, СНІДом. Потреба у хоспісних ліжках для хворих на ТБ в Україні становить близько 7-8 тис. Але мережа протитуберкульозних медзакладів скоротилася. Тому в дуже обмеженій кількості створені окремі палати ПХД для хворих на ТБ в ТС. Більшість палат не відповідають санітарним вимогам.

Значною проблемою є відсутність спеціалізованої підготовки і навчання медичного персоналу. Практично не ведеться належна психологічна робота з рідними і близькими хворих на ТБ в ТС. Доступ до наркотичних знеболювальних препаратів для хворих на ТБ значно обмежений. Є проблеми із забезпеченням паліативних відділень обладнанням, симптоматичними препаратами та навіть продуктами харчування. Немає статистики, скільки людей отримують ПХД. Населення недостатньо поінформовано з питань ПХД.
Для вирішення зазначених проблем ВГО «Українська ліга сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги» розроблений проект Національної стратегії розвитку системи паліативної допомоги в Україні.
Висновки. В Україні система ПХД знаходиться на стадії формування, а щодо ПХД хворим на ТБ - ситуація взагалі незадовільна. Для вирішення проблем відповідно до міжнародних стандартів необхідна розробка та впровадження уніфікованої програми розвитку ПХД хворим на туберкульоз та створення спеціалізованих відділень і хоспісів.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ВАГІТНОСТІ І ПОЛОГІВ У ЖІНОК З ЛЕЙОМІОМОЮ МАТКИ
FEATURES OF PREGNANCY AND CHILDBIRTH IN WOMEN WITH UTERINE LEIOMYOMA

Войтович М. М.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Мітюніна Н. І.
Voitovich M. M.
Scientific adviser:assoc. prof. MityuninaN. I., PhD
Українська медична стоматологічна академія
Кафедра акушерства та гінекології №1
м. Полтава, Україна

Актуальність. Зростання чисельності жінок фертильного віку з доброякісними пухлинами матки і настання вагітності на фоні даної патології призводить до ускладненого перебігу вагітності та зростання числа патологічних пологів, що викликає значне занепокоєння. Частота поєднання лейоміоми і вагітності, коливається в межах 0.5 – 2.6 % В умовах несприятливої демографічної ситуації в Україні, при зниженні народжуваності, проблема «лейоміоми матки та вагітності» набуває важливого значення.
Мета роботи. Дослідити перебіг вагітності і пологів у жінок з лейоміомою матки в залежності від локалізації фіброматозних вузлів.
Матеріали та методи. Для досягнення поставленої мети був проведений клініко-статистичний аналіз 65 обмінних карт та історій пологів та післяпологового періоду жінок з лейоміомою матки, які народили у Полтавському міському клінічному пологовому будинку за 2018 і 2019 роки. Вони були поділені на три групи в залежності від локалізації фіброматозних вузлів: І група – 29 (44.62%) субмукозне; ІІ група – 21 (32.3%) інтрамуральне; ІІІ група – 15 (23.08%) субсерозне розташування вузлів. Групу порівняння становило 45 жінок без лейоміоми матки.
Результати. Середній вік роділь становив 33,1±4,3 роки. Кількість першороділь склала 30 (46.15%), повторнороділь 35 (53.85%). Міома до вагітності виявлена у 9 (13.85%) жінок, міома під час вагітності виявлена у 56 (86.15%) жінок на 12.5±1.2 тижні. Обтяжений гінекологічно-акушерський анамнез був у 29 (44.62%) жінок. Частота ускладненого перебігу вагітності зустрічалася у 44 (67.69%) осіб. Ускладнення пологів виникли у 36 (55.4%) випадках. Розроджено шляхом кесарського розтину 33 (50.8%) жінки із них 18 операцій супроводжувалось (54.55%) консервативною міомектомією. У І групі найчастішими ускладненнями вагітності були: анемія - 21.43%, дисфункція плаценти - 17.86%, загроза невиношування вагітності – 10.71%, інфекції сечостатевих шляхів - 10.71%, а ускладненнями пологів: передчасний розрив плідних оболонок (ПРПО) – 26.09%, слабкість пологової діяльності - 13.04%, передчасне відшарування плаценти – 8.7%, родовий травматизм – 26.09%. У ІІ групі основними ускладненнями вагітності були загроза невиношування вагітності – 28.57%, анемія - 23.81%, а пологи ускладнилися: ПРПО – 29.41%, слабкість пологової діяльності - 11.76% травми пологових шляхів - 29.41%. У ІІІ групі під час вагітності основним ускладненням була загроза невиношування вагітності - 27.27%. під час пологів ПРПО та травми пологових шляхів які зустрічались по 2 рази.
Висновки. При субмукозному розташуванні вузла передчасне відшарування плаценти зустрічалося у 8.7%, при іншій локалізації вузлів даного ускладнення не було. Загроза невиношування вагітності майже в 2.7 рази частіше зустрічалася при інтрамуральному та субсерозному розташуванні вузлів, в порівнянні із субмукозною локалізацією. Розродження шляхом кесарського розтину найчастіше проводилося при субмукозному розташуванні міоматозних вузлів.

ФАКТОРИ РОЗВИТКУ СЛАБКОСТІПОЛОГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
FACTORS ASSOCIATED WITH THE DEVELOPMENT OF THE WEAKNESS OF LABOUR ACTIVITY

Гармаш А. Є.
Науковий керівник: к. мед. н. Кетова О. М.
Harmash A. E.
Scientific adviser: Ketova O. M., PhD
Українська медична стоматологічна академія
Кафедра акушерства та гінекології №1
м. Полтава, Україна

Актуальність. Одним з факторів, що визначає перебіг та результат пологів є скорочувальна діяльність матки (СДМ). За даними різних дослідників порушення СДМ в середньому зустрічається у 16-32% випадків, та має тенденцію до збільшення і пов'язане з нейрогуморальною і гормональною регуляцією скорочувальної діяльності матки. Ця проблема визначається не тільки у високій частоті виникнення патології, а й у різноманітті негативних наслідків для матері та плода. При порушеннях СДМ зростає частота дистресу плода, передчасного відшарування плаценти, пологового травматизму, післяпологових кровотеч, ендометритів.
Мета роботи. Визначення частоти виникнення слабкості пологової діяльності (СПД), факторів ризику її розвитку та впливу на перебіг і результат пологів.

Матеріали і методи. Для досягнення поставленої мети, ми провели клініко-статистичний аналіз 324 історій пологів, що ускладнилися порушеннями СДМ у жінок, які народили у Полтавському міському пологовому будинку за 2019 рік.

Результати дослідження: Згідно одержаних даних, аномалії пологової діяльності у 2019 році мали місце у 13,7% роділь, тоді як у 2018 році цей показник був – 11,3%, а у 2017 – 10,4%. Значну частку даних порушень складала слабкість пологової діяльності (СПД) - 96,9%. Відомо, що СПД формується під дією різних факторів.

Нами з'ясовано, що середній вік роділь складав 26,7 років, при чому 85,2% жінок мали в анамнезі перші пологи, і у 63,7% жінок дана вагітність була першою. Середній термін вагітності складав – 40,4 тижні. Первинна слабкість відмічалась у 30,5% роділь, вторинна – у 66,3%. Вага плодів у середньому складала 3545,4±327,5 г зріст – 51,9±3,4 см. При аналізі екстрагенітальної патології, виявлено, що майже всі жінки мали ту чи іншу супутню патологію, але при статистичній обробці, на перше місце вийшли ожиріння – 38,9%, анемія – 37,6%. Інші патологічні зміни складали до 5% (наприклад варикозна хвороба нижніх кінцівок – 4,7%, пролапс мітрального клапану – 1,9%). У 15,4% жінок з СПД закінчились кесарським розтином, інші жінки народили через природні статеві шляхи.

Висновки. Таким чином, слабкість пологової діяльності частіше виникає у першороділь при доношеній вагітності, з тенденцією до переношування, частіше на тлі надмірної ваги тіла та анемії, що імовірно може вказувати на вплив порушення ліпідного обміну та гемодинамічних розладів на скорочувальну активність міометрію.

ДИНАМІКА РЕЄСТРАЦІЇ МР ТБ НА ТЕРИТОРІЇ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ ЗА І- ІІІ КВАРТАЛИ 2018 РОКУ
DYNAMICS OF MULTIDRUG RESISTANT TUBERCULOSIS REGISTRATION IN THEWESTERN UKRAINE FOR Q1-Q3 2018

Крючкова І. О., Русанов О. Д.
Науковий керівник: Овчаренко І. А.
Kryuchkova I. O., Rusanov O. D.
Scientific adviser:Ovcharenko I. A.
Харківський національний медичний університет
Кафедра фтизіатрії та пульмонології
м. Харків, Україна

Актуальність. Незважаючи на поліпшення епідеміологічної ситуації стосовно туберкульозної інфекції за останні десять років, Україна все ще займає одне з перших місць серед країн за кількістю реєстрації різних форм туберкульозу. Особливої уваги все більше набувають випадки мультирезистентного та туберкульозу з розширеною резистентністю.

Мета роботи. Метою дослідження було вивчення динаміки показників кількості хворих на МР ТБ/РР ТБ, підтвердженого вперше у житті протягом І, ІІ та ІІІ кварталів 2018 року на Західній Україні (а саме у Львівській, Івано-Франківській, Тернопільській та Хмельницькій областях).

Матеріали і методи. Під час виконання роботи нами були вивчені та проаналізовані джерела інформації про кількість зареєстрованих випадків МР ТБ/РР ТБ у Львівській, Івано-Франківській, Тернопільській та Хмельницькій областях за І, ІІ та ІІІ квартали 2018 року «Центру громадського здоров'я МОЗ України».

Результати. Згідно проаналізованих офіційних джерел за І квартал 2018 року кількість хворих на 100 тис. населення на вперше у житті підтверджений МР ТБ/РР ТБ у Львівській області складає 3,4 випадки, у Івано-Франківській – 3,1. У цей час кількість зареєстрованих випадків МР ТБ/РР ТБ на Тернопільщині становить лише 2,2 людини, а у Хмельницькій області – 5,9.

У порівнянні з І кварталом у ІІ кварталі за 2018 рік кількість хворих з мультирезистетним та розширенорезистентним ТБ на Львівщині зменшилася на 8,6 %, у Івано-Франківській області цей показник теж знизився, але тільки на 19,4 %. Кількість пацієнтів з даним діагнозом зменшилась на 18,2 % та на 52,5 % у Тернопільській та Хмельницькій областях відповідно.

Що стосується ІІІ кварталу 2018 року, то в порівнянні з ІІ кількість зареєстрованих хворих на МР ТБ/РР ТБ зросла у деяких регіонах західній України, а саме: у Тернопільській – на 5,5 % та Хмельницькій – на 17,9 %. У цей час на Львівщині та Івано-Франківщині динаміка більш позитивна. Насамперед у Львівській області показник зареєстрованих хворих знизився на 3,1 %, а у Івано-Франківській – на 16 %.

Треба зауважити, що за три квартали чисельність населення у даних регіонах не змінилася.

Висновки. Таким чином, ми виявили зниження кількості хворих на ТБ з вперше підтвердженим діагнозом МР ТБ/РР ТБ в усіх областях за І та ІІ календарні квартали 2018 року. Також треба відзначити негативну динаміку впродовж ІІ-ІІІ календарних кварталів на Тернопільській та Хмельницькій областях. У той же час була виявлена поліпшена динаміка на Івано-Франківщині та Львівщині. Незважаючи на позитивні результати в більшості випадків необхідно посилити заходи щодо ранньої діагностики та профілактики мультирезистентного та розширенорезистнтного ТБ, особливо в осередках туберкульозної інфекції та у сім'ях з обтяженим анамнезом.

ЕТІОПАТОГЕНЕТИЧНЕ ЛІКУВАННЯ ГІПЕРТЕНЗИВНОГО СИНДРОМУ У ЖІНОК З ПРЕЕКЛАМПСІЄЮ
ETHIOPATHOGENETIC TREATMENT OF HYPERTENSIVE SYNDROME IN WOMEN WITH PREECLAMPSY

Лиса Л. І., Яцишина З. В.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Дністрянська А. П
Lysa L. I., Yatishina Z. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Dnistryanska A. P, PhD
Кафедра акушерства та гінекології №1
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
м. Вінниця, Україна

Актуальність. На сьогоднішній день жодна з проблем в акушерстві не викликає настільки ретельної уваги, як проблема прееклампсії та еклампсії. В загальній популяції вагітних жінок частота прееклампсії становить 5-10%, а еклампсії- 0.05%.До 18% випадків прееклампсія, яка ускладнює перебіг вагітності є однією із причин загибелі

новонародженних та може бути причиною смерті вагітних. Тому ефективне етіопатогенетичне лікування прееклампсії під час вагітності та пологів запобігає розвитку ускладнень.
Мета роботи. порівняти принципи дії гіпотензивних препаратів та обгрунтованість їх застосування в акушерстві, а саме при прееклампсії.
Матеріали та методи. Було опрацьовано 60 історій хвороб вагітних жінок на базі пологового будинку №1. Середній вік пацієнтів становив ±27,5 років. За призначенням лікаря акушера-гінеколога 35 з них для лікування артеріальної гіпертензії приймали Метил Допу в дозі 250 мл на день. Інші 25 пацієнтів застосовували 20 мг ніфедипіну 2 рази на добу. Для оцінки стану жінок з прееклампсією під час вагітності та для визначення ефективності та базпечності застосованих гіпотензивних препаратів використовували метод вимірювання АТ (за Коротковим), дані добової протеїнурії активності печінкових ферментів: АЛТ, АСТ, показники рівня креатиніну та сечовини.
Результати. Виявлено, що застосування Метил Допи в дозі 250 мл у 35 жінок призводить до зниження АТ (систолічного на >30 мм рт. ст., діастолічного на >15 мм. рт. ст). Це зумовлено впливом препарату на судинно-рухові центри головного мозку, що знижує периферичний опір судин. У вагітних з епітеліальною дисфункцією це призводить до зниження діастолічного АТ. Зникає протеїнурія (добова втрата білка до лікування >300 мг, білок/креатинін >300).Знижується активність печінкових ферментів в сироватці у 2 рази. Стабілізація показників активності АЛТ (до лікування визначалося підвищення до 100МЕ/л) та АСТ (підвищення до 160МЕ/л до лікування).
Застосування у 25 жінок 20 мг 2 рази на добу ніфедипіну знижує тиск та знімає симптоми тяжкої прееклампсії за рахунок селективної блокади кальцієвих каналів на рівні клітин. Показники систолічного артеріального тиску зменшуються до 130-110 мм. рт. ст, діастолічного до 100-90 мм. рт. ст. Зникають ознаки гострого гестозу. Це зменшення набряків, зменшення артеріального тиску, в аналізі зникає білок, збільшується виділення сечі з 400-600 мл до 2-х літрів на добу, найголовніше зникають судоми, що несуть основну небезпеку для породіллі та дитини.
Висновки. Спосіб лікування залежить від ступеня загрози для жінки та плоду, терміну вагітності і ступеня розвитку плоду. Легкий перебіг хвороби термін вагітності <34 тиж. : можливе амбулаторне, або стаціонарне лікування, проте, необхідний ретельний моніторинг стану жінки та плоду. Тяжкий перебіг хвороби, термін вагітності 23-32т вагітності застосовується гіпотензивна терапія. Препарти гіпотензивної дії: Метил Допа та ніфедипін, має виражену гіпотензивну дію, через вплив на судинно-руховий центр та блокаду кальцієвих каналів.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ЦИРОЗУ ПЕЧІНКИ НА ТЛІ ХРОНІЧНОГО ГЕПАТИТУ С
FEATURES OF PASSING OF LIVER CIRRHOSIS ON THE BACKGROUND OF CHRONIC HEPATITIS C

Мигаленко А. І., Яценко А. В.
Науковий керівник: к. мед. н. Лимаренко Н. П.
Myhalenko A. I., Yatsenko A. V.
Scientific adviser: Lymarenko N. P., PhD
Українська медична стоматологічна академія
Кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією
м. Полтава, Україна
Актуальність. Надзвичайно актуальним в наш час є дослідження особливостей перебігу цирозу печінки на тлі хронічного гепатиту С, оскільки за даними МОЗ України близько 55% випадків захворюваності на вірусний гепатит С спричиняє у подальшому цироз печінки. Більше 2000 років тому Еразістрат, виклав передбачення про зернисту індурацію печінки як причину водянки (асциту). З того часу цікавість медиків до процесу ущільнення печінки весь час зростає. Одними із перших в своїх роботах Мак-Грі, Пабрік та інші показали участь в синтезі колагену пери синусоїдальних ліпоцитів, детально описаних С. Купфером в 1876 році, які є джерелом збільшення кількості сполучної тканини та процесу відкладання екстрацелюлярного матриксу.
Мета роботи. дослідити особливості перебігу цирозу печінки на тлі хронічного гепатиту С
Матеріали та методи. у дослідженні прийняли участь 30 хворих, серед яких 12 жінок та 18 чоловік. Хворих було розподілено на 2 групи по 10 чоловік. Контрольна група також налічувала 10 чоловік. Середній вік у контрольній групі складав 50 років. Середній вік хворих у першій групі становив – 52 роки, у другій групі – 57. Усім хворим проводили загально клінічні аналізи, біохімічні, досліджували показники системи згортання крові. Статистична обробка даних проводилася за допомогою програм Microsoft Excel 2010 та IBM SPSS Statistics з використанням U-критерію Мана-Уітні за умови $p \leq 0,05$.
Результати. Враховуючи отримані результати досліджень, виявлено значне зниження показників еритроцитів ($p \leq 0,05$) та білірубінемію у хворих на цироз печінки іншої етіології. Підвищення рівня білірубіну за рахунок прямої фракції значно переважав аналогічний показник ($p \leq 0,05$) в групі цироз печінки + ХГС. Отримані дані свідчать про переважання ознак цитопенічного синдрому у хворих на цироз печінки на тлі хронічного гепатиту С, порівняно з цитопенічним синдромом у хворих на цироз печінки іншої етіології. Виявлено лейкопенію та тлі цирозу + ХГС, лімфопенію ($p \leq 0,05$) у хворих на цироз печінки іншої етіології, виражену тромбоцитопенію ($p \leq 0,05$) та гіпоальбумінемію ($p \leq 0,05$) у хворих на цироз печінки, асоційований з HCV-інфекцією.
Висновки. клінічний перебіг цирозу печінки на тлі хронічного гепатиту С характеризується тяжчим перебігом в порівнянні з цирозом печінки іншої етіології .

КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК ТРОПІЧНОЇ МАЛЯРІЇ, УСКЛАДЕНИЙ ГОСТРОЮ НИРКОВОЮ НЕДОСТАТНІСТЮ ТА ТЯЖКОЮ ГЕМОЛІТИЧНОЮ АНЕМІЄЮ
CLINICAL CASE OF TROPICAL MALARIA COMPLIED WITH ACUTE KIDNEY INJURY AND SEVERE HEMOLYTIC ANEMIA

Поніматченко С. Л.
Науковий керівник: к. м. н., доц. Боднар В. А.
Ponimatchenko S. L.
Scientiffic adviser: assoc. prof. BodnarV. A., PhD
Українська медична стоматологічна академія
Кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією
м. Полтава, Україна

Актуальність. За даними ВООЗ, у світі щороку реєструються сотні мільйонів випадків захворювання на малярію з високим рівнем летальності. Не є винятком і Україна, де за рік виявляють близько 50 пацієнтів з цим захворюванням. Тільки у Полтавській обл. у 2019 році зареєстровано 4 випадки малярії, переважно з тяжким перебігом. Тому доцільним є подальше дослідження цього захворювання з оптимізацією діагностично-лікувальної тактики та детальним ознайомленням спільноти майбутніх та практикуючих лікарів з окремими клінічними випадками малярії.

Мета роботи. Проаналізувати клінічний випадок ускладненого перебігу малярії-falciparum.

Матеріали та методи. Наводимо власне клінічне спостереження ускладненого перебігу малярії-falciparum.

Результати. Хворий Д., 41 рік, захворів гостро 14.09.2019, коли з'явилися слабкість, блювання, гарячка, міалгії, артралгії, жовтяниця, потемніння сечі. 17.09 госпіталізований у відділення реанімації районної лікарні. DS: Малярія? З анамнезу: з березня по вересень 2019 року пацієнт знаходився у відрядженні в Екваторіальній Гвінеї, де перехворів малярією. Через погіршення стану (сопор; олігоурія) 19.09 пацієнт переведений до ВАІТ ПОКІЛ. При огляді: стан тяжкий, шкіра та склери іктеричні, t–36,8°С. ЧД 26/хв, тахікардія, печінка +5 см, болюча, селезінка +2 см; з 18.09 - анурія. При мікроскопії «товстої краплі» крові: висока паразитемія. Зміни при лабораторному обстеженні: важка анемія, лейкоцитоз із зсувом лейкоцитарної формули вліво, креатинін-711 мкмоль/л, білірубін загальний - 804 мкмоль/л. Клінічний діагноз: Тропічна малярія, пізній рецидив ускладнена гострою нирковою недостатністю, стадія анурії. Гепато-лієнальний синдром. Інфекційно-токсична енцефалопатія. Призначено лікування: Artemether/Lumefantrine 80/480 mg, 1 таб. 2 р/д. У зв'язку з анурією і наростанням показників обміну азоту хворий переведений до ВАІТ ПОКЛ, де йому проводили невідкладний гемодіаліз протягом 21 дня. 21.09 змінене лікування на Artemether 80 mg в/м. Через наростання анемії виконано переливання одногрупної крові. З 23.09 паразитемія не визначалася, загальний стан покращувався. 15.10 стався рецидив: виникла гарячка, жовтяниця, гепатоспленомегалія. Лабораторні зміни: висока паразитемія, важка анемія, тромбоцитопенія, креатинін-712 мкмоль/л. Лікування: Artesunate 120 mg в/в 1 р/д протягом 3 днів. З метою корекції критичної анемії, 16.10 та 18.10 проводили переливання крові. Станом на 17.10 паразитемія не визначалася. Надалі стан хворого покращувався, на момент виписки характеризувався як задовільний.

Висновки. Таким чином, у наведеному клінічному спостереженні описаний ускладнений перебіг тропічної малярії з розвитком гострої ниркової недостатності, тяжкої гемолітичної анемії та вираженої енцефалопатії на тлі двох рецидивів, що за відсутності достатнього клінічного досвіду може представляти труднощі в лікувально-діагностичній тактиці, та потребує ранньої діагностики та своєчасного призначення лікування, задля уникнення серйозних наслідків захворювання.

РОЛЬ ІНФІКУВАННЯ ПРИ ЗАТРИМЦІ ВНУТРІШНЬОУТРОБНОГО РОСТУ ПЛОДА
THE ROLE OF INFECTION IN INTRAUTERINE GROWTH RETARDATION

Саула Н. О.
Науковий керівник: Бережна В. А.
Saula N. O.
Scientific adviser:Berezhna V. A.
Українська медична стоматологічна академія
Кафедра акушерства та гінекології №1
м. Полтава, Україна

Актуальність. Синдром затримки внутрішньоутробного росту плода (ЗВУРП) – проблема, яка на сьогоднішній день набирає все більшої актуальності в сучасному акушерстві та неонаталогії. Останніми роками збільшилась до 80% дитяча захворюваність та смертність за рахунок новонароджених, які мали внутрішньоутробну затримку росту плода (ЗВУРП).ЗВУРП – патологія вагітності, що зустрічається в 5-10% випадків. Одним з етіологічних чинників затримки росту плода є інфікування, яке становить 5-15%.Доведено, що материнське інфікування викликає запалення в плаценті та пов'язане з патологічним ангіогенезом та васкулогенезом. Порушення гемодинаміки між матір'ю таплодом викликають негативні результати вагітностей. Обстеження на TORCH – інфекцію відповідає клінічній картині та має високу діагностичну цінність.

Мета роботи. проаналізувати інфекційний анамнез жінок зі ЗВУРП плода та стан здоров'я їх новонароджених дітей.

Матеріали та методи. Проведений ретроспективний клініко-статистичний аналіз 126 обмінних карт та історій вагітностей і пологів жінок. До основної групи (n-63), увійшли жінки, які народили дітей з діагнозом ЗВУРП, групу контролю (n-63) склали жінки, які народили дітей з нормальною вагою. Проведений аналіз інфекційних даних жінок та їх дітей.

Результати. Виявлено, що інфікування сечостатевої системи вірогідно частіше зустрічалось в групі жінок зі ЗВУР, а саме безсимптомна бактеріурія у 11 жінок (17,5%), бактеріальне інфікування цервікального каналу у 21 жінки (33,3%). Наявність TORCH-інфекцій зустрічалось у 17 жінок (27%), із них у 12 жінок встановлено персистенцію інфекційних агентів (19,1%), моноінфікування у 8 жінок (12,7%), поєднання двох і більше інфекцій у 4 жінок (6,4%).

У новонароджених діагностовано внутрішньоутробне інфікування у 22 дітей (34,9%), із них підтверджений кон'юнктивіт у 11 дітей (17,5%), піодермія у 6 дітей (9,5%), пневмонії у 5 дітей (7,9%).
Висновки. Інфікування сечостатевої системи пов'язане з формуванням ЗВУРП та внутрішньоутробним інфікуванням новонароджених, тому ми вважаємо доцільним прегравідарне обстеження та лікування.

ВАКУУМ-ЕКСТРАКЦІЯ ПЛОДА: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА РОЗРОДЖЕННЯ ТА НАСЛІДКИ ДЛЯ НОВОНАРОДЖЕНИХ
FETAL VACUUM EXTRACTION: A MODERN LOOK AT BIRTH AND IMPLICATIONS FOR NEWBORNS

Сивокінь К. В., Темна К. Я.,
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Ляховська Т. Ю.
SyvokinK. V., Temna K. Y.,
Scientific adviser: assoc. prof. Lyakhovska T. Y., PhD
Українська медична стоматологічна академія
Кафедра акушерства і гінекології №1
м. Полтава, Україна

Актуальність. Своєчасне надання акушерської допомоги та правильна її тактика дозволяє зберегти здоров`я жінки та знизити перинатальну смертність. Одним із методів оперативного розродження через природні пологові шляхи є вакуум-екстракція плода. Але відношення до безпечності даної операції є неоднозначним. Переважає думка, що застосування методу вакуум-екстракції плода призводить до підвищення рівня травматизму в пологах, як з боку матері, так і з боку плода. Інші дослідники доводять, що даний методу розродження за наявності показань та дотримання умов і правильності виконання операції дає змогу зменшити народження дітей з тяжкою асфіксією. Враховуючи неоднозначне відношення до даного оперативного методу розродження ми провели дослідження, щоб визначити безпечність та доцільність використання даного методу.
Мета роботи. Провести аналіз перебігу пологів жінок розроджених через природні пологові шляхи та із застосуванням вакуум екстракції та оцінити стан новонароджених.
Матеріали та методи. Для досягнення поставленої мети нами проведено клініко-статистичний аналіз 119 обмінних карт, історій пологів, карт розвитку новонароджених жінок, що народили у Полтавському міському клінічному пологовому будинку у 2019р. Враховувались перебіг вагітності, пологів, аналізувались показання до вакуум-екстракції, рівень пологового травматизму, перебіг післяпологового періоду. Проводились оцінка стану новонароджених за шкалою Апгар та УЗД на третю добу.
Результати. Нами відмічено зростання частоти вакуум-екстракціїплода, що становило в 2017р. – 3,1%, в 2018р. - 4,2% та 5,0% за 2019р. Паралельно спостерігається зниження відсотку накладання акушерських щипців, що становило 0,5% у 2017р., 0,3% у 2018р. і 0,1% за 2019р. Вік жінок середньому становив 25,7±5,3 років. Переважає кількість жінок, які народили вперше – 82 (72,5 %), другі пологи були у 5 (4,42%) жінок, а треті – у 4 (3.5 %). Серед дітей переважає кількість осіб чоловічої статі 67 (56,3 %), жіночої – 51 (42,8%). Діти масою 3,5-4,0 кг (42,4%). Показанням до застосування вакуум екстракції у 84 (74,3%) випадках був дистрес плода у другому періоді пологів, наявність слабкості пологової діяльності – 48 (42,48%), у структурі якої первинна слабкість становила – 41 (36,28%), а вторинна лише 7 (6,19%) випадків . Також спостерігається закономірність між вибором методу знеболення: епідуральна анестезія - 57 (47,9%), спінальна анестезія – 5(4,4%), внутрішньовенний наркоз – 8 (7,08%), місцеве знеболення – 47 (39,5%). Нами відзначено підвищення рівня пологового травматизму: розрив промежини спостерігається у 24 жінок (18,4%), а при фізіологічних пологах – 12.5 %, шийки матки 11 (9,2%), проти - 0,06%, піхви у 40 випадків (33,6%) . Також спостерігається підвищення частоти епізіотомій – 35(22,4%), порівняно з фізіологічними пологами – 4,48%.
Висновки. своєчасне розродження жінок з дистресом плода та слабкістю пологової діяльності приводить до покращення стану дітей при народженні, проте підвищує пологовий травматизм матері.

ТЕНДЕНЦІЯ РОЗВИТКУ РЕЗИСТЕНТНОСТІ МБТ ДО ПРОТИТУБЕРКУЛЬОЗНИХ ПРЕПАРАТІВ ЗА ДАНИМИ БАКТЕРІОЛОГІЧНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА « ПОЛТАВСЬКОГО ОБЛАСНОГО КЛІНІЧНОГО ПРОТИТУБЕРКУЛЬОЗНОГО ДИСПАНСЕРУ»
TENDENCY OF THE DEVELOPMENT OF MBT RESISTANCE TO ANTI-TB DRUGS ACCORDING TO THE BACTERIOLOGICAL LABORATORY OF THE MUNICIPAL ENTERPRISE «POLTAVA REGIONAL CLINICAL TUBERCULOSIS DISPENSARY»

Шаповал К. І., Вуразка К. В.
Науковий керівник: к. мед. н, доц. Вородюхіна А. К.
ShapovalK. I., Vurazka K. V.
Scientific adviser: assoc. prof. VorodyukhinaA. K., PhD
Українська медична стоматологічна академія
Кафедра внутрішньої медицини № 3 з фтизіатрією
м. Полтава, Україна

Актуальність. Туберкульоз (далі ТБ) на сьогодні залишається загрозливою хворобою для здоров'я і життя людей, як в Україні, так і в усьому світі. Епідемія ТБ в Україні не зупинена. Кожного дня від цієї недуги в нашій країні помирає 10, а в усьому світі - 2-3 млн. людей. ТБ може стати неконтрольованою інфекційною хворобою і це пов'язано з появою резистентних штамів МТБ, стійких до дії протитуберкульозних препаратів. По захворюваності на резистентний ТБ Україна посідає перші місця в світі.
Мета роботи. проаналізувати тенденцію змін резистентності МБТ до протитуберкульозних препаратів за останні роки (2013 - 2018 роки) в Полтавській області, за результатами лабораторних досліджень бактеріологічної лабораторії КП «Полтавського обласного клінічного протитуберкульозного диспансеру».
Матеріали і методи. нами проведений аналіз лабораторних досліджень матеріалу хворих на наявність МБТ бактеріоскопічним, бактеріологічним методами з визначенням тесту на медикаментозну чутливість (далі ТМЧ) до

H (ізоніазіду), R (ріфампіцину), E (етамбутолу), S (стрептоміцину), кожного препарату окремо та в поєднанні. Були обстежені хворі з вперше діагностованим ТБ (ВДТБ), рецидивуючим ТБ (РТБ) та іншим ТБ.

Результати. Захворюваність на ВДТБ, РТБ та інший ТБ, викликаний чутливими штамами МБТ, має тенденцію до зменшення.

У хворих з РТБ відмічається збільшення числа бактеріовиділювачів та зростання частоти виявлення МБТ резистентних до одного з наступних препаратів R, H, S - монорезистентність і в поєднанні (HR), (HRE), (HRS), (HRES) – мультирезистентність. Подібні дані спостерігаються у хворих з ВДТБ та іншим ТБ, але в меншій мірі вираженості.

Висновки. Приведені дані (з 2013 по 2018 рр.) свідчать про збільшення частоти виявлення резистентних штамів МБТ, особливо мультирезистентних, переважно у хворих на РТБ (на 20,8%) і в меншій кількості – серед хворих на ВДТБ (на 8,7%) і іншим ТБ (на 3.3%). Це дуже тривожний сигнал, не тільки для фтизіатрів, а й для всіх людей, тому що, названі препарати вважалися найефективнішими бактерицидними препаратами проти МБТ. Подібна тенденція спостерігається не тільки в Україні, але й в усьому світі.

SECTION OF CLINICAL MEDICINE #3 (PSYCHIATRY, NARCOLOGY, NEUROLOGY, MEDICAL PSYCHOLOGY)

СЕКЦІЯ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ №3 (ПСИХІАТРІЯ, НАРКОЛОГІЯ, НЕВРОЛОГІЯ, МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ)

CLINICAL AND NEUROLOGICAL FEATURES OF NIPAH VIRUS AND ITS EFFECTIVE TREATMENT AND PREVENTION IN KERALA (INDIA)

Prakash M. D., Kampil P. S.
Scientific adviser: assoc. prof. Kabachna I., PhD
V. N. Karazin Kharkiv National University
Department of Neurology
Kharkiv, Ukraine

Introduction. Nipah virus (NiV) is a highly lethal zoonotic negative strain single stranded RNA Paramyxovirus belonging to the Henipa virus genus capable of causing severe neurological and respiratory infection with ability of devastating rapid morbidity and mortality around 89%. The most challenging part of NiV is that it is classified as BSL-4 agent for being deadly pathogen and there is no vaccination and treatment protocol recommended by WHO. Also, it exhibits normal flu like symptoms in the early stages and similar symptoms of Japanese encephalitis and dengue in the later stages, which reduce the chances of early diagnosis.

Aim of the research. Firstly, The awareness of NiV to the medical world about the clinical and neurological features of this disease for the early diagnosis. Secondly, to bring forward the kerala (India)model of treatment and effective management strategies for the prevention of this disease

Methods and materials. Nipah virus has identified in Malaysia, Bangladesh and India. It affect Kerala (India) during the period of May –June of 2018 and 19 peoples were affected. Patients showed clinical signs like headache, fever, vomiting, dizziness, impaired level of consciousness, reduced reflex, ARDS, seizures, segmental myoclonus, agitation, focal neurological signs, encephalitis, oculomotor palsy, cervical dystonia, facial paralysis, lower cranial nerve involvement, leading to coma and death. Out of 19, only 2 survived the deadly virus. The confirmatory tests used were real time PCR and ELISA. Treatment methods include wide range of broad spectrum antiviral drugs including Ribavirin, Favipiravir, Chloroquine…along with symptomatic treatment.

Management strategies include special isolation ward, ambulance service, specialized medical team for Nipah patient with fully equipped PPE-kit and N-95 mask. Personal and hospital hygiene has been take special care, fumigation of the suspected areas. Community and contact surveillance of the suspected persons was done along with general public awareness about the disease and its precautions.

Results. The main clinical manifestation of Nipah patients were fever (100%), vomiting (89%), ARDS (94%), seizure (63%), encephalitis (94%), agitation (52%), altered level of consciousness (89%). Along with clinical signs, diagnostic reports and isolation of NiV from CSF of the patient confirm its involvement of the brain.

Conclusions. The statistical study of the clinical neurological symptoms and advanced analysis reports shows that the virus replication takes place in brain. The success of Kerala (India) model is early diagnosis and prevention of further spread of the infection.

NEUROFILAMENTS IN CEREBROSPINAL FLUID OF MULTIPLE SCLEROSIS PATIENTS: ASSOCIATION WITH DEMOGRAPHIC FACTORS AND CLINICAL SYMPTOMS

Motiekaityte R.
Scientific advisers:assoc. prof. Kizlaitiene R., PhD, assoc. prof. Giedraitiene N., PhD, assoc. prof. Bagdonaite L., PhD; Bukina V.
Vilnius University
Department of Neurology, Vilnius University Hospital Santaros klinikos
Department of Physiology, Biochemistry, Microbiology and Laboratory Medicine
Vilnius, Lithuania

Introduction. Neurofilaments are the intermediate filaments of nerve cells, also one of three classes of cytoskeletal polymers that comprise the nerve cell cytoskeleton. Neurofilaments are released into cerebrospinal fluid (CSF) heralding axonal injury as a result of neurological degenerative diseases, including multiple sclerosis (MS).

Aim of the research. To determine the concentration of neurofilament light chain (NF-L) in CSF of patients with multiple sclerosis (IS) and demyelination, to evaluate its correlation with clinical and demographic parameters of the subjects.

Materials and methods. Patients with diagnosis of MS or demyelinating disease ((n = 49), 32 (65%) females; mean age 37 ± 9.7 years), admitted to Department of Neurology in 2018 February – November were included in the study. With the approval of the VULSK Commission of Ethics, demographic and clinical data of the subjects were collected retrospectively and levels of NF-L in CSF were measured by immunoassay. Subjects were divided into age groups (<29, 30-39, > 40 yr.), disability levels based on Expanded Disability Status Scale (EDSS) scores (<2.5, 3-3.5, > 4) and presence of oligoclonal bands (OCBs) in CSF (OCBs + / OCBs -). The correlation between collected data and the concentration of NF-L in CSF was analyzed. For data analysis Statistical Analysis SPSS software were used, the statistically significant differences between groups were considered at an adjusted $p < 0.05$.

Results. In the studied sample, the median concentration of NF-L in CSF was 705.3 pg / ml (min. 223.14pg / ml, max. 5576.72pg / ml). Difference between mean values of NF-L among three age categories was statistically significant ($p = 0.01$). The highest median value was observed in the youngest group (998.53pg / ml). NF-L levels in CSF of patients with IS diagnosis were significantly ($t = 4.935$, $p < 0.0005$) different from those diagnosed with demyelination (medians

865.93pg / ml and 530.3pg / ml). EDSS was evaluated in patients with IS (n = 37). A moderate (r = 0.480, p = 0.003) correlation between EDSS and NF-L content in CSF was obtained. Difference between mean values of NF-L among three disability groups were statistically significant (p = 0.005). The highest median of NF-L concentration (2103.61pg / ml) were determined in most severe disability group (EDSS score >4). A moderate correlation (r = 0.392, p = 0.005) were found between the presence of OCBs in CSF and the concentration of NF-L. There were statistically significant differences in OCBs + and OCBs - groups (t = 2.418, p = 0.02).

Conclusions. Higher levels of NF-L in CSF are discovered in younger patients also among subjects with present OCBs in CSF. Amounts of neurofilaments increase with progression of EDSS disability. Further in-depth studies are required to assess the role of NF-L in the onset of IS, its prognostic significance in the course of the disease, and long-term disability.

MIGRAINE: IT'S NOT JUST A HEADACHE

Shibani M., Magapu V. A. I
Scientific adviser: prof. Tovazhnyanska O. L., D.Med.Sc.
Kharkiv National Medical University
Department of Neurology #2
Kharkiv, Ukraine

Introduction. The worldwide incidence of migraines is 14.7% making it the third most common disease in the world. In every 7 people suffer from migraines. Migraine is a hemicranias paroxysmal headache of pulsating character in one half of the head. Migraine is idiopathic in nature. The prevalence of migraine is mostly associated with family history.

Aim of the research. Is to find out information regarding the cause (particularly in women), pharmacological and non-pharmacological treatment and to enlighten brief information regarding migraine which is not just a headache.

Materials and methods. In a total of 10 patients of different age groups with migraines were examined. They all have different symptoms. We go through their medical history, by asking about their lifestyle we got many important points. We also did MRI, CT, EEG and Serotonin levels in the blood (as serotonin plays a crucial role in migraine).

Results. So, after going through the patient's history, lifestyle and physical examination we got to know that their lifestyle plays a crucial role and considering the fact that there is a significant decrease in the level of serotonin in the blood. Why women are at higher risk? In the case of women in the reproductive age group are more prone to migraine due to a decrease in estrogen level that triggers blood serotonin level to decrease resulting headache. Now low serotonin leads to the hypersensitive brain that causes stress and overreaction of brain cell causing migraine. So due to trigger events (e. g. -stress) cause "Cortical Spreading Depression" from occipital to frontal lobe, in surface cortex area it causes Aura, in interior subcortex area causes no Aura, but in case of trigeminal nerve in brainstem causes inflammation that leads to vasodilation and pain (trigeminal nerve supplying areas in face) in presence of decrease level of serotonin.

Conclusions. With all the research that was conducted, it can be concluded that Migraine is very individual. There is no way to cure migraine but we can treat and prevent migraine attacks. We have pharmacological and nonpharmacological treatment. There are a lot of pharmacological options, most of the attacks are treatable by over the counter medication, as well as triptans(vasoconstrictor), opiate analgesics, antihypertensive, NSAIDs, etc. In nonpharmacological way, we can include supplements (vitamins), herbs(teas), aAacupuncture (Botox), massage, tobacco cessation, moderate caffeine and alcohol, consistency in sleep schedule, meditation, exercise and some drugs which doesn't have any side-effects (Ayurvedic treatment protocol AyTP, India) comprising 5 medicines (Narikel Lavan, Sootshekhar Rasa, Sitopaladi Churna, Rason Vati and Godanti Mishra) can help in subsiding pain. Regardless of Modern medicine which can just treat the migraine Ayurveda being the ancient medical science can help in curing migraine. For some patients, certain medications help greatly with symptom while with others nonpharmacological treatment is the only way to cope with their disorder.

ДО ПИТАННЯ ПРО СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ АСПЕКТАХ АДАПТАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ПАЦІЄНТІВ З ОНКОЛОГІЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ МАТКИ І ЇЇ ПРИДАТКІВ
TO THE QUESTION ON SOCIAL-PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF ADAPTATION OF PATIENTS WITH ONCOLOGICAL DISEASES OF THE UTERUS

Боєчко Д. І., Ільницька Е. А.
Наукові керівники: .мед. н., проф. Пріленскій Б. Ю., к. мед. н., доц. Максимова Н. А.
Boechko D. I, Ilnitskaya E. A.
Scientific advisers: prof. Prilenskiy B. Y., D.Med.Sc. ; assoc. prof. Maksimova N. A., PhD
Тюменський державний медичний університет
м .Тюмень, Росія
Кафедра медичної психології та психотерапії
Кафедра акушерства та гінекології

Актуальність. Оперативне втручання само по собі є значним стресом для організму людини. Дане ситуація погіршується, у випадках, коли ми говоримо про операції в сфері онкогінекології. Через підвищення емоційного стресу, онкогінекологічна операція представляє ризик для розвитку психічних порушень невротичного рівня.

Мета роботи. Оцінити соціально-психологічні аспекти адаптації особистості пацієнтів з онкологічними захворюваннями матки і її придатків.

Матеріали та методи. Дослідження проводилося з жовтня по грудень 2019 року на базі Обласного онкологічного диспансеру, відділення онкогінекології. У дослідженні взяло участь 30 пацієнтів з діагнозами: «Рак яєчників», «Рак шийки матки», «Рак тіла матки». При проведенні дослідження використовувалися наступні методи: анкетування пацієнтів з використанням шкали депресії Цунга, шкали тривоги Бека і методики Дембо-Рубінштейн.

Результати. в ході аналізу анкет нами були отримані наступні результати - 13,3% пацієнток мають депресію легкого ступеня тяжкості (4 людини), 10% (3 особи) - середньо-важкого ступеня і 3,3% (1 пацієнтка) - вкрай важку депресію. Вивчивши дані, отримані за шкалою тривоги Бека, слід зазначити незначну тривогу у більшості жінок 60% (18 осіб), при цьому тривога середнього ступеня вираженості спостерігалася у 30% (9 осіб), а значно

виражена тривога спостерігалася у 10% (3 особи) . В результаті проведеного анкетування було відзначено, що 60% жінок мали невротичний синдром по типу «дратівливої слабкості»; у 30% пацієнтів (9 осіб) невротичний синдром протікав по гіперстенічному варіанту; 3 пацієнтки (10%) мали невротичний синдром по гіпостенічному варіанту. Аналізуючи шкалу Дембо-Рубінштейн ми розділили жінок на три групи: перша група - 19 жінок (63,3% опитаних) мають завищену самооцінку, друга група-8 пацієнтів (26,6%) середньої самооцінки і третя група - 3 жінки (10%) із заниженою самооцінкою.

Висновки. 1. Для пацієнток онкогінекологічного профілю найбільш характерний невротичний синдром за спрощеним варіантом «дратівливої слабкості». 2. Стан депресії різного ступеня вираженості зазначалося у 26,6% жінок. 3. З отриманих даних можна зробити висновок про те, що у пацієнток із завищеною самооцінкою є механізм захисту по типу «заперечення», багато відзначали тривожність по відношенню до свого майбутнього, вони оцінювали графи «щастя» і «здоров'я» на 100%.

РІВЕНЬ ЯКОСТІ ЖИТТЯ БАТЬКІВ, В РОДИНАХ ЯКИХ ВИХОВУЮТЬСЯ ДІТИ З ЗАТРИМКАМИ РОЗУМОВОГО РОЗВИТКУ
THE LEVEL OF QUALITY OF THE LIFE OF PARENTS WHOSE FAMILIES CARE FOR CHILDREN WITH MENTAL RETARDATION

Борисенко М. В.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Скрипніков А. М.
Borysenko M. V.
Scientific adviser: prof. Skrypnikov A. M., D.Med.Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології

Актуальність. Під терміном «якість життя» розуміють перш за все благополуччя людини. Це поняття широко розглядається в соціології як категорія, що відображає різноманітні умови життя та оцінює виразність задоволення людських потреб. В медицині якість життя відображає ступінь комфорту та задоволення сторонами функціонування, на які впливає хворобливий стан та його терапія. Але досить рідко соціально-психологічне функціонування сімей з хворими членами родини розглядається під цим кутом, хоча всім відомо, що хвороба одного із членів родини часто погіршує як психологічне, так і соціальне функціонування інших членів родини. Найбільш виразні ці прояви в сім'ях, де має місце психічна патологія, особливо, коли хворіє дитина.

Мета роботи. Вивчити рівень якості життя батьків, в родинах яких виховуються діти з затримками розумового розвитку.

Матеріали та методи. Обстежено 44 пацієнта з затримками розумового розвитку (за МКХ-10: F70-71) у віці від 9 до 16 років, що знаходились на лікуванні в дитячо-підлітковому відділенні КП Полтавської обласної клінічної психіатричної лікарні Полтавської обласної ради в 2019 році за допомогою короткого клініко-анамнестичного інтерв'ю та з використанням даних медичної документації. В якості інструменту для оцінки рівня якості життя батьків використана шкала «Оцінка якості життя» (©Чабан О. С. – Chaban Quality of Life Scale – CQLS). В бесіді з батьками також виявлялись окремі соціально-демографічні показники. Використання описових методів статистичного аналізу пов'язане з досить невеликою кількістю спостережень, достовірні відмінності між показниками прораховувались з використанням критерію Стьюдента.

Результати. У вибірку включені 26 пацієнтів, що виховувались в повних сім'ях та 18 – з неповних сімей, 21 з яких були єдиною дитиною в сім'ї. В цілому в батьків відмічений діапазон якості життя від дуже низьких до середніх показників, при цьому найвищі показники є у повних сім'ях з двома і більше дітьми, найнижчі у матерів з єдиною дитиною в неповних сім'ях. Також мають місце гендерні відмінності показників та пов'язані з рядом соціально-побутових та демографічних факторів.

Висновки. Отримані результати свідчать про наявність досить низьких показників якості життя батьків, в родинах яких виховуються діти з затримками розумового розвитку, що суттєво впливає на соціально-психологічне функціонування сімей, а отже, виходячи за суто медичні межі, потребує не тільки психокорекційних заходів, але й міждисциплінарного підходу до вирішення проблеми.

ЗАЛЕЖНІСТЬ КОГНІТИВНИХ ПОКАЗНИКІВ ВІД НАЯВНОСТІ СТРУКТУРНИХ ЗМІН СУДИН У ХВОРИХ НА ДИСЦИРКУЛЯТОРНУ ЕНЦЕФАЛОПАТІЮ
DEPENDENCE OF COGNITIVE INDICATORS ON THE PRESENCE OF STRUCTURAL VASCULAR CHANGES IN PATIENTS WITH DYSCIRCULATORY ENCEPHALOPATHY

Гайнова А. О.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Дарій В. І.
Hainova A. O.
Scientific adviser: prof. Dariy V. I., D.Med.Sc.
Запорізький державний медичний університет
м. Запоріжжя, Україна
Кафедра нервових хвороб

Актуальність. Дисциркуляторна енцефалопатія (ДЕ) сьогодні є одним з найбільш розповсюджених та недооцінених захворювань центральної нервової системи серед людей середнього та похилого віку. Суттєве значення для хворих на ДЕ мають порушення когнітивних функцій, що сприяють зниженню якості життя та повсякденної діяльності хворих.

Мета роботи. Визначити залежність порушення когнітивних функцій від наявності структурних змін стінки брахіоцефальних судин.

Матеріали та методи. Нами було обстежено 30 хворих (23 жінки та 7 чоловіків) на ДЕ 2 ступеня віком від 46 до 72 років. Хворим проводилось загальноклінічне, клініко-неврологічне та нейропсихологічне дослідження, до якого входили тести: Монреальська шкала оцінки когнітивних функцій (Montreal Cognitive Assessment – MoCA), таблиці

Шульте та батарея лобної дисфункції (Frontal Assessment Battery – FAB). Також інструментальні дослідження – ультразвукова доплерографія (УЗДГ) брахіоцефальних артерій (БЦА) та МРТ головного мозку.
Результати. За ходом дослідження при застосуванні УЗДГ БЦА у 12 хворих було зафіксовано збільшення комплексу інтима-медіа (норма <0,9). У 13 хворих було зафіксовано наявність атеросклеротичної бляшки в БЦА.
Дослідження показало взаємозв'язок між когнітивною дисфункцією та наявністю атеросклеротичної бляшки в БЦА. У хворих без бляшки середній показник тесту MoCA складав 24,9 балів ±0,8, показник тесту FAB - 16,8 балів ±0,5. У хворих з бляшкою MoCA - 23,6 балів ±0,8, а FAB - 15,5 балів ±0,6. Також нами було виявлено зв'язок між збільшенням комплексу інтима-медіа у БЦА та когнітивною дисфункцією. У хворих з показником комплексу >0,9 показники тестів MoCA та таблиць Шульте становили 23,9 балів ±1,4 та 232,7 с ±16 відповідно. У хворих з нормальним комплексом: MoCA 24,6 балів ±1 та таблиці Шульте 221,7с ±12.
Висновки. Структурні зміни стінок судин, такі як збільшення комплексу інтима-медіа та наявність атеросклеротичної бляшки, ведуть до порушення когнітивних функцій. При зростанні комплексу інтима-медіа >0,9 погіршуються показники когнітивних функцій, такі як MoCA-тест та проба Шульте, а у хворих з наявністю атеросклеротичної бляшки у БЦА – MoCA та FAB. Найбільш стабільним маркером когнітивної дисфункції у хворих на ДЕ є MoCA-тест. Враховуючи останній висновок, можна дати практичну рекомендацію: хворим, у яких виявлена атеросклеротична бляшка на УЗДГ БЦА необхідно проводити скринінг когнітивної дисфункції – MoCA-тест – та застосовувати корекцію когнітивних порушень.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЯКОСТІ СНУ У ЖІНОК З ДЕПРЕСИВНИМИ РОЗЛАДАМИ
CHARACTERISTICS OF SLEEP QUALITY IN WOMEN WITH DEPRESSIVE DISORDER

Дікарева А. О.
Науковий керівник: к. мед. н. Бойко Д. І.
Dikareva A. O.
Scientific adviser: Boiko D. I., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології
Актуальність. Депресія й інсомнія мають спільні ланки етіопатогенезу, головним компонентом яких є гіперактивація симпатичної нервової системи, що підтверджують загальні зміни структури сну (збільшення швидкої фази, зменшення її латентності, редукція фази швидкого сну). Розлади сну умовно класифікуються на гіпер- та інсомнії. Гіперсомнія – це денна сонливість, а інсомнія – порушення власне сну. Співвідношення між суб'єктивними оцінками сну і його об'єктивними характеристиками неоднозначні, хоча в більшості випадків вони співпадають. Тому актуальним залишається вивчення суб'єктивних оцінок різних аспектів, що безпосередньо впливають на якість сну у пацієнтів з депресивними розладами.
Мета роботи. вивчити якість сну та її компоненти у жінок, що страждають на депресивні розлади.
Матеріали і методи. Дослідження проводилось на базі КП «Полтавської обласної психіатричної лікарні ім. О. Ф. Мальцева ПОР». У дослідженні взяли участь 15 пацієнтів жіночої статі, що страждали на депресивні розлади (середній вік 43±4,57 років). Для оцінки якості сну у пацієнток використовувався Пітсбургський опитувальник якості сну (PSQI). Ступінь вираженості депресивних розладів визначали за опитувальником В. А. Жмурова.
Аналіз даних виконано за допомогою програми IBM SPSS Statistics 23.0 з використанням методів описової статистики та рангового критерію Тау-Кендалла.
Результати. Рівень вираженості депресивних розладів у жінок перебував у межах помірної чи легкої депресії – 48 (28-58) балів. У досліджуваних пацієнток індекс якості сну перебував на рівні субклінічної інсомнії – 14 (12-16) балів, хоча переважна більшість пацієнток оцінювали власний сон як задовільний або добрий. Усі досліджувані відмічали, що ефективність сну була менше 65%. Пацієнтками було зазначено про недостатню тривалість сну та денну дисфункцію. Суб'єктивна оцінка порушень сну перебувала в межах середніх значень. Кореляційний аналіз отриманих даних виявив прямий кореляційний зв'язок середньої сили між рівнем депресії та латентністю сну ($r = 0,353$; $p = 0,047$), що проявляється у більш тривалому засипанні, і порушеннями сну ($r = 0,502$; $p = 0,019$), які переривають нічний сон.
Висновки. Жінки з клінічними проявами депресії середньої тяжкості мають субклінічну інсомнію, що пов'язана зі складністю у засипанні та частих нічних пробудженнях, які в свою чергу потребують психогігієни сну та подальшої корекції.

КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ ДЕБЮТУ РОЗСІЯНОГО СКЛЕРОЗУ У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
CLINICAL MANIFESTATIONS OF MULTIPLE SCLEROSIS DEBUT IN POLTAVA REGION

Жага О. М.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Пінчук В. А.
Zhaha O. M.
Scientific adviser: assoc. prof. PinchukV. A., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра нервових хвороб з нейрохірургією і медичною генетикою
Актуальність. Розсіяний склероз (РС) - це хронічне аутоімунне мультифакторне демієлінізуюче захворювання нервової системи, що проявляється ознаками багатовогнищевого ураження, має ремітуючий, прогресуючий перебіг, часто призводить до інвалідизації та дебютує у молодому віці. Зараз у світі зареєстровано близько 2,5-3 млн пацієнтів на розсіяний склероз. В Україні більше 20 тис., в Полтавській області – близько 826 осіб (поширеність складає 76,8 на 100 тис. населення, що вважають високою). Щороку в Україні кількість хворих на РС збільшується в середньому на 1000–1200 осіб. Тому своєчасна діагностика перших клінічних симптомів має важливе значення для призначення подальшого патогенетичного лікування РС та прогнозування його перебігу.

Мета роботи. Метою даної роботи є вивчення первинних клінічних симптомів та визначення варіантів дебюту розсіяного склерозу.

Матеріали та методи. На базі неврологічного відділення Полтавської обласної клінічної лікарні ім. М. В. Скліфосовського було проведено комплексне обстеження 55пацієнтів (30 жінок та 25 чоловіків) із рецедивно-ремітивним та вторинно-прогресивним розсіяним склерозом. Проводився збір анамнестичних та епідеміологічних даних, аналіз даних амбулаторних карт, історій хвороб; проведено комплексне неврологічне дослідження з використанням розширеної шкали інвалідизації EDSS.

Результати. Згідно з результатами дослідження первинними клінічними проявами РС є чутливі (50%), зорові (20%), моторні (13%) симптоми, розлади координації (12%), порушення функції тазових органів (5%). Крім того, близько 40% пацієнтів при дебюті відзначають підвищену втому. На момент діагностування РС 84% пацієнтів мали вже рецидивно-ремітивний перебіг хвороби. Виявлено, що дебют РС у чоловіків проявлявся здебільшого моносимптомним варіантом, у жінок - переважав полісимптомний варіант. Прогресуючий перебіг РС у чоловіків спостерігався частіше, ніж у жінок, але дебют захворювання у жінок починався раніше (у 21-32 років, у чоловіків – 27- 40 років). Підтверджено дані щодо негативного впливу паління на РС: паління сприяє більш швидкому переходу РС з ремітуючих у прогресуючі форми.

Висновки. Проведений ретроспективний аналіз показав, що між першими симптомами (скаргами пацієнтів) та встановленням діагнозу РС проходить від 3 місяців до декількох років. Виділено декілька варіантів дебюту: моносимптомний (54,6%), полісимптомний (32,5%), пацієнти із радіологічно ізольованим синдромом (8,5%) та пацієнти із характерною клінічною картиною, але без патологічних змін на МРТ (4,4%).

ВПЛИВ АЛЕКСИТИМІЇ НА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ ХВОРИХ З ПОРУШЕННЯМИ СЕРЦЕВОГО РИТМУ
THE ALEXITHYMIA EFFECT ON THE QUALITY OF LIFE OF PATIENTS WITH HEART RHYTHM DISORDERS

Жиряда Н. Я.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Поліщук О. Ю.
Zhyriada N. Y.
Scientific adviser: assoc. prof. Polishchuk O. Y., PhD
Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет»
м. Чернівці, Україна
Кафедра внутрішньої медицини, фізичної реабілітації та спортивної медицини

Актуальність. Порушення серцевого ритму можуть бути визначені як відхилення від нормального серцевого ритму та/або ритм, який не є фізіологічним. Етіологічні чинники виникнення порушень ритму серця є надзвичайно різноманітними (від функціональних розладів, пов'язаних із порушеннями вегетативної та нейрогуморальної регуляції до органічних захворювань серцево-судинної системи). Водночас незалежно від причини виникнення аритмії наявність відчуття перебоїв в роботі серця, тривожне очікування нападу зриву ритму, запаморочення викликають низку психологічних реакцій, які болісно переживають такі пацієнти. Вираженість психологічних реакцій на появу аритмії залежить від багатьох чинників, зокрема від психологічних особливостей особистості. Однією з таких характеристик особистості є алекситимія, що характеризується зниженням здатності до усвідомлення та вербалізації емоцій, що призводить до зростання емоційного напруження і зриву психологічних механізмів долання стресу.

Мета роботи. визначення впливу алекситимії на формування психологічних реакцій на хворобу та якість життя у пацієнтів із порушеннями ритму серця.

Матеріали та методи. Обстежено 271 хворих, які знаходились на лікуванні у Чернівецькому обласному клінічному кардіологічному центрі. Усі пацієнти мали порушення ритму серця у вигляді пароксизмальної тахікардії, пароксизмальної або персистуючої фібриляції передсердь або екстрасистолії високих градацій за класифікацією B. Lown. Усім пацієнтам проведено психодіагностичне дослідження з використанням Торонтської шкали алекситимії, госпітальної шкали тривоги та депресії HADS, опитувальника якості життя, пов'язаного зі здоров'ям SF-36. Усіх хворих було розділено на 3 групи – відсутність алекситимії, тенденція до алекситимії та наявність алекситимії. Надалі аналіз проводився для групи з відсутністю алекситимії – група I, пацієнти з алекситимією склали II групу.

Результати. Аналіз отриманих результатів свідчить, що у осіб з алекситимією показник ситуативної тривожності значно переважав аналогічний показник в групі I (52,57± 0,91 проти 37,56±0,90, $p<0,001$). Меншими в I групі виявились показники тривоги та депресії за результатами використання госпітальної шкали тривоги та депресії HADS: за показником тривоги - група I 6,96± 0,31 та група II 9,26± 0,37, за показником депресії - група I 5,28±0,40 та 8,93±0,39 у групі II відповідно. У пацієнтів із порушеннями ритму та наявною алекситимією відзначалось достовірне зниження показників якості життя за опитувальником SF-36, як фізичного компоненту (38,48±1,18 проти 48,50±0,94, $p<0,01$) так і психологічного (39,99±1,26 проти 48,75±1,19, $p<0,01$).

Висновки. Таким чином, наявність алекситимії у пацієнтів із порушеннями серцевого ритму поєднується із збільшенням рівня тривоги та депресії, призводить до зниження показників якості життя і може розцінюватись як підсилююча компонента традиційних факторів ризику.

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ІНШИХ ПСИХОАКТИВНИХ РЕЧОВИН У ПАЦІЄНТІВ З НАРКОТИЧНОЮ ЗАЛЕЖНІСТЮ В ПЕРІОД РЕМІСІЇ ВІД ОСНОВНОГО НАРКОТИКУ
FEATURES OF THE USE OF OTHER PSYCHOACTIVE SUBSTANCES IN PATIENTS WITH DRUG ADDICTION DURING THE PERIOD OF UNSTABLE REMISSION OF THE MAIN DRUG

Куратнік Л. Л.
Науковий керівник: к. мед. н., Борисенко В. В.
Kuratnik L. L.
Scientific adviser: Borisenko V. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології

Актуальність. Наркозалежність є однією з актуальних медико-соціальних проблем сьогодення. За останніми підрахунками ВООЗ у світі від 150 до 250 мільйонів людей у віці 16-64 років вживають наркотичні речовини. Згідно з даними різних незалежних експертів, в Україні вживають наркотики від 1 до 1,5 мільйона осіб, при цьому їхня кількість щорічно збільшується на 8-10%. Наркозалежність характеризується важким перебігом, що призводить до асоціального способу життя, вираженим наркотичним та абстинентним синдромом, затяжною реабілітацією, що досить часто завершується рецидивом.

Мета роботи. вивчення особливостей вживання психоактивних речовин в період перебування пацієнтів в стані ремісії від основного наркотичного засобу, який сформував хімічну залежність хворих.

Матеріали та методи. Нами було проведено структуроване клінічне інтерв'ю щодо впливу вживання психоактивних речовин під час ремісії основного наркотичного засобу, серед наркозалежних в нестабільній ремісії, що проходили програму реабілітації в Полтавському обласному наркологічному диспансері. Опитуванню підлягали пацієнти чоловічої статі у віці 24-50 років. При цьому основними наркотиками, що сформували хімічну залежність у хворих були опіати 55.5%, метамфетамін та амфетаміни 13.9%, синтетичні катинони 19.49%, полінаркомани 11.11%. Середній термін захворювання пацієнтів складає 7.5р.

Результати. В період ремісії залежності від основного наркотику 83% пацієнтів вживали психоактивні речовини а саме канабіс, алкоголь, амфетаміни, трамадол, барбітурати, ЛСД, галюциногенні гриби. В 82% випадків в момент рецидиву пацієнти перебували в стані оп'яніння: вони вживали алкоголю 68.7%; поєднання алкоголю та канабісу 17.4 %; барбітурати в поєднанні з алкоголем 4.6%; амфетаміни 9.3%. Отримана нами інформація дає змогу виявити вживання алкоголю як основного тригеру для рецидиву хімічної залежності. Алкоголізація значною мірою впливає на вольові процеси пацієнта, пригнічуючи їх, викликаючи хибну думку щодо безпечності вживаних ними речовин та контролю над даною ситуацією.

Висновки. На даному етапі розвитку наркології реабілітація наркозалежних є недосить ефективною. Навіть, після спеціалізованого комплексного лікування серед наркозалежних часто виникають рецидиви, що закінчуються затяжною наркотизацією хворих та асоціальним способом життя. За результатами проведеного дослідження алкоголь є основним тригером рецидиву серед психоактивних речовин. Спираючись на отримані дані, ми рекомендуємо практичним лікарям-наркологам попереджувати вживання алкоголю пацієнтами з наркотичною залежністю в ремісії, адже нами виявлено, що у 74.3% випадків під час зриву наркозалежні перебували в стані алкогольного сп'яніння. За результатами проведеного нами наукового дослідження було встановлено, що попередження вживання алкоголю в період ремісії значною мірою зменшить виникнення зривів у наркозалежних, що покращить якість реабілітаційних заходів та зменшить кількість наркозалежних.

НЕАТЕРОСКЛЕРОТИЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ СУДИН ГОЛОВНОГО МОЗКУ - ХВОРОБА МОЯ-МОЯ (КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК)
NON-ATHEROSCLEROTIC DISEASES OF CEREBRAL VESSELS – MOYAMOYA DISEASE (THE CLINICAL CASE)

Мартинюк О. В., Василега В. В.,
Науковий керівник: к. мед. н. Палєнка О. Є.
Martyniuk O. V., Vasyleha V. V.,
Scientific adviser: Palenka O. E., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра нервових хвороб з нейрохірургією та медичною генетикою

Актуальність. Надзвичайно актуальним в нас час є захворювання судин головного мозку. Порушення мозкового кровообігу посідають провідне місце серед хвороб, які призводять до інвалідизації та смерті людей практично усіх вікових категорій. В Україні за даними МОЗ щорічно близько 150 тисяч людей страждають на ці недуги, а 100 тисяч – помирає. Однак не завжди причиною цього є всім відомі інсульти.

Мета роботи. Вивчити прояви рідкісного захворювання Моямоя беручи за основу клінічні прояви та дані діагностичних методів дослідження.

Методи. Було вивчено випадок такого захворювання як Моямоя, на який страждає пацієнтка, що проходила обстеження та лікування у нейрохірургічному відділенні Полтавської обласної клінічної лікарні. Хворій було проведено ряд лабораторних та інструментальних досліджень, а саме МРТ головного мозку та ендоваскулярна церебральна ангіографія.

Результати. При МРТ було виявлено численні розширення та звивистість судин як у головному мозку, так і в проекції судинної оболонки мозку, по ділянках борозн, а також численні поліморфні каверни різноманітного діаметру. Наявність гіперінтенсивних МР сигналів у скроневій долі зліва в проекції базального відділу лобних долей та намету мозочку. У базальних відділах скроневої області зліва в корково-субкортикальних відділах наявна зона кістозно-гліозної енцефаломаляції. Звуження субарахноїдального простору, звивистість судин оболонки спинного мозку. Та посилаючись на анамнестичні дані – багаторазові госпіталізації із спонтанними субарахноїдальними крововиливами.

Висновки. Хвороба Моямоя є рідкісним захворюванням судин головного мозку, яке характеризується схильністю пацієнтів до інсультів у зв'язку з прогресуючим стенозом внутрішньочерепних внутрішніх сонних артерій та їх проксимальних гілок. Це призводить до зменшення об'єму припливу крові до судин передньої частки головного мозку та розвитку колатералей дрібних судин верхівки сонної артерії, гілок зовнішньої артерії, які кровопостачають основу черепа та оболонки. Достовірність цих даних підтверджується за допомогою ендоваскулярної церебральної ангіографії.

ФАРМАКОЛОГІЧНА КОРЕКЦІЯ НЕГАТИВНОЇ СИМПТОМАТИКИ У ПАЦІЄНТКИ ІЗ МАЛОПРОГРЕДІЄНТНОЮ ФОРМОЮ ШИЗОФРЕНІЇ (КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК)
PHARMACOLOGICAL CORRECTION OF NEGATIVE SYMPTOMS IN A PATIENT WITH A LOW-GRADE FORM OF SCHIZOPHRENIA (CLINICAL CASE)

Неляпіна М. М.
Науковий керівник к. мед. н., доц. Вовк В. І. ; к. мед. н., Черненко М. Є.
NeliapinaM. M.
Scientific adviser: assoc. prof. Vovk V. I., PhD; Chernenko M. Ye., PhD
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна
м. Харків, Україна
Медичний факультет, кафедра клінічної неврології, психіатрії та наркології

Актуальність. Діаметральні методологічні суперечності різних психіатричних шкіл щодо диференціації малопрогредієнтної (мікропроцесуальної, субклінічної, латентної) форми шизофренії, кореляція варіативності її клінічної картини із сучасним антилогічним підходом стандартизації та уніфікованості принципів психофармакологічної корекції, а також високий рівень дискутабельності вітчизняних та зарубіжних науковців із приводу епідеміологічних показників цього типу шизофренії, обумовлює доцільність пошуку коректних медикаментозних засобів, які мають авторитетну доказову базу, а їх фармакодинамічні властивості мають якнайменше побічних ефектів. Тривалий час малопрогредієнтну форму шизофренії вважали «особливою», адже її прояви не відповідали загальним критеріям інших видів цієї патології. У МКХ-10 вона виділена у категорію «Шизотиповий розлад» (F21).

Мета роботи. оцінити клінічну динаміку пацієнтки із латентною формою шизофренії під час прийому нейролептичних препаратів сульпірид та аріпіпразол.

Матеріали і методи. Робота базується на власному клінічному спостереженні, яке проводилося на базі ДУ ІНПН НАМН України міста Харкова.

Результати. Пацієнтка Ю., 1986 р. н. Діагноз встановлений амбулаторно психіатром у 2013 році, після неефективності тривалого лікування соматичних явищ іпохондричного походження у терапевтичному відділенні однієї із лікарень Харкова. На амбулаторному прийомі балакуча, мімічно напружена, постійно цікавиться «чи то не онкологія». Діагностика проводилася на основі діагностичних критеріїв МКХ-10 та патопсихологічного дослідження мислення за допомогою методик «Піктограма», «Узагальнення та виключення понять», «Пояснення прислів'їв». Хворій був призначений антипсихотик сульпірид. Після двох років прийому він був відмінений задля забезпечення нормального процесу вагітності пацієнтки. У 2016 році їй знову був призначений сульпірид, адже з'явилася «негативна» симптоматика – емоційна дефіцитарність та редукція енергетичного потенціалу, а також нав'язливі думки про онкологію. Згодом пацієнтка зазначила аменорею, що було розцінено як гіперпролактинемія внаслідок побічного ефекту прийому антипсихотика та підтверджено лабораторним дослідженням рівня пролактину крові. Сульпірид був замінений на аріпіпразол. Менструальний цикл відновився, рівень пролактину крові знизився. Негативна симптоматика частково нівелювала: пацієнтка стала більш активною, емоційно жвавішою, почала читати художню літературу, більше уваги приділяти дитині, зазначила більшу концентрацію уваги на робочому місті (працює продавчинею взуття). Також думки про онкологічне захворювання стали менш актуальними.

Висновки. Наведений клінічний випадок підтверджує ефективність нейролептичного засобу аріпіпразол при корекції не тільки позитивної, але і в значній мірі негативної симптоматики.

РОЛЬ АЛЕКСИТИМІЇ ТА ЕМПАТІЇ В СТРУКТУРІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДЕЗАДАПТАЦІЇ ЧОЛОВІКІВ З АЛКОГОЛЬНОЮ ЗАЛЕЖНІСТЮ
THE ROLE OF ALEXITHYMIA AND EMPATHY IN SOCIAL AND PSYCHOLOGICAL DESADAPTATION IN MENS WITH ALCOHOL ADDICTION

Олійник О. Г., Шкодіна А. Д., Дем'яненко І. В.
Науковий керівник: к. мед. н. Бойко Д. І.
Oliynyk O. G., Shkodina A. D., Demianenko I. V.
Scientific adviser: Boiko D. I., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології

Актуальність. Феномен алекситимії, вперше описаний психоаналітиками в 1972 році, привертає увагу дослідників вже кілька десятків років. Перші дослідження були спрямовані на пошук зв'язку між алекситимією і різними захворюваннями. Так, алекситимічні характеристики були виявлені в осіб, які страждають на наркоманію, алкоголізм, тривожні, депресивні, соматоформні розлади, а також деякі соматичні захворювання. Нині залишається багато запитань у вивченні зв'язків між алекситимічним екстернальним типом мислення та емпатією. Емпатія і здатність розпізнавати емоції інших людей є важливими складовими процесу соціального пізнання. Однак, недостатньо вивченим залишається питання про характер зв'язку емпатії з різними параметрами алекситимії та їх роль у структурі соціально-психологічної адаптації залежних осіб.

Мета роботи. охарактеризувати алекситимію та емпатичність в структурі проявів соціально-психологічної дезадаптації в осіб із алкогольною залежністю.

Матеріали і методи. В дослідження було включено 24 особи чоловічої статі (середній вік 39,7±8,32 роки), що проходили лікування на базі стаціонарного відділення №3 КП "Полтавський обласний наркологічний диспансер ПОР", з клінічним діагнозом психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю. Для визначення рівня алекситимії використовувалась Торонтська шкала алекситимії. Також проводилась оцінка схильності до емпатії за методикою І. Юсупова і діагностика соціально-психологічної адаптації за допомогою опитувальника Р. Даймонда і К. Роджерса. Аналіз даних виконано за допомогою програми IBM SPSS Statistics 23.0 з використанням методів описової статистики та рангового критерію Спірмана.

Результати. Дослідження вираженості алекситимії виявило її підвищений рівень – 60,5 (51,25-69,75) за рахунок складності опису почуттів – 14,5 (11,0-20,0) та зовнішньо орієнтованого мислення – 26,5 (23,0-31,5). При цьому рівень емпатійності залишався в межах нормального рівня – 46,5. Виявлено підвищення коефіцієнтів адаптації – 59,25±13,28, самосприйняття – 69,79±12,5, сприйняття інших – 59,23±15,21, інтегральності – 56,72±15,27 та зниження рівня емоційного комфорту – 47,62±11,45 і прагнення до домінування – 49,3±16,72. Виявлено прямі кореляційні зв'язки між показником емпатії та показниками соціальної дезадаптації і екстернальним мисленням, а також між показником внутрішнього контролю та емпатійністю й алекситимією. Найбільшу кількість кореляційних зв'язків з субшкалами соціальної дезадаптації продемонстрував показник складності опису почуттів. Отримані дані свідчать про надмірне прийняття себе, потребу алкоголізованої особистості в спілкуванні та взаємодії із зовнішнім світом та високу здатність пристосування до змін в оточенні на фоні превалювання емоційного дискомфорту та підвищення алекситимії.

Висновки. Алекситимія та емпатійність в алкозалежних можуть змінювати відношення особи до себе та оточуючих і викликати емоційний дискомфорт, що впливає на рівень соціально-психологічної адаптації пацієнтів.

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ З ГПМК В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД СТАТІ, ВІКУ, МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ТА ВИБОРУ СПОСОБУ РЕАБІЛІТАЦІЇ

ANALYSIS OF PATIENTS' REHABILITATION DYNAMIC WITH CEREBROVASCULAR ACCADENT DEPENDING ON SEX, AGE, LOCATION AND THE CHOICE OF REHABILITATIONS WAY

Фам Т. А.
Науковий керівний: к. мед. н. Шкурупій О. І.
Pham T. A.
Scientific adviser: Shkurupii O. I., PhD
Українська медична стоматологічна академія
М. Полтава, Україна
Кафедра фізичного виховання і здоров'я, фізичної терапії, ерготерапії з спортивною медициною та фізичною реабілітацією.

Актуальність. На сьогоднішній день кількість гострих порушень мозкового кровообігу невпинно збільшується, хворі на геморагічний та ішемічний інсульти мають пройти курс лікування, який надає їм можливість нормалізувати основні функції життєдіяльності, але дуже часто після лікування таким хворим не надають докладної інформації щодо методів фізичної реабілітації, адже таким пацієнтам складно навіть обслуговувати себе самостійно, тому дуже важливо правильно підібрати правильно тактику реабілітації для хворого.

Мета роботи. Дослідити ефективність різних методів реабілітації, попередньо проаналізувавши статистичні дані на основі Полтавської області на базі КП «ОКЛ ВЛД ПОР».

Матеріали та методи. У дослідженні взяло участь 70 пацієнтів, які пройшли фізичну реабілітацію у КП «ОКЛ ВЛД ПОР» протягом 2018 – 2019 років. Серед хворих було 57 чоловіків (81,4%) та 13 жінок (18,6%), з них 56 – жителі міста, що становить 80%, та 14 мешканців села, що складає 20%. Також пацієнти були поділені на 2 групи за діагностичними критеріями, а саме за типом порушення мозкового кровообігу – 14 випадків за геморагічним типом та 56 зі ішемічним. Серед методів фізичної реабілітації таких хворих було використано: ЛФК, механотерапія, масаж, рефлексотерапія голками, ерготерапія та фантомна гімнастика.

Результати. Простеживши динаміку відновлення рухливості у пацієнтів, можна відмітити, що найефективнішим способом є ЛФК. Виконавши всі рекомендації лікаря, основні вправи, які були індивідуальні підібрані для кожного пацієнта, 95 % хворих змогли знову виконувати найпростіші рухи, які необхідні їм для повсякденного життя, що полегшує психологічний стан, адже хворі вже не відчувають себе безпомічними, тому спостерігається зменшення депресивного стану, і підвищення настрою. 73 % пацієнтів змогли подолати свої страхи і встати на ноги.

Висновки. Проаналізувавши всі дані, можна зазначити, що більшість пацієнтів змогли подолати наслідки хвороби, але незважаючи на позитивну динаміку, важливу роль грає обізнаність пацієнтів, адже, більшість хворих, які звернулись по допомогу до лікаря ЛФК – це жителі міста, що свідчить про те, що велика кількість пацієнтів з ГПМК, які проживають у селі не знають про існування та ефективність способів відновлення.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК СУЇЦИДАЛЬНОСТІ ТА АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ У ХВОРИХ НА ШИЗОФРЕНІЮ

CORRELATION OF SUICIDALITY AND AGGRESSIVE BEHAVIOR IN PATIENTS WITH SCHIZOPHRENIA

Федорова О. Ю.
Науковий керівник: к. мед. н. Борисенко В. В.
Fedorova O. Y.
Scientific adviser: Borysenko V. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології

Актуальність. За даними ВООЗ найвищі показники суїцидальності і, відповідно, суїцидальної поведінки в країнах пострадянського простору, а також в Японії, Угорщині, Шрі-Ланці. Разом з цим, великий пласт суїцидентів займають шизофренічні хворі, частка яких за різними даними складає від 10% до 30%. До причин, що зумовлюють цих людей прийняти таке фатальне рішення належать: соціальна ізоляція, руйнування міжособистісних відносин, зловживання алкоголем та психоактивними речовинами, самостигмація хворого. За

таких умов важко не виникнути агресії, але почасту ця руйнівна поведінка наносить в першу чергу шкоду не оточуючим, а самому хворому. До того ж, за даними правоохоронних органів частка психічнохворих осіб винних у скоєнні тяжких злочинів складає 7%. Завданням лікаря в роботі з таким контингентом пацієнтів є не тільки купірування позитивної психотичної симптоматики, а й своєчасна діагностика девіантної поведінки задля врятування життя.

Мета роботи. Визначення залежності між суїцидальністю і агресивною поведінкою у хворих на шизофренію.

Матеріали та методи. Обстежено 32 пацієнти, що знаходились на лікуванні у 3-Б і 5-Б відділеннях Полтавської обласної клінічної психіатричної лікарні ім. О. Ф. Мальцева у віці від 23 до 55 років. Серед них були діагностовано параноїдну, гебефренну і недиференційовану шизофренії. Контрольна група була набрана з студентів Української медичної стоматологічної академії та різнозайнятих працюючих у віці 19 – 50 років в кількості 36 осіб . Як методичні засоби були використані тест руки Вагнера (1962, Едвін Е. Вагнер), опитувальник Басса-Дарки (1957, А. Басс і А. Дарки), модуль «Суїцидальність» опитувальника M. I. N. I. (2016, міжнародне нейропсихіатричне інтерв'ю) для DSM-5.

Результати. За тестом руки Вагнера: у піддослідній групі було виявлено 26 осіб з наднормовим показником агресивності і 6 – в гранично допустимих межах; у контрольній групі 27 осіб без вираженої агресивної поведінки і 9 – в гранично допустимих межах. За опитувальником Басса-Дарки: у піддослідній групі 12 осіб – з дуже високим рівнем агресивності, 14 – з високим, 6 – з підвищеним; у контрольній групі 4 особи – з високим рівнем агресивності, 18 – з підвищеним, 14 – з середнім. За модулем «Суїцидальність» опитувальника M. I. N. I. для DSN-5: в піддослідній групі 10 осіб має високу суїцидальність, 16 – середню, 6 – низьку; у контрольній групі 6 осіб має середню суїцидальність і 30 – низьку.

Висновки. Таким чином вдалося простежити залежність між суїцидальністю та агресивною поведінкою. Зі зростанням показника агресивності одночасно зростає і суїцидальність – закономірність характерна як для піддослідної групи так і для здорових осіб, лише з відмінністю в ступені виразності. Наявність контрольної вибірки дозволила оцінити відхилення від норми за показниками агресивності та суїцидальності. Отримані дані слід враховувати при складанні індивідуальних соціореабілітаційних програм.

ПЕРЕБІГ БОЛЬВОГО СИНДРОМУ НА ФОНІ ІНСОМНІЇ У ПАЦІЄНТІВ І З ХВОРОБОЮ ПАРКІНСОНА
CHARACTERISTIC OF PAIN SYNDROME AT THE INSOMNIA IN PATIENTS WITH PARKINSON`S DISEASE

Шкодіна А. Д.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Таряник К. А.
Shkodina A. D.
Scientific adviser: assoc. prof. Tarianyk K. A., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра нервових хвороб із нейрохірургією та медичною генетикою

Актуальність. Розлади сну, як немоторні прояви хвороби Паркінсона, можуть бути спричинені як суто патогенетичними особливостями перебігу захворювання, так і змінами у психологічному та соматичному стані пацієнта. Больовий синдром у пацієнтів із хворобою Паркінсона не тільки впливає на сон, знижуючи його якість, а ще й відображається на якості життя в цілому. Заслуговує уваги вивчення больового синдрому, як одного із чинників виникнення порушень сну у пацієнтів із хворобою Паркінсона.

Мета роботи. дослідити особливості перебігу больового синдрому у пацієнтів із хворобою Паркінсона на фоні розладів сну.

Матеріали та методи. У дослідження було включено 26 пацієнтів із хворобою Паркінсона, що перебували на стаціонарному лікуванні у неврологічному відділенні КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М. В. Скліфософського ПОР». Клінічну оцінку пацієнтів проводили згідно універсальної шкали оцінки хвороби Паркінсона (UPDRS). Тяжкість захворювання встановлювали за шкалою Хен та Яр, ступінь повсякденної активності визначали за Шваба та Інглендом. Для оцінки больового синдрому використовували візуально-аналогову шкалу (ВАШ) та опитувальник Мак-Гілла. Оцінку сну та його зміни вивчали за шкалою сну при хворобі Паркінсона (PDSS-2). Статистична обробка результатів проводилася за допомогою програми IBM SPSS Statistics з використанням описових методів, критерію Шапіро-Уілка та рангового кореляційного критерію Спірмана. Результати вважали статистично значимими за умови $p<0,05$.

Результати. Середній бал за шкалою UPDRS складав – 48,5 (32,5-62,5), за Хеном та Яром – 2,75 (2,5-3), а за шкалою Шваба-Інгленда – 90,0 (90-97,5). Пацієнти відмічали рівень больового синдрому переважно помірний – 4,0 (2,25-5,0). Ранговий індекс болю за опитувальником Мак-Гілла склав – 6,0 (3,5-13,75), індекс числа обраних дескрипторів – 10,5 (9,0-22,75) та евалюативна оцінка – 2,0 (1,0-2,0). Загальний бал за шкалою сну 21,0 (14,25-27,5), що відповідає клінічно вираженій інсомнії, що була спричинена переважно розладами сну – 9,5 (6,25-10,75), в порівнянні з моторними розладами – 7,5 (5,25-12,0) та проявами хвороби Паркінсона – 5,5 (3,25-9,0). Проведений кореляційний аналіз, виявив прямий кореляційний зв'язок середньої сили між балом за шкалою ВАШ та проявами хвороби Паркінсона ($r = 0,525$; $p = 0,024$) й між ранговим індексом болю та розладами сну ($r = 0,379$; $p = 0,023$) в структурі інсомнії, а також між загальним балом PDSS-2 й IV частиною шкали UPDRS ($r = 0,502$; $p = 0,044$).

Висновки. Навіть помірно виражений больовий синдром у пацієнтів із хворобою Паркінсона може посилювати клінічно виражену інсомнію, яка є одним із найпоширеніших ускладнень даного захворювання, та потребує врахування під час лікування розладів сну.

ОСОБЛИВОСТІ ІНСОМНІЧНИХ ПОРУШЕНЬ У ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ З КОГНІТИВНОЮ ДИСФУНКЦІЄЮ В ПСИХІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ
SLEEP DISTURBANCES FEATURES IN ELDER PATIENTS WITH COGNITIVE IMPAIRMENT IN PSYCHIATRY

Янчевська М. І.
Науковий керівник: к. мед. н., Борисенко В. В.
Yanchevska M. I.
Scientific adviser: Borysenko V. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології

Актуальність. Порушення сну є досить вагомою медико-соціальною проблемою сьогодення, що істотно впливає на якість життя. Являючись досить розповсюдженою, поліетіологічною та нозологічно неспецифічною, інсомнія далеко не в повній мірі діагностується, незалежно від віку, в загальній популяції пацієнтів. Незважаючи на те, що серед людей літнього віку клінічні ознаки безсоння зустрічаються майже повсякчас, інсомнії не часто діагностують та лікують систематично, навіть в геронтологічній практиці. Безсоння це серйозна проблема, яка розповсюджена серед людей літнього віку, оскільки неповноцінний сон має досить негативні наслідки в багатьох аспектах соціального функціонування, значно погіршуючи показники життєдіяльності. На тлі когнітивних порушень, що часті в цьому віці, негативний вплив посилюється, і це вже переводить акцент цього питання з суто медичної площини в медико-соціальну.

Мета роботи. Вивчити особливості інсомнічних порушень у осіб похилого віку з когнітивною дисфункцією, що зустрічаються в психіатричній практиці.

Матеріали та методи. Обстежено 47 пацієнтів у віці старше 65 років, що знаходились на лікуванні за медичними показаннями в КП Полтавська обласна клінічна психіатрична лікарня Полтавської обласної ради за період з вересня по грудень 2019 року. В якості інструментів для збору та об'єктивізації даних використане клінічне інтерв'ю, скринінгова діагностика когнітивного рівня за допомогою короткої шкали оцінки психічного статусу (Mini Mental State Examination, MMSE), «Піттсбургський опитувальник для визначення індексу якості сну (PSQI)» та методика визначення хронотипу за Ренненбергом. В зв'язку з невеликою кількістю спостережень, методами статистичного аналізу були описові, відмінності між показниками в групах вважались значимими при $p<0,05$.

Результати. У вибірку включені 18 пацієнтів з помірними когнітивними порушеннями та 29 – з деменцією легкого та помірного ступеня вираженості. Клінічно значимі хронічні порушення сну виявлено у 45 пацієнтів, що носили комбінований характер. Пресомнічні порушення відзначались у 37 пацієнтів (77%), інтрасомнічні розлади – у 19 пацієнтів (39,6%) і постсомнічні – у 17 (35,4%). Ці порушення в цілому характеризувались зменшенням загальної тривалості сну до 4-5 годин на добу з відсутністю ранкової бадьорості і свіжості та сонливістю в денні години, що значно порушували побутове функціонування та знижували результати лікування.

Висновки. Отримані результати свідчать про наявність значної кількості інсомнічних порушень у осіб похилого віку з когнітивною дисфункцією, які потребують фармакотерапії, що необхідно враховувати в комплексному лікуванні для досягнення стабільного терапевтичного ефекту.

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО РЕАГУВАННЯ НА ХВОРОБУ ТА ПРИХИЛЬНОСТІ ДО ЛІКУВАННЯ В ОСІБ З НЕВРОТИЧНИМИ РОЗЛАДАМИ ЯК ПОКАЗНИКИ ПРОГНОЗУ ЗАХВОРЮВАННЯ
FEATURES OF PSYCHOLOGICAL RESPONSE TO ILLNESS AND ATTACHMENT TO TREATMENT IN PERSONS WITH NEUROTIC DISORDERS AS INDICATORS OF DISEASE PROGNOSIS

Ярмілко А. О., Дуда В. О.
Науковий керівник: к. мед. н. Борисенко В. В.
Yarmilko A. O., Duda V. O.
Scientific adviser: Borisenko V. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології

Актуальність. ВООЗ охарактеризувала стан здоров'я не лише як відсутність хвороби, а і наявність фізичного та психосоціального благополуччя. Тому в медичній практиці введено поняття якості життя, в межах якого пацієнт є ане тільки суб'єктом лікування, але й виступає особистістю, яка під впливом хвороби трансформується і повертається до соціального функціонування уже в статусі хворої людини. Тенденція до неухильного росту невротичних порушень відображена в роботах вітчизняних та зарубіжних науковців, при цьому акцент ставиться на проблемі саме якості життя таких пацієнтів. В той же час психічні розлади невротичного регістру є невід'ємною складовою соматичної, психосоматичної медицини, клініки межових станів та інших медичних ланок, що показує значну актуальність вивчення можливих шляхів діагностики та корекції даних порушень для широкого кола клініцистів.

Мета роботи. Вивчити особливості психологічного реагування на хворобу та прихильності до лікування в осіб з невротичними розладами для прогнозування перебігу захворювання.

Матеріали та методи. Проаналізовано дані 51 пацієнта у віці від 18 до 59 років, що знаходились на лікуванні в відділенні неврозів та межових станів КП Полтавська обласна клінічна психіатрична лікарня Полтавської обласної ради за період з січня по червень 2019 року з подальшим піврічним катамнестичним спостереженням. Використане напівструктуроване клінічне інтерв'ю що включало питання прихильності до лікування і особливостей соціального функціонування та тестова методика діагностики типу відношення до хвороби
ТОБОЛ /Вассерман Л. І. та ін. 1987/. Застосовані описові методи статистичного аналізу, відмінності вважались значимими при $p<0,05$.

Результати. У вибірці виявлено 7 пацієнтів з суттєво не порушеною соціальною адаптацією, 29 – з наявністю психічної дезадаптації з інтрапсихічною спрямованістю, та 15 – із психічною дезадаптацією з інтерпсихічною спрямованістю. При цьому рівень прихильності до лікування виявився найвищим у першій групі, а його динамічне

збільшення через півроку максимальне в другій групі. В третій групі виявлені найвищі показники повторних госпіталізацій за півроку спостереження після стаціонарного лікування.

Висновки. Отримані результати свідчать про наявність статистично достовірних закономірностей між особливостями психологічного реагування на хворобу та прихильністю до лікування при невротичними розладами і перебігом захворювання, що необхідно враховувати в діагностиці та комплексній терапії осіб з невротичними розладами для досягнення стабільного лікувального ефекту.

SECTION OF CLINICAL MEDICINE #4 (ONCOLOGY, OPHTALNOLOGY, OTOLARYNGOLOGY RADIOLOGY, UROLOGY)

СЕКЦІЯ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ №4 (ХІРУРГІЧНІ ДИСЦИПЛІНИ)

EXTERNAL NOSE RECONSTRUCTIONS FRONTAL FLAP AND CARTILAGE ALLOGRAFT: ANALYSIS OF FUNCTIONAL RESULTS

Volchek V. S., Timashkov O. V., Mikhaleva K. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Ivanov S. A., PhD
Gomel State Medical University
Gomel, Belarus
Department of oncology

Relevance. Reconstruction of the external nose (EN) is a complex task of modern plastic surgery. Functional indicators after recovery are the criteria for success. The novelty of the study is a comparison of indicators before reconstruction and after it.

Aim of the research. analysis of the functional results of EN reconstruction.

Materials and methods. The results of 27 reconstructions of EN in 2013-18, 13 men, 14 women, age 40-81 years. Functional parameters (nasal breathing, smell, snoring, blood secretion, crusting, pronunciation of sounds, nose function in general) were evaluated before the operation and 12 months after it on a 5-point scale of the Nasal Appearance and Function Evaluation Questionnaire. Comparison - the McNemar test for two related groups, the criterion for the significance of the difference is $p < 0.05$.

Results. Repair of the skin defect was performed with a full-layer paramedian frontal flap, restoration of the frame with cartilaginous allografts. The frequency of ratings of 4 and 5 points (satisfactory and excellent) before and after reconstruction was distributed as follows: nasal breathing - 23 and 25, snoring - 25 and 26, sense of smell - 26 and 27, blood excretion - 25 and 27, crusting - 22 and 25, pronunciation of sounds - 26 and 27, nose function in general - 21 and 25. An increase in the proportion of positive ratings after reconstruction was noted in all respects, the difference was statistically significant in all pairs, $p < 0.05$. An improvement in nasal function was generally observed in 9 patients, and worsening in 1. Patients in three patients, this indicator was rated at 4 points both before and after the operation. Difficulty in nasal breathing in 2 cases after reconstruction was due to stenosis of the nasal opening and prolapse of the nose wing. One patient refused a second operation, the second performed a successful correction.

Conclusions: Reconstruction of EN with a frontal flap and a cartilaginous allograft made it possible to improve functional indicators in the studied patient population, the difference with preoperative estimates is statistically significant. The total share of excellent and satisfactory ratings after reconstruction ranged from 92.6% to 100%, depending on the parameter.

КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК БАКТЕРІЄМІЇ, ВИКЛИКАНОЇ BREVUNDIMONAS DIMINUTA У ПАЦІЄНТА РЕАНІМАЦІЙНОГО ВІДДІЛЕННЯ.
CLINICAL CASE OF BACTEREMIA CAUSED BY BREVUNDIMONAS DIMINUTA IN A PATIENT IN THE INTENSIVE CARE DEPARTMENT

Адамович І. М.
Науковий керівник: док. мед. наук, проф. Шкурупій Д. А.
Adamovych I. M.
Scienctific adviser: prof. Shkurupij D. A., D.Med.Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра анестезіології з інтенсивною терапією

Актуальність. неферментуючі бактерії являють собою зростаючу проблему в клінічній практиці та часто стають причиною внутрішньолікарняних інфекцій. Brevundimonas diminuta широко розповсюджена в навколишньому середовищі, але її зрідка виділяли із клінічних зразків. На даний час мало відомостей про інвазивні інфекції викликані цією групою бактерій, але спостерігається тенденція до збільшення частоти клінічних випадків. За даними PubMed в порівнянні з 2011 р. - 3 клінічні випадки, то в 2017 р. вже 12 клінічних випадків. Більшість пацієнтів були зі зниженим імунітетом в результаті різних хвороб, але остаточний провокуючій фактор не відомий. Лікування Brevundimonas spp. - інфекції часто бувають складними, оскільки ці бактерії можуть бути стійкими до багатьох антибіотиків, включаючи β- лактами та фторхінолони.

Мета роботи. вивчення потенційно небезпечних мікроорганізмів (Brevundimonas diminuta) на основі клінічного випадку пацієнта із реанімаційного відділення. Ознайомлення з раніше відомими випадками на основі наукових статей та провести аналіз отриманих даних.

Матеріали та методи. пацієнт реанімаційного відділення, у якого лабораторно підтверджено наявність бактеріємії, викликаної Brevundimonas diminuta та проведено аналіз на антибіотикорезистентність. Здійснено аналіз історії хвороби пацієнта та динамічне спостереження за станом його здоров'я на момент перебування у відділенні анестезіології та інтенсивної терапії.

Результати. хворому Ч. 52р. з діагнозом : ДТП. Політравма, було здійснено бактеріологічне дослідження крові на стерильність та чутливість до антибіотиків. Забір матеріалу здійснювали під час лихоманки у хворого з лівої та правої ліктьової вени. В кінцевому результаті виявили Brevundimonas diminuta та чутливість лише до 2 видів антибіотиків із представлених 12.

Висновки. представлений клінічний випадок бактеріємії умовно патогенною бактерією Brevundimonas diminuta змушує замислитись та зробити певні Висновки. Бактерії все швидше пристосовуються до нових умов, а нераціональне застосування антибіотиків допомагають їм в цьому. Пацієнти потребують раціональної антибіотикотерапії у зв'язку з розвитком та мутаціями вже відомих штамів бактерій.

УЛЬТРАЗВУКОВИЙ СКАЛЬПЕЛЬ ЯК БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА ДЛЯ ХІРУРГІЧНОГО ЛІКУВАННЯ ХВОРОБ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ
ULTRASONIC SCALPEL AS A MULTIFUNCTIONAL SYSTEMFOR SURGICAL TREATMENT OF BREAST DISEASES

Андрієнко Д. О.
Науковий керівник: к. мед. н. Лукавенко І. М.
Andrienko D. O.
Scientific adviser: Lukavenko I. M., PhD
Медичний інститут Сумського державного університету
м. Суми, Україна
Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії

Актуальність. Ультразвукова (УЗ) хірургія – сучасна галузь експериментальної і клінічної хірургії. Принцип функціонування ультразвукового скальпеля в частотному робочому діапазоні від 22 до 60 кГц заснований на властивості УЗ хвиль при значній інтенсивності (декілька сотень Вт/см^2) руйнівно впливати на об'єкти при одночасному проникненні в глибину живих тканин без їх пошкодження. Використання УЗ енергії дозволяє проводити атравматичну дісекцію тканин і здійснювати гемостаз при мінімальному шкідливому впливі на тканину молочної залози (МЗ), паренхімі якої характерний гістологічний поліморфізм, тобто залозиста, жирова, м'язева і сполучна тканини, кровоносні та лімфатичні судини поєднані в анатомічну або морфофункціональну одиницю – ацинус, долька, доля тощо.

Мета роботи. аналіз та опис клінічного застосування УЗ скальпеля в хірургічному лікуванні хвороб МЗ; установлення залежності глибини розрізу тканини МЗ від часу впливу УЗ хвилі.

Матеріали та методи. Ультразвуковий скальпель «HARMONIC ETHICON ENDO-SURGERY» (Німеччина) здатен здійснювати три типи впливу: кавітацію, розсічення та коагуляцію. Кавітація обумовлена утворенням пухирців газу при температурі тіла за рахунок швидкої зміни об’єму тканини і внутрішньоклітинної рідини під дією вібрації. Вплив УЗ коливань призводить до фрагментації білків, яка викликає адгезію молекул колагену при низькій температурі, тобто коагуляція та дисекція відбуваються при температурах (37-63)°С. При високочастотній вібрації за рахунок поєднаної дії натягу і тиску відбувається швидке перерозтягнення тканин, які легко перетинаються гострим кінчиком п’єзокерамічного перетворювача УЗ скальпеля. УЗ скальпель складається з генератора, п’єзокерамічного перетворювача і широкого спектра інструментів для відкритої та малоінвазивної хірургії. Кінчик інструменту коливається, зміщуючись по осі, з постійною частотою 55,5 кГц. Зсув за довжиною може становити від 25 до 100 мкм і регулюється у п’яти режимах шляхом зміни потужності генератора.

Результати. Установлено, що коагуляція комплексу тканин МЗ відбувається з постійною швидкістю 0,9 мм/с. При зростанні часу впливу до 4,5 с глибина дисекції складає 2-5 мм. Мінімальне термічне пошкодження тканин в радіусі не більше 50 мікрон від зони контакту прискорює період репарації за рахунок зниження частоти формування лімфореї та рубцевих деформацій і, як наслідок, больового синдрому в післяопераційному періоді.

Висновки. УЗ метод ефективно використовується при хірургічному лікуванні хвороб МЗ. Пристрій дозволяє здійснювати дуже точні маніпуляції в обмеженому просторі та безпечне видалення анатомічних структур поблизу життєво важливих органів. Відсутність задимленості забезпечує для хірурга хорошу візуалізацію. Ультразвуковий вплив зменшує ступінь обвуглювання і висушування тканин, що особливо важливо через гістологічний поліморфізм молочної залози.

ЗАСТОСУВАННЯ ЕНДОВАСКУЛЯРНИХ МЕТОДІВ У ЛІКУВАННІ СИНДРОМУ ДІАБЕТИЧНОЇ СТОПИ
APPLICATION OF ENDOVASCULAR METHODS IN TREATMENT OF DIABETIC FOOT SYNDROME

Артеменко Р. Ю.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Ляховський В. І.
Artemenko R. Y.
Scientific adviser: prof. Lyakhovsky V. I., D.Med.Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра хірургії №1

Актуальність. Гнійно-некротичні ускладнення синдрому діабетичної стопи, спостерігають у 5% хворих на цукровий діабет, а у 3% пацієнтів вони є причиною ампутації нижньої кінцівки. Однією з головних причин їх виникнення у хворих із цукровим діабетом є наявність ішемії нижніх кінцівок. Основним принципом лікування пацієнтів з такою патологією є відновлення кровообігу в нижніх кінцівках, що досягається проведенням та ендоваскулярних операцій на артеріях нижній кінцівок. Тому, питання, які пов’язані із вивченням ефективності даного метода залишаються актуальними, що спонукало нас зайнятися уточненням даної проблеми.

Мета роботи. Вивчити ефективність застосування ендоваскулярних методів у лікуванні хворих із ішемічною формою синдрому діабетичної стопи.

Матеріали і методи. У дослідженні прийняли участь 83 пацієнтів, що перебували на лікуванні у відділенні хірургії судин з приводу ішемічної форми діабетичної стопи, які супроводжувалися явищами хронічної ішемії нижніх кінцівок III-IV ст. (за Фонтане). Цукровий діабет I типу виявлений у 19 (22,9%), а II типу – у 64 (77,1%) осіб. Хворі в залежності від методів лікування були розподілені на дві групи. У першу групу включили 40 (48,2%) пацієнтів (26 (65,0%) чоловіків та 14 (35,0%) жінок, середній вік їх становив 62,8±3,92 років), яким на фоні проведення консервативного лікування виконували ендоваскулярні методи лікування: балонні ангіопластики та за показаннями стентування підколінної і гомілкових артерій. До другої групи увійшли 43 (51,8%) хворих (27 (62,8%) чоловіків і 16 (37,2%) жінок, середній вік – 63,2±4,21 років), які отримували тільки консервативне лікування, яке у обох групах було подібним. Оклюзійно-стенотичні ураження артерій нижніх кінцівок підтверджувалися проведенням ультразвукового та агіографічного обстеження. Пацієнтам обох груп визначали інтенсивність болю, сатурацію кисню на III пальці стопи та визначали гомілково-плечовий індекс. Дослідження проводили перед початком лікування та на 10 добу.

Результати. Перед початком лікування у пацієнтів першої групи інтенсивність болю у нижніх кінцівках у середньому становила 8,4±1,98, а у другій – 8,1±1,83 балів. На 10 добу цей показник дорівнював 4,5±2,12, а у другої групи – він становив 6,4±1,89 балів.
Сатурація кисню на пальцях стопи перед початком лікування у пацієнтів першої групи становила 80,5±3,86, а у другої – 81,7±4,08. На 10 добу дослідження ці показники відповідно становили 92,6±3,73 і 85,9±4,14.
На початок лікування у хворих першої групи ГПІ дорівнював 0,55±0,13, у пацієнтів другої групи – 0,59±0,22.На 10 добу величина даного показника у хворих першої групи становила 0,81±0,42, а у другій групі – 0,64±0,28.
Висновки. Отже, проведене дослідження достовірно підтверджує кращі результати лікування хворих із ішемічною формою синдрому діабетичної стопи при проведенні рентгенендоваскулярних у порівнянні із консервативними методами лікування.

ЛАПАРАСКОПІЧНІ ОПЕРАЦІЇ У ЛІКУВАННІ ХВОРИХНА ПОРТАЛЬНУ ГІПЕРТЕНЗІЮ ПРИ ЦИРОЗІ ПЕЧІНКИ
LAPAROSCOPIC SURGERY IN THE TREATMENT OF PATIENTSWITH PORTAL HYPERTENSION WITH LIVER CIRRHOSIS

Балагута С. О.
Науковій керівник: д. мед. н проф. Грубнік Ю. В.
Balaguta S. O.
Scientific adviser: prof. Grubnik Y. V., D.Med.Sc.
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна
Кафедра хірургії №3

Актуальність. Проблеми лікування ускладнень портальної гіпертензії є однією з основних в сучасній хірургії. Що пов'язано як з тяжкістю самої патології так і з неухильним зростанням захворюваності на цироз печінки як вірусної етіології так і в результаті алкоголізму. У хірургічній практиці частіше зустрічаються такі ускладнення портальної гіпертензії, викликаної цирозом печінки, як кровотечі з варикозно розширених вен стравоходу, які характеризуються високою летальністю і рецидивуючим перебігом.
Мета роботи. Дослідження результатів лікування хворих на портальну гіпертензію при цирозі печінки, ускладненою стравохідно-шлунковими кровотечами, з використанням малоінвазивних і ендоваскулярних операцій.
Методи та матеріали: З 2016 по 2019 роки під нашим наглядом перебувало 280 пацієнтів з цирозом печінки, ускладненим портальною гіпертензією з кровотечами із варикозно розширених вен стравоходу. Вік пацієнтів коливався від 26 до 79 років. Жінок 89(32%) чоловіків 191(68%). Хворих зі стадією цирозу за класифікацією Child-Pugh було: А-40, В-140, С-100. Всім хворим з кровотечами проводився ендоскопічний гемостаз із застосуванням ендоскопічного лігування, постановкою стентів та ендоскопічного склерозування. У 42 хворих після зупинки кровотеч були проведені лапараскопічі деваскуляризації проксимального відділу шлунка та абдомінальної частини стравоходу. 18 хворим з переважно варикозно розширеними венами дна шлунка зроблені лапараскопічні вертикальні резекції шлунка (типу SLEEV)
Результати. Різні методики ендоскопічного локального гемостазу нами застосовані в 196 випадках. Ефективно зупинити кровотечу нам вдалося у 159(81%) хворих, летальність, як результат не ефективності локального гемостазу спостерігалася у 37(19%) хворих. Через 6-36 місяців рецидиви кровотечі спостерігалися у 63(44%) хворих, 21(33%) з яких померли від кровотечі і прогресування печінкової недостатності. З 60 хворих, яким проведені лапароскопічні операції при спостереженні 6-36 місяців, рецидивів кровотечі не було. В цій групі через 2 роки померло 2 хворих від печінкової недостатності.
Висновки. Ендоскопічні і лапараскопічні операції є ефективними в зниженні летальності хворих при портальній гіпертензії з цирозом печінки.

МЕЛАНОМА. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПОШИРЕННЯ ВИПАДКІВ ЗАХВОРЮВАННЯ
MELANOMA: THE MOST FREQUENT CASES OF THIS DISEASE

Вдовиченко А. В., Голотюк В. В., Дутка М. А.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Голотюк В. В.
Vdovychenko A. V., Holotyuk V. V., Dutka M. A.
Scientific adviser: prof. V. V. Holotiuk, D. Med. Sc.
Івано-Франківський національний медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна
Кафедра онкології

Актуальність. Меланома – злоякісна пухлина, яка починає свій розвиток з меланоцитів. Пухлинний процес локалізується безпосередньо в шкірі, рідше на слизових оболонках, сітківці ока. Особливо небезпечною пухлину робить її схильність до швидкого лімфогенного та гематогенного метастазування та рецидивів в ділянці післяопераційного рубця. Проблема своєчасної діагностики меланоми шкіри залишається актуальною упродовж останніх десятиліть через постійне зростання показників захворюваності та смертності від цього захворювання як в Україні, згідно даних Національного канцер-реєстру Національного інституту раку, так і в цілому світі.
Мета роботи. провести аналіз клінічні випадки меланоми, діагностованих у мешканців Івано- Франківської області; охарактеризувати стадії захворювання у пацієнтів з вперше виявленою меланомою; визначити особливості перебігу та результатів лікування меланоми в залежності від віку, статі хворих та регіону проживання хворих.
Матеріали і методи. Для досягнення мети нами був проведений статистичний аналіз клінічних випадків морфологічно верифікованої меланоми у хворих згідно даних КНП «Прикарпатський клінічний онкологічний центр ІФОР» за період 2010-2019 років.

Результати. Під час опрацювання даних було виявлено, що відсоткове співвідношення захворювання меланоми серед чоловіків та жінок за період часу 2010-2016 рік становило : жінки – 55%, чоловіки – 45%, з 2016 по 2019 рік серед чоловічої статі спостерігалась тенденція до збільшення кількості випадків захворювання. Вивчаючи особливості проживання хворих, які є мешканцями гірських районів Івано-Франківської області – середній показник кількості випадків захворювання меланоми є меншим, тоді як у мешканців звичайних районів, але в яких більше розвинене промислове виробництво діагностовано більшу кількість випадків даного захворювання. При вивченні показників анатомічної локалізації меланоми серед жіночої статі найбільш поширеною є ділянка шкіри нижніх кінцівок (включно з тазосуглобовою поверхнею), тоді, як у чоловічої статі більшість випадків злоякісного процесу локалізується в ділянці шкіри тулуба. Серед рідкісних випадків локалізації меланоми були вивчені клінічні випадки з ураженням волосистої частини голови та шиї, судинної оболонки ока, циліарного тіла. Рідкісні випадки локалізації меланомних злоякісних новоутворень вульви у жінок та статевого члена у чоловіків становили – 2% від загальної кількості випадків.

Висновки. Пацієнти з ризиком виникнення меланоми шкіри підлягають диспансерному спостереженню лікарями-онкологами, дерматологами, а також сімейними лікарями з метою можливого попередження виникнення меланоми або ж виявлення початку пухлинного процесу на максимально ранніх стадіях, оскільки прогресія меланоми є блискавично швидкою і нерідко призводить до летальних наслідків протягом першого року від постановки діагнозу.

ВПЛИВ ФАКТОРІВ РИЗИКУ НА НЕОБХІДНІСТЬ ТОТАЛЬНОГО ЕНДОПРОТЕЗУВАННЯ КУЛЬШОВОГО ТА КОЛІННОГО СУГЛОБА ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ "РАННЬОЇ" ТА "ПІЗНЬОЇ" ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ
INFLUENCE OF RISK FACTORS ON THE NEED FOR TOTAL HIP AND KNEE ARTHROPLASTY AND THE EFFECTIVENESS OF "EARLY" AND "LATE" PHYSICAL REHABILITATION

Войтович М. М.,
Науковий керівник: Шкурупій О. І.
Voitovich M. M.,
Scientific adviser: Shkurupiy O. I.
Українська медична стоматологічна академія,
м. Полтава, Україна
Кафедра фізичного виховання та здоров'я, фізичної реабілітації, спортивної медицини

Актуальність. Остеоартроз (ОА) опорних суглобів є однією з наймасштабніших медичних, соціальних та економічних проблем людства. Прогресування захворювання протягом кількох років або десятків років, призводить до інвалідності. Тотальне ендопротезування (ТЕП) суглоба залишається найефективнішим методом лікування. Також важливою проблемою ОА є коморбідність: практично відсутні хворі з первинним ОА, у яких немає соматичної патології.

Мета роботи. оцінити вплив факторів ризику на необхідність проведення тотального ендопротезування та ефективність ранньої та пізньої реабілітації пацієнта.

Матеріали та методи. для досягнення поставленої мети було проаналізовано 136 історій хвороб пацієнтів, що хворіли на коксартроз та 196 історій хворих на гонартроз і проходили реабілітацію за 2018 і 2019 роки у КП “ОКЛ ВЛД ПОР” відділення реабілітації хворих з порушеннями опорно-рухового апарату. Пацієнти були поділені на 4 групи : І група – 89 пацієнтів, хворих на коксартроз, яким було проведене ТЕП; ІІ група – 47 пацієнтів з коксартрозом, які лікувалися не радикальними методами; ІІІ група - 83 пацієнта з гонартрозом, яким було проведене ТЕП; IV – група 113 пацієнтів, що хворіли на гонартроз, але дане оперативне втручання їм не проводилося. Ефективність реабілітації оцінювали за обсягом рухів у відповідних суглобах.

Результати. після аналізу історій хвороб були отримані такі статистичні дані :І група – 47% особи до 60 років, 53% після 60 років; 70% міські жителі, 30% жителі сільської місцевості; 73% жінки, 27% чоловіки; ІМТ становив 30.13±4.82; 25% реабілітація почала проводитися відразу після операції, а 75% через 2 місяці. ІІ група – 38% особи до 60 років, 62% після 60 років; 70% міські жителі, 30% жителі сільської місцевості; 53% жінки, 47% чоловіки; ІМТ становив 28.2±4.81. ІІІ група – 25% особи до 60 років, 75% після 60 років; 52% міські жителі, 48% жителі сільської місцевості; 88% жінки, 12% чоловіки; ІМТ становив 33.07±5.9; 48% реабілітація почала проводитися відразу після операції, а 52% через 2 місяці. IV група – 34% особи до 60 років, 66% після 60 років; 66% міські жителі, 34% жителі сільської місцевості; 63% жінки, 37% чоловіки; ІМТ становив 30.32±4.89. У І та ІІІ групі реабілітація відразу після ТЕП показала свої переваги відносно реабілітації початої через 2 місяці. Обсяги рухів у кульшовому суглобі внаслідок «ранньої» реабілітації зросли в порівнянні з «відкладеною» реабілітацією: 15.1°±5.2° згинання, 13.2°±5.3° розгинання, відведення 9.2°±4.5°, приведення 7.1°±2.1°, у колінному суглобі: розгинання 8.4°±3.2°, згинання 13.3±4.1°.

Висновки. Основний вплив на необхідність ТЕП кульшового суглобу має недостатня фізична активність, ожиріння та жіноча стать через знижений рівень жіночих статевих гормонів, що призводить до остеопорозу, а на необхідність ТЕП колінного суглоба впливає ще також похилий вік. У обох групах «рання» післяопераційна реабілітація виявилася ефективнішою ніж «пізня».

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РІЗНИХ ВИДІВ ГЕРНІОПЛАСИКИ У ПАЦІЄНТІВ ПОХИЛОГО ВІКУ
COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF DIFFERENT TYPES OF HERNIOPLASICS IN OLD PATIENTS

Гриценко А. С., Нагорна А. А., Власенко О. В., Гордієнко В. В.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Лупальцов В. І.
Hrytsenko A. S., Nahorna A. A., Vlasenko O. V., Hordiienko V. V.
Scientific adviser: prof. Lupaltsov V. I., D.Med.Sc.
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна
Кафедра хірургії № 3

Актуальність. на сьогодні, частка хірургічних втручань з приводу пахових гриж складає 70 - 80% від загальної кількості гриж черевної стінки. В Україні за рік виконується приблизно 30 - 60 тисяч операцій з приводу пахових гриж, а частота рецидивів складає 7 - 13% при первинних, та 20 – 30% при рецидивних та складних, які вимагають повторної герніопластики.

Мета роботи. проаналізувати результати різних видів герніопластики (за Postempski та Lichtenstein) та їх післяопераційні ускладнення.

Матеріали та методи. під спостереженням перебувало 72 пацієнта, оперованих з приводу пахової грижі в період 2018 - 2019 років. Вік пацієнтів від 56 до 71, переважали чоловіки – 56 (77,8%), жінки – 16 (22,2%). Пацієнтів було поділено на 2 групи: I – аутопластика за Postempski – 24 пацієнти; II – алопластика за Lichtenstein – 48 пацієнтів. Для моніторингу інтенсивністі больового синдрому всі пацієнти пройшли опитування за Visual Analogue Scale (VAS) болю, та визначали наявність чи відсутність ускладнень в ранньому та пізньому післяопераційному періоді.

Результати. в I групі інтенсивність больового синдрому за VAS склала:16 пацієнтів (66,7%) відзначали помірний біль, 8 пацієнтів (33,3%) – виражений. Післяопераційні ускладнення: кровотеча з післяопераційної рани - 1 пацієнт (4,2%), оніміння шкіри в ділянці рубця, передньої поверхні стегна та мошонки - 4 пацієнти (16,7%), відчуття стороннього тіла в пахвинній ділянці - 2 пацієнта (8,3%), атрофія яєчка - 1 пацієнт (4,2%); водянка яєчка - 2 пацієнта (8,3%), такі результати пов'язані з тим, що герніопластика за Postempski полягає в ліквідації пахвинного каналу і виведенні сім'яного канатика в підшкірну жирову клітковину.

В II групі інтенсивність больового синдрому за VAS показала, що 25 пацієнтів (52%) відзначають незначний біль, 23 (48%) – помірний. Післяопераційні ускладнення: оніміння шкіри в ділянці рубця, передньої поверхні стегна та мошонки - 5 пацієнтів (10,4%), відчуття стороннього тіла в пахвинній ділянці - 3 пацієнтіа (6,3%), випадків відторгнення поліпропіленової сітки не було.

Висновки. найбільш сприятливою була алопластика за Lichtenstein, оскільки вона виконується без натягу тканин, а поліпропіленова сітка фіксує задню стінку пахвинного каналу, що в свою чергу зменшує кількість післяопераційних ускладнень та рецидивів. Вибір герніопластики має враховувати вид та розмір грижі й морфофункціональний стан тканин черевної стінки.

ІНТРАМАММАРНИЙ АНГІОСКЛЕРОЗ ЯК МАРКЕР РИЗИКУ КАРДІОПАТОЛОГІЇ У ЖІНОК
INTRAMAMMARY ANGIOSCLEROSIS AS A RISK MARKER FOR WOMEN'S CARDIOPATHOLOGY

Дудник А. А.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Васько Л. М.
Dudnyk A. A.
Scientific adviser: assoc. prof. Vasko l. M., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра онкології та радіології з радіаційною медициною

Актуальність. Надзвичайно актуальним в наш час є інтрамаммарний ангіосклероз – звапнення стінок судин молочних залоз, що візуалізуються при стандартному маммографічному обстеженні. За міжнародною системамо BI-RADS такі кальцинати відносяться до категорії BI-RADS-2, доброякісні з відсутнім онкологічним ризиком. Разом з тим, вченими з Сеульського національного університету в Північній Кореї в ході дослідження відмічали, що маммографія у жінок середнього віку може використовуватися не тільки для скринінгу раку молочної залози, але також для прогнозу підвищеного ризику ішемічної хвороби серця у жінок. Вони дослідили, що у жінок з накопиченнями кальцію і бляшками в коронарних артеріях приблизно в 3 рази частіше виявлялася (за допомогою маммографії) кальцифікація артерій молочних залоз.

Мета роботи. Вивчення виявлення інтрамаммарного ангіосклерозу при стандартній цифровій маммографії як маркеру кардіопатології у жінок Полтавської області.

Матеріали та методи. В дослідження включено результати маммографічних обстежень 127 жінок віком від 40 до 59 років, що проходили обстеження в медичному лікувально-діагностичному центрі «Медіон» м. Полтави. Маммографію виконували на апараті Mammomat 3000 Nova фірми Siemens в двух стандартних проекціях з подальшим описанням маммограм із застосуванням стандартизованої термінології згідно міжнародної шкали BI-RADS. Далі проводили ретроспективне дослідження даних амбулаторних карт та результатів даних консультацій кардіолога жінок, у яких при маммографії виявлено інтрамаммарний ангіосклероз.

Результати та їх обговорення: В результаті аналізу проведеного дослідження встановлено, що у 27 (21,3%) жінок, що проходили маммографічне обстеження виявлено звапнення судин молочних залоз. Із них 6 (22,2%) це були жінки віком від 40 до 49 років (I група), у 8 (29,6%) жінок віком від 50 до 59 років (II група) та 13 (48,2%) жінок віком від 60 до 69 років (III група). Згідно ретроспективного дослідження даних амбулаторних карт та результатів даних консультацій кардіолога встановлено, що у жінок I групи кардіопатологію діагностовано у 5 жінок, що складало 83,3% випадків, у жінок II групи кардіопатологію виявлено 6 жінок, що склало 75,0%, у жінок III групи – у 9 (69,2%).

Висновки. Таким чином, виявлення кальцинатів судин молочних залоз вказує на наявність подібних порушень в коронарних судинах. Тому інтрамаммарний ангіосклероз доброякісний щодо онкологічного скринінгу доцільно застосовувати як маркер ризику кардіопатології у жінок, що проходять маммографічне обстеження.

ХВОРОБА ПЕЙРОНІ: НЕРВОВО-СУДИННОЗБЕРІГАЮЧА ЗАМІСНА ФАСЦІАЛЬНА КОРПОРОПЛАСТИКА ПРИ ДЕФЕКТАХ ВЕЛИКИХ РОЗМІРІВ
PEYRONIE'S DISEASE: NERVOUS VESSEL SAVING SUBSTITUTIONAL FASCIAL CORPOROPLASTY IN DEFECTS OF LARGE SIZES

Єфімчук Д. В, Засенко С. В., Котуз М. В.
Yephimchuk D. V., Zasenko S. V., Kotuz M. V.
Науковий керівник : доц., к. мед. н. Супруненко С. М.
Scientific adviser: assoc. prof. Suprunenko S. M., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра урології з судовою медициною

Актуальність. Хвороба Пейроні спостерігається у 0,4 – 9 % чоловіків. Проте протягом останніх років спостерігається збільшення кількості хворих молодого та середнього віку з даною патологією. У пацієнтів має місце копулятивна дисфункція, що несе за собою неспроможність до продовження роду та психологічні порушення. Вдосконалення методів хірургічного лікування хвороби Пейроні може допомогти уникнути цих негативних наслідків захворювання та покращити якість життя пацієнтів.

Мета роботи. Вдосконалення методів хірургічного лікування хвороби Пейроні задля збереження нативної інервації та мікроциркуляції статевого члена, відновлення копулятивної фунції та досягення задовільного косметичного ефекту після пластики дефектів великих розмірів.

Матеріали та методи. для дослідження використано клінічний випадок пацієнта з хворобою Пейроні, що перебував на стаціонарному лікуванні в урологічному відділенні КНП «ПОКЛ ім. М. В. Скліфософського ПОР».

Результати. Пацієнт N.,53 років, прибув до урологічного відділення КНП «ПОКЛ ім. М. В. Скліфософського ПОР». При огляді місця хвороби спостерігається хрящем подібне новоутворення статевого члена розмірами 35х50 мм, яне оперізує статевий член на 2/3 починаючи з тильної поверхні. Хворіє протягом 1,5 року. Також хворий скаржиться на біль під час ерекції, відмічає викривлення статевого члена більш ніж на 30° догори, що зумовлює порушення копулятивної функції. Хворому було показане оперативне лікування у обсязі : замісна невово-судиннозберігаюча корпоропластика статевого прутня**.** Перевага цього методу полягає у високій його ефективності та збереженні повноцінної інервації та кровопостачання при видаленні фіброзних бляшок великих розмірів. Післяописаного методу лікування еректильна та копулятивна фунція збережені. Деформацію статевого члена, біль або дискомфорт під час статевого акту пацієнт не відмічає.

Висновки. Нервово-судиннозберігаюча замісна фасціальна корпоропластика зважаючи на результати є ефективним методом лікування хвороби Пейроні і забезпечує повне відновлення еректильної та копулятивної функцій пацієнтів. Даний клінічний випадок демонструє можливість оптимізації хірургічного лікування даної когорти пацієнтів та вказує на можливі тенденції покращення якості життя хворих на зазначену патологію.

АРГОСУЛЬФАН У ЛІКУВАННІ ТРОФІЧНИХ І ДІАБЕТИЧНИХ ВИРАЗОК НИЖНІХ КІНЦІВОК
ARGOSULFAN IN THE TREATMENT OF TROPHIC AND DIABETIC ULCERS OF THE LOWER EXTREMITIES

Кислицький В. М., Лопчинський П.О.
Науковий керівник: к.мед.н., доц. Шумейко І.А.
Kyslytskyi V.M. Lopchynskyi P. O.
Scientific advisor: assoc. prof. Shumeiko Y.A., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра загальної хірургії з доглядом за хворими

Актуальність проблеми. Одним з альтернативних методів місцевого лікування трофічних виразок нижніх кінцівок різної етіології є призначення препарату Аргосульфан, що представляє собою 2% крем сульфатіазолу срібної солі. Відомо, що сполуки срібла з сульфаніламідамними препаратами мають антибактеріальну дію, в кілька десятків разів потужнішу, ніж один сульфаніламідний препарат. Аргосульфан має місцеву антимікробну дію, проявляючи широкий спектр дії по відношенню до грамнегативних і грампозитивних бактерій. Антибактеріальна дія сульфатіазолу посилюється впливом срібла, яке володіє олігодінамічним ефектом і одночасно послаблює сенсибілізуючі властивості сульфаніламідних препаратів. Іони срібла гальмують ріст і поділ бактерій шляхом зв'язування з ДНК. Сульфатіазол гальмує розмноження бактерій. Крім того срібло сприяє прискоренню регенераторних процесів у рані. Слабка розчинність срібної солі сульфатіазолу дозволяє підтримувати постійну концентрацію ліків в рані, а також не володіє токсичною дією, обумовлену мінімальною резорбцією.

Мета роботи. Підтвердити ефективність «Аргосульфана» у лікуванні трофічних та діабетичних виразок нижніх кінцівок, у хворих на цукровий діабет.

Матеріали та методи дослідження. Дослідження проводилося на базі хірургічного відділення Полтавській ЦРЛ. Був проведений аналіз результатів лікування 22 пацієнтів з трофічними роздалами м'яких тканин різної локалізації і генезу, у яких в якості місцевого лікування застосовували Аргосульфан. Хворі у кількості 10 перебували в стаціонарі з приводу ускладнених форм діабетичної стопи (рани після лікування діабетичних флегмон і гангрена стоп), 11 хворих з трофічними виразками гомілок на фоні хронічної венозної недостатності з тривалістю існування від 3 до 5 років. Вік пацієнтів становив від 36 до 76 років. Кількість чоловіків 10 (43,1%), жінок 11 (56,9%).

Результати. Застосування аргосульфана в місцевому лікуванні трофічних виразок дозволило досягнути поліпшення перебігу раньового процесу у всіх хворих. Це проявлялося, в першу чергу, в зменшенні або зникненні больових відчуттів при перев'язках і поза ними, в очищенні раньового дефекту від некротичних тканин та появою зрілої грануляційної тканини і крайової епітелізації в області виразки після 10 діби лікування. У 10 хворих з хронічною венозною недостатністю нижніх кінцівок, а також відсутність або різке зниження зростання мікробних тіл(до10^2 м.т.). У більшості випадків збудниками у цієї групи пацієнтів є Staphylococcus aureus - 78%, Pseudomonas

aeruginosa - 13%, Proteus vulgaris - 9%. Використання аргосульфанту у пацієнтів цієї групи сприяло до швидкого загоювання виразок (в середньому протягом 20-22 діб в залежності від глибини і просторостор дефекту) у 18 хворих і у 8 хворих дозволило підготувати трофічну виразку до пластичного закриття, на відміну від пацієнтів контрольної групи, де на відміну динаміка позитивного перебігу з боку ранового процесу була відзначена тільки на 30-32 добу.

Висновки: Аргосульфан добре змішується з раньовим секретом і запобігає прилипанню марлевої пов'язки до раньової поверхні. Під час лікування препаратом спостерігається активізація процесів грануляції та епітелізації на раньовій поверхні. Аргосульфан добре переноситься хворими, під час лікування не виявлено жодного випадку місцевих або загальних алергічних реакцій. Аргосульфан 2% крем ефективно попереджує виникнення реінфекції в рані, завдяки широкому спектру антимікробної активності.

ПОРІВНЯННЯ РІЗНИХ МЕТОДІВ ПЛАСТИКИ ПРИ ПУПКОВИХ ГРИЖАХ МАЛИХ РОЗМІРІВ
COMPARATION OF DIFFERENT SURGICAL TECHNIQUES FOR SMALL UMBILICAL HERNIAS REPAIR

Кушніренко Р. Г., Момоход С. Ю., Шаповал К. І.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Должковий С. В.
Kushnirenko R. H., Momohod S. U., Shapoval K. I.
Scientific adviser: assoc. prof. Dolzhkovyi S. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра хірургії №2

Актуальність. пупкові грижі є порівняно розповсюдженою патологією серед дорослого населення (від 6 до 14% за даними різних авторів). При цьому невеликий діаметр грижових воріт сприяє порівняно частішому виникненню защемлення у даної категорії пацієнтів. Переважна більшість експертів рекомендують алопластику в якості основного методу оперативного лікування гриж. Однак згідно існуючих даних велика кількість хірургів продовжує досить широко використовувати пластику власними тканинами для лікування пупкових гриж невеликих розмірів.

Мета роботи. порівняння методик ауто- та алогерніопластики при лікуванні вправимих пупкових гриж малих розмірів.

Матеріали та методи. проведено ретроспективне дослідження шляхом аналізу карт стаціонарних хворих, які були прооперовані з приводу малих (діаметр грижових воріт не більше 2 см) вправимих пупкових гриж у хірургічному відділенні КП ПОКЛ ПОР протягом 2005-2013 рр. З метою виявлення рецидивів також було проведено анкетування пацієнтів. Загалом до дослідження включено 135 хворих. Середній вік на момент проведення втручання складав 38,8±19,22років. Чоловіків було 69, жінок 66. До першої групи включено пацієнтів, яким було проведено алогерніопластику (n=89); до II-ї — пацієнтів з аутопластикою (n=46).

Результати. тривалість оперативного втручання у I-й групі складала 32,4±11,54 хв; у II-й — 21,6±14,07 хв. В I-й групі зареєстровано 2 сероми та 1 гематому (загальний відсоток ускладнень — 3,4%); в II-й групі у одного пацієнта (2,2%) було відмічено наявність лігатурних нориць. Відсоток рецидивів у I-й групі складав 3,4% (n=3); у II-й групі — 6,5% (n=3). Серед пацієнтів, що мали рецидиви, у 2 хворих I-ї групи та 1-го II-ї спостерігалося ожиріння (ІМТ>34); у 1 пацієнта з I-ї групи рецидиву захворювання вірогідно сприяв розвиток асциту. У 1 пацієнта з II-ї групи факторів, які могли б сприяти рецидиву захворювання, виявлено не було.

Висновки. таким чином, незважаючи на меншу тривалість оперативного втручання та кількість післяопераційних ускладнень, аутопластика пупкових гриж малих розмірів супроводжується значимо більшою кількістю рецидивів та може бути рекомендована до використання лише у обмеженої кількості пацієнтів.

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ СУБТОТАЛЬНОЇ ЛАПАРОСКОПІЧНОЇ ХОЛЕЦИСТЕКТОМІЇ ПРИ АНОМАЛІЯХ РОЗВИТКУ ЖОВЧНИХ ПРОТОКІВ
ANALYSIS OF THE EFFECTIVENESS OF SUBTOTAL LAPAROSCOPIC CHOLECYSTECTOMY IN THE PRESENCE OF ANOMALIES OF THE BILE DUCTS

Міхно Ю. О.
Науковий керівник: к. мед. н., Іващенко Д. М.
Mikhno Y. O.
Scientific adviser: Ivashchenko D. M., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра хірургії № 4 з малоінвазивною хірургією

Актуальність. Жовчнокам'яна хвороба (ЖКХ) є однією з найчастіших причин оперативних втручань у світі і зустрічається більше, ніж у 10% населення планети. Хірургічною спільнотою прийнята єдина рекомендація з корекції ЖКХ – виконання оперативного втручання в об'ємі лапароскопічної холецистектомії (ЛХЕ). Техніка виконання операції внесена в усі навчальні посібники, але відомо, що тільки у 75% хворих анатомія жовчовивідних шляхів є класичною. В інших 25% випадках виявляються аномалії розвитку жовчного міхура і протоків, для яких досі не розроблена єдина тактика операцій. Більшість переглянутих джерел вказують, що при наявності аномалій розвитку хірург має провести конверсію у відкрите оперативне втручання. Але є і роботи, які вказують на можливості продовження лапароскопічної операції, запобігаючи надлишковому травматизму.

Мета роботи. Проаналізувати особливості та результати виконання субтотальної ЛХЕ при інтраопераційному виявленні аномалій жовчних протоків.

Матеріали та методи. Проаналізовано 3 оперативні втручання, які проведені у 2019 році на базі кафедри хірургії № 4 УМСА. Усі пацієнти – жінки, середній вік склав 51±7,2 роки. Діагноз ЖКХ у кожної був підтверджений ультразвуковою діагностикою. До операції усі пацієнтки були повноцінно обстежені, протипоказань до операції не було. Усі дали згоду на оперативне втручання в об'ємі ЛХЕ.

Під час проведення операцій при виконанні дисекції шийки жовчного міхура було виявлено аномалії розвитку жовчних протоків: відсутність міхурової протоки у 2-х випадках, у них карман Гартмана переходив безпосередньо

у стінку холедоха. У 3-ї пацієнтки спостерігалася коротка міхурова протока (близько 0,5 см), яка впадала в праву печінкову протоку. Виявлені умови унеможливлювали накладення кліпс тому, що був ризик пошкодження позапечінкових протоків або формування їх стриктури в майбутньому. Було прийнято рішення виконати субтотальну ЛХЕ, суть якої полягає у перев'язці нерозсмоктуючим шовним матеріалом (нейлон 1/0) шийки жовчного міхура на 0,5-0,7 см вище місця анатомічного впадіння в протоки. Залишок жовчного міхура субсерозно виділяли з ложа та евакуювали. Завершили операції коагуляцією ложа жовчного міхура та дренуванням правого підребер'я.

Результати. В післяопераційному періоді пацієнтки знаходились на стаціонарному лікуванні 3 доби після операції з активізацією на 1-шу добу. Дренаж з правого підребер'я видаляли на наступний день після операції. За період стаціонарного лікування ускладнень не спостерігалося. Виконували УЗД контроль та аналіз білірубіну через 2 тижні, 1 міс та 6 міс. Згідно результатів УЗД не було виявлено розширення жовчних протоків, не було ознак рідинних скупчень в ділянці правого підребер'я. Показники рівня білірубіну не виходили за межі лабораторних вікових норм.

Висновки. Отримані результати свідчать про можливість виконання субтотальної ЛХЕ при виявленні аномалій жовчних протоків. Подальшому вивченню підлягають методики операцій, їх показання, протипоказання при різному типі аномалій.

ВПЛИВ ЗМІН ТА ТОВЩИНИ ПРОФІЛЮ СІТКІВКИ НА ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНІ ФУНКЦІОНАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ У ПАЦІЄНТІВ З ЕПІРЕТИНАЛЬНИМ ФІБРОЗОМ

INFLUENCE OF CHANGES AND THICKNESS OF RETINAL PROFILE ON POSTOPERATIVE FUNCTIONAL RESULTS IN PATIENTS WITH EPIRETINAL FIBROSIS

Сірко Г. А.
Науковий керівник: к. мед. н., Стебловська І. С.
Sirko G. A.
Scientific adviser: Steblovska I. S., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра оториноларингології з офтальмологією

Актуальність. Епіретінальний фіброз (ЕРФ) - це повільно прогресуюча набута патологія органу зору, яка супроводжується утворенням напівпрозорої фіброзно-клітинної плівки в макулярної ділянці, що призводить до викривлення поверхні вітреомакулярного інтерфейсу. Більшість мембран тривалий час можуть залишатися анатомічно стабільними і безсимптомними, однак, можливий розвиток таких ускладнень як набряк центральної зони сітківки або її розрив. «Золотим стандартом» діагностики даного захворювання є дослідження за допомогою спектральної оптичної когерентної томографії (ОКТ) і офтальмобіомікроскопія.

Мета роботи. Дослідити та порівняти функціональні результати після оперативного лікування епіритинального фіброзу, враховуючи доопераційний стан макулярної зони сітківки за даними ОКТ та мікропериметрії.

Матеріали та методи. Під наглядом знаходився 31 пацієнт, якому була проведена закрита субтотальна вітректомія (ЗСВ) з видаленням епіретинальної мембрани. В залежності від змін архітектоніки сітківки та наявності макулярного набряку всі пацієнти були розділені на три групи (1 група - на ОКТ фовеолярний профіль не змінений, центральна товщина сітківки не змінена, незначні складки на поверхні сітківки; 2 - на поперечному зрізі ОКТ відмічається збільшення центральної товщини сітківки, помірні зміни фовеолярного профілю та невелика кількість радіальних складок; 3 група - на ОКТ спостерігається потовщення центральної зони сітківки, фовеолярний профіль згладжений, яскраво виражені складки сітківки). Крім стандартного офтальмологічного дослідження, що включає візометрію, тонометрію, периметрію, рефрактометрію, біомікроскопію переднього та заднього відрізка ока, всім пацієнтам проводилася фотореєстрація очного дна, ОКТ та периметрія макулярної зони сітківки.

Результат: Нами було виявлено, що доопераційна гострота зору склала 0,4±0,12. Середня товщина сітківки перед оперативним втручанням дорівнювала 317±12,72 мкм, значення MD (середнє відхилення) за даними периметрії становило 21,47±1,4. У пацієнтів першої групи післяопераційна гострота зору та світлочутливість сітківки через 1 місяць після оперативного лікування значно підвищилась та становила 0,87±0,1, світлочутливість сітківки – 24,61±1,77. Дані показники у пацієнтів другої групи дорівнювали 0,62±0,18 (гострота зору) та 23,16±0,62 (значення MD), середнє значення товщини центральної зони сітківки - 254,2±6,23. У обстежуваних третьої групи середнє значення світлочутливості макулярної зони сітківки становило 20,42±1,6, гострота зору дорівнювала 0,32±0,17, середнє значення товщини сітківки макулярної зони 271,3±8,12.

Висновки. У пацієнтів зі значними змінами архітектоніки сітківки та вираженому макулярному набряку післяопераційні функціональні результати залишаються низькими. Важливе значення має проведення ОКТ та периметрії макулярної зони сітківки в діагностиці ЕРФ та прогнозуванні післяопераційних результатів.

ПРОФІЛАКТИКА УСКЛАДНЕНЬ КАТЕТЕРИЗАЦІЇ ЦЕТРАЛЬНИХ ВЕН СЕРЕД ОНКОХВОРИХ ПАЦІЄНТІВ ДИТЯЧОГО ВІКУ

PREVENTION OF COMPLICATIONS OF CENTRAL VEIN CATHETERIZATION AMONG CANCER PAEDIATRIC PATIENTS

Токаренко М. О.
Науковий керівник: к. мед. н., Ткаченко Ю. А.
Tokarenko M. O.
Scientific adviser: Tkachenko Y. A., PhD
Сумський державний університет, медичний інститут
м. Суми, Україна
Кафедра екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, курс анестезіології та інтенсивної терапії.

Актуальність. У дітей з пухлинними захворюваннями катетеризація цетральних вен часто супроводжується механічними ускладненнями: (пункція артерій, пневмоторакс, гемоторакс), які спостерігаються в 5-19% випадків; інфекційними-в 5-26%; тромботичними-в 2-26% випадків. Це пов' язано зі змінами стінки судин після хіміотерапії, введенням гіпертонічних розчинів, необхідністю повторних пункцій, анатомічними особливостями пацієнтів дитячого віку.

Мета роботи. з'ясувати причини і розробити план профілактики ускладнень катетеризації центральних вен.

Матеріали та методи. В Сумській обласній дитячій лікарні в відділенні анестезіології за період з 2013 по 2019 роки проведена 551 катетеризація центральних вен: 198 катетерів(36%) було встановлено пацієнтам онкогематологічного відділення. Саме серед цих хворих спостерігалася найвища частота ускладнень. Виявлення найбільш загрозливого з них-пневмотораксу може бути важким, оскільки він може відбутися після процедури катетеризації через 8-96 годин. Персонал і пацієнти повинні бути попереджені і повідомляти про симптоми пневмотораксу (гострий біль у грудях, напади сухого кашлю, задишка, тахікардія, підшкірна емфізема, асиметрія дихальних шумів). Пацієнти з недавньою катетеризацією центральної вени, які знаходяться на штучній вентиляції, при погіршенні серцево-легеневої функції повинні обстежуватися щодо можливого виникнення пневмотораксу. Катетери повинні бути рентгено-позитивними і надавати можливість проведення МРТ та КТ. Рентгенологічний контроль підтвердження розташування катетера повинен здійснюватися в перші 8 годин після установки, а також додатково в таких ситуаціях:

1. при будь-якій підозрі на пневмо-, гемо-, гідроторакс;
2. біль або дискомфорт після установки катетера;
3. неможливість отримати кров під час аспірації;
4. труднощі при видаленні катетера;

Для профілактики інфекційних ускладнень тривалість катетеризації повинна базуватися на клінічній необхідності. Місце пункції необхідно щодня оцінювати на наявність ознак інфекції. Краще закріпляти катетери спеціальними прозорими, напівпроникними поліуретановими наклейками, що дозволяє забезпечити надійне кріплення і візуальний контроль ділянки пункції, аерацію шкіри та зниження ризику зараження. Якщо підозрюється катетерне зараження, установка нового катетера буде краще заміни катетера за провідником.

Для попередження тромботичних ускладнень застосовують встановлення катетерів нового покоління, проводять гепариновий замок: введення в катетер розчин гепарину 100 ОД/мл при закритому катетері.

Результати досліджень: введення зазначених рекомендацій дозволило знизити частоту пневмотораксу з 5 до 3%, вдвічі зменшити частоту інфекційних та тромботичних ускладнень з 7 до 3% та з 4 до 2% відповідно.

Висновки. профілактичними заходами, які довели свою ефективність стали: обов'язковиий рентгенологічний контроль пацієнтів після катетеризації центральних судин протягом перших 8 годин, використання катетерів нового покоління та сучасних методик і засобів догляду за ними.

ПОРІВНЯННЯ СТАНДАРТНИХ СХЕМ ЕМПІРИЧНОЇ АНТИБІОТИКОТЕРАПІЇ ТА ЛОКАЛЬНОЇ ЧУТЛИВОСТІ МІКРООРГАНІЗМІВ-ЗБУДНИКІВ ІНТРААБДОМІНАЛЬНИХ ІНФЕКЦІЙ
COMPARISON OF EMPIRICAL ANTIBIOTICOTHERAPY'S STANDARD SCHEMES AND LOCAL SENSITIVITY OF MICROORGANISMS' INTRAABDOMINAL INFECTIONS

Фам Т. А., Працюк Б. Ю., Моісеєнко О. О.
Науковий керівник: : к. мед. н., доц. Должковий С. В.
Pham T. A., Pratsiuk B. Y., Moiseyenko O. O.
Scientific adviser: assoc. prof. Dolzhkovyi S. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра хірургії №2

Актуальність. Призначення антибактеріальної терапії (АБТ) при лікуванні інтраабдомінальних інфекцій (ІАІ) є другим за важливістю елементом лікування після проведення адекватної хірургічної санації осередку ураження. На жаль, доступні на сьогодні мікробіологічні методи дослідження не дозволяють швидко визначити видову належність та профіль антибіотикочутливості збудників ІАІ у конкретного пацієнта. Стандартною тактикою в такому випадку є призначення емпіричної антибіотикотерапії з подальшим її корегуванням відповідно до результатів дослідження матеріалу, який був отриманий під час оперативного втручання.

Мета роботи. Оцінити відповідність емпірично призначених антибактеріальних препаратів профілю антибіотикочутливості збудників ІАІ.

Матеріали та методи. До дослідження було включено 36 пацієнтів, які проходили лікування у хірургічному відділенні КП ПОКЛ ПОР протягом вересня-грудня 2019 рр. Серед них було 22 чоловіка (61,1%) та 14 жінок (38,9%). Середній вік пацієнтів складав 43,2±18,12 років. Спектр хірургічної патології включав гострий калькульозний холецистит (n=12); гострий тяжкий панкреатит (n=8); абсцеси черевної порожнини (n=3); гострий апендицит (n=3); абсцес печінки (n=1).

Результати. Серед збудників ІАІ переважали E. coli (30,6%) та бактерії роду Enterobacter (36,1%). З метою емпіричної АБТ призначалися ципрофлоксацин (58,3%); левофлоксацин (25,0%); цефоперазон (13,9%); еритроміцин (2,8%). При цьому збудники ІАІ виявилися чутливими до призначених препаратів у 30 випадках (83,3%). Резистентність мікроорганізмів відмічено до левофлоксацину (n=3) та ципрофлоксацину (n=3). У 4 пацієнтів була проведена корекція АБТ згідно результатів антибіотикограм; в 2 випадках схема лікування не змінювалася з огляду на клінічну ефективність призначеної терапії.

Висновки. Таким чином, можна констатувати відповідність чутливості збудників ІАІ до препаратів, що призначаються з метою емпіричної АБТ. Разом з тим, рутинне визначення видової належності та спектру чутливості мікроорганізмів до антибіотиків дозволяє за необхідності змінити індивідуальну схему лікування пацієнта, а також є важливим джерелом інформації для мікробіологічного моніторингу та корекції локального протоколу призначення емпіричної АБТ.

ОСОБЛИВОСТІ УЛЬТРАЗВУКОВОЇ ДІАГНОСТИКИ У ПАЦІЄНТІВ ІЗ «СИНДРОМОМ ЛУСКУНЧИКА»
THE FEATURES OF ULTRASOUND DIAGNOSTIC BY PATIENTS WITH «NUTCRACKER SYNDROME»

Фреїк С. П., Стасів І. Д. Гринів Н. М., Середюк М. -А. В.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Рижик В. М.
Freyik S. P., Stasiv I. D., Gryniv N. M., Serediuk M. -A. V.
Scientific adviser: prof. Ryzhyk V. M., D.Med.Sc.
Івано-Франківський національний медичний університет
м. Івано-Франківськ, Україна
Кафедра радіології та радіаційної медицини

Актуальність. Низька обізнаність лікарів про дану патологію, відсутність алгоритмів і навичок діагностики, а також наявність великої кількості «масок» захворювання призводять до гіподіагностики цього стану. Крім того, у великої кількості пацієнтів хвороба проходить безсимптомно та є випадковою знахідкою при зверненні з інших причин.

Мета роботи. Вивчити та сформувати ультразвукові критерії діагностики «синдрому лускунчика».

Матеріали та методи. Обстежено 53 пацієнти з такими проявами як гематурія невизначеного генезу, протеїнурія, хронічний тазовий біль, лівостороннє варикоцеле. Контрольна група становила 18 людей, у яких відсутні вищеперечислені симптоми. Проведено ультразвукове дослідження на апараті Toshiba Nemio XQ за допомогою трансабдомінального секторного датчика з частотою 3,5 МГц у В-режимі і в режимі кольорового та імпульсного доплерівського картування. За даними ультразвукового дослідження нирок, ниркових вен оцінювалось розташування, розміри, зміни в паренхімі, різниця діаметрів і пікової швидкості в дистальній частині та в аорто-мезентеріальному сегменті лівої ниркової вени.

Результати. Обстежено 53 пацієнти основної групи і 18 пацієнтів контрольної групи. З них 47 жінок і 24 чоловіків. «Синдром лускунчика» виявлено у 32 пацієнтів. Вік хворих становив 31 ±8,3 роки, середня вага пацієнтів із «синдромом лускунчика» у чоловіків становила 57,4±3,8 кг., у жінок - 53,2±2,4 кг. При виявленні даного синдрому визначалося збільшення розмірів лівої нирки: середня довжина – 13,4±1,2 см., ширина – 5,6±0,83 см., товщина паренхіми – 1,9±0,5 см. Середні діаметри лівої ниркової вени: дистальний відділ – 8,5±1,63 мм., в аорто-мезентеріальному сегменті – 1,81±0,9 мм. Середня пікова швидкість в лівій нирковій вені: дистальний відділ – 19,3±5,9 см/сек, в аорто-мезентеріальному сегменті – 110,7±35,8 см/сек. Для УЗ-картини «синдрому лускунчика» характерне збільшення діаметру і зменшення пікової швидкості в дистальному відділі лівої ниркової вени і протилежні значення в аорто-мезентеріальному сегменті. Результати ультразвукової діагностики співставлялися з даними комп'ютерної томографії органів черевної порожнини з контрастуванням.

Висновки. Отже, при наявності у пацієнтів гематурії, протеїнурії невизначеної етіології, хронічного тазового болю, лівостороннього варикоцеле, а особливо у людей астенічної будови, необхідно виконати ультразвукове дослідження нирок та лівої ниркової вени для виключення «синдрому лускунчика».

БІОІНЖЕНЕРНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ НОВОГО МЕТОДУ ОСТЕОСИНТЕЗУ РЕБЕР
BIOENGINEERING JUSTIFICATIONA NEW METHOD OF OSTEOSYNTHESIS OF RIBS

Черничко П. П.
Науковий керівник: д. мед. н., доц. Панасенко С. І.
Chernychko P. P.
Scientific adviser: assoc. prof., Panasenko S. I., D.Med.Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра хірургії № 3

Актуальність. На сьогодні відомо багато методів фіксації флотуючих переломів ребер, але жоден з них не здатен забезпечити високої ефективності лікування. Так склалося через те, що всі вони лише є адаптацією травматологічних методів лікування переломів довгих трубчастих кісток і не враховують відмінності біоінженерних властивостей ребер.

Тож на сьогодні актуальним залишається питання про розробку специфічних методів хірургічного лікування флотуючих переломів ребер.

Мета роботи. Вивчення та порівняння біоінженерних властивостей комплексів фіксатор-кістка, із застосуванням сучасних методів репозиції та фіксації реброві уламків металевими конструкціями. Визначення оптимального методу оперативного лікування флотуючих переломів ребер.

Матеріали та методи. Досліджувалися показники жорсткості інтактних та відновлених реброво-м'язових комплексів. Для фіксації переломів використовувалися спиці, накісні пластини та оригінальний апарат позавогнищевої фіксації. Дослідження виконувалося на реброво-м'язових блоках (по 3 ребра) узятих із грудної клітки свиней. На ребра, закріплені у спеціальному апараті, завдавалося навантаження спрямоване перпендикулярно до вісі ребра. Вимірювання навантаження відбувалося з допомогою вимірювальних головок годинникового типу. Для оцінки результатів використовувалося значення деформації ребер у напрямку перпендикулярному вісі ребра.

Результати. Під час першої серії навантажень виникали деформації в усіх конструкціях. Найбільші показники деформації відзначалися у зразках з використанням спиць. Менші показники деформації було отримано при фіксації пластинами. Апарат зовнішньої фіксації показав найкращі результати, з мінімальними деформаціями кісткової тканини у місцях кріплення.

Дослідження зразків з використанням різних методів фіксації та біологічних інтактних реброво-м'язових комплексів показали, що найкраще природну жорсткість було відновлено з допомогою апарату поза вогнищевої фіксації (відновлення на 93%), значно гірші результати відмічалися при використанні спиць та пластин (10% та 21% відповідно).

При використанні внутрішніх методів фіксації спостерігалася значна міграція металевих елементів відносно ребер.

Висновки. Зважаючи на отримані результати можна зробити висновок, що використання апарату поза вогнищевої фіксації є показаним, при флотуючи переломах ребер, внаслідок того, що він краще відновлює природні властивості пошкоджених тканин та сприяє швидшому відновленню працездатності пацієнтів.

ЛАПАРАСКОПІЧНІ ОПЕРАЦІЇ У ХВОРИХ ІЗ ЗАКРИТОЮ ТРАВМОЮ ЖИВОТА З ПОШКОДЖЕННЯМ ПЕЧІНКИ
LAPAROSCOPIC SURGERY IN PATIENTS WITH CLOSED INJURY OF THE ABDOMEN WITH LIVER DAMAGE

Шешеня А. О.
Науковій керівник: д. мед. н проф. Грубнік Ю. В.
Sheshenia A. A.
Scientific adviser: prof. Grubnik Y. V., D.Med.Sc.
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна
Кафедра хірургії №3

Актуальність. В останнє десятиліття значно збільшилась кількість постраждалих із закритими травмами живота. Це пов'язано із загальним зростанням травматизму та дорожньо-траспортних пригод. Головне місце серед пошкоджень органів черевної порожнини займають ушкодження печінки і селезінки.

Мета роботи. зниження летальності на основі впровадження діагностично-лікувального алгоритму з використанням ультрозвукової, комп'ютерної та відеолапароскопічної діагностики в поєднанні з малоінвазивними операціями.

Методи та матеріали: За останні 3 роки в Міський центр поєднаної травми було доставлено 1456 хворих з тяжкою політравмою. Всім хворим виконувалися загальноприйняті методи обстеження, лабораторні обстеження, рентгенографія, УЗД органів черевної та грудної порожнин, КТ, а також лапароскопія за показаннями. Із закритою травмою живота у 218 хворих була діагностована травма печінки.

Результати. У 167 хворих проведена діагностична лапароскопія. При виявленні розривів печінки I, II, III ступеня по типу LIS нами у 128 хворих вдалося зробити лапароскопічну операцію по зупинці кровотечі з ран печінки. З них ушивання рани печінки проведено у 57 випадках, в 45 - електрокоагуляція і аргоноплазмена коагуляція, ушивання рани з фіксацією за допомогою сітки - в 41 випадку, холецистектомія - 2 випадки. При травмі печінки I ст, яке спостерігалося у 54 хворих і було виявлено при УЗД - ми проводили діагностичний моніторинг стану розриву кожні 6-8 часов. Із загальної кількості хворих із закритою травмою печінки в 39 випадках з огляду на ушкоджень печінки 4-5 ст, а також пошкоджень селезінки і кишечника після лапароскопії ми перейшли на лапаротомію з наступним ушиванням ран печінки і спленектомією. У 110 випадках, при значних кровотечах ми використовували апарат Cell Saver 5 для реінфузії крові. Померло 5 хворих: 3 від черепно-мозкової травми, що супроводжувала травми печінки, 2 від пневмонії.

Висновки. Застосування лікувально-діагностичного алгоритму із застосуванням сучасних методик УЗД, КТ, дозволяє визначити ступінь пошкодження печінки і уникнути непотрібного оперативного лікування у 20% випадків.

ВИПАДОК ВІДДАЛЕНОГО МЕТАСТАЗУ МЕЛАНОМИ В ПРАКТИЦІ ОТОЛАРИНГОЛОГА
THE CASE OF REMOTE METASTASIS BY MELANOMA IN THE PRACTICE OF AN OTOLARYNGOLOGIST

Яніогло О. О.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Юревич Н. О.
Yaniohlo O. A.
Scientific adviser: assoc. prof. Urevich N. A., PhD
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна
Кафедра оториноларингології

Актуальність. меланома- один з найнебезпечніших видів раку, що розвивається з меланоцитів. В останні роки її росповсюдження в європейському регіоні неухильно зростає. Диссемінація пухлинного процесу в навколо носові пазухи носу достатньо рідкісне явище. Віддалені метастази в основному локалізуються в м'яких тканинах і органах, таких як лімфатичний апарат кишківника, сальник, печінка, надниркові залози, головний мозок, тому дане ускладнення є винятком з правил, яке слід враховувати в роботі лор -хірургу.

Мета роботи. поділитись клінічним досвідом виявлення метастазу меланоми в навколоносові синуси.

Матеріали і методи. проведено аналіз клінічного випадку пацієнта після лівосторонньої фронтоетмоідотомії, використовуючи матеріали медичної документації і результати лабораторних та інструментальних досліджень.

Результати. пацієнт А. госпіталізований в отоларингологічне відділення з діагнозом- загострення хронічного лівобічний гнійного гемісинуситу. З анамнезу: після переохолодження з'явилися головні болі, звернувся до нервопатолога, терапія не дала ефекту, через тиждень приєдналися болі в надбрівній ділянці ліворуч, порушення носового дихання, незначна кількість слизово-гнійних виділень з лівої половини носа, зниження нюхової функції, зниження апетиту. З даними скаргами хворий вступив до отоларингологічного відділення. При огляді : шкіра в надбрівній ділянці рожева, незначно набрякла, при пальпації ділянки спостерігається незначна хворобливість. При риноскопії: слизова носа незначно гіперемована, набрякла, в лівій половині носа слизово- гнійні виділення. Інші ЛОР- органи без особливостей. На СКТ ознаки затемнення верхньощелепної пазухи лівруч, часткової облітерації передніх і середніх відділів гратчастого лабіринту, тотального затемнення лівого фронтального синусу; у правому фронтальному синусі- пристінковий м`якотканний компонент товщиною до 5 мм. Мукоцелє лівого фронтального синусу? Клінічний аналіз крові: нейтрофільна лімфопенія з переважання сегментоядерних лейкоцитів. Проведена лівобічна фронтоетмоідотомія. Інтраопераційно- в лівому лобному синусі виявлено незначну кількість гнійного вмісту чорного кольору, казеозні маси, що росповсюджуються на гратчастий лабіринт та орбіту одноіменної сторони. Видаленні маси були відправлені на гістологічне дослідження- метастази меланоми. Хворий відправлен на лікування в онкоклініку.

Висновки. завжди потрібно пам`ятати про те, що ураження навколо носових синусів можуть бути вторинним і носити метастатичний характер.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ХИРУРГИЧЕСКОГО МЕТОДА В ЛЕЧЕНИИ РАКА КОЖИ НИЖНЕЙ ТРЕТИ НОСА
EFFECTIVENESS OF THE SURGICAL METHOD IN THE TREATMENT OF CANCER OF THE SKIN OF THE LOWER THIRD OF NOSE

Волчек В. С., Иванова Е. С.
Научный руководитель: к. мед. н., доц. Иванов С. А.
Ivanov S. A., Volchek V. S., Ivanova E. S.
Scientific adviser: assoc. prof. Ivanov S. A., PhD
Гомельский государственный медицинский университет
г. Гомель, Республика Беларусь
Кафедра онкологии

Актуальность. рак кожи (РК) в 15-20% развивается в области носа. Предпочтительный метод лечения – хирургический, пластическое замещение дефекта (ПЗД) требуется в большинстве случаев. Успех лечения определяется отсутствием рецидива и косметическим результатом.

Цель работы. проанализировать данные контроля опухоли и косметические результаты при устранении дефектов нижней трети носа (НТН) после удаления опухолей кожи.

Материалы и методы. проанализированы данные 84 операций. Распределение по стадии: $T_1N_0M_0$ – 60, $T_2N_0M_0$ – 13, $T_3N_0M_0$ – 11. Распределение дефектов НТН: крыло носа – 41, кончик – 26, две и более субъединицы – 17. Исследованы: частота осложнений, локальных рецидивов в течение 3 лет после лечения, частота использования способов устранения дефекта, оценка вида НТН по 10-балльной визуальной аналоговой шкале (ВАШ), сравнение результатов при разных способах ПЗД и параметрах дефекта. Результаты представлены в виде среднего значения и стандартного отклонения ($M \pm SD$), сравнение – критерий Стьюдента, уровень значимости различия – $p<0,05$.

Результаты. использованные способы ПЗД: кожный графт – 7, аурикулярный графт – 6, лоскуты из щеки – 46, лоскуты из спинки носа – 15, лобный лоскут – 10. Осложнения зарегистрированы при 8 операциях (10,8%), в том числе при использовании лоскутов – в 6 из 61 (9,8%). Рецидивы РК в течение 3 лет развились у 4 пациентов (5,4%), все при стадиях T_2-T_3. Оценка по ВАШ для всего коллектива составила 8,3±1,3 балла, при дефектах крыла носа – 8,5±1,1, кончика носа – 8,1±1,4, двух и более субъединиц – 7,7±1,6. Реконструкция крыла носа в большинстве наблюдений выполнена пазл-лоскутом (21 наблюдение, 1 осложнение) и носогубным лоскутом (17 наблюдений, 1 осложнение). Более высокие оценки получены при использовании пазл-лоскута (9,1±1,1), чем носогубного лоскута (8,2±1,2). Реконструкция кончика носа в большинстве наблюдений выполнена лоскутом типа Rieger (13 наблюдений, 4 осложнения), оценка 8,3±0,8. ПЗД двух и более субъединиц НТН выполнена лобным лоскутом в 10 наблюдениях, оценка 8,0±1,4. Во всех парах сравнения не получено статистически значимых различий между величинами.

Выводы. хирургическое лечение РК НТН характеризуется удовлетворительными показателями локального контроля. Реконструкция утраченных структур НТН позволила добиться приемлемых результатов у большинства пациентов.

SECTION OF CLINICAL MEDICINE #5 (NEONATOLOGY, PEDIATRY)

СЕКЦІЯ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ № 5 (НЕОНАТОЛОГІЯ, ПЕДІАТРІЯ)

REACTIVE ARTHRITIS OF YERSINIOUS ETHIOLOGY IN CHILDREN

Aisha A., Toluwalase O., Yehya A.
Scientific adviser: Zaytseva Y. N., PhD
V. N. Karazin Kharkiv National University
Kharkiv, Ukraine
Department of Pediatrics No. 2

Actuality. Y. enterocolitica is a well-known trigger for reactive arthritis (ReA). Its frequency in people who have had this infection reaches 15%. Such arthritis has a severe, sometimes progressive course with the need for long-term treatment and the risk of transformation into juvenile idiopathic arthritis (JIA).

Aim of the research. To determine the features of the clinical and laboratory manifestations of ReA of the yersineous etiology in children.

Materials and methods. Cases of ReA were analyzed in 9 patients; the observation duration was 4 months. A clinical examination, laboratory studies of the activity of the pathological process, molecular biological, serological tests for yersineosis, ultrasound of the joints. EULAR-PRES and the 10th ICD criterion were used to diagnose ReA and JIA.

Results. The average age of the patients is 9.38 ± 4.56 years. The older age prevailed by age: 12-16 years old - 5 children (55.5±16.5%), young children 1.5-3 years old – 44.4 ± 16.5% and 1 child 8 years old – 11.1±10.4%. All children were hospitalized with severe manifestations of reactive arthritis, febrile fever (77.7±13.8%), high activity of the pathological process (ESR 6-54 mm/h, CRP 6-48 g/l), no rash. When conducting tests for yersiniosis, positive results of Y. Enterocolitica O3 DNA level were found in 55.5±16.5% of patients: in 75±14.4% of young children and in 40±16.3% of older children. An increase in antibodies to Y. Enterocolitica O3 was detected in all children and ranged from 1:100 to 1:800. Only in two patients (22.2±13.8%) reactive arthritis was preceded by diarrhea. Articular syndrome was represented by oligoarthritis, which prevailed (55.5±16.5% of patients) and polyarticular lesions (44.4±16.5%), one child had monoarthritis. The younger group was characterized by oligoarthritis with severe synovitis. Among older children, oligoarthritis was diagnosed in 60%, and polyarthritis in 40%. Arthritis of the knee, hip, ankle joints prevailed. Rare was the defeat of the proximal interphalangeal joint by the hands and joints of the wrist. Children received therapy (antibiotics, NSAIDs). However, after the third month of illness in 8 children (88.89%), the diagnosis was revised in favor of juvenile idiopathic arthritis, which required the appointment of basic therapy (methotrexate). All these patients continue treatment until now (the average duration of methotrexate is 1 month).

Conclusions. Yersiniosis infection is associated with a high incidence of arthritis, which tends to become chronic. The mechanism of virulence and genetic control of the microorganism promotes the activation of autoimmune reactions and the development of juvenile idiopathic arthritis, which requires correction of therapy at an earlier stage.

ADAPTIVE CAPABILITIES OF THE CARDIOVASCULAR SYSTEM IN CHILDREN WITH SYSTEMIC LUPUS ERYTHEMATOSUS

Ajayi Modupe O., Osei-Frimpong B.
Scientific adviser: assoc. prof. Holovko T., PhD
V. N. Karazin Kharkiv National University
Kharkiv, Ukraine
Department of pediatrics No. 2

Actuality. Adaptation is a form of adjustment in which the activity of functioning systems is aimed at maintaining relative homeostasis and optimal forms of interaction between the body and the environment under changing conditions. The functional tension of the cardiovascular system (CVS) is one of the main adaptive reactions that determine the adaptive capabilities of the child's body. Adaptation to changing environmental conditions is associated with the body's tolerance to physical activity. One of the early manifestations of heart failure at the preclinical stage is a decrease in the body's tolerance to minimal physical activity and the tension of the CVS with impairment of its adaptive capabilities.

Systemic lupus erythematosus (SLE) is a systemic autoimmune disease of unknown etiology, which is based on a genetically determined immune regulation disorder, characterized by the formation of organ-specific autoantibodies against nuclear and cytoplasmic antigens, leading to the development of immune inflammation in many organs and tissues of the body.

Aim of the research. To study the adaptive capabilities of the cardiovascular system in children with SLE.

Methods and materials. Were investigated 12 patients with SLE (comprising 1 male and 11 females). The comparison group consisted of 33 adolescents without any chronic diseases (26 from them were males, 7 – females). The average age of patients with SLE was 14,0± 0,71 year, in control group 14,91 ± 0,40 years. The study was conducted in the cardiorheumathology department of the State Institution "Institute for Children and Adolescents Health Care at the National Academy of Medical Sciences of Ukraine". The blood pressure was measured and the resting heart rate was calculated. From the data obtained, the index of functional changes of the circulatory system, or
adaptive potential (AP) was determined. The results of AP were evaluated as follows: less than or equal to 2.59 CU - satisfactory adaptation, from 2.60 to 3.09 CU - tension of adaptation mechanisms, 3.10-3.49 CU - unsatisfactory adaptation, more than 3.50 CU - failure of adaptation mechanisms.

Results. Analyzing the functional state of CVS in children with SLE, significantly higher values of adaptive potential (AP) were revealed (11,09 ± 0.77, $p < 0,001$), which corresponds to a failure of the adaptive mechanisms of CVS, while in the control group, AP corresponded to a satisfactory body adaptation (2,40 ± 0.38, $p < 0,001$).

Conclusion. In children with systemic lupus erythematosus, higher values of adaptive potential are determined, which indicates a failure of adaptive capabilities of the circulatory system in this category of patients.

THE STEPS OF IMPLEMENTATION UMBLICAL CORD BLOOD BANKING IN THE WORLD

Ani Monday E.
Scientific adviser: assoc. prof. Soloviova H. O., PhD
Ukranian medical stomatological academy
Poltava, Ukraine
Department of pediatrics #1 with propaedeutics and neonatology

Actuality. Umbilical cord blood banking (UCBB) consists of collecting and storing blood from umbilical cord for allogeneic or autologous transplantation. Currently, there are several approved therapeutic applications of Umbilical cord blood (UCB) and a considerable amount of ongoing research projects and clinical trials in several fields. Revisiting the history of UCBB appears as a source of inspiration for the future.

Aim of the research. To summarize the history of UCBB as well as the mythological and historical concepts that paved the way to its development

Methods and materials. A review of the literature was conducted. UCBB is linked to mythology in the frame of regenerative medicine. Such concepts appear in Greek and Hindu mythology as well as Romantic literature. Historically the works of Christian H. Pander and Rudolf Wirchov on tissue regeneration have been associated with the formulation of the UCBB concept. UCBB was initiated in 1983 when Dr. Hal Broxmayer and his colleagues suggested the use of the umbilical cord as a viable alternative to bone marrow as a source for Hematopoietic Stem Cells. In 1992, the New York Blood Center established the first public bank for umbilical cord blood and in 1996 an FDA approval was obtained for further research on therapeutic applications of UCB.

Results. As the results of the sociological survey in the Prenatal Center of Poltava city in 2019 showed, only 40 % of surveyed pregnant women had a positive attitude to cell therapy but only 0.7 % of respondents were going to sign a treaty on cord blood storage with the UCBB after childbirth. According to the results of the survey, the cost of services of cord blood cryostorage is too high for 94.1 % of surveyed pregnant women, the other 5.7 % of respondents noted that they did not trust cord blood banks.

Conclusions. It is believed that in 2022 every country will have an Umbilical Cord Blood Bank. Educating physicians and counseling patients are considered as the major challenges that UCBB faces nowadays. Moreover, there is considerable debate as far as public and private UCBB is concerned. In the future attention will be paid to educating a voluntary spirit of donation, similar to the one of blood or bone marrow donation as well as mapping potential donors, and applying the principles of precision medicine to UCBB.

THE LEVEL OF COMPLIANCE IN CHILDREN WITH DIABETES MELLITUS I TYPE

Ijeh N. I., Emeje O. G., Omaro A. A.
Scientific adviser: O. N. Tsyura, PhD, Y. V. Khadzhynova
V. N. Karazin Kharkiv National University
Kharkiv, Ukraine
Departmen of Pediatrics

Actuality. Compliance is the extent to which a patient's behavior matches the prescriber's advice. Compliance is important for the treatment of chronic diseases. Lack of compliance is a serious problem which not only affects the patient but also the health care system. Medication non compliance in patients leads to substantial worsening of disease and death. Studies reveal that patients with chronic illnesses take only ~50% of medications prescribed for those conditions. According to literature reports adherence rates are typically higher among patients with acute conditions, as compared against those with chronic conditions.

The aim of the research. Was to determinethe level of compliance in children with diabetes mellitus I type (DM).

Methods and materials. The 55 children from 6-17 years were observed. The inspected children were divided into groups: 1 group (1gr) - 30 children with the DM (average age – 12.5±2.7; boys-60 %; girls – 40 %) and control group (2gr) – 25 children without chronic pathology (average age – 11.6±3.5; boys – 56 %; girls – 44 %). All children were examined with a questionnaire-based study. The questionnaire is represented by four components: social, emotional, behavioral and total compliance. Statistical analyses were performed with a statistic package "Microsoft Excel".

Results. When we analyzed the level of compliance in patients with DM it was revealed that they had an average level of social, behavioral and emotional compliance indicating that such patients are characterized by an uncertain behavioral position. They are prudent, cautious, reasonable, inclined, prone to concern, anxiety about the future, pessimistic about the results of treatment. Not always ready to take the risk associated with the treatment of his disease, as they are not sure of a positive result. The presence of a high level of total compliance indicates the presence of a chronic disease and a responsible attitude to one's health. The level of compliance depends on the sex, time of duration disease. Patients of 2 gr had an average level of behavioral and social compliance, indicating that such patients are characterized by an undefined behavioral position. They are reasonable, careful, concern about the future, pessimistic about the results of treatment. They are characterized by an uncertain social position. The total level of compliance is the average, which is characterized by a tendency to concern, concern about the future. They do not seek to comply strictly treatment, as they constantly doubt its necessity.

Conclusions. Patients with DM have a higher level of total compliance than patients of the control group that indicates about more responsible attitude them to their health.

THE STATE OF THE AUTONOMIC NERVOUS SYSTEM IN CHILDREN WITH JUVENILE IDIOPATHIC ARTHRITIS

Michael Nsiah A., Afighi A., Buhaievska M.
Scientific adviser: assoc. prof. Holovko T., PhD
V. N. Karazin Kharkiv National University
Kharkiv, Ukraine
Department of pediatrics

Actuality. The autonomic nervous system (ANS) regulates the basic life processes, including the work of the cardiovascular system. It works autonomously and does not depend on human desires. There are two sections of the autonomic nervous system - sympathetic and parasympathetic. Normally, they balance each other and ensure the balanced functioning of internal organs. In various diseases, there is a disconnection in the work of the ANS, which leads to the predominance of a particular department. There are many research methods for ANS. One of the simplest methods for studying the relationship between the sympathetic and parasympathetic divisions of the ANS is to evaluate the vegetative index - the Kerdo index.
Aim of the research. To study the state of the ANS in children with juvenile idiopathic arthritis (JIA).
Methods and materials. We studied 49 patients with a polyarticular variant of JIA, whose age was 11.88 ± 0.49 years (11 boys, 38 girls). The control group consisted of 33 children without pathology, the average age of which was 14.91 ± 0.40 years (26 boys, 7 girls). Blood pressure was measured in all patients and the resting heart rate was calculated. From the data obtained, the Kerdo index was calculated. The study was conducted in the cardiorheumathology department of the State Institution "Institute for Children and Adolescents Health Care at the National Academy of Medical Sciences of Ukraine".
Results. the initial heart rate in the pathology group was within normal limits, but was significantly higher than the control group (85.33 ± 1.51 beats / min versus 73.27 ± 2.08 beats / min, $p < 0.001$). The indicators of the Kerdo index in children with JIA had a negative value and significantly differed from the comparison group (- 80.15 ±2.58 % versus 6.33 ± 3.70 %, $p < 0.001$). This level of vegetative index indicates severe parasympathicotonia in patients with JIA.
Conclusion. Thus, patients with a polyarticular variant of juvenile idiopathic arthritis have an imbalance in the functioning of the autonomic nervous system with a pronounced predominance of its parasympathetic division, which can lead to disruption of the functioning of internal organs and systems, and primarily the cardiovascular system.

CORRELATION BETWEEN MULTIPLE FACTORS IN PATIENTS WITH JUVENILE IDIOPATHIC ARTHRITIS

Msimbe E. P, Anigboro K. O,
Scientifc adviser: assoc. prof. Panko O. N., PhD
V. N. Karazin Kharkiv National University
Kharkiv, Ukraine
Department of paediatrics #2
Actuality. Juvenile idiopathic arthritis (JIA) is a chronic and socially significant disease as it leads to quick disability in childhood despite of treatment. Its etiology is unknown, and the genetic component is complex, making clear a distinction between the various subtypes difficult.
Aim of the research. It was to analyze correlation between multiple factors in patients with JIA which is accompanied by possible relations with polymorphism of genes of folate cycle enzymes and parameters of different laboratory, instrumental tests.
Methods and Materials. The study included 9 patients with JIA of age group 2-18 years, who had been treated with MTX for 7 months and more. The measurement of genotypes of genes of folate cycle, such as 5-methyltetrahydrofolate-homocysteine methyltransferase (MTR), 5-methyltetrahydrofolate-homocysteine methyltransferase reductase (MTRR), 5,10-methylenetetrahydrofolate reductase C677T and A1298C variants (MTHFR-677 and MTHFR-1298) were made by polymerase chain reaction. Common blood count, biochemical and serological blood tests, X-ray and echosonography of joints were investigated for all patients. For statistical processing of materials stagraphics 3.0 was used.
Results. In children with JIA genotypes of MTR gene correlated with level of WBC ($r = 0.77$; $p < 0.05$), intensity of manifesting symptoms ($r = - 0.76$; $p < 0.05$), level of C-reactive protein ($r = 0.71$; $p < 0.05$), ESR ($r = 0.84$; $p < 0.01$), sialic acid rate in blood ($r = 0.77$; $p < 0.05$), level of haptoglobin ($r = 0.72$; $p < 0.05$). Correlation between genotypes of MTHFR677 gene and MTHFR1298 gene was found ($r = - 0.90$; $p < 0.001$). Genotypes of MTHFR1298 gene correlated with radiological degree of affected joints ($r = - 0.68$; $p < 0.05$) and functional stages of joints ($r = - 0.72$; $p < 0.05$).
Conclusion. Corresponding evaluation of genotypes of MTR in the initial stage of JIA development prognosis about activity of inflammatory process during treatment with methotrexat might be determined. Prognosis of functional stage and radiological degree progression can be predicted according measurement of genotypes of MTHFR1298 gene. The results demands approving on lager group of patients.

THE KANGAROO MOTHER CARE METHOD EFFECT ON BREATHING PATTERNS OF INFANTS WITH LOW-BIRTH-WEIGHT

Ndu Victory C. M.
Scientific adviser: assoc. prof. Soloviova H. O., PhD
Ukranian medical stomatological academy
Poltava, Ukraine
Department of pediatrics #1 with propaedeutics and neonatology
Actuality. The Kangaroo mother care (KMC) is an important component of early rehabilitation of low-birth-weight babies.
Aim of the research. to study the features of the respiratory pattern and heart rate in premature babies.
Methods and materials. 52 preterm infants with were examined at the department for preterm infants of the Prenatal Center of Poltava city. They gestational age ranged from 34 weeks to 36 weeks, weight at birth varied from 1700 to 2300 grams. The I group included 27 newborns which mothers used the KMC during 7.06 ± 0.85 hours per day. The II group consisted of 25 preterm infants which mothers took care without RMC. The 24-hour electrocardiogram and rheopneumogram was conducted for all children ("Kardiotehnika-04-8" «INKART», Saint-Petersburg).
Results. Among all the respiratory patterns, chaotic breathing was recorded from 5 children, the periodic breathing rhythm with the presence of respiratory pauses during sleep lasting from 3 to 12 seconds in 47 infants in the first group and from 3 to 17 seconds in children from the second one. The number of respiratory pauses during a day significantly dominated ($p \leq 0,05$) in neonates of the second group.

Conclusions. The analysis of 24-hour monitoring of rheopneumogram helps to better understand the mechanisms of adaptation of a newborn child to the out-of-life conditions and makes it possible to list Holter monitoring as one of the prognostic methods that allow early detection of disruption of regulatory processes, and foresee likely of clinical significance pathological conditions. To sum up, a favorable impact of the Kangaroo mother care on the breathing pattern contributes to an earlier adaptation of low birth weight infants.

THE RELATIONSHIP OF GASTROESOPHAGEAL REFLUX AND OBESITY

Osaloni Sarah Omonor, Ladzekpo Joyce Amegah
Scientific adviser: O. N. Tsyura, PhD, N. V. Krutenko
V. N. Karazin Kharkiv NationalUniversity, School of Medicine,
Kharkiv, Ukraine
Department of Pediatrics №2

Actuality. Gastroesophageal reflux disease (GERD) is a long-term condition in which reflux of gastric content into the esophagus leads to mucosal damage and clinical problems. Many children have occasional reflux and about 25 % of children have symptoms of GERD. One of the risk factors for GERD is obesity. Childhood obesity is one of the most serious public health challenges of the 21st century. There is an epidemiological link between obesity and GERD in both Europe and America. Diagnosis of GERD in overweight and obese children remains a pressing issue since the prevalence of obesity has increased at an alarming rate.

Aim of the research. The aim of this study was to determine the relationship between the development of GER in overweight and obese children.

Methods and materials. In this study, 60 children between ages 9-17 years were observed. The 1st group (1gr.) – 30 children with overweight or obesity (middle age – 12,8±2,2) and the 2nd group (2gr.) – 30 patients with established chronic gastro-pathology (middle age – 14,1±2,5). All included subjects were asked to complete self-reporting questionnaires which consisted of the GERD-Q, extended GERD-Q and additional questions about lifestyle and diet. The physical development of children was evaluated in accordance with BMI. Statistical analyses were performed with a statistic package “Microsoft Excel”.

Results. Among the examined children, in the 1gr. girls were predominated (53,3±9,1%), in the 2gr. – boys (56,6±9,1%). Assessment of physical development showed that in 1gr. 66,7±8,6 % of the patients were overweight and that 33,3±8,6 % of them were obese with BMI > 30. In the 2gr., the result showed that only 26,7±8,1 % of investigated patients were overweight, while 30±8,3% of patients were underweight and 43.3±9, % were normal weight children. The prevalence of children of the 1gr. with a standard GERD-Q score of ≥7 was just 13,3±6,2 %, but using the extended GERD-Q score of ≥8 it had 56,7±9,1 % (ranged 7-14). In the 2gr. with a standard GERD-Q score of ≥7 was 6,6±4,5 % of prevalence, however by the extended GERD-Q score of ≥8 frequency of suspected GERD was 70,0±8,3 % (ranged 7-10). In 56,6±9,1 % of these patients, the diagnosis of GER was confirmed by endoscopy. Based on the questionnaire filled by the patients about their diet, 56,7 ±9,1 % of the children said they had a healthy diet and lifestyle.

Conclusions. Diagnosis of GERD in overweight and obese children remains a difficult task, as it is not accurately examined. Since objective measurements are often impossible to perform, we recommend using the extended GERD question to better identify the pathology and refer children for further examination. When using the extended questionnaire, the probability of detecting GER increases. Despite the fact that in childhood, patients with GERD have increased weight or normal body weight, however, obesity remains an additional risk factor for GERD and requires a more in-depth study.

THE ATTITUDE TO HPV VACCINES OF TEENAGE GIRLS PARENTS

Mesceriakova V., Navickaite A.
Scientific adviser:Prof. habil. dr. Arūnas Valiulis,
Clinic of Pediatrics, Institute of Clinical Medicine,
Faculty of Medicine, Vilnius University
European Academy of Paediatrics
Vilnus, Lithuania
Brussels, Belgium

Actuality. Since the HPV vaccine was first introduced in 2006 in the U. S., the number of cervical cancer among young females has dramatically decreased. In Lithuania this vaccine was introduced only in 2016.

Aim of the research. To evaluate parents’, raising teenage girls, opinion about HPV vaccination and the factors that influence it.

Methods and materials. A questionnaire survey was conducted in Vilnius schools in the period from December 2018 to March 2019. Participated 113 parents of girl aged from 10 to 14. The respondents in the anonymous questionnaires provided information about gender, education level, age, number of children and their opinion about HPV vaccine. The data is processed by SPSS 22.0 program, the difference between the compared groups is considered significant when p≤0.05.

Results. 110 (97.3%) respondents are mothers, 103 (91%) respondents have higher education. 102 (90.3%) parents have heard of HPV infection. The majority from the Internet (77.5%). Parents rated the HPV vaccines’ usefulness 6.23 points out of 10 possible. Only 56 (49.6%) parents found this vaccine useful for their children and rated it 8 points or more. Even 60 (53.1%) respondents believe that vaccine can have a negative impact on their children. There is a negative correlation between opinion on vaccine effectiveness and opinions: which way is better to get immunity, the prevalence of HPV, and in which age girls should be vaccinated (p≤0.05). Those who do not trust vaccine efficacy believe that it is better to gain immunity to HPV infection by getting ill. Also they believe that this infection is rare and girls should be vaccinated at an older age (p≤0.05). 103 (91.2%) respondents have heard negative information about vaccination. Most of them 89 (36.9%) receive negative information from the Internet. However, there was no statistically significant correlation between vaccine benefit evaluation and negative information obtained from the Internet. There was a correlation between the evaluation of vaccine benefit and the receipt of negative information from family members and

health care specialists (p≤0.05). 85 (75.2%) parents reported that there is a lack of evidence-based information on HPV infection and vaccination.

Conclusions. Parents value vaccinations against HPV infection insufficiently. Negative attitude towards vaccination depend on receiving negative information from family members and healthcare specialists. Parents also lack access to evidence-based information on vaccines for HPV infection.

THE IMPORTANCE OF HERPES VIRUSES IN THE GENESIS OF CONVULSIVE SYNDROME IN CHILDREN

Osuji S. C, Nyamekye A. M
Scientific advisers : assoc. prof. Rzhevska O. O., PhD, prof. Khodak L. A., D.Med.Sc.
V. N. Karazin Kharkiv National University
Department of pediatrics 2
Kharkiv Medical Academy of Postgraduate Education
Department of children infectious disease

Actuality. Convulsive syndrome is one of the most common syndromes in young children. The occurrence of seizures should be considered as a universal reaction of the child's immature brain to various stimuli (toxins, hypoxia, allergic factors). In children, convulsions often occur amid an increase in body temperature to febrile numbers (febrile convulsions). More attention has been paid to herpes viruses as an etiological factor in the occurrence of febrile seizures in children.

Aim of the research. to study the role of herpes viruses in the etiology of convulsive syndrome in children.

Methods and materials. Under our supervision, there were 64 patients with acute respiratory viral infection (ARVI) with convulsive syndrome who were admitted for treatment to the Regional Children's Infectious Clinical Hospital in Kharkov. All these patients were examined by immunofluorescence analysis for the presence of ARVI antigens. Using enzyme immunoassay specific antibodies to herpes viruses were determined (HSV, HHV-6, CMV, EBV). Using the polymerase chain reaction, herpes virus DNA was detected.

Results. depending on the results, the following groups of patients with ARVI were identified: (1) caused by herpes viruses (HSV, CMV, EBV, HHV-6) - 34 (53%) patients, (2) respiratory viruses (adenovirus, influenza virus, parainfluenza, respiratory syncytial virus) - 17 (26,6%), (3) mixed infection (herpes viruses with respiratory viruses) - 9 (14,1%), (4) of unknown etiology - 4 (6,3%) cases. The main etiological factor was herpes viruses, among which HHV-6 occupies a leading position (63%). Most often (85% cases), convulsions were observed in children aged 1-3 years old. In 48 (75%) children, febrile body temperature was noted, in 13 (20,3%) subfebrile, in 3 (4,7%) - normal body temperature. All children had tonic-clonic seizures, and only one child had focal seizures. Attacks in patients with herpes virus infection were longer, repeated convulsive seizures were observed more often. Along with convulsive syndrome, patients with herpesvirus infection experienced lymphadenopathy (9 cases) and exanthema (3 children). In patients with negative herpes virus markers, the duration of clinical manifestations and the recovery period were shorter, but catarrhal phenomena more prolonged.

Conclusions. the studies carried out confirm the role of herpes viruses in the genesis of convulsive syndrome, the provoking factor of which is fever. The findings allow doctors to focus on the earlier appointment of antiviral therapy in the complex treatment of convulsive syndrome.

THE DIAGNOSTIC VALUE OF NATRIURETIC PEPTIDES IN CHILDREN WITH JUVENILE IDIOPATHIC ARTHRITIS

Topchin M., Nwibe C.
Scientific adviser: assoc. prof. Holovko T., PhD
V. N. Karazin Kharkiv National University
Kharkiv, Ukraine
Department of pediatrics #1.

Actuality. Natriuretic peptides are a family of substances synthesized by cardiomyocytes, which include atrial and brain natriuretic peptides. They activate the same transmembrane guanylate cyclase receptors (natriuretic peptide receptor, NPR-A) in target organs for common physiological effects, which include increased renal excretion of sodium and water, vasodilation by relaxing smooth muscle of vascular cells, improving diastolic relaxation, and inhibition renin-angiotensin-aldosterone system and prevention of myocardial fibrosis. The most active and persistent is the study of the N-terminal polypeptide of the brain natriuretic hormone (B-type), which is called NT-proBNP. In the consensus for the diagnosis of heart failure (HF), it is recommended that this indicator be studied as an early biomarker of HF. According to many studies, the most common cause of death in patients with rheumatoid arthritis in adults is various diseases of the cardiovascular system, primarily heart attacks and strokes due to atherosclerotic disease.

Aim of the research. The aim of the study was to study NT-proBNP in patients with juvenile idiopathic arthritis, a polyarticular variant (JIA).

Methods and materials. We examined 10 patients with JIA (9 girls, 1 boy), whose average age was 12.78 ± 0.95 years.

Results. The control group consisted of 7 peers without chronic pathology (1 girl, 6 boys), the average age of whose was 14, 25 ± 0.73 years. A study was conducted of the N-terminal polypeptide of the brain natriuretic hormone (B-type) by the method of competitive immunoassay on the analyzer IMMULITE 2000, Siemens. The study was conducted in the cardiorheumathology department of the State Institution "Institute for Children and Adolescents Health Care at the National Academy of Medical Sciences of Ukraine". Statgraphics 3.0 test were used for processing of the data. The study obtained significantly higher levels of NT-proBNP in patients with JIA, which amounted to 47.5 ± 14.09 pg / ml versus 20.29 ± 0.29 pg / ml of the control group, $p < 0.05$.

Conclusion. Thus, in patients with juvenile idiopathic arthritis, the level of the N-terminal polypeptide of the brain natriuretic peptide is less than the recommended bordeline value, but significantly higher than in healthy peers, which may be a marker of slowly progressing heart failure in this category of patients and requires further study.

СУЧАСНІ ПРОДУКТИ ДИТЯЧОГО ХАРЧУВАННЯ, ЗБАГАЧЕНІ ФУНКЦІОНАЛЬНИМИ КОМПОНЕНТАМИ
MODERN BABY FOODS ARE ENRICHED WITH FUNCTIONAL INGREDIENTS

Біла В. О.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Козакевич О. Б.
Bila V. O.
Scientific adviser: assoc. prof. Kozakevich O. B., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Фаховий медико-фармацевтичний коледж

Вступ. Грудне вигодовування є важливим фактором у формуванні здоров'я дитини. Воно чинить багатогранний вплив на її фізичний, психоемоційний та мовленнєвий розвиток. За неможливості грудного вигодовування, необхідно використовувати адаптовані молочні суміші, які містять в своєму складі функціональні компоненти грудного молока. Великий практичний інтерес представляє вивчення можливості спрямованого маніпулювання мікробіотою кишківника за рахунок продуктів дитячого харчування. **Мета роботи.** Вивчити та дати об'єктивну оцінку клінічної ефективності використання вітчизняної суміші «Малютка premium 1», збагаченою пребіотиками та нуклеотидами у харчуванні дітей першого року життя.

Матеріали та методи. Основну групу спостереження склали 24 дитини віком від 10 днів до 6 місяців, які вигодовувалися «Малюткою premium 1», групу порівняння – 23 дитини, які знаходилися на штучному вигодовуванні іншими сумішами. Тривалість спостереження –30 днів.

Результати. Клінічні спостереження показали добру переносимість нової суміші. Середньодобова прибавка в масі тіла становила 28,4 г на добу, що свідчило про достатнє харчування. На тлі застосування нового продукту кількість еозинофілів в крові становила в середньому 4,0 %. До початку дослідження більш ніж 50 % дітей страждали на кольки, причому найчастіше вони поєднувалися із закрепами (45%) та зригуваннями (10%). Введення до раціону нового продукту, збагаченого пребіотиками та нуклеотидами, призвело до зниження частоти виникнення, а наприкінці спостереження і до зникнення симптомів кишкових кольок. Майже 35 % обстежених дітей під час залучення до спостереження мали зригування. Наприкінці дослідження незначні зригування зберігалися тільки в однієї дитини. Більше ніж у 70 % дітей на момент початку дослідження були наявні функціональні закрепи. Наприкінці спостереження у 93,7 % дітей спостерігали формування регулярного випорожнення. Аналіз мікробіологічних досліджень калу також мав суттєві відмінності на початку та наприкінці дослідження. Ми спостерігали достовірне підвищення біфідо- і лактобактерій та зменшення умовно-патогенної мікрофлори ($p<0,05$). Патогенна флора не виявлялася наприкінці дослідження взагалі.

Висновки. Використання сумішей, які мають в своєму складі пребіотики та нуклеотиди відповідають вимогам продуктів функціонального харчування, що є важливим кроком в сучасній дитячій нутриціології. Аналіз ефективності вигодовування дітей сумішшю «Малютка premium 1» показав, що вона є повноцінним адаптованим продуктом, призначеним для вигодовування як здорових дітей, так і дітей з особливими потребами в харчуванні.

ДО ПИТАННЯ ОСОБЛИВОСТІ СОМАТИЧНОГО СТАТУСУ НОВОНАРОДЖЕНИХ, КОНТАКТНИХ ПО ГРВІ
TO THE QUESTION OF THE PECULIARITIES OF SOMATIC STATUS OF INFANTS CONTACTED BY SARS

Боєчко Д. І.
Наукові керівники: к. мед. н., доц. Малініна Є. І., д. мед. н., проф. Шевлюкова Т. П.
Boechko D. I.
Scientific advisers: assoc. prof. Malinina E. I., PhD, prof. Shevlyukova T. P., D.Med.Sc.
Тюменський державний медичний університет
м. Тюмень, Росія
Кафедра дитячих хвороб лікувального факультету
Кафедра акушерства та гінекології

Актуальність. Перенесена гостра респіраторно-вірусна інфекція жінкою під час вагітності є одним з найбільш несприятливих факторів, що впливають на внутрішньоутробний розвиток плода, протягом інтранатального періоду, в залежності від терміну дії на організм матері і дитини.

Мета роботи. оцінити соматичний статус новонароджених, що мають антенатальний контакт з ГРВІ.

Матеріали та методи. Ретроспективний аналіз медичної документації (історій розвитку новонароджених - 250, обмінних карт вагітних - 250), за період з січня 2015 по грудень 2019 роки на базі ГБУЗ ТО «Пологовий будинок № 2» міста Тюмені.

Результати. В ході дослідження виявлено, що у 1/3 (75) дітей був антенатальний контакт з ГРВІ в різні терміни гестації: в першому триместрі - 34,7% (26), у другому - 45,3% (34), в третьому - 20% (15). Дана когорта дітей - склали групу дослідження (перша), в якості контрольної групи - діти без антенатального контакту з ГРВІ з аналогічним анамнезом. Матері обох груп були дітородного віку (22-23 роки), які мають фізіологічний перебіг вагітності, без наявності змін в ультразвуковому і біохімічному пренатальному скринінгу. Новонароджені народилися в терміні гестації 39-40 тижнів, без фенотипічних ознак генетичної патології. Для новонароджених першої групи маса тіла - 3230 гр., довжина тіла - 52 см., Індекс Кетле 62,8, окружність голови 34,5 см., Окружність грудної клітини 34,2 см; в другій - маса тіла 3350 гр., довжина тіла 56 см., індекс Кетле 61,7, окружність голови 36 см., окружність грудної клітини 34,7 см, чиї показники були дещо вище. Подібна динаміка простежується при аналізі оцінки дітей за шкалою Апгар в першій групі (1'- 6,2 бала; 5 '- 7,0 бала), тоді в другій (1' - 6,8 балів; 5 '- 7,6 балів). Потрібно відзначити, що зареєстровано 15 (6%) випадків розвитку РДС у дітей тільки першої групи, матері, яких мали ознаки ГРВІ після 32 тижня гестації. При цьому, 12 дітей, 6% новонароджених, які мають контакт з ГРВІ після 12 тижня вагітності народилися з ознаками внутрішньоутробної гіпоксії плода. 9,3% дітей, чиї матері перенести ГРВІ до 12 тижня мали ознаки постгіпоксичної енцефалопатії.

Висновки. В результаті отриманих даних, встановлено, що вплив ГРВІ на плід при фізіологічному перебігу вагітності у жінок до 25 років, без супутньої патології призводить до розвитку постгіпоксіческіх порушень різних органів і систем, що супроводжується зниженням адаптаційних можливостей організму дитини.

СКЛАДНОЩІ У ДІАГНОСТИЦІ ТА ЛІКУВАННІ ДЕРМАТОМІОЗИТУ
DIFFICULTY IN DIAGNOSTICS AND TREATMENT OF DERMATOMOSIS

Гринів Н. М., Середюк М. -А. В., Фреїк С. П.
Науковий керівник: к. мед. н. О. В. Лазуркевич
Gryniv N., Serediuk M. -A, Freyik S.
Scientific adviser: Lazurkevych O. V., PhD
Івано-Франківський національний медичний університет
м .Івано-Франківськ, Україна
Кафедра педіатрії

Актуальність. Ювенільний дерматоміозит (ЮДМ) посідає 3-тє місце за захворюваністю серед системних хвороб сполучної тканини. Слід зауважити, що поширеність ЮДМ становить близько 4 на 100 000 дітей до 17 років із коливаннями в різних етнічних групах, проте летальність сягає 1,5–5 %.

Мета роботи. Проаналізувати клінічний випадок дерматоміозиту ускладненого вогнищевою пневмонією; визначити особливості діагностики ЮДМ; провести оцінку ефективності та безпеки проведеної терапії при ЮДМ.

Матеріали та методи. Для досягнення мети нами обстежено 11 пацієнтів (5 хлопчиків та 6 дівчаток) середнього віку 10 років з діагностованим ювенільним ідіопатичним дерматоміозитом, які перебували на стаціонарному лікуванні в кардіоревматологічному відділенні Івано-Франківської обласної дитячої клінічної лікарні; проведено аналіз медичної документації пацієнтів.

Результати. Під час збору анамнезу було виявлено, що в 4 пацієнтів на первинній ланці запідозрено алергічну етіологію захворювання, з яких у двох пацієнток був підвищений Jg-E. В 7 дітей захворювання розпочалося з міопатичного синдрому, з різними часовими проміжками початку появи дерматологічних змін. У 6 пацієнтів не було типових шкірних змін, та була необхідність провести їх диференційну діагностику з атрофічним стоматитом, псоріазом та дифузними захворюваннями сполучної тканини. Це ускладнювало своєчасну діагностику, попередження ускладнень та прогресування хвороби. У 3 дітей виявлено тромбоцитопенію, 9 – лейкоцитоз, моноцитоз при поступленні.

Діти з тривалим перебігом захворювання (4 людини) мали затримку фізичного та статевого розвитку. У 1 дівчинки була гіпоплазія матки та яєчників. Генетичної патології виявлено не було.

У 1 р. 4 міс. дівчинки ми зафіксували ускладнення ЮДМ двобічною негоспітальною пневмонією з токсичним перебігом, затяжний період, ДН-ІІІ ст., що загострило перебіг основного захворювання.

Слід зазначити, що у всіх дітей була проведена терапія ендоксаном з метою цитотоксичності. Оскільки препарат використовувався тримало, проявилася побічна дія, а саме: лейкопенія у 4 з 11, анемія у 7 з 11 пацієнтів. Ми також зафіксували циклічну зміну швидкості осідання еритроцитів у загальних показниках крові (КГК) за різні проміжки часу в 2 дівчат. За допомогою загального аналізу сечі виявлені солі сечової кислоти у сечі у всіх пацієнтів. У 9 дітей ми також виявили прояви стеатогепатиту та вторинної кардіоміопатії.

Висновки. Пацієнти з ЮДМ потребують ретельного обстеження, спостереження та індивідуального підходу лікування в кардіоревматологів, оскільки дана патологія і методи її лікування ще не є в повній мірі вивченими.

СИНДРОМ АКТИВАЦІЇ МАКРОФАГІВ У ПАЦІЄНТА ІЗ СИСТЕМНИМ ВАРІАНТОМ ЮВЕНІЛЬНОГО ІДІОПАТИЧНОГО АРТРИТУ НА ТЛІ VARICELLA ZOSTER (КЛІНІЧНЕ СПОСТЕРЕЖЕННЯ)
MACROPHAGE ACTIVATION SYNDROME AS A COMORBID PATHOLOGY OF SYSTEMIC VARIANT OF JUVENILE FIDIOPATHIC ARTHRITIS AGAINST THE VARICELLA ZOSTER BACKGROUND (CLINICAL SURVEILLANCE)

Неляпіна М. М.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Богмат Л. Ф.
Neliapina M. M.
Scientific adviser: prof. Bogmat L. F., D.Med.Sc.,
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна,
м. Харків, Україна
Медичний факультет, кафедра педіатрії

Актуальність. Синдром активації макрофагів (САМ) вважають одним із найнебезпечніших комплексних патологічних станів дитячої кардіоревматологічної практики, патогенетичний механізм якого базується на неконтрольованій активації та проліферації макрофагів і Т-лімфоцитів-хелперів ІІ типу. Було встановлено, що ця дисфункція імунних детермінант може супроводжувати такі хвороби, як системний червоний вовчак, дерматоміозит, хвороба Кавасакі, проте, найчастіше він розвивається при системному варіанті ювенільного ідіопатичного артриту (сЮІА). САМ не має гендерної чи расової прихильності, він виникає із частотою 1 на 1 млн дітей віком до 15 років та розглядається як окремий компонент гемофагоцитарного лімфогістіоцитозу (ГФС). Клінічна картина САМ надзвичайно поліморфна: тривала лихоманка, органомегалія (зокрема, печінки та селезінки), ліфаденопатія, цитопенія усіх кровотворних диферонів та коагулопатія. Існує необхідність створення таргетної терапії, направленої на супресію інтерферону-гамма, котрий відіграє провідну роль у формуванні патологічного процесу.

Мета роботи. Моніторинг динаміки складових САМ у пацієнта з сЮІА на тлі varicella zoster та висвітлення найсучасніших тенденцій лікування цієї патології.

Матеріали і методи. Робота базується на власному клінічному спостереженні, яке проводилося на базі ДУ ІОЗДП кардіоревматологічного відділення міста Харкова.

Результати. Пацієнт М., 2010 р. н. Діагноз сЮІА встановлений у 2012 році. Супровідними патологіями були катаракта обох очей та затримка фізичного розвитку. Терапія, яку одержував пацієнт: медрол - 10 мг/доб., азатіоприн - 50 мг/доб., плаквеніл - 100 мг/доб. У квітні 2018 року пацієнт захворів на легку форму вітряної віспи (кількість висипних елементів – 3-5), разом із тим з'явилася лихоманка, біль у поперековій ділянці та суглобах, геморагічний синдром, хворобливі сечовипускання, гематурія. При лабораторному обстеженні виявлено зміни в гемограмі: зниження рівня тромбоцитів - від 170 до 100 •10 9/л, ШОЕ - від 7 до 17 мм\год., СРП- від 24 до 192 мг

/л, рівень ЛДГ -7490 од/л (норма <332од/л), рівень феритину- 22.505 мкг/л (норма -7-140 мкг/л), фібриноген - 1.1(норма – 3,3).
Встановлений діагноз: САМ. сЮІА. Вітряна віспа. Пацієнту призначена пульс-терапія: солу-медрол - 500 мг в/в протягом 3-х діб, доза метипреда збільшена до 20 мг/добу. **Висновки.** Наведений клінічний випадок свідчить про надзвичайний рівень небезпеки традиційної вірусної дитячої інфекції, яка стала тригерним фактором у розвитку САМ, для якого характерним є високий рівень летальності. Отже, дуже важливим є раннє підтвердження діагнозу та негайне терапевтичне втручання із застосуванням агресивної терапії, яка здатна купірувати розвиток активного САМ.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ХРОНІЧНИХ ВІРУСНИХ ГЕПАТИТІВ В І С У ДІТЕЙ ЗАЛЕЖНО ВІД ФАЗИ ІНФЕКЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ
PECULIARITIES OF COURSE OF CHRONIC VIRAL HEPATITIS B AND C IN CHILDREN, DEPENDING ON THE PHASE OF INFECTION PROCESS

Филенко Д. М.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Крючко Т. О.
Fylenko D. M.
Scientific adviser: Prof. Kryuchko T. O., D.Med.Sc.,
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра педіатрії №2

Актуальність роботи. обумовлена перш за все значним поширенням вірусних гепатитів В та С у дитячій популяції, складністю патогенетичних ланок, низькою ефективністю сучасних схем терапії, частим формуванням ускладнень - цирозу печінки та гепатоцелюлярної карциноми.
Метароботи. Оцінити особливості клініко-лабораторних показників у дітей з хронічними вірусними гепатитами В та С в залежності від фази інфекційного процесу.
Матеріали і методи. Для вирішеннязавдань дослідження проведено комплексне обстеження 44 дітей віком від 3 до 18 років. З них - 26 дітей із хронічним гепатитом В, 18 – хворі хронічним гепатитом С. Верифікація діагнозу проводилась відповідно до клінічного протоколу МОЗ Україна та наказу МОЗ України № 613 від 2016 р.
Результати. Аналіз результатів обстеження показав, що достовірно частіше імунотолерантна фаза діагностувалась у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, у підлітків - фаза імунного контролю. Детальне вивчення анамнезу захворювання показало, що HBeAg-негативний ХВГВ характеризувався більш тривалим перебігом порівняно з хворими в імуноактивній фазі . У дітей в імуноактивній фазі та фазі уникнення імунної відповіді ХВГВ перебігає переважно з низькою та мінімальною активністю. Фібротичні зміни у дітей з ХВГВ залежать від ступеню активності та фази інфекційного процесу (в імуноактивній фазі та при «мутантному» гепатиті більш виражені зміни порівняно з фазою імунного контролю та імунотолерантною фазою, про що свідчить величина індексу APRI ($p<0,05$).
Перебіг хронічного гепатиту С у дитячому віці у 44,4% обстежених є безсимптомним з нормальними показниками трансаміназ. Частота клінічних проявів у обстежених дітей наростала з тривалістю перебігу. Діти з високим вірусним навантаженням мають більш активний перебіг ХВГС($p<0,05$). Стадія фіброзу печінки залежить від генотипу і більш виражена у дітей з 1 генотипом (36,8%), на відміну від хворих з 3 генотипом (12,5%) та тривалості захворювання ($p<0,05$).
Висновки. У більшості дітей з хронічним гепатитом В діагностовано імунотолерантну фазу, імуноактивна фаза корелювала з тривалістю захворювання, діагностувалась частіше у підлітків і характеризувалась низьким ступенем активності. Особливістю перебігу ХВГС була залежність між вірусним навантаженням та ступенем активності запального процесу. Активність запального процесу в паренхімі печінки та тривалий перебіг вірусних гепатитів В та С у дітей є основними предикторами прогресування фібротичних змін печінки.

SECTION OF THERAPEUTIC DENTISTRY

СЕКЦІЯ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

ЕРОЗІЯ ЧЕРВОНОЇ ОБЛЯМІВКИ НИЖНЬОЇ ГУБИ, ЩО ТРИВАЛИЙ ЧАС НЕ ГОЇТЬСЯ. ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ (ВИПАДОК З ПРАКТИКИ)
PROTRACTEDLY NON-HEALING EROSION OF LOWER LIP VERMILION. DIAGNOSIS AND TREATMENT FEATURES (CLINICAL CASE)

Білоусова Б. Р.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Ніколішин А. К.
Bilousova B. R.
Scientific adviser: prof. Nikolishyn A. K., D.Med.Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра терапевтичної стоматології

Актуальність. Сьогодні надзвичайно актуальним є надання якісної терапії пацієнтам, які мають не діагностовані та неефективно ліковані захворювання слизової оболонки порожнини рота. Адже кожен свідомий лікар завжди повинен пам'ятати про онконастороженість.

Мета роботи. Метою нашої роботи був підбір раціонального лікування з урахуванням етіологічних, патогенетичних та симптоматичних чинників.

Матеріали та методи. В Полтавську обласну стоматологічну поліклініку звернулася пацієнтка Л, 60 р., зі скаргами на наявність тріщини та сухість нижньої губи, чутливість та печіння, що виникають на різні види подразників, що турбує її протягом 1,5 міс. Пацієнтка раніше зверталася до лікарів-стоматологів, але призначене ними лікування не дало позитивного результату. Захворювання протікає на фоні соматичної патології, а саме нестабільної стенокардії, гіпертонічної хвороби серця та хронічного гастриту. Об'єктивно: на червоній облямівці нижньої губи наявна ерозія овальної форми, розміром 0,3х0,5 см з обідком гіперкератозу. Узято зішкряб слизової оболонки порожнини рота з метою бактеріоскопічного дослідження на гриби роду Candida, а також зішкряб з поверхні ерозії на наявність атипових клітин. Бактеріоскопія виявила відсутність грибів роду Candida, проте наявність великої кількості актиноміцетів; цитологічне дослідження не виявило атипових клітин. Отримавши результати додаткових методів обстеження та провівши диференційну діагностику, був поставлений остаточний діагноз:
ерозія червоної облямівки нижньої губи, що тривалий час не гоїться; актиномікоз слизової оболонки порожнини рота.
Призначене лікування:
1.професійна гігієна порожнини рота;
2.аплікації розчину пеніциліну (1000000 ОД розчинити в 2-3 мл кип'яченої води) після прийому їжі та гігієнічного чищення зубів; проводити 2 рази на день протягом 4-5 днів;
3.аплікації очної тетрациклінової мазі 3-4 рази на день протягом 7 днів;
4."Аевіт" 1 капсула 1 раз на день внутрішньо протягом 10-15 днів, а також місцево на ділянку ерозії у вигляді аплікацій вмісту капсули;
5. 4% розчин калій йодиду по 1 ст. л. 3 рази на день;
6. "Алфавіт" внутрішньо по 1 таб. 3 рази на добу.

Результати. В результаті проведеного лікування ми отримали повне загоєння ерозії червоної облямівки нижньої губи через 7 днів, що є позитивним результатом.

Висновки. Отже, можемо зробити висновок, що лікування повинно бути етіотропним, патогенетичним, а також симптоматичним, задля отримання позитивного результату. Також необхідно вчасно і правильно діагностувати патологію слизової оболонки порожнини рота, щоб підібрати ефективне лікування та попередити розвиток ракового переродження тканин.

ЗАСТОСУВАННЯ ФОТОПРОТОКОЛУ В УМОВАХ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ЛІКАРЯ-ПОЧАТКІВЦЯ
DENTAL PHOTOGRAPHY APPLICATION IN THE NOVICE DENTIST PRACTICE

Білоусова Б. Р., Гаркун А. Д.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Ткаченко І. М., к. мед. н., Ляшенко Л. І.
Bilousova B. R., Harkun A. D.
Scientific advisers: prof. Tkachenko I. M., D.Med.Sc., Liashenko L. I., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики терапевтичної стоматології

Актуальність. Відповідно до нового звіту Hootsuite та WeAreSocial, людина проводить більше чверті свого життя в інтернеті, а звіт Digital 2019 показує, що суспільство витрачає близько 6 годин та 42 хвилин на інтернет-серфінг кожного дня! Це не оминуло і стоматологічну практику, адже лікарі діляться клінічними випадками між собою через всесвітню мережу, клініки звітують про свої практичні досягнення в соцмережах, тому треба бути готовими, що пацієнт прийде на візит до того лікаря, чиї фото були найбільш естетичними та якісними на його думку.
Через це важливо знати правила клінічної фотозйомки, так само як і виконувати ці дії швидко та якісно, задля візуалізації патології, заохочення пацієнта до лікування, а також виховання відповідальності щодо свого здоров'я та майбутніх лікувальних тактик.

Мета роботи. вивчити акредитований алгоритм фотопротоколу, застосовуючи смартфони iPhone 7 та XiaomiRedmiNote 5, а також порівняння якості отриманих знімків.

Матеріали та методи. Базовий набір початківця для застосування клінічної фотозйомки:

a) Смартфон, а в нашому дослідженні –iPhone 7 та XiaomiRedmiNote 5. Перший має камеру iSight(об'єктив F/2.8, 12 Мп, двома асферичними лінзами, автофокусування та автоекспозиціїя), другий – камеру Samsung s5k2l7 з діафрагмою F/1.9, 12 Мп.
b) Дзеркало інтраоральне – елемент, що дозволяє відзняти ті ділянки порожнини рота, які неможливо побачити. Дані дзеркала відмінні від звичайних, оскільки в них наявна зовнішня дзеркальна поверхня, тоді як в решти – тільки внутрішня є власне дзеркалом.
c) Контрастер – елемент, виготовлений зазвичай з алюмінію, покритого тефлоном; дозволяє відтворити прозорість різального краю; бувають різної форми.
d) Фон. Пункт, що завжди сталий: знімки, зроблені до лікування та після, повинні мати однаковий фон. Найкраще пасуватимуть однотонні відтінки сірого та чорного.
Результати. В результаті дослідження було виконано 24 знімки – 12 за допомогою камери iSight(iPhone 7) та 12 за допомогою камери Samsung s5k2l7(XiaomiRedmiNote 5).
Висновки. Сьогодні не обов'язково мати дороговартісну техніку, аби запровадити в свою практику фотопротокол, достатньо лише дістати з кишені смартфон. Навіть бренд не грає таку ключову роль, оскільки, на нашу думку, обидві камери – iSight та Samsung s5k2l7 – показали себе достойно. Проте знімки відрізняються тільки значеннями балансу білого, тут камера iPhone 7 проявила себе краще, тому фото виявляються більш живими і коректніше передають колір твердих та м'яких тканин порожнини рота.

ВИКОРИСТАННЯ БЛИЗНЮКОВОГО МЕТОДУ ПРИ ДОСЛІДЖЕННІ ЕСТЕТИЧНИХ КРИТЕРІЇВ ПОСМІШКИ
USING THE TWINS METHOD RESEARCH OF AESTHETIC CRITERIA OF A SMILE

Бодаква Ю. Д., Бодаква А. Д.
Науковий керівник : к. мед .н., доц. Шундрик М. А.
BodakvaY. D., Bodakva A. D.
Scientific adviser: assoc. prof. Shundryk M. A., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики терапевтичної стоматології
Актуальність. Для визначення відносного впливу спадковості і середовища у формуванні різних ознак, як нормальних, так і патологічних широко застосовується близнюковий метод. Актуальність методу визначається тим, що близнюки становлять достатньо велику групу населення 1,5-2%. Монозиготні близнюки – це два самостійних організми, які мають абсолютно ідентичні генетичні особливості, внаслідок цього дослідження здоров'я близнюків є найбільш достовірним методом виявлення питомої ваги генетичних факторів і факторів зовнішнього середовища у виникненні ряду захворювань. У своєму розвитку вони мають ряд особливостей, пов'язаних з перебігом вагітності і пологів (недоношеність, низька маса тіла при народженні, родова травма та ін.), що впливає на загальний розвиток дитини і функціонування його органів і систем, в тому числі стоматологічного статусу. Спільність генів у близнюків становить 100%, а відмінності ознак залежать від зовнішніх умов. Відсутність в літературі даних про використання близнюкового методу при дослідженні естетичних критеріїв посмішки визначило необхідність проведення цього дослідження.
Мета роботи. Дослідження впливу генетичних факторів і факторів зовнішнього середовища на фенотипову різноманітність основних критеріїв естетичних параметрів обличчя і посмішки.
Матеріали та методи. Дослідження проведені у 12 пацієнтів - 6 пар однояйцевих близнюків: 4 осіб чоловічої і 8 осіб - жіночої статі. Вік пацієнтів від 17 до 31 років. Проводилось суб'єктивне і об'єктивне обстеження пацієнтів із застосуванням фото- і біометричних методів дослідження. Крім того, враховували місце народження і проживання, перенесені і супутні захворювання, психоемоційний стан близнюків, рід занять.
Результати. При обстеженні близнюків нами були використані ознаки зовнішньої схожості, з урахуванням морфологічних характеристик: колір і форма волосся, брів, забарвлення шкіри і райдужної оболонки очей, розрізу очей, форми носа, губ, обриси і форми вух, кількість і розташування родимок в лицьовій області. Ступінь ідентичності близнюків оцінювали при визначенні естетичних параметрів посмішки: 1.Средньої лінії обличчя; 2. Співвідношення ширини посмішки до ширини обличчя; 3. Лінії посмішки; 4. Ясеневого контуру; 5.Зеніту ясеневих контурів; 6 Видимості ясен при посмішці; 7. Оголенні різців при посмішці; 8.Співвідношення ширини і довжини центральних різців верхньої щелепи; 9.Межрізцевих кутів; 10. Положення ріжучих країв.
Висновки. Співпадіння певних критеріїв посмішки у монозиготних близнюків зумовлено генетичними факторами, відмінність при визначенні естетичних параметрів можуть залежати від впливу певних екзогеннних факторів.

РІВЕНЬ ЗНАНЬ ПРО ГІГІЄНІЧНИЙ ДОГЛЯД ЗА ПОРОЖНИНОЮ РОТА СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
LEVEL OF KNOWLEDGE ABOUT ORAL CARE IN THE STUDENTS OF STOMATOLOGICAL FACULTY

Гайдей А. Г., Бойко Н. Ю.
Науковий керівник : к. мед. н. Моргун Н. А.
HaideI A. H., BoykoN. Yu.
Scientific adviser: Morgun N. A., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань
Актуальність. Поширення знань про здоровий спосіб життя, прищеплення навичок догляду за органами порожнини рота і підтримання їх у здоровому стані має дуже важливе значення для профілактики карієсу зубів.
Недостатня гігієна порожнини рота призводить до накопичення зубного нальоту, провокує демінералізацію емалі, викликає розвиток хворобпародонта. Тому індивідуальна гігієна порожнини рота є невід'ємною складовою

профілактики стоматологічних захворювань та передбачає ретельне та регулярне видалення зубних відкладень з поверхні зубів та ясен за допомогою різних засобів та предметів гігієни.
Мета роботи. виявити рівень обізнаності студентів 2 курсу стоматологічного факультету у догляді за гігієною ротової порожнини на підставі аналізу їх анкет.
Матеріали та методи. Було проведено анкетування серед 186 студентів 2 курсу стоматологічного факультету у віці 19-20 років. Були поставлені такі питання: якою пастою користуються, скільки разів на день чистять зуби, як часто міняють зубну щітку та пасту, як часто проходять профілактичний огляд у стоматолога, чи користуються флосами, зубочистками, ополіскувачами.
Результати. Найпоширеніший засіб індивідуальної гігієни – зубна паста. Більший відсоток студентів використовує пасту, яка не містить фтор, або концентрація іонів фтору в зубних пастах становить 1000-1500 ppm для дорослих, згідно норми. Ця проблема актуальна, бо саме територія Полтавської області належить до бучацької фтороносної гідрогеологічної провінції з підвищеним умістом фтору в підземних водах. Це обумовлює невідповідність умісту фтору в питній воді діючим стандартам України та зумовлює розвиток ендемічного флюорозу в ряді регіонів України.
Виявлено, що 75% студентів проводять чистку зубів 2 рази на день, 4% – 3 рази на день, 20% студентів – проводять чистку 1 раз на день.
Зубну щітку рекомендується міняти один раз на 1-3 місяці, бо втрачається її очисна здатність. 67% студентів володіють цією інформацією, 28% студентів міняють зубну щітку – 1 раз за 6 місяців, 4% – за рік.
Існує велика різноманітність зубних паст. Зубну пасту також рекомендується міняти кожні 2-3 місяці, бо проходить адаптація мікрофлори до складових зубної пасти. Більшість студентів міняє пасту – раз у 3 місяці, 10 % – один раз на рік, 26 % – не міняє зовсім.
Додаткові предмети і засоби гігієни порожнини рота використовує незначна кількість студентів стоматологічного факультету: ополіскувачі - 35% студентів, флоси – 40%, зубочистки – 52%.
Навіть дуже ретельний догляд за порожниною рота в домашніх умовах не завжди дає можливість позбутися нальоту на зубах. Тому кожна людина обов'язково повинна проходити регулярне профілактичне обстеження у стоматолога двічі на рік. Більший відсоток студентів дотримуються цього правила (46%), 16% студентів відвідують стоматолога частіше, деякі студенти не роблять цього ніколи.
Висновки. Проведене дослідження свідчить про необхідність проведення заходів щодо навчання гігієні порожнини рота серед студентів.

ІНТЕГРАЦІЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОФІЛАКТИКУ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ НА ПРИКЛАДІ ТЕЛЕГРАМ-БОТА
INTEGRATION OF COMPUTER TECHNOLOGY IN THE PREVENTION OF DENTAL DISEASES ON THE EXAMPLE OF THE TELEGRAM BOT

Гаркун А. Д., Білоусова Б. Р.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Ткаченко І. М., к. мед. н., Ляшенко Л. І.
Harkun A. D., Bilousova B. R
Scientific advisers: prof. Tkachenko I. M., D.Med.Sc., Liashenko L. I., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики терапевтичної стоматології
Актуальність. Незважаючи на інтеграцію комп'ютерних технологій в усі сфери життя, профілактика стоматологічних хвороб залишається слабо охопленою в цьому контексті. Практично не існує програмного забезпечення, яке б допомагало людям стежити за здоров'ям ротової порожнини.
Мета роботи. Створення інтерактивного помічника (бота), інтегрованого в один з месенджерів, який би сприяв підтримці індивідуальної гігієни ротової порожнини на високому рівні у користувачів, виконував би просвітницьку функцію.
Така технологія була б зручна для попереднього збору анамнезу у пацієнтів, консультації з лікарями суміжних спеціальностей, для хворих з хронічними соматичними патологіями: цукровим діабетом, гіпертонічною хворобою.
Матеріали та методи. Перший етап нашої роботи – планування дослідження, вибір відповідного месенджера.
Другий етап роботи був пов'язаний з вибором форми асистента, а також платформи, яка допомогла б його створити. Третім етапом стало планування контенту для бота, розробка дизайну і тестування бота. Четвертий етап включав в себе роботу безпосередньо з пацієнтами. Нами була обрана група студентів-добровольців. Суть дослідження: виміряти гігієнічний індекс (ГІ) у піддослідних до початку користування ботом, а потім повторно через місяць користування ботом. В якості контрольної групи були взяті добровольці, яким проводилося аналогічне дослідження, але ботом вони не користувалися.
П'ятий етап – отримання feed-back від користувачів бота.
Результати. Результати першого визначення ГІ в основній групі були такі (середній показник): 0,91 (задовільний рівень гігієни). Результати першого визначення ГІ в контрольній групі були такі (середній показник): 0,83 (задовільний рівень гігієни). Потім респондентам з першої групи були дані інструкції щодо використання бота в месенджері Телеграм, а пацієнти з другої групи не отримали таких інструкцій. Через місяць були проведені повторні вимірювання гігієнічного індексу:
В основній групі (середній показник): 0,66 (хороший рівень гігієни);
В контрольній групі (середній показник): 0,87 (задовільний рівень гігієни).
Висновки. В соціологічному опитуванні було встановлено, що більше 90% користувачів не використовують додатків для догляду за порожниною рота; майже половина респондентів висловила бажання мати подібного інтерактивного помічника. У практичній частині дослідження було доведено, що використання бота безпосередньо впливає на рівень гігієни порожнини рота, так як показники основної групи покращилися, а у контрольної групи показники залишилися сталими. Таким чином, було доведено, що інтерактивний асистент для гігієни порожнини рота у вигляді телеграм-бота – корисний винахід, який варто досліджувати в майбутньому.

БРУКСИЗМ ЯК МАРКЕР ПОРУШЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ У ГРАВЦІВ КОМП´ЮТЕРНИХ ІГОР
BRUXISM AS A MARKER OF PSYHO-EMOTIONAL DISORDER IN COMPUTER GAME PLAYERS

Давискиба Д. О.
Науковий керівник: к. мед. н. Ляшенко Л. І.
Davyskyba D. O.
Scientific adviser: Lyashenko L. I., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики терапевтичної стоматології

Актуальність. Комп´ютерні ігри займають важливе місце в нашому житті. Безліч людей надає перевагу саме такому виду розваг. Особливо схильною до них є молодь, проте, окрім задоволення комп´ютерні ігри мають і побічні ефекти, насамперед, це стосується психоемоційного стану гравця. Як відомо, в розвитку бруксизма провідної ролі набувають психосоціальні та психопатологічні фактори, що часто є соматичною реакцією організма на психологічне навантаження.

Мета роботи. Дослідити взаємозв´язок психоемоційного стану гравців комп'ютерних ігор з розвитком бруксизму, його рання діагностика в осіб, які перебувають в зоні ризику, підвищення ефективності профілактичних заходів у людей з даною патологією.

Матеріали та методи. На першому етапі дослідження було проведено анкетування 120 осіб (85 – чоловіки, 35 – жінки) у віці від 18 до 30 років. Місцем опитування обрано комп´ютерний клуб. Анкета представлена десятьма запитаннями, які були направлені на виявлення клінічних проявів бруксизму. Також обстежуваним було запропоновано пройти автоматизований тест FPI для оцінки психоемоційного стану. На другому етапі дослідження за даними результатів виділена основна група пацієнтів, яка мала прояви бруксизму. До її складу увійшло 58 осіб у віці від 19 до 28 років (50 – чоловіки, 8 – жінки). Контрольну групу людей становили добровольці у кількості 20 осіб (10 – жінок, 10 – чоловіки), у яких не було виявлено клінічних проявів бруксизму та дисфункції СНЩС та які не грають у комп´ютерні ігри. Подальше клінічне дослідження складалося зі збору анамнезу, загального огляду, пальпації СНЩС та жувальних м´язів. Додатково була проведена діагностика оклюзії статичної та динамічної, оцінка вертикальної відстані оклюзії.

Результати. За результатами анкетування 120 осіб віку 19 – 29 років, які часто грають у комп´ютерні ігри виявлено, що 48,33% мали прояви бруксизму. У 96,55% при аналізі тесту FPI виявлені ознаки психічного неблагополуччя: підвищений рівень невротичності, раптової агресивності, депресивності, емоційної лабільності, роздратованості, знижений рівень врівноваженості та самокритичності. У контрольній групі результати FPI у більшості показників були середніми. При клінічному огляді пацієнтів першої групи характер замикання зубів – площинний, контрольної – точковий. При пальпації жувальних м´язів у першій групі болісні відчуття у ділянках латеральних крилоподібних та власне жувальних м´язів, при пальпації СНЩС виявлений хрускіт.

Висновки. Поширеність бруксизму серед молодих людей, які грають у комп´ютерні ігри становила 48,33%, що пов´язано з психоемоційним неблагополуччям даної категорії людей: підвищена невротичність, раптова агресивність, депресивність, роздратованість та емоційна лабільність. Діагностика методом анкетування дозволяє виявити прояви хвороби на ранніх етапах розвитку. В якості профілактики бруксизму та психоемоційних розладів слід обмежувати час гри у відео-, комп´ютерні ігри.

ЗАСТОСУВАННЯ ФОТОДИНАМІЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЦИТРАТНОГО БУФЕРУ У КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ПЕРІОДОНТИТІВ ФУРКАЦІЙНОЇ ДІЛЯНКИ
USING OF PHOTODYNAMIC THERAPY AND CITRIC BUFFER IN COMPLEX TREATMENT OF PERIODONTITIS IN FURCATION LOCALISATION

Давітян Д. Л., Шевчук А. Р.
Науковий керівник: к. мед. н. доц. Сідаш Ю. В., к. мед. н. Костиренко О. П.
Davityan D. L., Shevchuk A. R.
Scientific advisers: assoc. prof. Sidash. J. V., PhD, Kostyrenko O. P., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра терапевтичної стоматології

Актуальність. фуркаційні канали є малодослідженими та описаними як у вітчизняних, так і у зарубіжних літературних джерелах. Особливо гостро постає питання можливості їх дезінфекції та обтурації у комплексному підході до лікування періодонтитівфуркаційної ділянки у постійних зубах.

Мета роботи. дослідити видалені перші та другі моляри обох щелеп на наявність фуркаційних каналів, застосувати фотодинамічну терапію для дезінфекції фуркаційних каналів та цитратний буфер для їх обтурації.

Матеріали та методи. для дослідження були взяті 14 молярів видалених за ортодонтичними та ортопедичними показаннями. Були виготовлені поперечні та поздовжні зрізи зубів для дослідження під МБС – 9.

Результати. на першому етапі роботи був проаналізований рівень поширеності періодонтитівфуркаційної ділянки у пацієнтів КППОКСП при рентгенологічному обстеженні. Обрані 10 молярів після підготовки були досліджені під МБС- 9. Було виявлено у 4 зубах фуркаційні канали, двоє зубів були пофарбовані «Шик-тіоніном», інші два - «Аргенатом» двохкомпонентним. Після виявлення наявності фуркаційних каналів, наступним етапом стало використання фотодинамічної терапії для їх дезінфекції за допомогою апарату «UFL – 122» фірми «Люкс Дент». Аналогічно підготовлені 4 моляри нижньої щелепи, у яких був застосований 2% розчин метиленового синього у ділянці фуркації з експозицією 30 с., 1 хв., 5 хв., 24 год. Доведено, що найвищу ефективність при мінімальному фарбуванні оточуючих тканин має 2% розчин метиленового синього при 30 с. експозиції. Проведено мікроскопіювання для підтвердження здатності фотосенсибілізатора проникати у фуркаційні канали (8-32 збільшення). Заключним етапом дослідження стало практичне застосування фотодинамічної терапії та цитратного буферу для обтурації фуркаційних каналів зі згоди пацієнта при лікуванні періодонтиту в ділянках верхівки та фуркації зуба 36. Здійснено рентгенологічне дослідження до та після пломбування зуба. На

рентгенограмі до пломбування – тінь фуркаційного каналу та вогнище деструкції кісткової тканини без чітких меж даної ділянки, на зображенні після пломбування через 7 діб – тяжі склеротизації у кістковій тканині фуркаційної ділянки.
Висновки. під час проведення роботи був здійснений комплексний підхід у діагностиці та лікуванні періодонтитівфуркаційної ділянки. Розроблена нова ефективна методика для дезінфекції та обтурації безпосередньо непрохідних та недоступних для ендодонтичних інструментів фуркаційних каналів.

ВПЛИВ ТЮТЮНОПАЛІННЯ НА СТАН ОРГАНІВ РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ
THE EFFECT OF SMOKING ON THE CONDITION OF THE ORAL CAVITY

Кульчицька С. М.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Хміль О. В., д. мед. н., проф. Каськова Л. Ф.
Kulchitska S. M.
Scientific advisers: assoc. prof. Khmil O. V., PhD, prof. Kaskova L. F., D.Med.Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань

Актуальність. Тютюнопаління є однією з найпоширеніших у всьому світі шкідливих звичок. Тютюновий дим – дуже отруйна сполука, яка налічує велику кількість токсинів, твердих і газоподібних речовин. В газовій фракції диму міститься бензопірен, азот та його окиси, ціаністий водень, синильна кислота, радіоактивний полоній та інші сполуки важких металів. Нікотин впливає на дихальну систему, подразнюючи слизові оболонки дихальних шляхів та ротової порожнини, зумовлюючи їх хронічне запалення (частіше виникають лейкоплакія, хейліт, хвороби пародонту). Паління сприяє збільшенню інтенсивності карієсу, викликає галітоз. Страждає серцево-судинна система, виникають інфаркт міокарду, стенокардія, інсульт. Токсичні речовини тютюнового диму легко розчиняються у ротовій рідині й без перешкод потрапляють у шлунково-кишковий тракт, спричиняючи ураження слизової оболонки шлунку та дванадцятипалої кишки.
Мета роботи. вивчення стану гігієни порожнини рота, твердих тканин зубів і тканин пародонту у вітчизняних та іноземних студентів віком від 19 до 23 років, що палять та не палять.
Матеріали:Поставлені завдання були вирішені шляхом проведення анкетування та стоматологічного обстеження студентів, у яких були визначені індекси гігієни Гріна-Вермільйона, КПВ та РМА. Отримані результати були статистично оброблені.
Результати. За індексом Гріна-Вермільйона рівень гігієни у вітчизняних студентів, що палили, відповідав середньому показнику гігієни (1,25 бала), а у іноземних студентів – поганому показнику гігієни (1,72 бала). Серед студентів, які палять зміни в тканинах пародонта виявлені у 67% іноземців та у 63% вітчизняних. Ступінь тяжкості захворювань у іноземців відповідала середньому ступеню (28%), а у вітчизняних – легкому (17%). В усіх випадках спостерігали хронічний катаральний гінгівіт. За індексом КПВ у всіх студентів, що палили, інтенсивність карієсу була вища, ніж у тих, що не палили (українці - 4,9 зубів; іноземці - 5,2 зуба).
Висновки. Наше дослідження показало, що всі показники, які вивчались, гірші у студентів зі звичкою палити, особливо у іноземців. Іноземні студенти палять частіше, ніж вітчизняні однолітки, можливо, цей факт і забезпечує їм гірший стан гігієни ротової порожнини, що сприяє підвищенню інтенсивності карієсу й виникненню запалення в тканинах пародонта. Отже, паління згубно впливає на стан тканин ротової порожнини. Але, безумовно, ця проблема потребує подальшого дослідження.

ЗНАЧЕННЯ БІОПЛІВОК У ЛІКУВАННІ ЗАПАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ
THE IMPORTANCE OF BIOFILMS IN TREATMENT OF INFLAMMATORY PROCESSES OF ORAL CAVITY

Курочкіна О. А.
Науковий керівник: к. мед. н. Дубова Л. І.
Kurochkina O. A.
Scientific adviser: Dubova L. I., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра терапевтичної стоматології

Актуальність. Для планування найбільш ефективного лікування різних захворювань слизової оболонки порожнини рота лікарю необхідно чітко орієнтуватися в процесах, що відбуваються в ротовій порожнині в нормі та патології, а особливо у такій підсистемі людського організму, як мікробіом. Будь-яка форма заміщення втрачених зубів завжди супроводжується введенням в ротову порожнину чужорідного тіла, що значно змінює мікробіом. Біоплівка – це особливо організований мікробіом – тривимірне скупчення мікроорганізмів, які щільно контактують одне з одним і занурені в особливу екстрацелюлярну полімерну органічну речовину – матрикс. Завдяки співіснуванню мікроорганізми стають більш стійкими до антибіотиків та захисних систем організму, починають синтезувати не властиві їм речовини і набувають нових форм для підтримання стійкості біоплівки. Наявні дані про недостатню ефективність загальної та місцевої антибіотикотерапії при багатьох запальних процесах слизової оболонки порожнини рота, у тому числі у людей, що користуються протезами.
Мета роботи. Проаналізувати вплив біоплівок на ефективність лікування запальних процесів ротової порожнини.
Матеріали та методи. Ми проаналізували ефективність лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота у пацієнтів, які користуються знімними протезами (15 чоловіків і 14 жінок) віком 44-65 років, що звернулися на кафедру терапевтичної стоматології протягом останніх п'яти років.
Результати. Позитивний ефект від лікування спостерігався лише у 64% пацієнтів. При взятті біоматеріалу з поверхні протезів були виявлені масивні мікробні асоціації. 85% пацієнтів не знали про важливість очищення протезів, тому лікування було недостатньо ефективним. Після мотивації пацієнтів та навчання методам якісного очищення протезів, ефективність лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота значно підвищилась, зменшився час їх лікування.
Висновки. Обґрунтовано важливість урахування формування біоплівок на поверхні протезів і їх несприятливий вплив на перебіг запальних процесів порожнини рота.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНОГО МЕТОДУ РЕСТАВРАЦІЇ ТИМЧАСОВИХ РІЗЦІВ «STRIP» КОРОНКАМИ
USING A MODERN METHOD OF RESTORATION OF TEMPORARY INCISORS WITH «STRIP» CROWNS

Малєжик Є. Є.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Хміль О. В.
Maliezhyk Y. Y.
Scientific adviser: assoc. prof. Khmil O. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань

Актуальність. Питання естетичного вигляду фронтальних зубів усе більше турбує батьків навіть наймолодших дітей. Використання акрилових коронок та сучасних композиційних матеріалів дозволило створити сучасний метод реставрації тимчасових зубів «Strip» коронками.

Мета роботи. Проаналізувати позитивні та негативні моменти застосування методу реставрації тимчасових зубів за допомогою «Strip» коронок на підставі літературних джерел.

Матеріали та методи : «Strip» коронки – система відновлення фронтальних тимчасових зубів спеціальними акриловими ковпачками, що знімаються. Система представлена компанією 3M ESPE DENTAL й випускається у вигляді набору з 16 коронок різних розмірів і форми на верхню та нижню щелепу.

Результати. Як будь-який спосіб лікування, використання «Strip» коронок має як свої переваги, так і недоліки. Саме ця система лікування забезпечує гарний естетичний вигляд тимчасових фронтальних зубів. Відновлення анатомічної форми дозволяє зберегти повністю зруйновані зуби до їх фізіологічної зміни, що попереджує розвиток аномалій прикусу. Але цей метод лікування вимагає більш точного підбору коронок, гарної ізоляції та уникнення значних навантажень на фронтальну групу зубів.

Застосування «Strip» коронок потребує мінімальної кількості часу, що є дуже важливим як для дитячого стоматолога, так і для дітей та їх батьків. Нажаль, неможливо використовувати коронки при значній втраті твердих тканин зуба. Протипоказанням використання «Strip» коронок є декомпенсована форма карієсу. Також не рекомендують даний метод лікування хворим з бруксизмом та у зубах з гострим глибоким карієсом.

Висновки. «Strip» коронки – це сучасний, простий, швидкий та ефективний спосіб реставрації тимчасових зубів, що є гарною альтернативою пломбуванню та видаленню зубів. За мінімальний проміжок часу досягається позитивний естетичний результат, що задовольняє батьків і дітей, а також полегшує роботу дитячого стоматолога. Застосування «Strip» коронок можливе не тільки в молочному прикусі, а й у постійних зубах.

МОРФОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПАТОЛОГІЇ ПАРОДОНТУ
MORPHOLOGICAL ASPECTS OF PERIODONTAL PATHOLOGY

Масюкова Т. В., Сунцова К. А.
Наукові керівники: к. мед. н. Костиренко О. П., к. мед. н. Котелевська Н. В.
Masiukova T. V., Suntsova K. A.
Scientific advisers: Kostyrenko O. P., Ph D., Kotelevska N. V., Ph D.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра терапевтичної стоматології

Актуальність. на сьогодні питання захворювань тканин пародонту займають провідне місце серед проблем сучасної терапевтичної стоматології. Внаслідок розвитку патологічних процесів пародонту порушується не лише його морфологічна структура, а і його численні функції, що надалі суттєво впливає на здоров'я ротової порожнини та якість життя індивідуума. Насамперед, при запаленні в процес залучаються волокнисті структури періодонта. В численних публікаціях та дослідженнях висвітлена роль колагенових та еластичних волокон. Гістохімічно серед останніх виділяють окситаланові та елаунінові.

Мета роботи. дослідити стан, структурні та функціональні зміни еластичних волокон в нормі при відсутності запальних процесів та при патології пародонту.

Матеріали і методи дослідження: для роботи були виготовлені тонкі шліфи з поперечних і поздовжніх зрізів зубів людини, видалених за ортодонтичними та пародонтологічними показаннями. Зуби та прилеглі до цементу тканини гістохімічно забарвлювали за методом Гроса. Отримані зразки ми досліджували за допомогою світлового мікроскопа і фіксували цифровою фотокамерою.

Результати : на тонких шліфах поздовжніх зрізів зубів ми зафіксували наявність пучків аргірофільних волокон, які переплітаються між собою по всьому периметру періодонту. Ці волокна проходять поблизу цементу коренязуба, а в окремих ділянках занурюються в нього, утворюючи так звані лакуни. Зареєстровано, що останні розділяють середню ділянку кореня зуба на рівні сегменти, які чітко виділяються характерними заглибленнями в зону безклітинного цементу. А з іншого боку лакуни повністю пронизують шар безклітинного та клітинного цементу доходячи до термінальних відростків дентинних канальців зуба. За умов виникнення пародонтиту в цементі виявлені ознаки демінералізації та деструкції.

Висновки. отже, отримані результати вказують на певні морфологічні особливості структури цементу кореня зуба. Проведене нами дослідження виявило незворотність процесів у волокнистих структурах при пародонтиті.

ОБ'ЄКТИВНА ОЦІНКА СТАНУ ГІГІЄНИ ПОРОЖНИНИ РОТА СТУДЕНТІВ УМСА, ПРЕДСТАВНИКІВ РІЗНИХ ЕТНІЧНИХ ГРУП
OBJECTIVE ASSESSMENT OF THE ORAL HEALTH OF UMSA STUDENTS, REPRESENTATIVES OF DIFFERENT ETHNIC GROUPS

Мачуленко Д. С., Найдьонова Н. В., Лелях К. А., Новікова В. В.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Назаренко З. Ю.
Machulenko D. S., Naidenova N. V., Leliakh K. A., Novikova V. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Nazarenko Z. Y., Ph. D.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики терапевтичної стоматології

Актуальність. Швидкі темпи соціально-економічних досягнень в країнах сучасного світу чинять прямо пропорційний вплив на здоров'я і гігієнічний стан ротової порожнини населення Землі. Низький рівень обізнаності людей в сфері профілактично-лікувальних заходів і відсутність належної санітарно-освітньої роботи серед різних груп населення зумовлюють високий ризик погіршення карієсогенної ситуації в світі.

Мета роботи. на основі дослідження стану гігієни порожнини рота у студентів стоматологічного факультету, представників різних національностей, методом кореляційної статистики розробити алгоритм лікувально-профілактичних заходів, що забезпечать зниження показників поширеності і інтенсивності карієсу у найближчі терміни.

Матеріали та методи. проведене обстеження стану ротової порожнини 85-ти студентів 3 курсу стоматологічного факультету УМСА протягом 2019-2020 рр. Студенти були поділені на дві групи - вітчизняні (42 особи) та іноземні, представники країни Марокко, Іран, Кувейт (43 особи).Особи жіночої статі склали 45, чоловічої-40. Серед клінічних методів дослідження використовували спрощений індекс гігієни порожнини рота (OralHygieneIndex-Simplified) Green-Vermillion, тест емалевої резистентності (ТЕР-тест), визначали статистичні показники карієсу: поширеність та інтенсивність.

Результати. Поширеність карієсу серед українців склала 75%, а серед іноземців -82%. Інтенсивність карієсу (КПВ) становила–7,2 серед українців і 12,0 серед іноземних. Спрощений індекс гігієни порожнини рота (OralHygieneIndex-Simplified) Green-Vermillion склав: 0,8 (задовільний) та 2,4(незадовільний), відповідно. Середні показники серед українських студентів з тесту кислотної резистентності емалі (ТЕР) знаходилися в межах 4-6 балів-середній ступінь. Відповідний показник серед іноземців склав 7-9 балів, що вказує на зниження резистентності емалі, високий ступінь ризику виникнення карієсу.

Висновки. 1. Студенти-іноземці меншою мірою володіють знаннями із санітарно-гігієнічних методів профілактики карієсу і захворювань тканин пародонту, про що свідчить високий показник поширеності карієсу, інтенсивності каріозного процесу та гігієнічного індексу. Відповідні показники серед українців вказують на вищий рівень обізнаності з питань гігієни порожнини рота, регулярне відвідування ними лікувально-діагностичних закладів.

2. Більш висока резистентність емалі зубів українських студентів та її здатність протидіяти шкідливому впливу органічних кислот пов'язана з різними етнічними, кліматичними та харчовими чинниками, які здійснювали вплив на формування твердих тканин.

3. Студенти з країн близького Сходу мають високий відсоток пломбованих амальгамою бічних зубів, натомість українці надають перевагу естетичним композитним реставраціям.

4.Іноземні студенти філогенетично мають більші трансверзальні та сагітальні розміри нижньої щелепи, наслідком чого є наявність у 90% обстежуваних цього етносу повного комплекту останніх молярів з правильним розташуванням у зубній дузі.

ІНТЕГРАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ ГЕНЕРАЛІЗОВАНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ПАРОДОНТА ХВОРИХ ПРИ НЕРВОВІЙ АНОРЕКСІЇ
INTEGRATION FEATURES OF MANIFESTATIONS OF GENERALISED PARODONTAL DISEASES IN PATIENTS WITH ANOREXIA NERVOSA

Решетник Л. Л.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Антоненко М. Ю.
Reshetnyk L. L.
Scientific adviser: prof. AntonenkoM. Yu., D.Med.Sc.
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна
Кафедра стоматології

Актуальність. Генералізовані захворювання пародонта (ГЗП) –поширені стоматологічні захворювання (60-90%), що займають значнемісце в структурі хвороб людини. Це зумовлено як складністю розуміння етіопатогенетичних механізмів розвитку ГЗП, так і високою асоціацією їх з низкою захворювань внутрішніх органів і систем зі спільними точками дотику взаємообумовленості та взаємовпливу, зокрема з нервовою анорексією (НА).

Частота НА збільшилась і є державною, соціальною, психологічною і медичною проблемою. При НА є серйозні зміни з боку осі гіпоталамус – гіпофіз – амигдали, статевих та щитовидної залоз, які спонукають зниження метаболізму тиреоїдного гормону, викликають гіпоестрогенію, гіпогонадизм, вторинний гіперпаратиреоз, гіперкортицизм, потенціюючи розвиток та особливості прояву ГЗП при НА.

Мета роботи. встановити особливості конфігурації генералізованих захворювань пародонта і їх клінічних проявів у форматі базисних характеристик нервової анорексії.

Матеріали та методи. клініко-рентгенологічні, імунологічні, аналітичні та статистичні методи. Об'єкт - 75 пацієнтів з НА, віком 18-36 років (середній вік 26±3,8) - основна група (О) та 60 хворих без ознак НА аналогічного віку - група порівняння (П). Для детального аналізу особливостей клінічного прояву ГЗП при НА всі пацієнти (О) і (П) груп були розподілені на декілька підгруп. O_1 підгрупа - пацієнти з різними формами гінгівіту, а O_2 підгрупа - з

генералізованим пародонтитом (ГП) при НА. (П) група включала дві підгрупи ($П_1$), ($П_2$) з різними формами гінгівіту та ГП відповідно.

Результати. Діагностована висока частота ГЗП, досягаюча 100% як самостійних захворювань м'яких тканин пародонта, так і всіх складових пародонтального комплексу, що була притаманна всім віковим групам і залежала від віку пацієнтів, тривалості та стадій НА. Серед самостійних форм гінгівіту найбільш поширеним був хронічний катаральний маргінальний гінгівіт (86,7±8,8%), з окремими випадками загострення при переважній відсутності скарг з поодинокими аграваційними проявами при низькому психологічному альянсі.

ГП переважноI-II ступенів, хронічного перебігу превалював над іншими ступенями ГП (80±4,6%). Рентгенологічно у всіх хворих не залежно від ступеню тяжкості ГП був лише горизонтальний тип резорбції, виражений остеопороз кісткової складової пародонтального комплексу та розширення періодонтальної щілини. В жодному випадку не простежувались переваги і пріоритети різних сегментів ураження пародонтального комплексу.

Для всіх пацієнтів з ГП фіналізований високий ступінь тканинної сенсибілізації до кісткового антигену, характеризуючого суттєві зміни в кістковій складовій пародонтального комплексу при НА.

Висновки. встановлені прямий взаємозв'язок та взаємообумовленість ГЗП у форматі базисних характеристик НА.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ГЕЛЮ «ПАНСОРАЛ » ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ГОСТРОГО ГЕНЕРАЛІЗОВАНОГО КАТАРАЛЬНОГО ГІНГІВІТУ

PROSPECTS OF THE «PANSORAL REPAIR» GEL FOR THE GENERALIZED GINGIVITIS TREATMENT

Сушич О. В.
Наукові керівники: к. мед. н., Мошель Т. М., к. біол. н., доц. Ганчо О. В.,
Sushych O. V.
Scientific advisers: Moshel T. N., PhD, assoc. prof. Hancho O. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра терапевтичної стоматології
Кафедра мікробіології, віру
сології та імунології

Актуальність. Генералізований катаральний гінгівіт - це захворювання, що характеризується ексудативним запаленням слизової оболонки ясен, спричинене мікробіологічними та імунологічними зрушеннями в ротовій порожнині. Одним із недостатньо вивчених аспектів є перспективи застосування препаратів репаративної, протизапальної та антибактеріальної дії на патогенну мікрофлору ясенних кишень хворих на гострий генералізований катаральний гінгівіт при їх місцевому застосуванні.

Метаданого дослідження полягає у вивченні ефективності препарату «Пансорал» по відношенню до мікрофлори ясенних кишень у хворих із гострою формою катарального генералізованого гінгівіту.

Матеріали та методи дослідження. Мікробіологічні дослідження проводили стандартним методом серійних розведень та паперових дисків відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України №167 від 05.04.2007 р. «Про затвердження методичних вказівок "Визначення чутливості мікроорганізмів до антибактеріальних препаратів». Визначали мінімальну інгібуючу концентрацію (МІК) гелю методом серійних розведень в живильному бульйоні. Матеріал для бактеріологічного дослідження забирали з пародонтальних кишень хворих паперовими пінами № 30 і відразу робили посів на м'ясо-пептонний агар. Посіви виконували за методом Голда, який дозволяє здійснити кількісну оцінку рівня мікробного обсіменіння. Далі посіви інкубували протягом доби при температурі 37 °С. Ідентифікацію виділених чистих культур проводили за комплексом морфологічних, культуральних і біохімічних властивостей.

Результати. В результаті досліджень були виділені та ідентифіковані клінічні штами грибів *Candidaalbicans* і стафілококів *S. aureus maS. epidermidis*. Найбільша чутливість до гелю «Пансорал» спостерігалася у штаму грибів *C. albicans* і дорівнювала 1:8. Нерозведений препарат на паперовому диску інгібував ріст *S. aureus* в діаметрі 11 мм, *S. epidermidis – 11* мм, *E. faecalis* – 11 мм, *C. albicans*- 14 мм, *M. luteus* - 11 мм.

Висновки. Таким чином, гель «Пансорал» виявляє антибактеріальні властивості щодо клінічних штамів стафілококів *S. aureus*, *S. epidermidis,* та *Candidaalbicans*які були виділені з ясенних кишень хворих. Тому препарат може бути застосований для місцевого лікування у комплексі втручань при гострому генералізованому катаральному гінгівіті.

ПОКАЗНИКИ КАРІЄСУ У СТУДЕНТІВ УМСА З РІЗНИХ КРАЇН

CARIES INDICATORS OF UMSA STUDENTS FROM DIFFERENT COUNTRIES

Танцюра О. С., Дяк Т. Л.
Науковий керівник: к. мед. н. Артем'єв А. В.
Tantsiura O. S., Diak T. L.
Scientific adviser: Artemjev A. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань

Актуальність. Останнім часом усе сильніше про себе заявляє такий фактор впливу на здоров'я людини, як можливість швидко переміщуватися на значні відстані та тривалий час проживати в різних кліматичних умовах.

В УМСА навчається близько 1350 іноземних студентів із 45 різних країн, у яких можуть бути певні зміни у зубо-щелепній ділянці у зв'язку зі зміною місць проживання, які теж треба враховувати. Тому на початковому етапі профілактичних та лікувальних заходів актуальним є встановлення основних показників карієсу студентів різних країн, які певний час проживають у м. Полтава.

Мета роботи. Встановити показники карієсу (розповсюдженість, інтенсивність, приріст інтенсивності) у студентів III курсу таких країн як Марокко та Єгипет.

Матеріали та методи. Ми оглянули ротову порожнину 24-х студентів протягом 2018-2019 рр. (осінній семестр) з інтервалом в 1 рік. Оглянуті студенти були поділені на дві групи. Перша група - студенти з Марокко (10 осіб), друга – з Єгипту (14 осіб).
Використана методика огляду порожнини рота, яка застосовується при виконанні схеми обстеження стоматологічного пацієнта.
Результати. Оглянувши 24-х студентів іноземного факультету ми виявили, що представники різних країн мали не однаковий стан ротової порожнини.
У першій групі (Марокко) поширеність у 2018 році склала 80%, у 2019 - 100% і зросла в порівнянні з 2018 на 20%. Інтенсивність у 2018 році склала 3,6, у 2019 - 3,8, приріст інтенсивності - 0,2.
У другій групі (Єгипет) поширеність у 2018 році склала 71%, у 2019 - 85% і зросла в порівнянні з 2018 на 14%. Інтенсивність в 2018 році склала 1,4, в 2019 - 1,6, приріст інтенсивності - 0,2.
При цьому в групі марокканських студентів виявлені порожнини I, II, III, V (немає IV класу) класів, у групі студентів з Єгипту II, III, IV класів (немає I, V класів).
Цікаво, що в обох групах при істотній різниці в поширеності й інтенсивності, приріст інтенсивності за звітний рік склав однакове число (0,2), а поширеність збільшилася також приблизно однаково (на 20% в першій і 14% в другій групах відповідно).
Висновки. Таким чином, маючи різні показники інтенсивності та поширеності, маємо однакові числа збільшення патології, що припадають на другий-третій рік навчання і перебування в Україні студентів з Марокко та Єгипту. Ця обставина має враховуватися при проведенні лікувально-профілактичних заходів. При дослідженні питань вивчення показників карієсу може бути уточнена локалізація карієсу, збільшення глибини та площі ураження, розвиток ускладнень, характеристики карієсу до і після переїзду.

ПОШИРЕНІСТЬ ПАЛІННЯ IQOS ТА ТЮТЮНУ СЕРЕД МОЛОДІ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА СТАН ПОРОЖНИНИ РОТА
PREVALENCE OF IQOS AND TOBACCO SMOKING AMONG YOUTH AND ITS EFFECT ON THE STATE OF THE ORAL CAVITY

Ющенко Я. О
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Марченко І. Я
Yushchenko Y. O
Scientific adviser: assoc. prof. Marchenko I. M., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики терапевтичної стоматології
Актуальність. В Україні катастрофічно швидко зростає кількість молоді, що палить. У сучасному світі альтернативою традиційному тютюнопалінню вважається інновація під назвою IQOS. Виробники стверджують, що при палінні такого засобу не виділяються продукти горіння тютюну, дим та попіл, які чинять негативний вплив на стан ротової порожнини та загалом весь організм. Однак, недостатня кількість досліджень щодо впливу даного виробу на стан ротової порожнини залишає актуальним питання щодо його безпечності та наслідків паління IQOS.
Мета роботи. дослідити особливості паління серед молоді та охарактеризувати зміни гігієнічного стану ротової порожнини у студентів, що палять IQOS.
Матеріали та методи. Нами було проанкетовано 102 представники студентської молоді (студенти стоматологічного факультету УМСА) щодо стажу, виду та кількісних характеристик паління. Гігієнічний стан порожнини рота було оцінено у 18 дівчат та юнаків віком 19-22 років, які не палили звичайні цигарки в минулому та мали 1-3 річний стаж куріння IQOS. Протягом дослідження визначали кількість пломбованих, видалених та каріозних зубів (індекс КПВ), гігієнічний індекс за Федоровим-Володкіною (ГІ) та ТЕР-тест за Окушко В. Р., Косаревою Л. І. (1983). Статистичний аналіз проводили за допомогою програми IBM SPSS Statistics 23.0 з використанням U-критерію Мана-Уітні. Результати вважали статистично значимими при $p < 0,05$.
Результати. за результатами опитування 56,8% молоді курять кальян, 30,5% - цигарки, 8,8% - IQOS, а 3,9% - цигарки та IQOS. При цьому 38,64% тих, що опалять цигарки та IQOS, не визнають своєї залежності. За добу молодь палить в середньому 6,28±3,02 цигарки або стіка. Порівняльний аналіз анкет хлопців та дівчат виявив статистично значиму різницю між тяжкістю цигарок, а саме дівчата палять більш важкі, хлопці – більш легкі ($U = 144$; $p = 0,045$). При цьому лише 37,5% дівчат та 35,71% хлопців помічають зміни у стані ротової порожнини та 43,75% та 39,28% відповідно – у кольорі зубів.
За результатами клінічних досліджень отримані дані свідчать про високу інтенсивність карієсу постійних зубів на фоні задовільних показників гігієнічного індексу та достатньої карієсрезистентності.
Висновки. виявлено зниження показників гігієнічного стану порожнини рота, високу інтенсивність карієсу постійних зубів у паліїв IQOSy. Суттєвих змін показника карієсрезистентності у паліїв в порівнянні з тими, хто не палить не виявлено. Подальші стоматологічні дослідження будуть проводитися для дослідження впливу стажу паління на стан органів та тканин порожнини рота та виявлення механізмів та наслідків його впливу.

SECTION OF SURGICAL DENTISTRY

СЕКЦІЯ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

АТРАВМАТИЧНЕ ВИДАЛЛЕННЯ ЗУБІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ПЕРІОТОМІВ LUXATOR
ATRUMATIC TEETH REMOVAL WITH LUXATOR PERIOTOMS

Іщук Ю. А.
Науковий керівник: к. мед. н. Бойко І. В.
Ishuk J. A.
Scientific adviser: Boyko I. V, PhD
м. Полтава, Україна
Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї

Актуальність. Даної проблеми не викликає сумніву, адже видалення зуба – травмуюча подія для пацієнта в стоматологічній хірургії, і якщо процедура не йде гладко, то вона може стати джерелом стрессу ще і для лікаря стоматолога.

Мета роботи. Розробка диференційованого підходу до атравматичного видалення зубів за допомогою періотомів LUXATOR та попередження виникнення стресу у пацієнтів.

Матеріали та методи. Для того аби зрозуміти, яким чином краще видалити зуб, необхідно оцінити структуру і сили, які утримують зуб в природному положенні.

Для початку розглянемо кістку, яка оточує корені зуба.

Другим фактором опору вилучення зуба являється періодонтальна звязка, що складається з колагенових волокон.

Третя сила – це атмосферний тиск. При виведені зуба з лунки підверхівкою його коренння утворюється пустота або вакуум і покиця пустота не заповниться кровью чи повітрям, атмосферний тиск буде ефективно заштовхувати зуб в те положення, в якому він знаходився раніше.

Результати. Розмір інструмента LUXATOR має відповідати діаметру коренння, а кут леза вибирають так аби забезпечити кращий доступ. Верхівку інструмента LUXATOR обережно просовують в ясенний край, так щоб лезо інструмента знаходилося під невеликим кутом в напрямку до поверхні кореня. Це забезпечить проникнення LUXATOR в періодонтальну звязку між гребенем альвеолярного відростка і коренем.

LUXATOR неохідно просовувати по окружності коренння, наскільки це можливо, для рівномірного розширенняя зубної лунки. Після завершення процедури можна видалити зуб щипцями, хоча часто навіть це не потрібно для зубів з одним коренем. При використані інструмента LUXATOR його ручка зручно розміщується в кисті руки, з міцною робочою частиною дозволяє видалити зуби та корені без ризику пошкодження або відлому кінчика інструмента.

Висновки. Ретельне і продумане використання інструментів LUXATOR дозволяє стоматологу розділити і пермогти сили, які утримують зуб у лунці, робить процесс видалення зуба більш передбачуваним і дає можливість позбутися від стресу.

МАНУАЛЬНА ТЕРАПІЯ У ЗАГАЛЬНОМУ КОМПЛЕКСІ ЛІКУВАННЯ ДИСФУНКЦІЇ СНЩС З КОМПРЕСІЙНИМ БОЛЬОВИМ СИМПТОМОМ
MANUAL THERAPY IN THE GENERAL TREATMENT COMPLEX OF TMJ DYSFUNCTION WITH COMPRESSION PAIN SYMPTOM

Кашкалда Ю. В., Божко А. О.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Рибалов О. В.
KashkaldaY. V., Bozhko A. A.
Scientific adviser: prof. Rybalov O. V., D.Med.Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї

Актуальність. Як свідчать дані наукових публікацій, на ті чи інші патологічні стани СНЩС страждає від 50 до 70% населення різних країн світу, що звертається за стоматологічною допомогою. Найбільш поширеними з них є м'язово-суглобові дисфункції . Лікування пацієнтів з дисфункціональним компресійним больовим симптомом СНЩС є одним з найбільш важких і актуальних питань стоматології. З наявних в арсеналі практикуючого лікаря методів терапії цього виду дисфункцій, найчастіше має симптоматичний, короткочасний ефект, що пов'язано з з відсутністю чіткого уявлення про патогенетичні клініко-анатомічні порушення у взаємовідношеннях компонентів суглобів.

Мета роботи. Підвищення ефективності лікування пацієнтів з компресійним больовим симптомом СНЩС шляхом використання прийомів мануальної терапії на підставі результатів клінічних, рентгенологічних і функціональних досліджень.

Матеріали та методи. Проведено обстеження та лікування 24 пацієнтів віком 19 – 45 років з компресійним больовим симптомом. Поряд з клінічним обстеженням всім обстежуваним робилася комп'ютерна зонографія суглобів з закритим та відкритим ротом, 9 особам проводилася електроміографія скроневих та жувальних м'язів в періодах довільного жування та при стисканні зубів.

Результати. За даними зонограм в усіх пацієнтів при закритому роті спостерігалося звуження суглобової щілини в одному з суглобів (зазвичай у лівому) – компресія та розширення у протилежному. При відкритому роті мало місце зміщення головки суглобу далеко за межі вершини горбка. – дислокація. ЕМГ скроневих і жувальних м'язів в

періодах довільного жування та при стисканні зубів визначила асиметрію їх біоелектричної активності у вигляді зменшення графічних амплітуд на боці компресії у порівнянні з боком дислокації суглобової головки.
Алгоритм лікування: Легкий поверхневий масаж скроневих та жувальних м'язів. Ручна репозиція суглобових головок СНЩС.
Глибокий масаж скроневих, власне жувальних м'язів, м'язів шиї. Міогімнастика.
Аналіз віддалених результатів лікування наших пацієнтів (від 3 місяців до 6 місяців) показав, що у 89% пацієнтів проведений комплекс мануальних заходів виявився ефективним, у інших - стан стабілізувався.
Висновки. Використання мануальної терапії у вигляді репозиції суглобових головок, масажу жувальної мускулатури, міогімнастики повинно займати перше місце в загальному комплексі лікування компресійно-дислокаційної дисфункції СНЩС.

ЗАСТОСУВАННЯ A-PRF-МЕТОДИКИ ПРИ ЛІКУВАННІ ОДОНТОГЕННИХ КІСТ ЩЕЛЕП, ЩО НАГНОЇЛИСЯ
APPLICATION OF A-PRF-METHODS IN THE TREATMENT OF ODONTOGENICPURULENT CYST OF JAWS

Коваль Д. О., Мотичак Б. С.
Наукові керівники: к. мед. н., доц. Панькевич А. І., к. мед. н., доц. Колісник І. А.
Koval D. O., Motychak B. S.
Scientific advisers: assoc. prof. Pankevych A. I., PhD; assoc. prof. Kolisnyk I. A., PhD
Українська медична стоматологічна академія
Івано-Франківський національний медичний університет
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики хірургічної стоматології

Актуальність. Тактика лікування одонтогенних кіст щелеп, що нагноїлися становить складну задачу перед лікарем, оскільки в таких випадках застосування остеопластичних матеріалів недоцільне у зв'язку з можливістю їх нагноєння та відторгнення. При кістах великих розмірів заміщення дефектів є тривалим процесом, що пов'язано із зниженням регенераційного потенціалу кістки. У таких випадках альтернативою є використання фібрину, багатого на тромбоцити і отриманого із власної крові пацієнта (A-PRF), який виступає у якості депо факторів росту, прискорюючи васкуляризацію. Лейкоцити, присутні у згустку, запускають асептичне запалення, що відбувається при фізіологічному загоєнні рани, а фактори росту кератиноцитів (KGF) сприяють швидшій епітелізації та захисту рани від інфікування. Фібрин у рані поступово трансформується у сполучну тканину, а не «резорбується».
Мета роботи. Обґрунтувати доцільність застосування A-PRF при лікуванні нагноєних одонтогенних кіст щелеп.
Матеріали та методи. Нами проліковано 5 пацієнтів із нагноєними кістами щелеп, що склали 2 групи спостереження: перша – контрольна (n=2), яким було проведено операцію цистектомії та друга – дослідна (n=3) пацієнти, яким виконано цистектомію із застосуванням A-PRF. Згустки для заповнення дефекту отримували із венозної крові за допомогою центрифуги A-PRF 12 (Франція).
Результати. Оцінювали через 1, 3, 6 та 12 місяців на основі клініко-рентгенологічних даних. Швидша епітелізація та загоєння післяопераційної рани спостерігалась у дослідній групі, в той час як у контрольній спостерігали ускладнення у вигляді нагноєння у 1 хворого. Рентгенологічно у пацієнтів другої групи через 6 місяців ми відмічали ознаки мінералізації та трабекулярної організації кістки, тоді як у контрольній групі ці ознаки з'являлись лише через 12 місяців. В ці терміни у пацієнтів другої групи вже була чітка кісткова структура.
Висновки. Таким чином, на основі клініко-рентгенологічних досліджень нами було встановлено вірогідне скорочення термінів епітелізації та часу формування зрілої кісткової тканини.

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРИЙОМУ ПАЦІЄНТІВ ГРУПИ РИЗИКУ ІЗ ПЕРИКОРОНІТАМИ І ПЕРІОСТИТАМИ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ НА АМБУЛАТОРНОМУ ПРИЙОМІ В ХІРУРГА-СТОМАТОЛОГА
OPTIMIZATION OF THE ADMISSION OF OUTPATINTS AT RISK WITH PERICORONITIS AND PERIOSTITIS OF THE LOWER JAW BY DENTAL SURGEON

Курило В. О., Чорний Д. В., Бусло Я. А., Новікова Л. Р., Гончар А. О., Балабан Л. О.
Наукові керівники: к. мед. н., доц. Дубровіна О. В. ; к. мед. н. Горбаченко О. Б. ; к. мед. н., доц. Лохматова Н. М. ; к. мед. н., доц. Доленко О. Б. ; к. мед. н., доц. Колот Е. Г. ; к. мед. н., доц. Чечотіна С. Ю.
Kurylo V. O., Chornyi D. V., Buslo Ya. A, Novikova L. R., Honchar A. O., Balaban L. O.
Scientific advisers: assoc. prof. Dubrovina O. V., PhD; Gorbachenko O. B., PhD; assoc. prof. Lochmatova N. M., PhD; assoc. prof. Dolenko O. B., PhD; assoc. prof. Kolot E. G., PhD; assoc. prof. Chechotina S. Yu., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики хірургічної стоматології
Кафедра дитячої хірургічної стоматології
Кафедра експериментальної та клінічної фармакології з клінічною імунологією та алергологією.

Актуальність. У пацієнтів із запаленнями щелепно-лицевої ділянки (перикороніт, періостит) часто бувають супутні захворювання серцево-судинної системи, нервової та ін. Ці хворі належать до групи ризику (ГР), оскільки саме в них можливе виникнення післяін'єкційних загальних ускладнень (ПЗУ) і загострення супутніх хвороб (СХ). Пацієнтам ГР потрібні додаткові об'єктивні обстеження (ДОО) і консультація лікарів вузької спеціалізації (кардіолог, алерголог та ін.) (ЛВС) для призначення лікувальної премедикації (ЛП), яка усуне виникнення ПЗУ і загострення СХ під час виконання місцевої анестезії (МА) та проведення оперативного втручання (ОВ) на амбулаторному прийомі (АП) у хірурга-стоматолога (ХС) і в післяопераційний період (ПП).
Мета роботи. На АП у ХС запобігти в пацієнтів із гострими гнійними перикоронітами й одонтогенними гострими гнійними періоститами нижньої щелепи виникненню ПЗУ і загостренню СХ під час виконання МА, проведення оперативного втручання та в післяопераційний період.
Матеріали і методи. На обстеженні пацієнтів у першу, контрольну, групу (КГ) увійшло по 25 хворих із гострим гнійним перикоронітом (ГГПРК) і одонтогенним гострим гнійним періоститом (ОГГПРТ) альвеолярного відростка нижньої щелепи. У ГР (друга група) увійшли 50 хворих із ГГПРК і ОГГПРТ, в яких у 96,0% випадках було виявлено

СХ, про що свідчила їхня медична картка амбулаторного хворого (МКАХ) (форма №025/0). Пацієнти ГР перед ОВ пройшли консультацію в ЛВС, які призначили їм ДОО за показаннями і проведення ЛП до ОВ на АП у ХС. Усі пацієнти надали письмову згоду на проведення МА і ОВ та медикаментозне лікування (МЛ) у ПП, а пацієнти ГР – додатково на премедикацію. В обох групах проведено комплексне лікування (КЛ): МА, а пацієнтам ГР додано ЛП; усім у ПП – місцеве і МЛ, фізіотерапія за показаннями. Усі обстежені 100 пацієнтів віком 18-55 років перебували на АП у стоматологічному відділенні №1 на базі КП «ЦПМСД №2 ПМР». Дистанційний контроль (дзвінки й СМС-повідомлення телефоном) зі згоди хворих проводили в обох групах пацієнтів під час (1-7 діб) і після (8-10 діб) КЛ.
Результати. У пацієнтів КГ згідно з анамнезом були відсутні СХ. За наявності МКАХ пацієнтам ГР запропоновано консультацію ЛВС для підбору ЛП і засобів для МА. ЛП за показаннями ЛВС було проведено в пацієнтів ГР до АП у ХС. У пацієнтів групи ризику під час МА й ОВ у двох випадках було запаморочення (4,0%), але відсутні загострення СХ під час і після ОВ та в ПП. У КГ пацієнтів ПЗУ проявилися запамороченням (16,0%) і гіпертензією (20,0%).
Висновки. Ретельне обстеження пацієнтів, особливо ГР, на АП у ХС із консультаціями ЛВС оптимізувало роботу ХС, дозволило провести профілактику ПЗУ, запобігло загостренню СХ у пацієнтів із ГГПРК і ОГГПРТ нижньої щелепи під час ОВ і в ПП. Якби медична картка стоматологічного хворого (форма №043/0) містила медичну інформацію про загальний стан його здоров'я, це б дозволило ХС брати на себе юридичну відповідальність за життя пацієнтів на АП.

ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТУ «БІОЦЕРУЛІН»ПРИ КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ З ОДОНТОГЕННИМИ ФЛЕГМОНАМИ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЬОВОЇ ДІЛЯНКИ
APPLICATION OF THE PREPARATION "BIOCERULIN" IN THE COMPLEX TREATMENT OF PATIENTS WITH ONTOGENIC FLAGMONS OF THE MAXILLOFACIAL REGION

Магаляс Д. Ю., Ягодка Б. В.
Науковий керівник: к. мед. н. Стебловський Д. В.
Magalias D. Y., Yahodka B. V.
Scientific adviser: Steblovskiy D. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї

Актуальність. Серед інфекційно-запальних захворювань щелепно-лицьової локалізації значну частину становлять гнійні запальні процеси м'яких тканин, тобто абсцеси і флегмони. Частота їх виникнення, своєрідність клінічного перебігу та тяжкість прогнозу багато в чому визначаються топографо-анатомічними і імунобіологічними особливостями цієї ділянки: наявністю зубів і розгалуженого лімфоїдного апарату, близькістю головного мозку, зорового аналізатора, можливістю поширення інфекційного процесу вздовж судинно-нервових пучків шиї, глотки і стравоходу в середостіння.
Мета роботи. Дослідження була оцінка ефективності застосування препарату «Біоцерулін» при комплексному лікуванні хворих з одонтогенними флегмонами ЩЛД.
Матеріали та методи. Об'єктом клінічного дослідження були 25 хворих з одонтогенними флегмонами ЩЛД у віці від 18 до 55 років, що лікувалися в щелепно-лицевому відділенні. Пацієнтампроводили розтин гнійного вогнища, ревізію і дренування уражених клітковинних просторів. Залежно від проведеного лікування хворі були розділені на групи порівняння і основну групу. У групі порівняння використовували традиційну терапію, хворим основної групи до традиційної терапії призначали «Біоцерулін».
Результати. Аналіз даних, отриманих при лікуванні хворих флегмонами ЩЛД виявив, що у обох груп хворих були відмінності в клінічному перебігу гнійно-запального процесу. На 2-у добу після розтину флегмони більшість пацієнтів які отримували традиційну терапію, відзначали слабкість, головний біль, порушення сну. Больовий синдром присутній у всіх хворих. Поліпшення загального стану хворі даної групи відзначали не раніше 3-5 доби після операції. Хворі основної групи на фоні введення «Біоцеруліна» вже на 2-3-ю добу після оперативного втручання відзначали поліпшення загального стану і зменшення больового синдрому, нормалізацію або зниження температури тіла, початок відновлення функції щелепного апарату.
Підтвердженням зазначеного було те, що утворені грануляції часто виглядали пухкими, дрібнозернистими, і середні терміни їх утворення складали 8,2 ± 1,1 доби. При візуальному спостереженні репаративних процесів встановлено, що тривалість гноєтечі з рани у хворих основної групи скоротилася більш ніж в 2 рази, а терміни розсмоктування інфільтрату на 2 доби, грануляції з'являлись на 5-6 добу, що практично в 2 рази швидше, ніж у хворих в групі порівняння. При цьому рани були покриті яскравими дрібнозернистими грануляціями, по краях відзначали розвиток епітеліальної тканини вже до 5-6 доби після операції.
Висновки. Застосування в комплексній терапії хворих з одонтогенними флегмонами ЩЛД препарату «Біоцерулін» забезпечує швидке та інтенсивне відновлення загального стану пацієнтів, прискорює репаративні процеси в рані і скорочує терміни лікування на 1,4 ліжко-днів.

ВИКОРИСТАННЯ ТРЕТЬОГО МОЛЯРА ДЛЯ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
THE APPLING OF THE THIRD MOLAR FOR TRANSPLANTATION: OPPORTUNITIES AND PROSPECTS

Масюкова Т. В., Поровай О. С.
Науковий керівник: к. мед. наук, доц. Волошина Л. І.
Masiukova T. V., Porovay O. S.
Scientific adviser: assoc. prof. Voloshina L. I., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї

Актуальність. на сьогодні питання заміщення дефекту зубного ряду після видалення зуба зазвичай вирішується типово: застосовують ортопедичні конструкції або ж дентальну імплантацію, у той же час в деяких випадках можливо скористатися ресурсами свого ж власного організму. Методика трансплантації третього моляра на місце видаленого першого або другого не є новою в сучасній стоматологічній практиці, але через певну складність цього методу, його ризики і неможливість використання в усіх клінічних випадках, варіативність та нетиповість будови третього моляра, переважно не розглядається як метод вибору.
Мета роботи. деталізувати умови, за яких стає можлива трансплантація третього моляра, обґрунтувати можливість практичного застосування цього методу в практиці лікаря-стоматолога, виокремити селективні ознаки вибору молярів для трансплантації, систематизувати медичні та юридичні умови для створення «банку зубів».
Матеріали та методи : нами були проаналізовані дані літературних джерел, публікації з електронних ресурсів, скани конусно-променевої комп'ютерної томографії щелеп.
Результати. встановлено, що для трансплантації третього моляра на місце іншого необхідно перевірити (за допомогою конусно-променевої комп'ютерної томографії) подібність їх анатомічної будови, збіжність кількості коренів та відповідність будови коренів зуба, що трансплантується та стінок кісткової альвеоли (або ж зробити альвеолотомію). В подальшому форму зубної коронки можна змінити за ортодонтичними показаннями. Даний метод більше підходить для зубів нижньої щелепи.
Висновки. отже, при дотриманні запропонованих нами умов трансплантації та контролю подібності будови третього моляра та першого за допомогою конусно-променевої комп'ютерної томографії, можливе застосування даної методики. Також за необхідності видалення третього моляра і збереження його для трансплантації через певний час, ми пропонуємо створити «банк зубів» - місце, де будуть створені умови для оптимального зберігання зубів для майбутньої трансплантації.

МОЖЛИВОСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІАГНОСТИКИ ОДОНТОМ ЩЕЛЕП
POSSIBILITIES OF IMPROVEMENT OF JAW ODONTOMA DIAGNOSIS

Некрасов О. С.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Волошина Л. І.
Nekrasov O. S.
Scientific adviser:assoc. prof. Voloshyna L. I., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї

Актуальність. Подальший розвиток хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії супроводжується впровадженням сучасних методів променевої діагностики: ультразвукової діагностики (УЗД), конусно-променевої комп'ютерної томографії (КПКТ), мультиспіральної комп'ютерної томографії (МСКТ) та магнітно-резонансної томографії (МРТ). Однак, різноманітність методів, які використовуються для променевого дослідження зубів та щелеп, методик проекцій рентгенографії та томографії, не тільки не покращують, але іноді ускладнюють діагностику новоутворень через нерозуміння фахівцями показань до їх призначення, відсутність уніфікованих протоколів та алгоритмів. Тому робота, присвячена проблемі визначення оптимального комплексу методів променевої діагностики одонтом щелепно-лицевої локалізації, є актуальною.
Мета роботи. Є вдосконалення променевої діагностики одонтом щелеп.
Матеріали та методи. Проведено клініко-променеве обстеження пацієнтів з одонтомами та порівняльний аналіз сканів КЛКТ й інтраоральних, екстаоральних, контактних рентгенограм та ОПТГ.
Результати. Аналіз отриманих даних виявив, що у пацієнтів з одонтомами щелеп виявлено підвищення щільності структури кісткової тканини. У деяких випадках (при м'яких одонтомах) було знайдено полікістозні утворення, які диференціювали з амелобластомами. Складнощі виникали при диференціальній діагностиці твердих одонтом и ретенованих зубів, контури яких на рентгенограмах та ОПТГ можуть бути змінені. Також сладно відрізяти тверді одонтоми від остеом за умови використання звичайних рентгенограм.
Висновки. Підвищити своєчасність виявлення новоутворень щелеп й одонтом, зокрема, на якомога ранніх етапах їх розвитку можливо за умови раціонального комплексного використання традиційних та високотехнологічних методів променевої діагностики. Покращити якість життя пацієнтів з одонтомами щелеп можливо використовуючи інформацію, отриману від оптимальної променевої діагностики, яка дозволить обирати адекватну тактику лікування з максимальним збереженням кісткових структур.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ КОСМЕТИЧНОЇ РИНОПЛАСТИКИ
COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF MODERN INNOVATIVE APPROACHES TO THE TECHNIQUE OF COSMETIC RHINOPLASTY

Сунцова К. А., Поровай О. С.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Аветіков Д. С.
Suntsova K. A., Porovay O. S.
Scientific adviser: prof. Avetikov D. S., D.Med.Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї

Актуальність. Сучасна світова література та відомі нам дослідження констатують, що на сьогодні існує безліч методик проведення косметичної ринопластики, які можна поділити на дві великі групи: методики закритої та відкритої ринопластики. Підхід до обох методик, щодо проведення навіть невеликої хірургічної корекції

деформацій зовнішнього носа має зумовлювати не лише високе хірургічне мистецтво, а чітке знання тонких взаємовідносин між хрящовими та м'якотканинними структурами.

Мета роботи. Сорівняти ефективність проведення та післяопераційні результати косметичної ринопластики з урахуванням зовнішнього і внутрішнього оперативних доступів, та обґрунтувати доцільність їх проведення.

Матеріали та методи. Нами обстежено та прооперовано 12 пацієнтів з деформацією зовнішнього носа серед яких найчастіше зустрічалися: «горб» носа, сідлоподібний ніс, роздвоєний кінчик носа, низка колумелла та довгий ніс. У шести пацієнтів проведена відкрита ринопластика, у шести – закрита.

Результати. Встановлено, що при проведенні відкритих способів створюються оптимальні доступи до ділянок моделювання хрящів. Але в 82% випадків дослідження ми зіштовхнулися з проблемою надмірного рубцеутворення після проведення розрізу за Рауером, в місці якого на перший місяць післяопераційного періоду у двох пацієнтів утворився гіпертрофічний рубець, у одного пацієнта – з ознаками келоїдизації.

На відміну від описаної методики, метод закритої ринопластики потребує високої тактичної підготовки хірурга, в зв'язку з обмеженням як оперативного доступу, так і візуалізації поля оперативного втручання. Нами доведено, що при цьому методі ринопластики використовувати середній ендоназальний розріз, який створює оптимальний оперативний доступ хрящів, що створюють форму. Але кількість хрящової тканини, що підлягає резекціюванню, визначається емпірично, з урахуванням досвіду, або на етапі комп'ютерного моделювання при складанні плану лікування, що потребує додаткової комп'ютерної техніки та знання програм з графічним інтерфейсом. Саме це, на нашу думку, обмежує показання до цього виду ринопластики.

Висновки. Отже, вибір конкретної методики косметичної ринопластики є строго індивідуалізованим та потребує складання ретельного алгоритму проведення етапів втручання, досвіду хірурга, детального аналізу зони оперативного втручання та чіткого вирахування напрямку переміщення хрящів та м'якотканинних компонентів зовнішнього носа.

SECTION OF ORTHOPEDIC DENTISTRY AND ORTHODONTICS

СЕКЦІЯ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ОРТОДОНТІЇ

КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК ВІДНОВЛЕННЯ ВИСОТИ ПРИКУСУ ПРИ ПАТОЛОГІЧНІЙ СТЕРТОСТІ
CLINICAL CASE OF RESTORATION OF THE HEIGHT OF OCCLUSION AT PATHOLOGICAL ABRASION

Маслов І. О., Мачуленко Д. С.
Науковий керівник к. мед. н. Кіндій В. Д., к. мед. н., доц. Кіндій Д. Д., к. мед. н, Рябушко Н. О.
Maslovl. O., Machulenko D. S.
Scientific advisers: Kindii V. D., PhD, assoc. prof. Kindii D. D., PhD, Riabushko N. O., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра ортопедичної стоматології з імплантологією

Актуальність. Термін «патологічна стертість» поєднує різні стани зубощелепної системи, але із загальною клінічною характеристикою – надмірною втратою емалі і дентину, яка не відповідає віку хворого, і є причиною зниження висоти прикусу із патологічними змінами у всіх ділянках зубощелепної системи. Відповідно до цього клінічна картина патологічного стирання зубів різноманітна та залежить від ступеня втрати емалі і дентину, топографії, розповсюдженості процесу, етіології, топографії, розповсюдженостіпроцесу, етіології, наявності супутньої патології і уражень зубощелепної системи.

Матеріали та методи. Вважаємо за необхідне навести витяг з історії хвороби пацієнта, якому було відновлено висоту прикусу при патологічній стертості.

Історія хвороби №324

Пацієнт Н, 1997 року народження, карта обстеження №324, звернувся зі скаргами на руйнування поверхні зубів, на термічні та хімічні подразники, зменшення висоти коронок молярів.

Об'єктивно: жувальні поверхні молярів нижньої та верхньої щелепи стерті в межах плащового дентину. Зуби без патологічної рухомості. Нижня третина обличчя вкорочена, дистальний зсув нижньої щелепи. Носо-губні складки різко виражені.

Клінічний діагноз: декомпенсована форма локалізованого горизонтальної патологічної стертості зубів 1 ступеня (за класифікацією М. Г. Бушана).

Результати. Пацієнту запропоновано відновити висоту за допомогою капи та закріпити її завдяки суцільнолитим коронкам.

Після професійної гігієни порожнини рота отримано 2 повні анатомічні відбитки силіконовим відбитковим матеріалом «Speedex». Проведена загіпсовка моделей в артикулятор «Stratos 200»та їх ре позиціонування з урахуванням терапевтичної позиції нижньої щелепи.

Пацієнту виготовлена роз'єднувальна, позиціонуючи капа терміном на 2 місяця.

Після проходження лікування роз'єднувальною капою, пацієнту запропоновано виготовлення відновлення втрачених тканин жувальних зубів верхньої та нижньої щелепи суцільнолитими металевими конструкціями.

Остаточно перевірили оклюзійні співвідношення і дали рекомендації пацієнту щодо подальшого користування встановленими конструкціями. Для контрольного огляду звернутися через 1 місяць, 6 місяців та 1 рік.

Висновки. Обраний нами підхід до планування та лікування пацієнтів з горизонтальною формою патологічного стирання дає позитивний ефект.

ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАТИВНОСТІ СКРИНІНГ-ТЕСТУВАННЯ ПЕРВИННИХ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ПАЦІЄНТІВ
RESEARCH INVESTIGATION OF SCREENING-TESTING OF PRIMARY DENTAL PATIENTS

Орехович В. В., Коробко Е. О.
Науковий керівник: к. мед. н., Циганок О. В.
Orehovich V. V., Korobko E. O.
Scientific adviser: Tsyganok A. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики ортопедичної стоматології

Актуальність. Скринінгова діагностика - це простий та сучасний метод активного виявлення захворювань та патологічних станів. Поширення діагностичних скринінг-досліджень обумовлене важливістю ранньої діагностики захворювань. Саме спрощення та стандартизація методик в межах окремої медичної спеціальності якісно відрізняє сучасні доказові підходи до діагностики та лікування.

Складання програм групового та індивідуального скринінг тестування у пацієнтів на основі прогнозування та оцінки ризику відповідності скарг та об'єктивного стану компонентів скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС) може сприяти збільшенню кількості сприятливих клінічних прогнозів їх лікування.

Мета роботи. оцінити ефективність застосування скринінг-тестування стану здоров'я пацієнтів дорослого населення з больовим синдромом м'язево-суглобової дисфункції (МСД) СНЩС.

Матеріали і методи. У відповідності до поставленої мети було обстежено 65 пацієнтів (10 чоловіків та 55 жінок), що проходили лікування больового синдрому МСД СНЩС. Клінічна ефективність оцінювалась за допомогою підрахунку специфічності та чутливості тесту. Порівняння параметрів скринінг стандарту і традиційної діагностики досягалось завдяки застосуванню цих підходів послідовно у кожного з пацієнтів хворих на МСД СНЩС.

Результати дослідження та їх обговорення: З 65 пацієнтів, що прийняли участь у дослідженні лише 31 пройшли обидва тести в однаковій послідовності. Чутливість стандартизованого тесту склала 88%. Специфічність – 57%.

Висновки. Оцінка чутливості та специфічності досліджуваного скринінг-тесту свідчить про наближеність його характеристик до еталонних психометричних властивостей тестів, що активно застосовуються в сучасній діагностиці.

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБЛИВОСТЕЙ ВЕРТИКАЛЬНИХ ТА ГОРИЗОНТАЛЬНИХ СКЛАДОВИХ ВІДЕОКІНЕЗІОГРАМ
CHARACTERISTICS OF FEATURES OF VERTICAL AND HORIZONTAL COMPONENTS OF VIDEO KINESIOGRAMS

Охріменко І. В., Єнгаличев Т. Р.,
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Король Д. М.
Okhrimenko I. V., Iengalychev T. R
Scientific adviser: prof. Korol D. M., D.Med.Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики ортопедичної стоматології

Актуальність. При анкетуванні респондентів - студентів 2 курсу стоматологічного факультету Української медичної стоматологічної академії щодо дисфункції скронево-нижньощелепного суглоба визначається значна статистична розповсюдженість змін у функціонуванні (68%), що обумовлює необхідність визначення залежності між амплітудами руху нижньої щелепи у вертикальному та горизонтальному напрямках під час виконання вертикальних рухів. Критерії відбору осіб у групу були:

1. згода на добровільну участь у дослідженні;
2. відсутність дефектів зубних рядів;
3. фізіологічні види прикусу;
4. вік пацієнтів від 18 – 20 років

Мета роботи. Дослідити особливості вертикальних та горизонтальних рухів нижньої щелепи за допомогою відеокінезіографії.

Матеріали та методи. При дослідженні нами був використаний метод відеокінезіографії, що знаходиться на етапі розробки та вдосконалення колективом кафедри пропедевтики ортопедичної стоматології та активом студентського наукового гуртка. Метод базується на принципі реєстрації маркерного об'єкту у відеопотоці (відеотреккінг).

Результати. Нами були записані більше 30 зразків максимальних рухів нижньої щелепи униз (Δy) та у сторони (Δx) для однієї особи. Для статистичного дослідження цих скалярних показників був уведен Індекс А, що дорівнює Δy/Δx. Було отримано середнє значення А=0.97, з розмахом вибірки 1.16 (Amin=0.62, Amax=1.78). Медіана прийняла значення 0.96. Варіаційний ряд був тримодальним, значення мод відповідно 0.65, 0.76, 0.96 - по три рази.

Висновки. Запропонований індекс А має перспективу застосування як орієнтовний критерій для оцінки функціонування скронево-нижньощелепного суглобу та виявлення можливих патологічних змін та процесів. Співвідношення максимальної амплітуди рухів нижньої щелепи по вертикалі та горизонталі може розглядатися як індивідуальний діагностичний показник при плануванні та проведенні аналогічних досліджень у майбутньому.

РОЗПОВСЮДЖЕНІСТЬ ПАТОЛОГІЧНИХ ЗМІН У СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ СУГЛОБАХ У ОСІБ МОЛОДОГО ВІКУ ЗА ДАНИМИ АНКЕТУВАННЯ
PREVALENCE OF PATHOLOGICAL CHANGES IN THE TEMPOROMANDIBULAR JOINTS IN YOUNG PEOPLE ACCORDING TO THE QUESTIONNAIRE

Петухова К. О., Туманцев А. О., Котенко В. С.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Король Д. М.
Pastuhova K. O., Tumantzev A. O., Kotenko V. S.
Scientific adviser: prof. Korol D. M., D.Med.Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики ортопедичної стоматології

Актуальність. Відомо, що анкетування є одним із найбільш ефективних видів епідеміологічного дослідження, враховуючи його неінвазивність та незначну фінансову затратність. У той же час, анкетування дозволяє виявити певні ознаки відхилень від норми у великому масиві піддослідних за короткий час.

Мета роботи. Оскільки порушення функції скронево-нижньощелепного суглоба є одним з найнебезпечніших факторів погіршення стоматологічного здоров'я, нами було поставлено за мету вивчення розповсюдженості подібних ознак серед студентів стоматологічного факультету Української медичної стоматологічної академії.

Матеріали та методи. Для цього нами була обрана анамнестична частина анкети Helkimo,1974 року, що включає шість питань, на які піддослідний повинен відповісти або стверджувально, або заперечливо. Питання анкети були сформульовані наступним чином:

Визначали ви коли-небудь шуми або клацання при різних рухах нижньої щелепи?
Визначали ви коли-небудь втомленість скронево-нижньощелепного суглоба при жуванні?
Відзначали ви коли-небудь труднощі при широкому відкриванні рота?
Відзначали Ви коли-небудь відчуття неможливості рухів (блокування) в суглобі?
Відзначали ви коли-небудь болі в суглобі при рухах нижньої щелепи?
Відзначали ви коли-небудь болі в скроневій області?

В залежності від кількості та характеру наданих відповідей анкетовані були віднесені до однієї з трьох підгруп (Ai0, Ai1, Ai2)

Загальна кількість анкетованих студентів становила 170 осіб у віці від 18 до 20 років серед яких було 96 хлопців та 74 дівчини.

Результати. Кількість осіб, які повністю заперечили будь-які відхилення від норми становила 43 особи, що відповідає 25,29% від загальної кількості дослідної групи. Розподіл за статтю відбувся наступним чином: 23 хлопця (53.49%) та 20 дівчат (46.51%). 39 анкетованих, серед яких виявилося 25 хлопців та 14 дівчат вказали лише одну скаргу, а, отже, таких осіб було 22,94% від загальної кількості. Три та більше скарг зазначили у анкеті

85 осіб (47 хлопців та 38 дівчат), що становило 50% від загальної чисельності анкетованих. Серед анкетованих виявилося 2 дівчини та один хлопець (1,76% від загальної чисельності групи), які вказали всі скарги запропонованої анкети.

Висновки. Отримані числові показники дозволили нам зробити наступні висновки. Лише 25 відсотків молодих людей, студентів Української медичної стоматологічної академії можна вважати здоровими з точки зору функціонування скронево-нижньощелепних суглобів, відповідно, 75% анкетованих мають підстави для спостереження, профілактики чи лікування патологічних змін. Нам не вдалося статистично визначити гендерні відмінності показників у жодній з анкетних груп. Анкета Helkimo має анамнестичну, клінічну та оклюзійну частини, що у комплексі дають більш повну картину стану скронево-щелепних суглобів у пацієнтів. Анамнестична частина є лише першою складовою складного багатоетапного діагностичного процесу, але вона дозволяє визначити загальні статистичні тенденції серед різних соціальних груп населення та створити групи ризику, що потребують підвищеної уваги лікарів-стоматологів.

ОЦІНКА НАДІЙНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ АВТОМАТИЧНОГО ЗБОРУ ДАНИХ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ПАЦІЄНТІВ
EVALUATION OF AUTOMATIC DATA COLLECTION TECHNOLOGY RELIABILITY DURING DENTAL CHECK-UPS

Проценко К. А., Охріменко І. В.,
Науковий керівник: к. мед. н., Циганок О. В.
Protsenko K. A., Ohrimenko I. V.,
Scientific adviser: Tsyhanok A. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики ортопедичної стоматології

Актуальність. Інформаційні технології активно впроваджуються не лише до повсякденного життя. Традиційні медичні стандарти також трансформуються для спрощення умов праці фахівців у поєднанні з ростом якості результатів діагностики та лікування пацієнтів. Галузь ортопедичної стоматології не стала винятком із цього цивілізаційного тренду. Нестача клінічних даних про результати застосування діджиталізації призводить до формування протилежних діагностичних алгоритмів всередині однієї спеціальності. В свою чергу це не дозволяє розробити єдиний протокол лікування найпоширеніших патологій.

Мета роботи. Клінічна оцінка ефективності використання технології автоматичного збору даних у пацієнтів, що звернулися за первинною стоматологічною допомогою.

Матеріали та методи. Для виконання встановленої мети нами було обстежено 135 пацієнтів (70 чоловіків та 65 жінок, медіана віку склала 34 роки), що звернулися до клініки кафедри зі скаргами на біль, відсутність зуба, часто у поєднанні з недосконалістю кольору та/або формою зубів. Обстеження пацієнтів проводилося на базі клінічної кафедри пропедевтики ортопедичної стоматології. Для автоматизованого збору даних було використане програмне забезпечення у вигляді чат-бота, що був створений за допомогою додатка BotAPI на основі месенджера Telegram Desktop for Windows version 1.9.9 (розробник Telegram FZ-LLC, Лондон, Великобританія).

Результати. Клінічну групу склали 135 пацієнтів (70 чоловіків, 65 жінок, медіана віку 34). Ефективність методу автоматичного збору даних порівнювалась з традиційним способом збору даних. За свідченням користувачів нового методу було клінічно зафіксовано ряд переваг його застосування. Наблизити якісні характеристики до їх приблизної кількісної оцінки вдалося завдяки аналізу критерію узгодженості діагностичних тестів.

Висновки. Доступність, розповсюдженість, надійність та простота у використанні запропонованого методу збору даних отримали об'єктивне кількісне підтвердження за результатом обрахування коефіцієнту конкордації (W=0,8).

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДИК ВЕДЕННЯ ФОТОПРОТОКОЛУ НА СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРИЙОМІ
EVALUATION OF MODERN METHODS FOTOPROTOCOL EMPLAMANTING FOR DENTAL CHECK-UPS

Фафурдінова І. М.
Науковий керівник: к. мед. н., Циганок О. В.
Fafurdinova I. M.
Scientific adviser: Tsyganok O. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики ортопедичної стоматології

Актуальність. Естетика посмішки є невід'ємною частиною іміджу людини. Привабливість посмішки взаємопов'язана із соціалізацією, а також сприймається суспільством як показник добробуту. Потреба у підтриманні відповідності суспільним стандартам краси простежується в більшості цивілізацій в різні історичні періоди. Високий темп технологічного прогресу людства дав змогу сучасним медикам-спеціалістам з естетики, збільшити шанси на задоволення потреб у її корекції. Давно відома практика фотопротоколювання пацієнтів до та після втручання в естетичні зони також переживає бурхливий розвиток. Протезування пацієнтів високоестетичними конструкціями потребує не лише клінічного досвіду, а й самонавчання лікарів. Надійність експериментальних підходів в галузі естетичної стоматології та медицини викликає багато суперечок. Необхідність перевірки поширених трендів естетичного лікування зростає з кожним роком.

Мета роботи. Порівняти традиційну методику фотопротоколювання естетичного статусу пацієнта з методикою програмно вдосконаленого фотопротоколу з використанням допоміжної програми, забезпечених в умовах клінічного прийому.

Матеріали і методи. Для виконання поставленої мети, було досліджено 36 пацієнтів, з яких: 6 чоловіків, 30 жінок, медіана віку дорівнює 28. Дослідження проводилося в клініці кафедри пропедевтики ортопедичної стоматології. Були відібрані пацієнти зі скаргами на естетичні порушення зубів, зубних рядів та посмішки.

Порівняння проводилося за допомогою серії дентальних фото, що були зняті послідовно у кожного досліджуваного з подальшим обрахунком узгодженості вимірів.
Результати. Із запланованих 144 дентальних фото було отримано 98 та використано для обрахунку узгодженості вимірів із застосуванням методу Бленда-Альтамана. Аналіз результатів проводився за кількісними показниками та візуалізацією за допомогою графіків.
Висновки. Аналіз отриманих даних свідчить про відсутність достовірних позитивних або негативних впливів програмного вдосконалення на методику фотопротоколу

ВІДЕОКІНЕЗІОГРАФІЯ: СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ РЕЄСТРАЦІЇ ВЕРТИКАЛЬНИХ РУХІВ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ
VIDEOKINESIOGRAPHY: MODERN POSSIBILITIES OF REGISTRATION OF VERTICAL MOVEMENTS OF THE MANDIBLE

Яворовський В. В ., Грушко О. О.
Науковий керівник: д.м.н., проф. Король Д. М.
Yavorovskyi V. V ., Hrushko O. O.
Scientific adviser: prof. Korol D. M., D.Med.Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра пропедевтики ортопедичної стоматології
Вступ. Апаратурна діагностика вертикальних рухів нижньої щелепи може розглядатися як важливий діагностичний маркер при виявленні функціональних порушень з боку скронево-нижньощелепних суглобів, що підтверджено роботами: Неспрядько В. П.,2006 та Sakaguchi K.,2011.
Актуальність. Амплітуда та наявність чи відсутність бічних зміщень нижньої щелепи є одним з клінічних показників функціонування скронево-нижньощелепних суглобів. Адже, як значне збільшення, так і суттєве скорочення амплітуди буде свідчити про порушення з боку кістково – м'язових структур суглобів, а також може вказувати на зміні у їхній інервації.
Мета роботи. Вивчення вертикального компоненту рухів нижньої щелепи за результатами клінічної апробації створеного та запропонованого методу відеокінезіографії.
Методи дослідження. У основі запропонованого методу лежить принцип відеотрекінгу, або відстежування маркеру у кадрах безперервного відеоструму. Важливим є те, що реєстрація положення маркеру відбувається у режимі реального часу. У якості маркеру нами було використано пінопластова куля, що кріпилася на найбільш випуклій точці підборіддя. Основною вимогою до маркера була його контрастність та здатність чітко відображатися на відеокадрах, що давало можливість чіткого визначення .його просторових координат.
Характеристка дослідницької групи. Нами було досліджено 11 пацієнтів, які мали певні скарги на біль, або хрускіт в скронево-нижньощелепному суглобі, що говорить про необхідність діагностики данним методом. Середній вік пацієнтів складає 18-20 років. Щодо інших факторів які дають підстави на дослідження можна віднести: паталогії скронево-нижнощелепного суглоба, або паталогії що супроводжувалися порушеннями зі сторони зубних рядів.
Результати. З отриманих результатів ми можемо сказати про такі данні: Амплітуда вертикальних рухів нижньої щелепі в середньому значенні складала 37,09 мм. Середнє значення зміщення нижньої щелепи вправо склала 36,25 мм. Щодо значення зміщення нижньої щелепи вліво результатом є 27,90 мм. Серед швидкості піднімання і опускання нижньої щелепи середні значення склали:Швидкості рухів до гори(підняття) відповідає такому результату 30,35 мм/с. Щодо Швидкості рухів до низу(опускання) значення склало 37,27 мм/с
Висновки. Отже за допомогою методу "Відеокінезіографія", нам вдалося провести клінічну апробацію діагностичного комплексу, та визначити середні значення амплітуди вертикальних рухів нижньої щелепи **(37,09 мм)**, а також середні значення зміщення вправо **(36,25 мм)** і вліво **(27,90 мм)**. Простота та висока інформативність цього методу дають можливість стверджувати про неабиякі перспективи використання відеотрекінгу у якості неінвазивного методу стоматологічної діагностики.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД В ЛІКУВАННІ ПАЦІЄНТІВ ІЗ ЗУБОЩЕЛЕПНИМИ АНОМАЛІЯМИ ОБТЯЖЕНИХ ЗАХВОРЮВАННЯМИ ТКАНИН ПАРОДОНТУ
INTERDISCIPLINARY APPROACH TO TREATMENT OF PATIENTS WITH MALOCCLUSION AND PERIODONTAL DECEASES

Якущенко А. О., Шклярук Є.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Куліш Н. В.
Yakuschenko A. O., Shklyaruk E. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Kulish N. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра ортодонтії
Актуальність. В останні десятиріччя на ортодонтичному лікуванні все більше перебуває дорослих пацієнтів, що зумовлено новими технологіями усунення зубощелепних аномалій. В свою чергу цей контингент має певні вікові зміни тканин пародонту від простого генгівіту до важкого періодонтиту. Тому у таких пацієнтів під час ортодонтичного лікування необхідно приймати до уваги вже наявні зміни тканин пародонту. Як правило зубощелепні аномалії є первинною ланкою, яка напряму призводить до пошкодження пародонту. В свою чергу потрібно зазначити, що без усунення патології прикусу повноцінна корекція патології пародонту неможлива. Найбільший ступінь руйнації пародонту спостерігається при глибокому травматичному прикусі. Тому з чого починати лікування: пародонту чи зубощелепної аномалії є риторичним і актуальним на сьогодення.
Мета роботи. оцінити стан тканин пародонту у пацієнтів з глибоким травматичним прикусом. Проаналізувати можливість проведення ортодонтичного лікування. Скласти алгоритм міждисциплінарного підходу.

Матеріали та методи. для обстеження взяті 8 пацієнтів 20-25 років з глибоким травматичним прикусом, що супроводжується змінами тканин пародонту різного прояву. Використані клінічний та рентгенологічний методи.
Результати дослідження: при клінічному обстеженні у всіх пацієнтів визначено 3 ступінь тяжкості глибокого перекриття за Хорошилкіною та тісне положення зубів 2-3 ступеня на нижній щелепі за Снагіною. Спостерігається зубоальвеолярне подовження верхніх та нижніх фронтальних зубів (від 1-до 3 мм), збільшується різцевий шлях. В результаті розвивається рецесія ясен з вестибулярної сторони нижніх різців. Втрата прикріплення зубів доходить до середньої третини кореня. Положення зубів стабільне. Зміни тканин пародонту визначаються переважно в межах нижньої щелепи: ясна втрачають гірляндоподібну форму, міжзубні сосочки гіпертрофуються. При рентгенологічному обстежені в усіх пацієнтів при тісному положенні зубів змінена структура міжкореневої перегородки: тонкі, лінійної форми, маловаскуляризовані, бідні на губчасту речовину, що є фактором для прогресуючої втрати опорних тканин зубів. Загальний стан структури пародонту визначено як умовно задовільний. Але для проведення наступного ортодонтичного лікування потрібно провести низку заходів: санація порожнини рота, лікування у пародонтолога до стійкої ремісії, консультація хірурга, якщо потрібна клаптева операція.
Висновки. ортодонтичне лікування пацієнтів з захворюваннями тканин пародонту потребує ретельного складання проблемного листа та залучення спеціалістів інших стоматологічних профілів.

РЕАБИЛИТАЦИЯ ПАЦИЕНТА С ХРОНИЧЕСКОЙ БОЛЬЮ В ВИСОЧНО-НИЖНЕЧЕЛЮСТНОМ СУСТАВЕ: КЛИНИЧЕСКИЙ СЛУЧАЙ

REABILITATION OF A PATIENT WITH CHRONIC PAIN IN THE TEMPORO-MANDIBULAR JOINT: CASE REPORT

Зарина Флайшхауер
Научный руководитель: к. мед. н., доц. Баля Г. М., к. мед. н., Марченко К. В.
Sarina Fleischhauer
Scientific adviser: assoc. prof. Balia H. M., PhD, Marchenko K. V., PhD
Украинская медицинская стоматологическая академия,
г. Полтава, Украина
Кафедра ортопедической стоматологии с имплантологией
Актуальность. Согласно данным статистики, распространенность заболеваний височно-нижнечелюстного сустава и связанных с ним нарушений деятельности мышц составляет от 5 до 12 процентов. Несмотря на возрастающий интерес к данной группе патологий, сегодня отсутствует стандартизированный подход к профилактике, диагностике, планированию лечения, реабилитации и диспансерному наблюдению за такими пациентами.
Цель работы. Провести ортопедическую реабилитацию пациентки с патологией височно-нижнечелюстного сустава путем формирования и фиксации терапевтической позиции нижней челюсти с использованием комбинации материалов.
Материалы и методы. Для достижения поставленной цели были использованы данные типичных клинических исследований, используемых в практике ортопедической стоматологии. На первом этапе лечения использовалась напечатанная капа для позиционирования нижней челюсти в терапевтическом положении. На следующем этапе капа была заменена на фрезерованные окклюзионные накладки. Для окончательной реабилитации была использована комбинация цельнолитых коронок и композитных реставраций.
Результаты. Согласно субъективной оценке собственного состояния пациенткой, боль уменьшилась через неделю после начала использования капы, которая использовалась для повышения межальвеолярной высоты. По семейным обстоятельствам, пациентка не смогла обратиться в клинику в предварительно запланированные сроки. Однако при следующем осмотре как субъективно, так и объективно клиническая ситуация оценивалась как удовлетворительная. Исчезла боль, уменьшился тонус жевательных мышц и мышц шеи. Ситуация осталась стабильной и после восстановления зубов материалами для постоянной реабилитации.
Выводы. Последовательный подход к лечению с использованием комбинации материалов при реабилитации пациентов с патологией височно-нижнечелюстного сустава является эффективным решением, позволяющим получить прогнозируемый результат.

SECTION OF EXPERIMENTAL MEDICINE (BIOLOGICAL CHEMISTRY, MEDICAL BIOLOGY, MEDICAL CENETICS, MEDICAL PHISIICS, MICROBIOLOGY, PATHOPHYSIOLOGY, PHARMACOLOGY, PHYSIOLOGY)

СЕКЦІЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ (БІОЛОГІЧНА ХІМІЯ, МЕДИЧНА БІОЛОГІЯ, МЕДИЧНА ГЕНЕТИКА, МЕДИЧНА ФІЗИКА, МІКРОБІОЛОГІЯ, ПАТОФІЗІОЛОГІЯ, ФІРМАКОЛОГІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ)

ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ МАГНІТНИХ НАНОЧАСТИНОК З АМФОТЕРИЦИНОМ И НА РОЗВИТОК ТЕСТ-КУЛЬТУР CANDIDA ALBICANS
THE STUDY OF THE INFLUENCE OF MAGNETIC NANOPARTICLES WITH AMPHOTERICIN B ON THE DEVELOPMENT OF CANDIDA ALBICANS TEST CULTURES

Ajala O. M.
Scientific adviser: prof. Vazhnycha O. M., D.Med.Sc., Bobrova N. O., PhD
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Experimental and Clinical Pharmacology
Department of Microbiology, Virology and Immunology

Relevance. The current problem of modern medicine is the spread of fungal diseases, often resistant to existing antifungal drugs. This problem is particularly acute for people with immunosuppression who include HIV / AIDS patients, those receiving chemotherapy for cancer or depressants of immunity after the organ transplantation. One way to enhance the medicines activity is to use nanoparticles (NPs) conjugated with antifungal agents. In this regard, researchers' attention is focused not only on silver and copper NPs, but also on nanoforms of iron oxides, primarily magnetite.

Aim of the research. Research purpose was to study the susceptibility of *C. albicans* strains to magnetite NPs stabilized by polyvinylpyrrolidone (PVP) and conjugated with polyenic antibiotic amphotericin B.

Materials and methods. The antifungal activity of composite NPs with PVP and amphotericin B was studied by the standard serial dilution method using *C. albicans* ATCC 10231 etalon strain and *C. albicans* clinical isolate. Prior to testing, each culture was grown on Saburo agar for 24 hours at 35 °C. Dilutions of the of the composite NPs and the reference preparation (commercial form of amphotericin B) were prepared on RPMI 1640 medium and incubated for 24 hours at 35 °C. The results were registered visually. Concentration of NPs in the last laboratory tube, where there was no growth of microorganisms, was evaluated as a minimum fungistatic concentration (MFC). The determination was repeated three times and obtained identical results.

Results. In the broth dilution method, amphotericin B, the reference preparation, acted on both the etalon and clinical *C. albicans* strains with a MFC of 2.24 µg / ml and 1.12 µg / ml, respectively. Composite NPs extracted from the liquid with a composition of 2 mg of magnetite NPs and 10 mg of amphotericin B in 1 ml of 6% PVP solution, after the separation, weighting and resuspension were used to prepare working solution with a concentration of 143.36 µg / ml. Thetir MFC for the etalon and clinical strains of *C. albicans* was 2.24 µg / ml and had no advantages over the antifungal effect of unbound amphotericin B.

Conclusions. Therefore, conjugation of the antifungal agent amphotericin B with magnetite NPs showed that such composite NPs have antifungal activity, but the susceptibility of *C. albicans* ATCC 10231 and clinical isolate *C. albicans* to them does not exceed the susceptibility of these microorganisms to unbound antibiotic. This is different from the results of other researchers who observed an increase in the effect of polyene antibiotics on their binding to magnetite NPs and needs further study.

EVALUATION OF BACTERIOPHAGES AND ANTIBIOTICS TREATMENT ON MULTI-DRUG RESISTANT STRAINS OF *STAPHYLOCOCCUS AUREUS*

Bezawada K. S., Archana R.
Scientific adviser: assoc. prof. Panas M. A., PhD
Danylo Halytsky Lviv National Medical University
Lviv, Ukraine
Department of Microbiology

Relevance. Antibiotics save lives, but any time antibiotics are used in people they can cause side effects and can contribute to the development of antibiotic resistance. Antibiotic-resistant infections can be difficult and sometimes impossible to treat. In addition to increasing morbidity and mortality, resistant infections also add considerable costs to the healthcare system. The use of bacteriophages has been used as an alternative method to control pathogenic bacteria and to overcome antibiotic resistance. Bacteriophage penetrate bacterial genetic material and thus are capable of preventing the reproduction of bacteria. Bacteriophages have benefit in cases of multidrug resistant infections. **Aim of the research.** To evaluate the effect of bacteriophages and antibiotics treatment on multi-drug resistant strains of Staphylococcus aureus

Materials and method. The study was carried out on microorganisms taken from the intestines of patients. The bacteria included *S. aureus*. The dilution of microorganisms used was 1 McFarland Standard – density of bacterial suspensions (300×10^6CFU/mL). Each microorganism was inoculated into nutrient media in a Petri dish. The 4 wells were made: two antibiotics, a bacteriophage, and mixture of Ceftriaxone 500mg/ml and Bacteriophage 1 ml were placed into each well. The doses were as follows: Rifampicin 150 mg/ml, Ceftriaxone 500 mg/ml, Bacteriophage 1ml, Mixture of bacteriophage and Ceftriaxone. Then, the bacteria were incubated for 24 h at 37 °C. The experiment was performed two more times with different concentration of the same drugs.

Results. The results are in the order respectively and inhibition is a follow: Rifampicin: 31,9±0,7, Ceftriaxone: 24,6±0,4, Bacteriophage: 18,2±0,9, Combination: 27,6±0,5. Bacteriophage and Ceftriaxone have a positive effect in the antibiotic resistance. This proves that the mix has a good effect on the growth of *S. aureus*.
Conclusion. The use of bacteriophage and antibiotics for treatment infections caused by *S. aureus* is a step in the right direction. Bacteriophage alone and with combined is effective in wiping out the strains of *S. aureus*. There is a need for further investigation with different strains of *S. aureus* and comparison with other antibiotics. Also, human trials are needed to properly say the actual use. In this era of antibiotics resistance, the bacteriophage is a ray of sunlight.

EXPERIMENTAL OBSERVATIONS SOLVENT REGARDLESS OF THE CONSEQUENCE'S PENETRATION THIALBARBITAL INSIDE

Boiko M.
Scientific adviser: prof. Petrychenko V., D.Med.Sc.
Nizhyn Institute of Technology
Nizhin, Ukraine
Department of Chemistry and Pharmacology
Actuality. Media change the quantum of the xanthophylls cycle. The survey broadcasts a cultural inhibitor. In weakly-varying fields (subject to fluctuations on the unit level percent) bertoletova salt penetrates the anode regardless of the consequence's penetration etilcarbitol inside. Valence spins a solid BTL.
Along with this, the sublimation absorbs the solution. Despite the large number of works on this topic, evaporation neutralizes the intermediate, which explains its toxic effect. The psychological environment determines the ion exchanger. The positioning strategy saves protein.
Aim of the research. of the study was to learn the genetic link forces the excited solution in case when hydrogenite weighs an inorganic dye. When irradiated with an infrared laser, fermentation adsorbs the peptide valence electron.
Materials and methods. Considering the equations of these reactions, it is safe to say that the adduct complex splits the yield of the target product.
Results. The white fluffy sediment, neglecting details, exclusively hydrolyzes the sociometric BTL. Changing the global strategy is an inert and complex method of studying the market in the same way in all directions. It follows directly from the conservation laws that the method of production is still resistant to changes in demand. Sodium chlorosulfite removed. When irradiated with an infrared laser, the micelle evaporates sugar. The xanthophilic cycle excites photo-induced energy transfer. The oxidizing agent poisons the energy solvent in any catalyst. The property supports reactionary press clipping, expanding market share. Sublimation, as has been repeatedly observed under constant exposure to ultraviolet radiation, traditionally concentrates the polymer complex cerium fluoride. As Michael Meskon points out, the business strategy splits the constructive cationite.
Conclusions. We learned the genetic link forces the excited solution in case when hydrogenite weighs an inorganic dye. When irradiated with an infrared laser, fermentation adsorbs the peptide valence electron, thus, further trials are still needed.

HUMAN TYPOLOGIES CONTRIBUTION IN RESPIRATORY SYSTEM STATE: SIDE AND OWN EXPERIENCE

Idrissi I., Alhalahlah Q., Sokolenko A., Elsharabasy A., Oussalem H., Amrani A., Mamazhonov A., Elbanna A. Mamadaliyev I.
Scientific adviser: Tkachenko E. V., PhD, assoc. prof. Sokolenko V. N., PhD
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Physiology department
Samarkand medical institute,
Uzbekistan
Actuality. Our work actuality is determined by increase in respiratory system pathology nowadays, its big specific weight in children; dominance of scientific works describing respiratory system state under pathological conditions; interest to respiratory system state assessment in various countries in part in Iran (A. Afjeh Seyed et al., 2012), Egypt (A. Badr Mohamed et al., 2011), Kuwait, Greece, India (S. Siddigui et al., 2017) in part to diagnostic methods - spirometry in Iran (A. Yazdannik et al., 2016), Pakistan (S. Sadiq et al., 2019) phonospirometry, pletysmography in Iran.
Aim of the research. the present work was assessing the human typologies contribution in some respiratory system functioning indices in UMSA foreign students from India, Nigeria, Uganda, Egypt, Sudan, Ghana, Uzbekistan, Jordan and Turkmenistan.
Materials and metods. 1)to assess interhemispherical asymmetry individual profile; 2) to determine the students' temperament; 3) to assess respiratory system functioning indices. 1) human interhemispherical asymmetry individual profile determining by Louria; 2) Eysenck's questionnaire; 3) respiratory tests performing.
Results. The biggest vital lungs capacity and results on Shtange test were shown by the students from Uzbekistan. The least results on the last test had the girls from Ghana and the boys from India, on Hench's test - the girls from Ghana and the maximal ones - Jordanian guys. The data concerning Muller's and Walsawa's tests were contradicted, without exact changings in pulse rate. We performed comparative characteristics between the indexes on the right and left hands and the results received were not one digit, there was no valuable correlation between dominant extremity and the probes meanings. Left-handers had bigger numerals on Muller's and Walsawa's tests on pulse rate on their right hand, right-handers – on the contrary. The student's guys from Arabic countries and the African girls were phlegmatics more, there were several cholerics among the African guys while sanguinics were dominant among the Egyptians as well as the students from Uzbekistan and Turkmenistan. Temperament type did not give valuable influence on the data received: cholerics had less ciphras in the examined indices than phlegmatics and melancholics and on the contrary.
Conclusions. Human typologies belonging influences on respiratory system activity though there is no valuable correlation between it and the results received except the differences on countries.

ROLE OF AUTONOMIC NERVOUS SYSTEM IN PHYSIOLOGICAL CONTROL OF IMMUNE RESPONSE

Nikhil K.
Scientific adviser: assoc. prof. Karmazina I. S., PhD
Kharkiv national medical university
Kharkiv, Ukraine
Physiology department

Relevance. Immune system provides genetic homeostasis of an organism by mean of cellular and humoral links of innate and acquired immunity (K. J. Tracey, 2002). Cytokines have been demonstrated to be a central link in progression of either acute or chronic inflammation in wide range of pathological states (Steinke J. W., 2006; Ballantyne C. M., 2004). Pro-inflammatory cytokines (IL-1β, IL-2, IL-6, IL-15, IL-17, TNF-α) secreted by immune cells in early stages of inflammation are balanced by anti-inflammatory interleukins (IL-4, IL-10, IL-13) which provide negative feed-back mechanism and prevent exaggerated immune response which may result in sepsis, septic shock, autoimmune disease and other severe outcomes (Sell S, 2001).

Aim of the work. The aim was to analyze the role of autonomic nervous system in physiological control of inflammatory response.

Materials and metods. A literature review was done using available sources including PubMed, Scopus and GoogleScolar. From approximately 340 articles 75 were chosen concerning the topic of research for data metanalysis.

Results. It has been demonstrated that either direct electrical stimulation of efferent vagus nerve fibers or nicotine introduction had the anti-inflammatory effect in such experimental models as endotoxemic shock (H. Wang et al., 2004; G. M. Huston et al., 2006), sepsis (H. Wang et al., 2004; G. M. Huston et al., 2006), hemorrhagic shock (S. Guarini et al., 2003), ischemiareperfusion (T. R. Bernik et al., 2002), inflammatory bowel disease (J. E. Ghia et al., 2006), etc. Research data (V. A. Pavlov, K. J. Tracey, 2005; R. W. Saeed et al., 2005; S. A. Grando et al., 2003; L. E. Goehler et al., 2000) confirmed that acetylcholine of vagus binds with specific nicotinic (but not muscarinic) cholinergic receptor α7 (α7nAChR) on the surface of macrophages, lymphocytes, endothelial and dendritic cells and inhibits TNF-α and other pro-inflammatory cytokines release preventing translocation of nucleic factor kappa B (NF-kB). The sensory fibers of vagus nerve can be activated by low concentrations of IL-1 and TNF-α (V. A. Pavlov, K. J. Tracey, 2005).and integration of inflammatory signals via reticular formation nuclei with the involvement of hypothalamus and limbic system. Either secreted by sympathetic neurons or represented by adrenal gland (I. J. Elenkov et al., 2000; J. Szelenyi, 2000).

Conclusions. The research revealed the bi-directional role of autonomic nervous system in inflammatory signals integration and controlling of inflammation course. 1. Parasympathetic division of autonomic system by way of afferent vagus fibers conveys information about focus and severity of inflammation to the CNS providing integration of neural regulation with the immune response. 2. The cholinergic anti-inflammatory pathway realized by efferent vagus nerve fibers is a physiological neuro-immune pathway that performs an immune function and controls inflammation.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАСОБІВ СЕДАТИВНОЇ ДІЇ В РІЗНИХ СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЯХ
COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF SEDATIVE MEANS IN MISCELLANEOUS STRESS SITUATIONS

Братчук К. В.
Наукові керівники: д. фарм. н., проф. Єрмоленко Т. І., к. фарм. н. Чорна Н. С.
Bratchuk K. V.
Scientific adviser: prof. Ermolenko T. I., D.Med.Sc., Chorna N. S., PhD
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна
Кафедра фармакології та медичної рецептури

Актуальність. Рухова активність є важливою властивістю живого організму, ця особливість є однією з умов нормального існування та розвитку. Обмеження рухової активності – потужний стресовий фактор, що викликає різноманітні патологічні процеси в організмі. Внаслідок цього знижуються адаптивні можливості організму та виникають психоемоційні розлади.

Мета роботи. порівняльна оцінка дії препаратів корвалолу та ново-паситу при моделюванні іммобілізаційного стресу і за його відсутності з подальшою оцінкою емоційного стану тварин в умовах тесту «відкрите поле».

Матеріали та методи. Експеримент проводився на білих нелінійних щурах масою 200-240 г. Експеримент проведено на 24 щурах, які були розділені на чотири групи: 1) група контрольної патології, якій вводили воду; 2) група, якій вводили таблетки корвалол в дозі 4,4 мг/кг; і 3) група, якій вводили таблетки ново-пасит в дозі 72 мг/кг; 4) інтактна група. Досліджувані препарати вводили внутрішньошлунково за одну годину до проведення тесту. На першу добу експерименту після введення препаратів щурів поміщали в центр «відкритого поля» і протягом 2 хвилин реєстрували горизонтальну активність (кількість пересічених квадратів), вертикальну активність (кількість вертикальних стійок), реакцію грумінгу (число проявів і тривалість), дослідницьку активність (число заглядань в норки), уринації і дефекацію. Після чого щури підлягали іммобілізації на 4 години протягом 8 діб. Тест на «відкрите поле» здійснювався через годину після завершення моделювання іммобілізаційного стресу.

Результати. В основі психоемоційної реакції на стрес лежить емоційно-негативний стан, страх, тривога. Поведінка тварин в умовах «відкритого поля» визначає емоційний стан, який виникає у щурів. Зниження показника рухової активності вказує на зменшення стресу тварин і зменшення загального неспокійного стану – страху. Також, часте і коротке за часом «умивання» є тривожним грумінгом, що є додатковим маркером стресу у щурів. При першому тесті «відкрите поле» рухова активність тварин дослідних груп не відрізнялася від контрольної, але складова емоційної активності, зокрема грумінгу на тлі введення ново-паситу була вірогідно меншою вдвічі. Корвалол зменшував цей показник на 50%, але не вірогідно. Щури зменшували кількість дефекації та уринації, як емоційну складову, але через значну варіабельність у поведінкових реакціях тварин ці результати не носили вірогідного характеру. В другому експерименті після іммобілізації, де рівень стресу та страху був значно вищий, це підтвердило вірогідне зниження рухової активності щурів у порівнянні з контрольною групою з використанням корвалолу на 67,5%, ново-паситу на 85% у порівнянні до інтактної групи.

Висновки. Таким чином, за результатами дослідження седативні засоби в умовах низького стресового навантаження впливають на емоційну реактивність, а в умовах сильного стресового навантаження пригнічують рухову активність, що свідчить про зняття стресу та страху.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ БАКТЕРІЄМІЇ У ЩУРІВ
EXPERIMENTAL RESEARCH OF BACTERIA BATTERIAEMIA DEVELOPMENT IN RATS

Девянін С. В.
Науковий керівник: к. м. н., доц. Ананьєва М. М.
Scientific adviser: assoc. prof. Ananieva M. M., PhD
Українська медична стоматологічна академія
М. Полтава, Україна
Кафедра мікробіології, вірусології та імунології

Актуальність. *K. kristinae* належить до переліку емерджентних бактеріальних збудників. Даний патоген входить до складу нормальної мікрофлори тіла людини. Однак, останнім часом все частіше виступає в якості збудника опортуністичних інфекцій, ендокардитах, сепсисах у пацієнтів з імуносупресією.

Мета роботи. дослідити здатність*K. Kristina.* викликати бактеріємію у експерименті на щурах при введенні *per os.*

Матеріали та методи. клінічний штам *K. kristinae,* що був використаний у дослідженні, ізольований з каріозної порожнини пацієнта та ідентифікований за допомогою автоматичного бактеріологічного аналізатора. Культивування штаму здійснювали на МПА з додаванням 5% еритроцитів барана з наступним приготуванням інокулюму у стерильній дистильованій воді. Дослідження було виконано на 10 безпородних білих щурах-самцях 17-21 доби життя масою 60-80 грамів, які розподілили на 2 групи по 5 осіб у кожній. Тварин утримували в умовах віварію протягом 4 тижів, перші 10 днів з яких щури досліджуваної групи отримували *K. kristinae* з питною водою. Евтаназію тварин проводили під ефірним наркозом на 28-у добу, після чого здійснювали забір крові з правого шлуночка з наступним культивуванням на кров'яному агарі та ідентифікацією мікроорганізмів. У 1 мл досліджуваних зразків крові підраховували кількість колоніє утворюючих одиниць (КУО) в КУО/мл за стандартною методикою.

Результати. при дослідженні зразків крові щурів контрольноъ групи (n=5) гемокультури виявилися негативними. При культивуванні на кров'яному агарі зразки крові тварин досліджуваної групи (n=5) у 100% випадків визначали ріст мікроорганізму з морфологічними, тинкторіальними та культуральними властивостями, типовими для роду *Kocuria*, який за результатами заключної ідентифікації за допомогою автоматичного бактеріологічного аналізатора був віднесений до виду *K. kristinae.* Встановлено, що кількість КУО в зразках крові щурів досліджуваної групи становила 2,33 ±0,28x10^9 КУО/мл, що виключало можливість випадкової контамінації матеріалу та підтверджувало розвиток бактеріємії у всіх досліджуваних тварин.

Висновки. *K. kristinae* в експерименті на щурах при введенні *per os* викликає бактеріємію. Можливість розвитку тяжких септичних станів, викликаних даним збудником, створює загрозу для пацієнтів та потребує додаткових подальших досліджень властивостей патогенна.

ВПЛИВ ПОГОДНИХ УМОВ НА РІЗНІ ГРУПИ ХВОРИХ З СЕРЦЕВО-СУДИННИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ
THE INFLUENCE OF THE WEATHER CONDITIONS ON ON DIFFERENT GROUPS OF PATIENTS WITH CARDIOVASCULAR DISEASE

Кіруша І. С.
Науковий керівник: к. пед. н. Макаренко В. І.
Kirusha I. S.
Scientific adviser: Makarenko V. I., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра медичної інформатики, медичної і біологічної фізики

Актуальність. Проблема впливу погодних умов на самопочуття людини є надзвичайно актуальною на сьогодні. Залежність стану організму від зміни метеорологічної ситуації, а також поведінка організму в результаті впливу цих змін називається метеозалежністю або метеопатією. Зараз навіть з'явивилася нова галузь науки, яка називається медична керосологія. Сьогодні метеочутливістю страждають 75 % з серцево-судинною патологією. В групу ризику входять люди з ішемічною хворобою серця, артеріальною гіпертензією, серцевою недостатністю, стенокардією та після перенесеного інфаркту.

Мета роботи. Дослідити вплив погодних умов на різні групи хворих з серцево-судинними захворюваннями, на фоні правильно підібраної підтримуючої терапії, намітити шляхи корекції метеочутливості для зниження розвитку ускладнень та смертності.

Матеріали та методи. У період з 15 по 28 червня 2019 року на базі «Другої Черкаської міської лікарні відновного лікування» було проведене дослідження шляхом вимірювання артеріального тиску (АТ) і частоти серцевих скорочень (ЧСС) у пацієнтів, що знаходилися на нагляді та лікуванні з приводу серцево-судинних захворювань (гіпертонічна хвороба I-III ступеня, нейроциркуляторна дистонія, симптоматична артеріальна гіпертензія, ІХС: стенокардія I-III функціонального класу в поєднанні з гіпертонічною хворобою). Проводилось вимірювання атмосферних параметрів (атмосферного тиску, вологості та температури повітря) та фіксація змін напруженості магнітного поля Землі. Учасники дослідження дорослі пацієнти (старше 18 років) із хронічними серцево-судинними захворюваннями, діагностованими за клінічним рішенням лікарів; На початку дослідження збиралися дані: демографічні характеристики, анамнез хвороби, серцево-судинні фактори ризику та спосіб життя, а також результати фізикального обстеження, наявні симптоми, результати електрокардіографії, ЕхоКГ і лабораторних аналізів, а також дані про поточне лікування.

Результати. Аналіз показав прихильність пацієнтів до призначених препаратів, що в цілому давало задовільний результат у вигляді стабільного тиску, нормальної ЧСС, завдяки оптимальному дозуванню препаратів.

Незважаючи на це, у дні коли було відмічене підвищення атмосферного тиску у гіпертоніків підвищувався АТ (190/100-210/130 мм рт. ст.) та ЧСС, а у гіпотоніків АТ досягав нормальних значень. З пониженням атмосферного тиску у гіпертоніків спостерігалася стабілізація стану, а у гіпотоніків АТ став ще нижчим(70/50-100/70 мм рт. ст.). Також, під час різких змін атмосферного тиску підвищується ризик виникнення гіпертонічного кризу та нападів стенокардії. З підвищенням вологості у гіпертоніків АТ знижувався до нормальних значень, а при мінімальній вологості АТ досягав найбільших значень.

Висновки. Отже, це дослідження показало, що зміни погодних умов негативно впливають на серцево-судинну систему та самопочуття хворих з серцево-судинними захворюваннями, не зважаючи на підтримуючу терапію, що підвищує ризик судинних катастроф. Дана проблема потребує подальших досліджень.

КОРЕГУЮЧИЙ ВПЛИВ ВІТАМІНУ Е НА ПРО- ТА АНТИОКСИДАНТНІ ПРОЦЕСИ У ПЕЧІНЦІ ЩУРІВ ЗА УМОВ ВОДНО-ІММОБІЛІЗАЦІЙНОГО СТРЕСУ
VITAMIN E CORRECTION EFFECT ON PROOXIDANT AND ANTIOXIDANT PROCESSES IN RAT LIVER UNDER WATER-IMMERTION STRESS

Козачек В. О., Столяр О. А., Щур В. В.
Наукові керівники: к. б. н., доц. Хаврона О. П., к. біол. н. Білецька Л. П.
Kozachek V. O., Stolyar O. A., Schur V. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Khavrona O. P., PhD Biletska L. P., PhD
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
м. Львів, Україна
Кафедра біологічної хімії

Актуальність. При стресі запускається цілий комплекс біохімічних реакцій, серед яких важливе значення мають процеси вільнорадикального окиснення, зокрема - підвищення продукції активних форм кисню (АФК), які у надлишкових кількостях викликають структурну модифікацію мембран та лізис клітин. Функцію захисту в організмі виконує система антиоксидантного захисту (АОЗ), в склад якої входять ферментні на неферментні сполуки, які формують гармонійно впорядкований каскад реакцій нейтралізації АФК.

Мета роботи. Вивчити зміни про- та антиоксидантних процесів у печінці щурів за умови ВІС та їх корекції вітаміном Е.

Матеріали та методи. Дослідження проводили на щурах-самцях масою 180-200 г згідно із міжнародними умовами проведення експериментів з лабораторними тваринами. Тварини були поділені на 3 групи, по 10 у кожній:

І група – інтактні (контроль), ІІ група – щурі, яким моделювали ВІС, ІІІ група – щурі, яким за півгодини до моделювання ВІС вводили інтраперитонеально вітамін Е у дозі 150 мг/кг. У гомогенатах печінки визначали: вміст ТБК-активних продуктів за методом Р. А. Тімірбулатова, гідропероксиди ліпідів (ГПЛ) за методом В. Б. Гаврилова, активність супероксиддисмутази (СОД) за методом С. Чеварі, активність каталази (КАТ) за методом М. А. Королюка. Отримані дані статистично опрацьовані за t-критерієм з використанням програмного забезпечення Microsoft Excell 8.0.

Результати. За умов ВІС відбувається інтенсифікація прооксидантних процесів: зростає вміст ГПЛ у 4,1 рази, ТБК-активних продуктів у 3 рази. Активність антиоксидантних ферментів змінюється по різному: зростає активність СОД у 1,7 рази, активність КАТ знижувалася у 1,9 рази. При застосуванні вітаміну Е спостерігалося зниження вмісту ГПЛ у 2,8 рази і ТБК-активних продуктів у 2,5 рази, а також нормалізація активності ферментів-антиоксидантів.

Висновки. Водно-іммобілізаційний стрес призводить до активації захисних процесів в організмі тварин у відповідь на інтенсифікацію процесів ліпопероксидації, що проявляється зростанням активності СОД. Зниження активності каталази може вказувати на вичерпання захисних можливостей при дії стресових чинників. Вітамін Е проявляє виразний корегуючий вплив як на процеси ліпопероксидації, так і на активність ферментів системи АОЗ.

ЧУТЛИВІСТЬ МУЗЕЙНОГО ШТАМУ STAPHYLOCOCCUS AUREUS ATCC 25923 ДО ІЗОХІНОЛІНОВИХ АЛКАЛОЇДІВ MACLEAYA CORDATA ТА MACLEAYA MICROCARPA
SUSCEPTIBILITY OF MUSEUM STRAINS OF STAPHYLOCOCCUS AUREUS ATCC 25923 TO THE ISOCHINOLINE ALKALOIDS OF MACLEAYA CORDATA TA MACLEAYA MICROCARPA

Коваленко К. В., Лоза А. С.
Наукові керівники: *к. б. н., доц. Дерев'янко Т. В., к. мед. н., доц. Фаустова М. О.*
Kovalenko K. V., Loza A. S.
Scientific adviser*: assoc. prof. Derevianko T. V., PhD assoc. prof. Faustova M. O., PhD*
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра мікробіології, вірусології та імунології

Актуальність. Проблема пошуку шляхів розширення практичного застосування біологічно активних речовин рослинного походження, які відрізняються широким спектром фармакологічної дії та не викликають резистентності бактерій є досить актуальною для сучасної медицини. Альтернативою хімічним речовинам можуть бути ізохінолінові алкалоїди (сангвінарин і хелеритрин) рослин родини макових – маклеї серцеподібної (*Macleaya cordata*) та маклеї дрібноплідної (*Macleaya microcarpa*), які є головними інгредієнтами спиртового екстракту Сангвірітрину, і як вказують виробники, володіють антибактеріальними та протигрибковими властивостями.

Мета роботи. Вивчити чутливість музейного штаму *S. aureus* до ізохінолінових алкалоїдів маклеї серцеподібної (*Macleaya cordata*) та маклеї дрібноплідної (*Macleaya microcarpa*).

Матеріали та методи. Чутливість музейного штаму мікроорганізму *Staphylococcus aureus* ATCC 25923 вивчали якісним методом дифузії в агар і кількісним макрометодом серійних розведень. Дослідження дії рослинного екстракту на зміни факторів патогенності *S. aureus* проводили шляхом оцінки плазмокоагулюючої,

лецитовітелазназної та гемолітичної активності. Плазмокоагулазу виявляли шляхом внесення культури *S. aureus* в пробірку з цитратною плазмою кролика. Попередній облік згортання плазми проводили через 3 год. після інкубації. Лецитовітелазну реакцію здійснювали посівом бактерій на жовтково-сольовий агар чашки Петрі та оцінювали утворення або відсутність зони помутніння і характерного райдужного вінчика по периферії колоній. На кров'яному агарі вивчали вплив Сангвірітрину на гемолітичну активність *S. aureus*, оцінюючи утворення навколо колоній прозорих зон гемолізу. Дослід повторювали п'ять разів. Результати статистично обробляли.

Результати. Методом дифузії в агар з'ясовано, що Сангвірітрин проявляє значну антибактеріальну активність щодо музейного штаму мікроорганізмів *S. aureus* (діаметр зон затримки росту дорівнював 18,0±0,92 мм). Антибактеріальну активність алкалоїдів фітопрепарату підтверджено методом серійних розведень. Зокрема, затримка росту *S. aureus* визначалася при концентрації речовини 1 та 0,015 мкг/мл, МІК сангвірітрину становила 0,015 мкг/мл, а МБК – 0,25 мкг/мл. Встановлено, що бактерії з шостої пробірки із розведенням речовини 0,031 мкг/мл, в присутності якої не спостерігали видимого росту мікроорганізмів, втрачали плазмокоагулюючу, лецитовітелазназну та гемолітичну активність порівнюючи із контролем добової культури еталонного штаму *S. aureus*. Доведено, що після перенесення мікроорганізмів, взятих із шостої пробірки з розведенням речовини 0,031 мкг/мл та їх подальшого культивування на щільному поживному середовищі культура *S. aureus* поступово відновлювала свої втрачені вірулентні властивості.

Висновки. Отже, музейний штам *S. aureus* показав високу чутливість до ізохінолінових алкалоїдів рослинного екстракту Сангвірітрин, що є дуже важливим в перспективі широкого практичного використання, оскільки стафілокок належить до антибіотикорезистентних штамів.

ВМІСТ ПІРОВИНОГРАДНОЇ КИСЛОТИ В ПІДШЛУНКОВІЙ ЗАЛОЗІ ПРИ ОПІКОВІЙ ХВОРОБІ В СТАДІЮ ОПІКОВОГО ШОКУ
THE CONTENTS OF PUREVINOGRADIUM ACID IN THEPANCREATIC IRONIN THE BURN OF DISEASE IN THE STAGE OF THE BURN SHOCK

Корякіна О. С.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Нетюхайло Л. Г.
Koriakina O. S.
Scientific adviser: prof. Netiukhailo L. G., D.Med.Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра біоологічної та біоорганічної хімії

Актуальність. Опіки залишаються однією із актуальних проблем сучасної медицини через важке протікання та високу летальність. Левова частка постраждалих гине в період опікового шоку. Розробка та застосування методів лікування опіків визначили деяку тенденцію до зниження смертності обпечених, яка залишається ще досить високою і потребує розробки нових підходів, які дозволять забезпечити значне зменшення неблагоприємних наслідків опікової хвороби.

Піровиноградна кислота (піруват) є ключовим метаболітом розпаду білків, вуглеводів, ліпідів. Він є місцем взаємозв'язку шляхів розпаду і синтезу глюкози і інших моносахаридів та деяких амінокислот. Проте даний метаболіт при опіковій хворобі майже не вивчався.

Мета роботи. Дослідити вміст піровиноградної кислоти (ПВК) в підшлунковій залозі при опіковій хворобі (ОХ) в стадію опікового шоку та експериментально обґрунтувати доцільність застосування ліпіну для корекції.

Матеріали та методи. Експерименти виконані на статевозрілих щурах-самцях масою 200-220 г. ОХ моделювали за методом Довганського (1974). Щурів декапітували під ефірним наркозом на 1,2,3 добу, що, за сучасними уявленнями, відповідає стадії опікового шоку. Одночасно забирали матеріал від контрольних щурів. Визначали вміст ПВК в гомогенаті підшлункової залози та проводили статистичні дослідження.

Для корекції патологічних змін було використано препарат «Ліпін» –ліофілізований яєчний фосфатидилхолін. Фосфатидилхолінові ліпосоми проявляють антигіпоксичну дію при патологічних процесах, у яких провідними ушкоджувальними механізмами є тканинна гіпоксія. Експериментальним тваринам вводили Ліпін (50 мг/кг) внутрішньоочеревинно відразу після моделювання опікової хвороби. Тпп **Результати.** Встановлено, що при ОХ в стадію опікового шоку в гомогенаті підшлункової залози відбувалося зменшення вмісту ПВК у 1,35 рази у порівняні з контролем, що свідчить про активацію анаеробних реакцій гліколізу. При застосуванні ліпіну спостерігалось зростання рівня пірувату, що ліпіну свідчить зростання рівня пірувату про його антигіпоксичну дію.

Висновки. Таким чином, в умовах ОХ в тканинах підшлункової залози щурів спостерігалося виснаження енергетичних ресурсів, активація анаеробного гліколізу, що супроводжувалось зниженням рівня пірувату, а експериментальна корекція ліпіном має позитивний ефект, а саме нормалізує вуглеводний обмін. Отримані експериментальні дані обґрунтовують доцільність проведення подальших клінічних досліджень ліпіну для профілактики та лікування ускладнень при опіковій хворобі.

ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ ВІКОВИХ ЗМІН ФІЗИКО-ХІМІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ РОТОВОЇ РІДИНИ В ОСІБ ДИТЯЧОГО І ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ
RESEARCH OF THE DYNAMICS OF AGE CHANGES IN THE PHYSICOCHEMICAL PROPERTIES OF THE ORAL FLUID IN CHILDREN AND ADOLESCENT

Константінова А. С., Шапошнікова М. І.
Науковий керівник: к. пед. н., ст. Макаренко В. І.
Konstantinova A. S., Shaposhnikova M. I.
Scientific adviser: assoc. prof. Ped.Sc. Makarenko V. I., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра медичної інформатики, медичної і біологічної фізики

Актуальність. Дослідження властивостей біологічних рідин є важливим для діагностики захворювань людини. Головною рідиною в порожнині рота є змішана слина (ротова рідина). Зміна її властивостей визначає карієсогенну ситуацію. Аналіз наукових праць дає можливість стверджувати, що науковці приділяють значну увагу дослідженню різноманітних властивостей ротової рідини. Незважаючи на велику кількість робіт, присвячених дослідженням вікових змін властивостей змішаної слини, багато питань до цих пір залишаються відкритими. Крім того, наведені в літературі параметри властивостей слини мають певні розбіжності.
Мета роботи. виявити вікові зміни pH та електропровідності ротової рідини дітей до 5 років та підлітків.
Матеріали та методи. Обстеженню підлягали здорові особи двох вікових груп: 12 осіб (1 – 5 років); 14 осіб (13 – 15 років). Ротову рідину збирали в скляну пробірку методом спльовування протягом 6 хвилин і центрифугували. Для визначення рівня pH використовувався потенціометричний електронний pH-метр. Вимірювання електропровідності за тетраполярною схемою проводили за допомогою реографа, пропускаючи зондуючий струм частотою 100 кГц через досліджувану рідину, поміщену в мікрокювету зі срібними електродами. Результати дослідження оброблені статистично в програмі Excel statistics.
Результати. Дослідження показали наявність незначних відмінностей величин основних показників. Так, pH ротової рідини для дітей становить 6.90±0,26, а для підлітків – 7.15±0,22. Зниження кислотності ротової рідини з віком обстежених, на нашу думку, пов'язане з гормональними змінами в організмі. Отримані дані свідчать про те, що в дітей показник pH змішаної слини зміщений в кислу сторону, що призводить до закислення порожнини рота та зниження концентрації неорганічних компонентів, а це, в свою чергу, викликає демінералізацію емалі і зростання патології твердих тканин зубів. Низька концентрація мінеральних неорганічних компонентів (кальцію і фосфатів) ротової рідини очевидно впливає на її електричні властивості. Тобто, про ступінь мінералізації ротової рідини може свідчити значення її електропровідності. Експеримент показав, що електропровідність ротової рідини у дітей складає 0,0033±0,0004 (См), а у підлітків – 0,0038±0,0005 (См). Незважаючи на незначну відмінність цих показників ми вважаємо, що має місце тенденція їх зростання.
Висновки. Виявлено, що в перехідному віці відбуваються незначні зміни pH та електропровідності ротової рідини з тенденцією зростання. На нашу думку, це пов'язано з гормональними змінами в організмі. Дана проблема потребує подальших розвідок.

АНАЛІЗ ВИБІРКИ НАСЕЛЕННЯ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕНЕТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ ПАТОЛОГІЇ
ANALYSIS OF SELECTION OF YOUNG POPULATION IN THE KHARKIV REGION TO RESEARCH GENETIC FEATURES OF CARDIOVASCULAR PATHOLOGY

Кульмінська В. Ю.
Науковий керівник: д. біол. н., проф. Федота О. М.
Kulminska V. Y.
Scientific adviser: prof. Fedota O. M., D.Biol.Sc.
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна
м. Харків, Україна
Кафедра акушерства та гінекології
Актуальність. Хронічні неінфекційні хвороби людини є мультифакторіальними, тобто є хворобами зі значним генетичним компонентом. Вони відрізняються високою розповсюдженістю серед населення, особливо осіб похилого віку. Для оцінки ризику розвитку захворювань, розвитку фармакогенетичного напряму у практичній медицині актуальним є отримання основних генетичних характеристик населення країни і регіону.
Мета роботи. Провести аналіз кількісних та якісних ознак групи молодих жінок і чоловіків, як вибірки осіб з населення Харківської області.
Матеріали та методи. У дослідженні проаналізовано інформацію щодо якісних і кількісних ознак осіб жіночої (n=51) та чоловічої статі (n=22) від 21 до 26 років, та їхніх родичів I-го (n=98) і II-го (n=177) ступенів споріднення. Збір інформації та генеалогічних даних проведено методом опитування та анкетування. Статистичний аналіз виконано за допомогою критерію Хі-квадрат.
Результати. Середній вік жінок дослідженої групи склав 22,0 ± 0,2 роки, чоловіків 22,9 ± 0,3 роки. Середній зріст жінок 166,8 ± 0,9 см, середня вага 56,1 ± 1,1 кг, середній розмір взуття 37,9 ± 0,2; середній зріст чоловіків 180,8 ± 1,5 см, середня вага 80,8 ± 3,8 кг, середній розмір взуття 43,4 ± 0,4. Аналіз показав наступний розподіл за етнічною приналежністю: українці – 90,4 %, росіяни – 4%, поляки – 1,4%, вірмени – 1,4%, караїми – 1,4%, азіати – 1,4%. Розподіл за групами крові системи AB0 для чоловіків: I(0) – 33,3%, II(A) – 57,1%, III(B) – 4,8%, IV(AB) – 4,8%; для жінок: I(0) – 21,3%, II(A) – 53,2%, III(B) – 21,3%, IV(AB) – 4,2%, для досліджуваної групи разом: I(0) – 25%, II(A) – 54,4%, III(B) – 16,2%, IV(AB) – 4,4%. Розподіл за резус фактором для чоловіків: Rh(+) 80,9%, rh(–) 19,1% осіб; для жінок: Rh(+) 91,5%, rh(-) 8,5% осіб; для досліджуваної групи разом: Rh(+) 88,2%, rh(-) 11,7% осіб. Отримані результати мають відмінність від даних по Україні (https://donor. ua), згідно яким серед населення розподіл груп крові складає: I(0) – 37%, II (A) – 40%, III(B) – 17%, IV(AB) – 6% ($p<0,01$), через більшу кількість осіб з групою крові II(A) у нашому дослідженні. Серед чоловіків серцево-судинної патології не виявлено, серед жінок поширеність склала 15,7%. Дослідження обтяженості родичів жінок серцево-судинною патологією показало, що захворювання спостерігаються у 34,6% осіб I-го, у 59,2% осіб II-го ступеня споріднення. Серед чоловіків обтяженість склала 40% серед осіб I-го, 60% серед осіб II-го ступеня споріднення. Разом 35,7% серед осіб I-го, 59,3% серед осіб II-го ступеня споріднення. Аналіз показав збільшення частки хворих з віком. За даними головного управління статистики в Харківській області, у 2018 році зафіксовано 51,4% випадків захворювань серцево-судинної системи, що не показує статистично значущих відмінностей від отриманих нами даних ($p<0,05$).
Висновки. Дослідження показало основні антропометричні та генеалогічні показники щодо обтяженості серцево-судинною патологією групи молодих жінок і чоловіків, як вибірки осіб з населення Харківської області.

ЧУТЛИВІСТЬ МУЗЕЙНИХ ШТАМІВ МІКРООРГАНІЗМІВ ДО РОСЛИННИХ ПРЕПАРАТІВ
SUSCEPTIBILITY OF MUSEUM STRAINS OF MICROORGANISMS TO VEGETABLE PREPARATIONS

Лоза А. С., Коваленко К. В.,
Науковий керівник: к. б. н., доц. Дерев'янко Т. В., к. м. н., доц. Ананьєва М. М.
Loza A. S. Kovalenko K. V.,
Scientific adviser: assoc. prof. Derevianko T. V., PhD, assoc. prof. Ananieva M. M., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра мікробіології, вірусології та імунології

Актуальність. Надзвичайно актуальним в наш час є питання пошуку нових речовин, які були б високоефективними щодо антибіотикорезистентних мікроорганізмів і не мали численної побічної дії на організм людини. Вагоме місце в арсеналі лікувальних засобів посідають рослинні екстракти, які користуються значною популярністю та мають ряд переваг, ефективно впливають на патогенні й умовно-патогенні мікроорганізми, виявляють широкий спектр терапевтичної дії.

Мета роботи. Вивчити чутливість музейних штамів мікроорганізмів *S. aureus, E. coli, C. albicans* до фітопрепаратів.

Матеріали та методи. Чутливість музейних штамів мікроорганізмів *Staphylococcus aureus* ATCC 25923, *Escherichia coli* ATCC 25922, *Candida albicans* ATCC10231 вивчали диско-дифузійним методом відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України No167 від 05.04.2007 р «Про затвердження методичних вказівок «Визначення чутливості мікроорганізмів до антибактеріальних препаратів». Нашу увагу привернули рослинні спиртові екстракти Сандрін і Сангвірітрин, а також Неонокс з екстрактом цикламена. Паперові диски з досліджуваними речовина наносили на поверхню м'ясо-пептонного агару в чашках Петрі з тест-культурами мікроорганізмів. Після інкубації вимірювали зони затримки росту мікроорганізмів. Дослід повторювали тричі. Результати статистично обробляли.

Результати. Встановлено, що серед вивчених рослинних лікарських засобів Сандрін володіє найбільш значним антимікробним впливом щодо музейних культур грампозитивних і грамнегативних мікроорганізмів, дія якого зумовлена галотанінами скумпії звичайної (*Cotinus coggygria* Scop.). *S. aureus* показав високу чутливість до Сандріну, оскільки діаметр зон затримки росту дорівнював 28,0±0,98 мм. Відмічено, що Сангвірітрин, головними діючими речовинами якого є ізохінолінові алкалоїди (сангвінарин і хелеритрин) маклеї серцеподібної (*Macleaya cordata*) та маклеї дрібноплідної (*Macleaya microcarpa*), також проявив значну антимікробну активність щодо *S. aureus* і *C. albicans*, хоча поступався ефектом Сандріну. *E. coli* проявила чутливість лише до галотанінів скумпії звичайної як основного компоненту Сандріну, оскільки зона затримки росту становила 23,0±0,73 мм, а під дією Сангвірітрину та Неонокса затримки росту даної культури не спостерігали. Резистентність музейних штамів мікроорганізмів *S. aureus, E. coli, C. albicans* відмічено під впливом Неонокса, основною діючою речовиною якого є тритерпеновий сапонін цикламін видів рослин роду цикламен (*Cyclamen* L.)

Висновки. Отже, музейні штами мікроорганізмів *S. aureus, E. coli, C. albicans* показали високу чутливість до рослинного екстракту Сандріну, а резистентність проявили до фітопрепарату Неонокс цикламен, оскільки зона затримки росту мікроорганізмів навколо дисків була відсутня.

ВПЛИВ АНТИСЕПТИКІВ НА ЧУТЛИВІСТЬ УМОВНО-ПАТОГЕННИХ ШТАМІВ МІКРООРГАНІЗМІВ
THE EFFECT OF ANTISEPTICS ON THE SENSITIVITY OF CONDITIONALLY PATHOGENIC STRAINS OF MICRO-ORGANISMS

Мариняк Д. К.
Науковий керівник: к. б. н., доц. Ганчо О. В., Сотниченко С. М.
Maryniak D. K.
Scientific adviser: assoc. prof. Hancho O. V., Sotnichenko S. M.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра мікробіології, вірусології та імунології

Актуальність. Обумовлена частотою та важкістю гнійно-запальних інфекцій, які залишається в центрі уваги серед лікарів-медиків та стоматологів. Препарати з групи антисептичних препаратів широко та ефективно застосовуються у вітчизняній і зарубіжній медицині. Звичайно, дана група поступається антибіотикам(АБ) за своєю антимікробною дією, але вона може стати досить перспективною в боротьбі з нечутливими до АБ штамами мікроорганізмів (МО). Дані препарати широко застосовуються для лікування тонзилітів, фарингітів, ларингітів, гінгівітів та стоматитів. Дані засоби, добре зарекомендовані в оториноларингології, та можуть бути ефективними в стоматології, для лікування запальних процесів ВДШ та порожнини рота. Визначення антимікробної активності препаратів хлоргексидин(ХГ®)та хепілор (ХЛ®) проводили п'ятикратно з кожним музейнимиштамомтмікроорганізмів.

Мета роботи. Вивчити вплив антисептиків ХЛ® і ХГ® на чутливість музейних штамів умовно-патогенних МО та мікробіологічно обґрунтувати використання біоцидів для лікування представлених захворювань.

Матеріали та методи. Інформаційно-аналітичний – для визначення рівня обізнаності у виникненні отоларингологічних та стоматологічних захворювань умовно-патогенною мікрофлорою, мікробіологічні (вивчення властивостей музейних штамів МО (S. aureus ATCC 25923, S. epidermidis ATCC 14990, E. faecalis ATCC 29212, E. coli ATCC 25922, C. albicans ATCC 1023, M. luteus ATCC 4698), мікроскопія, культивування (ЖБ, МПА), ідентифікація, чутливість до антимікробних препаратів(ХЛ® та ХГ®) ; антимікробна та фунгіцидна активність даних біоцидів(серійні розведення, пересіву вмісту пробірок з візуально контрольованою відсутністю росту даниХМО на чашки Петрі).Для порівняння дії біоцидних препаратів проводили статистично- аналітичну обробку отриманих результатів дослідження з використанням оцінки достовірності відмінностей одержаних показників.

Результати. Вивчення антимікробної дії антисептичних препаратів протягом року свідчать, що дія препарату ХЛ® значно перевищувала активність ХГ® . МІК ХЛ® по відношенню до золотистого, епідермального стафілококу та

ентерококу виявилася 1:128 (1:4, 1:4 та 1:2 - МБК), а МІК ХГ® стосовно грам + коків не превищувало розведення 1:8 (МБК – 1:4 відповідно). ХЛ® проявив високу фунгіцидну активність в розведенні 1:16 щодо дріжджоподібних грибів. Найбільш вразливими по відношенню до ХГ® виявилися кишкова паличка та ентерокок МІК яких становило 1:8 (МБК 1:4 відповідно). ХЛ® інгібував ріст на диску епідермального стафілококу в d 20 мм.

Висновки. На основі результатів досліджень рекомендовано для застосування препарат хепілор, який достовірно перевершує антимікробні властивості хлоргексидину не менш ніж в двічі відносно усіх музених штамів умовно-патогенних мікроорганізмів (p <0,05).

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ТВЕРДИХ ДОЗОВАНИХ ЛІКАРСЬКИХ ФОРМ ПРОЛОНГОВАНОЇ ДІЇ
PROSPECTS OF APPLICATION OF SOLID DOSAGE FORM OF LONG-TERM ACTION

Мариняк Д. К., Войнаш В. А.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Чечотіна С. Ю.
Maryniak D. K., Voinash V. A.
Scientific adviser: assoc. prof. Chechotina S. Yu., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра експериментальної та клінічної фармакології з клінічною імунологією та алергологією

Актуальність. Створення лікарських засобів пролонгованої дії – перспективний напрямок фармакології. Це пов'язано з низкою переваг: збільшена тривалість дії активної речовини дає можливість зменшити частоту прийому та знизити курсову дозу лікарського засобу. Зменшення розмаху коливань концентрації лікарської речовини (ЛР) у крові людини дозволяє підтримати її на стаціонарному рівні, покращити фармакологічні властивості препарату, що вважають однією з слабких ланок твердих дозованих лікарських форм (ЛФ) з негайним вивільненням.

Мета роботи. Узагальнити інформацію про тверді дозованих ЛФ пролонгованої дії, зареєстрованих та патентованих на вітчизняному фармацевтичному ринку.

Матеріали та методи. Для отримання дюрантних ЛФ використовують всілякі технологічні методи, які дають можливість запрограмувати місце або швидкість вивільнення ЛР.

Результати. Тверді дозовані ЛФ з модифікованим шляхом звільнення (modified release) включають ЛЗ з «відстроченим звільненням» (delayed release) активної частки субстанції на певний час (наприклад, кишково-розчинні таблетки чи капсули) та «пролонгованого звільнення» (prolonged release), коли ЛР звільняється із зниженою швидкістю. Вирізняють таблетковані форми препаратів з контрольованим та уповільненим типом звільнення (sustained-release–SR) і таблетки з поступовим, пролонгованим звільненням (prolonged/extendedrelease–ER). Широкого поширення набули скорочення, що позначають модифіковане звільнення ЛР: «пролонг», «депо», «ретард», «форте», «мітте». Таблетки депо® (для імплантації, пеллети) – це стерильні тритураціонні таблетки з пролонгованим вивільненням високоочищених ЛР, які вводяться під шкіру. Таблетки ретард® – це пероральні таблетки з пролонгованим (періодичним) вивільненням ЛР, у вигляді мікрогранул, оточених біополімерною матрицею. Вони пошарово розчиняються, звільняючи чергову дозу лікарського речовини. Створено таблетки ретард® з іншими механізмами вивільнення: відстроченим, безперервним і рівномірно продовженим. Таблетки рапід® – містять суміш мікрогранул з швидким вивільненням ЛР. Таблетки рапід® ретард® – з двофазним вивільненням: з швидким та пролонгованим. Таблетки дурулес® (пігулки каркасні) – це таблетки з безперервним, поетапним вивільненням ЛР. Репетабс® – це таблетки з багатошаровим покриттям, щоб забезпечити повторну дію цього ЛР. Багатошарові таблетки поєднують з різними ЛР, які несумісні за певними фізико-хімічними властивостями, регулюють їх послідовне всмоктування. Спейстабс® – це таблетки з ЛР, яка включена в тверду жирову матрицю, що не розпадається, а повільно диспергує з її поверхні. Лонтабс® – це таблетки з пролонгованим вивільненням, ядро яких є сумішшю ЛР з високомолекулярними восками.

Висновки. Таким чином, вживання сучасних твердих дозованих ЛФ пролонгованої дії слугує підвищенням фармакотерапевтичної безпеки.

ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМБІНОВАНОГО ЛІКУВАННЯ НАДШЛУНОЧКОВОЇ ПАРОКСИЗМАЛЬНОЇ ТАХІАРИТМІЇ
THE EFFECTIVENESS SUPRARAVENTRICULAR PAROXYSMAL TACHYCARDIA COMBINED TREATMENT

Моісеєнко О. О.
Наукові керівники: к. мед. н. Сидоренко А. Г., к. мед. н. Капусник Ю. О., к. мед. н., доц. Луценко Р. В.
Moiseienko O. O.
Scientific adviser: Sydorenko A. H., PhD, Kapustnick Yu. A., PhD, assoc. prof. Lutsenko R. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра експериментальної та клінічної фармакології з клінічною імунологією та алергологією

Актуальність. На сьогоднішній час серцево-судинні і судинно-мозкові захворювання негативно впливають на якість життя пацієнтів та його тривалість. Захворювання серцево-судинної системи у 30% хворих призводить до розвитку інвалідності. Смертність від даної патології в країнах Європи та Північної Америки становить близько 45%, а в Україні – більш як 60%. Зокрема, провідне місце серед серцево-судинної патології займають прошення ритму. На фібриляцію передсердь (ФП) страждає близько 2% серед всього населення світу, і ця цифра постійно зростає. Аналогічна ситуація з захворюваністю на ФП складається і в Україні. Все це свідчить про необхідність більш детального вивчення та аналізу даного питання.

Мета роботи. Покращитирезультатилікування хворих з надшлуночковими тахіаритміями.

Матеріали та методи. Контролем слугувалагрупахворих, які хворіють на ішемічну хворобу серця та надшлуночкову пароксизмальну тахіаритмію і отримували лікування алапініном (38 пацієнтів). Основна група – це

хворі з ішемічною хворобою серця та надшлуночковою пароксизмальною тахіаритмією, які отримували комбінованону терапію (алапінін + серцевий глікозид) (37 пацієнтів). Групи були співставні за віком та статтю.
Результати. Внутрішньовенне введення антиаритмічного препарату ІА (алапініну) у дозі 30-40 мг і серцевого глікозиду (дигоксину або строфантину) у дозі 0,25мг. Перевагою даної терапії є застосування її у пацієнтам із вираженою серцевою недостатністю. При цьому алапінін не чинить негативну інотропну дію, а серцевий глікозид покращує метаболічні процеси у клітинах міокарда. Відновлення метаболізму міокарда сприяє усуненню нападів пароксизмальних тахіаритмій. У основній групі позитивний ефект спостерігався у 75% хворих. При цьому у групі контролю лише у 47% пацієнтів.
Висновки. Комбінована терапія (алапінін та дигоксин або строфантин) є ефективнішою порівняно з мототерапією (алапінін).Застосовування серцевого глікозиду підсилює антиаритмічну дію алапініну. Використання цих лікарських засобів сприяє скороченню часу, який необхідний для лікування пароксизму тахіаритмії, а після відновлення ритму необхідно проводити підтримуючу терапію (пероральний прийом алапініну (25-75 мг на добу) та серцевого глікозиду (0,25-0,5 мг).

ДОСЛІДЖЕННЯ БІОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ У ПАЦІЄНТА ПРИ АНЕВРИЗМІ СУДИН ГОЛОВНОГО МОЗКУ (КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК)
INVESTIGATION OF BIOCHEMICAL ACTIONS IN THE CASE OF AN ANEURYSM OF THE CEREBRAL VESSELS (CLINICAL CASE)

Синенька Н. В., Смолинець Р. Р., Базарбаєва Л. Ш.
Наукові керівники: к. біол. н. Білецька Л. П., к. біол. н., доц. Хаврона О. П.
Synenka N. V., Smolynets R. R., Bazarbayeva L. S.
Scientific adviser: Bilecka L. P., PhD, assoc. prof. Khavrona O. P., PhD
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
м. Львів, Україна
Кафедра біологічної хімії
Актуальність. Аневризми судин головного мозку - це позбавленні м'язового шару випинання на стінках артерій головного мозку. Вчасно не виявленні аневризми становлять небезпеку для здоров'я та життя людини. Оскільки існує ризик, що внаслідок підвищення тиску станеться розрив аневризми та крововилив у мозок. До факторів ризику, що можуть спричинити розрив аневризми належать: артеріальна гіпертензія, тютюнокуріння, хронічний алкоголізм, надмірна маса тіла, вживання наркотиків.
Мета роботи. Охарактеризувати зміни біохімічних показників хворого при аневризмі середньої мозкової артерії.
Матеріали та методи. Нами був розглянутий клінічний випадок – хвора Б., 29 р. поступила у реанімаційне відділення клінічної лікарні швидкої медичної допомоги *у важкому стані, без свідомості.* Хворій виставлено клінічний діагноз: спонтанний субарахноїдальний крововилив на грунті розриву аневризми правої середньої мозкової артерії для оцінки патологічного стану нами використовувались такі біохімічні показники крові: вміст гідро пероксидів ліпідів (ГПЛ) за методом (В. Гаврилов, 1989), вміст нітрит-аніону (L. C. Green, 1982), рівень сечовини, білка, білірубіну за стандартними методиками клінічної лабораторії.
Результати. Результати досліджень показали, що у хворої з розривом аневризми правої середньої мозкової артерії рівень білка, білірубіну, сечовини не перевищували значень норми. Однак концентрація нітрит-аніону зростала у порівнянні з показниками у здорових людей, а вміст одного з маркерів процесів ліпопероксидації, ГПЛ підвищувався удвічі відносно контролю.
Висновки. Підвищення вмісту ГПЛ та нітрит-аніону в крові хворої при розриві аневризми мозкової артерії вказує на значну активацію процесів гіпоксичного характеру та сигналізує про загрозу превалювання елімінації ушкоджених клітин по типу некрозу, а не фізіологічно обумовленого апоптозу. За таких умов, з метою зменшення інтенсивності некрозу, доцільно рекомендувати введення антиоксидантів вже на початкових етапах лікування в гострий період захворювання.

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ КОЛХІКУМ-ДИСПЕРТ, НЕСТЕРОЇДНИХ ПРОТИЗАПАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ТА ГЛЮКОКОРТИКОЇДІВ ПРИ ЛІКУВАННІ ГОСТРОЇ ПОДАГРИЧНОЇ АТАКИ.
COMPARATIVE ASSESSMENT OF THE AFFICIENCY OF COLHICIN-DISPERT, NESTEROID ANTI-INFLAMMATORY MEDICINAL PRODUCTS AND GLUCOCORTICOIDS IN THE TREATMENT OF ACUTE GOUTY ATTACK

Синявська В. В.
Наукові керівники: к. мед. н., доц. Капустянська А. А., к. мед. н., доц. Островська Г. Ю
Syniavska V. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Kapustianska A. A., PhD, assoc. prof. Ostrovska G. Y., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра експериментальної та клінічної фармакології з клінічною імунологією та алергологією
Актуальність. За останні роки подагра невпинно набуває нових масштабів, спричинюючи виникнення запальних артитів у чоловіків старше 30 років. Дана нозологія займає 1,4% у структурі загальної захворюваності. Значно обмежує рухову активність, викликає гострий больовий синдром та впливає на емоційний стан в цілому. На пік захворювання впливає стать та вік, таким чином частота подагричного артриту у популяції на одну тисячу складає: 5-28 – у чоловіків і 1-6 – у жінок. Таким чином співвідношення чоловіків до жінок у середньому становить 4:1.
Мета роботи. Порівняти ефективність дії колхікум-дисперт, нестероїдних протизапальних засобів (НПЗЗ) та глюкокортикоїдів (ГК) у лікуванні гострої подагричної атаки у чоловік 40±5 років у ділянці І пальця стопи.
Матеріали та методи. У дослідженні брали участь 32 пацієнта, чоловіків, середній вік яких 40±5років. Тривалість захворювання 3 - 5 років. Категорію виключення з вибірки склали хворі з ускладненим анамнезом з боку шлунково-кишкового тракту. Дизайн дослідження був відкритим порівняльним. Тривалість спостереження кожного випадку склав 5 діб. Початок спостереження гострої подагричної атаки відбувався у середньому через 5±2,5

години. Пацієнти були розділені на три групи: І група (n=11) приймали колхікум-дисперт 6 мг відразу і 0,5 мг через годину, протягом 3 днів. ІІ група (n=13) приймали НПЗЗ - німесулід по 100 мг 2 рази на день впродовж 3 днів. ІІІ група (n= 8) приймали ГК -метилпреднізолон 4 мг/добу впродовж 3 днів з подальшою повною відміною. ІІІ група так звана "група відчаю", оскільки мали протиказання до прийому колхікум дисперт та НППЗ. Інтенсивність больового синдрому у досліджуваних групах було оцінено за допомогою візуально-аналогової шкали (ВАШ). Пацієнти тьрох груп оцінили больовий синдром у діапазоні 8±1,5 балів.

Результати. Вибірка першої групи пацієнтів відмітили більш швидке зменшення больового синдрому впродовж перших 12±2,5 годин, зменшення локальних проявів запалення. Інтенсивність больового синдрому оцінили у 2±0,5 балів. У той час як ІІ та ІІІ вибірка пацієнтів повідомили про зменшення больового синдрому лише через 24±2,5 години та оцінили больовий синдром у 3 ±0,5 балів.

Висновки. Під час порівняння трьох груп препаратів було виявлено, що кожен із них мав позитивний ефект у купіруванні гострого подагричного нападу. Але колхікум-дисперт продемонстрував найшвидшу фармакодинамічну дію, яка була відмічена у коротший проміжок часу.

РОЛЬ КОМП'ЮТЕРНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ В ДОСЛІДЖЕННІ НОВИХ ВИДІВ АКТИВНОСТІ ВІДОМИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ
THE ROLE OF COMPUTER PROGNOZING IN THE INVESTIGATION OF NOVEL ACTIVITY OF THE KNOWN MEDICINAL DRUGS

Стрижов М. А., Прядка А. В.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Дев'яткіна Т. О., к. мед. н. Дев'яткіна Н. М.
Stryzhov M. A., Priadka A. V.
Scientific adviser: prof. DevyatkinaT. O., D.Med.Sc., assoc. prof. Devyatkina N. M., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра експериментальної та клінічної фармакології

Актуальність. Останнім часом зріс інтерес до комп'ютерного прогнозування у фармакології. Хемо- та фармакоінформаційний аналіз не тільки дозволяє передбачати ефекти нових речовин, а й дає змогу підтвердити нові види активності відомих препаратів і пояснити їх механізм дії. Було припущено, що така можливість здатна пояснити окремі екстрацеребральні ефекти, що спостерігаються в експериментах з використанням етилметилгідроксипіридину. Ця молекула складає основу препарату мексидол, який в Україні виробляється як генерик армадин і застосовується в клініці при психоневрологічній та кардіологічній патології.

Мета роботи. Мета роботи – здійснити аналіз екстрацеребральних ефектів структури етилметилгідроксипіридину за допомогою програми PASS way2drug.

Матеріали та методи. Було створено структурну формулу етилметилгідроксипіридину у форматі Molfile. Її використали для ретроспективного комп'ютерного прогнозування за допомогою онлайн-системи PASS (Prediction of Activity Spectra for Substances, http://pharmaexpert. ru/passonline), яка прогнозує понад 4000 видів біологічної активності на основі порівняння структурних формул сполук з середньою точністю 95 %. Спектр біологічної дії речовини за даною програмою виражається як перелік ефектів і механізмів дії, для яких значення вірогідності виявлення (Pa) і невиявлення (Pi) незалежні та перебувають у межах від 0 до 1, причому, чим більше значення Pa, тим більше шанс існування даної активності в експерименті.

Результати. У дослідженої структури знайдено 125 видів біологічної активності, для яких вірогідність виявлення в експерименті перевищує 50 % (Pa від 0,905 до 0,500). Крім видів активності, які можна асоціювати з антиоксидантними і нейротропними властивостями етилметилгідроксипіридину, підтверджуються його кардіотропність, гепатотропність, вплив на гемопоез, гіполіпідемічна і протизапальна дія. Прогнозується також стимуляція функції нирок і протективні ефекти щодо шкіри та слизових оболонок. Дані *in silico* стосовно впливу на гемопоез і функції тромбоцитів узгоджуються з результатами експериментів, які довели захисну дію етилметилгідроксипіридину сукцинату при гострій крововтраті.

Висновки. Отже, комп'ютерне прогнозування дозволяє \пояснити певні нові ефекти відомих лікарських засобів, що показано на прикладі етилметилгідроксипіридину (ядра препарату мексидол) і спрямувати зусилля експериментаторів на конкретні цілі.

ЧУТЛИВІСТЬ CANDIDA ALBICANS ДО НАНОЧАСТИНОК МАГНЕТИТУ З ФЛУКОНАЗОЛОМ
THE SUSCEPTIBILITY OF CANDIDA ALBICANS TO MAGNETTE NANOPARTICLES WITH FLUCONAZOLE

Соколенко А. А., Модестов О. І.
Науковий керівник: к. біол. н. Боброва Н. О.
Sokolenko A. A., Modestov O. I.
Scientific adviser: Bobrova N. O., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра мікробіології, вірусології та імунології

Актуальність. Останнім часом різко зріс інтерес до проблеми кандидозу, що є поширеним грибковим захворюванням; а найбільш частий збудник кандидозу - *C. albicans*. Значне зростання захворюваності кандидозом обумовлене тим, що ця інфекція є опортуністичною і вражає хворих з імунодефіцитними процесами, ендокринопатіями, патологією шлунково-кишкового тракту і вторинним авітамінозом. Серед можливостей підвищення ефективності лікування кандидозу – використання магнітних наночастинок (НЧ), зв'язаних з протигрибковими препаратами, однак це питання досліджене недостатньо, особливо щодо НЧ магнетиту, кон'югованих з синтетичними антимікотичими засобами з числа азолів

Мета роботи. Мета роботи – вивчити чутливість еталонного штаму і клінічного ізоляту *C. albicans* до нових композитних НЧ, що мстять магнетит, полівінілпіролідон (ПВП) та флуконазол.

Матеріали та методи. Нові композитні НЧ були синтезовані на основі на основі наномагнетиту (5-8 нм), ПВП низькомолекулярного та препарату флуконазолу. Протигрибкову активність композитних НЧ вивчали

стандартним методом серійних розведень, використовуючи еталонний штам *C. albicans* ATCC 10231 і клінічний ізолят *C. albicans*. Перед тестуванням кожну культуру вирощували на агарі Сабуро протягом 24 годин при 35 °С. Розведення досліджуваних композитних НЧ і препарату порівняння готували на середовищі RPMI 1640 і інкубували 24 години при 35 °С. Результати реєстрували візуально. Концентрацію НЧ в останній лабораторної пробірці, де був відсутній ріст мікроорганізмів, оцінювали як мінімальну фунгістатичну концентрацію (МФК). Визначення повторювали тричі і отримали ідентичні **результати.**

Результати. Розміри НЧ складу «магнетит-ПВП-флуконазол» були в середньому 180 нм, причому 82 % частинок мали мінімальний розмір 68 нм. У методі серійних розведень нанокомпозит пригнічував розвиток обох введених в реакцію штамів *C. albicans.* Його МФК була однакова для цих тест-культьур і дорівнювала 31,6 мкг/мл. Для порівняння за умов даного експерименту МФК самого флуконазолу становила 7,9 мкг/мл. Це свідчило, що чутливість досліджених мікроорганізмів до створених композитних НЧ нижча, ніж до незв'язаного флуконазолу, і означало, що не завжди поєднання протигрибкових засобів з НЧ магнетиту однозначно підвищує чутливість *C. albicans* до таких нанокомпозитів.

Висновки. Отже, кон'югація протигрибкового засобу флуконазолу з НЧ магнетиту показала, що такі композитні НЧ мають антифунгальну активність, але чутливість еталонного штаму *C. albicans* ATCC 10231 і клінічного ізоляту *C. albicans* до них менша за таку до самого флуконазолу. Це вказує на складність взаємодії НЧ з грибковою клітиною і потребує подальшого вивчення.

БАКТЕРИОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОДИ З СВЕРДЛОВИН СЕЛИЩ ПОЛТАВСЬКОГО РАЙОНУ
BACTERIOLOGICALLY ACCESSIBLE WATER FROM THE CORD OF VILLAGES OF THE POLTAVA DISTRICT

Теймуров Р. Р.
Науковий керівник: Чумак Ю. В.
Teimurov R. R.
Scientific adviser: Chumak Yu. V.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра мікробіології, вірусології та імунології

Актуальність. За даним ВООЗ, причиною чверті хвороб людей є споживання недоброякісної питної води, яка оцінюється за хімічними, фізичними та мікробіологічними характеристиками, згідно державних санітарних норм. Полтавська область є сільськогосподарським регіоном, основу якого складають населені пункти сільського типу. Водозабір в них здійснюють за рахунок колодязів та індивідуальних свердловин (каптажів). Переважна більшість таких джерел децентралізованого водопостачання перебуває в незадовільненому стані, переважно через бактеріальне та хімічне забруднення ґрунтових вод відходами господарської діяльності. У «Державних нормах і правилах» від 2010 року найбільш широко представлена інформація щодо показників централізованого водопостачання, а для свердловин показники вимог до питної води не визначаються (загальне мікробне число, санітарно-показові мікроорганізми). Отже, це обумовлює підвищену зацікавленість у мікробіологічному дослідженні води з свердловин щодо забруднення патогенними та умовно-патогенними мікроорганізмами з метою контролю проблем недоброякісної води та запобігання розповсюдження інфекційних хвороб водним шляхом.

Мета роботи. Визначення загального мікробного числа та дослідження мікробного складу води зі свердловин.

Матеріали та методи. Для дослідження були проведені забори води зі свердловин, які постачають воду з глибини 20 метрів у селах Полтавського району, а також водопровідна вода м. Полтава. Загальне мікробне число визначали на м'ясо-пептонному агарі, гемолітичну активність мікроорганізмів – на кров'яному агарі, лецитовітелазну активність бактерій - жовтково-сольовому агарі. Санітарно-показові мікроорганізми групи кишкової палички культивували на диференційно-діагностичному середовищі Ендо, грибів - на поживному середовищі Сабуро.

Результати. На основі бактеріологічного дослідження вода централізованого водопроводу м. Полтава (контрольний зразок) не перевищувала показники норм. Тоді як, загальне мікробне число води з свердловин селищ (досліджувані зразки) перевищували показники контрольного зразка .

Висновки. Загальне мікробне число води з свердловин селищ Полтавського району суттєво перевищує нормативні показники питної води. Вода для споживання з цих джерел потребує додаткової обробки.

ВПЛИВ ТИПОЛОГІЙ ЛЮДИНИ НА МЕТОДИЧНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ
THE INFLUENCE OF HUMAN TYPOLOGIES ON METHODOLOGICAL AND PSYCHOLOGICAL APPROACHES TO STUDENTS EDUCATION

Теймуров Р. Р., Соколенко А. А., Алхалахлах К., Сбаі Фахим А., Ельшарабасі А., Мадрімов І., Уссалем Х., Ельбанна А., Мамадалієв І.,
Наукові керівники: к. б. н., доц. Соколенко В. М., к. мед. н. Ткаченко О. В.,
Teimurov R. R., Sokolenko A. A., Alhalahlah K., Sbai Fahym A., Elsharabasy A., Madrimov I., Oussalem H., Elbanna A., Mamadaliyev I.,
Scientific adviser: assoc. prof. Sokolenko V. M., PhD, Tkachenko O. V., PhD,
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра фізіології

Актуальність. В різних країнах вивчаються в етнічному аспекті методологічні підходи до навчання студентів різних курсів і напрямків. У Пакистані, наприклад (A. S. Sultan, 2019), створюють психологічні та інші опитувальники, для студентів-медиків в Малайзії (M. Z. M. N. Zarawi et al, 2019). Окрім темпераменту, в педагогічному процесі повинні враховуватися такі індивідуально-типологічні особливості як характер, задатки, здібності.

Мета роботи. Нашої роботи стало вивчення впливу належності іноземних студентів УМСА до різних типологій на особливості їх навчання у ВУЗі.
Матеріали та методи. 1) визначення індивідуального профілю міжпівкулевої асиметрії у іноземних студентів; 2) визначення темпераменту у них; 3) проведення опитування студентів щодо улюблених і неулюблених, успішних і неуспішнх форм роботи викладачів на заняттях з ними. 1) класичні тести для оцінювання індивідуального профілю міжпівкулевої асиметрії; 2) тест Айзенка; 3) опитувальник.
Результати. Сангвініки і холерики віддають перевагу груповій формі організації самостійної роботи, публічним виступам, а флегматики і меланхоліки - індивідуальній роботі, домашнім завданням, їм добре було працювати над рефератами, вони добре себе проявляли і у науковій діяльності, зокрема, роботі в бібліотеках. Меланхоліки відзначали, що успішно працювали в умовах мотивації зі сторони викладача за відсутності тиску. Флегматикам і меланхолікам, особливо шульгам, необхідно було більше часу для виконання аналогічного завдання, ніж правшам. Шульги і амбідекстри особливо добре працювали в умовах творчих завдань, а шульги-меланхоліки часто потребували індивідуальних завдань. Студенти-шульги з будь яких країн особливо наголошували на тому, що їм подобається виділення головних і другорядних аспектів, але їм важко це робити самостійно. Вони цінують в навчальних посібниках стислість викладу інформації, її схематичний і табличний характер при наявності яскравих малюнків. Ім дуже допомагають мультимедійні презентації на лекціях і при підготовці до домашнього завдання. Студенти з особливо вираженими мовними труднощами в конспектах і презентаціях писали переклади на рідну мову. Шульги погано справлялися з тестовими завданнями і не любили їх.
Висновки. Максимальна індивідуалізація навчання з урахуванням належності студентів (особливо іноземних) до різних типологій повинна бути одним із пріоритетних напрямків в педагогіці.

СИНДРОМ БУФЕРНО – ЭЛЕКТРОЛИТНЫХ НАРУШЕНИЙ У ПАЦИЕНТОВ С СЕРДЕЧНО – СОСУДИСТОЙ ПАТОЛОГИЕЙ

Атчибаева А. Б.
Научный руководитель: к. биол. н., доц. Танкибаева Н. У.
Atchibayeva A. B.
Scientific adviser: assoc. prof. Tankibayeva N. U., PhD
Карагандинский медицинский университет
г. Караганда, Казахстан
Кафедра биологической химии
Актуальность. На сегодня известно, что одним из ведущих показателей гомеостаза является – кислотно-щелочное равновесия (КЩР), и нарушение его возможно лишь в результате воздействия выраженного патологического процесса. У пациентов с кардиоваскулярной патологией такие, как хронический ИБС, нарушение клапанной системы и воспаление сердечной мышцы чаще всего наблюдаются выраженные сдвиги в показателях КЩР. Показатели буферной системы и оксиметрии, не маловажные для состояния пациентов с сердечно – сосудистой патологией. остаются малоизученными до сих пор, что свидетельствует о необходимости дальнейшего изучения кислотно-щелочного гомеостаза и, в частности, буферной – электролитной системы.
Цель работы. Оценить состояния буферно – электролитной системы у пациентов с различной кардиоваскулярной патологией.
Материалы и методы. В исследование было включено наблюдение 47 больных кардиологического отделения (19 женщин и 28 мужчин) в возрасте от 45 до 80 лет (средний возраст – 53,5 ±2,1). У 29 пациентов выявилось ИБС хронической формы, у остальных были патологии связанные с клапанами сердца и воспалением сердечной мышцы. У всех больных оценивалось состояние Ph крови, парциальное давление O2 и CO2, уровень электролитов, метаболитов, показатели буферной системы и оксиметрии. Также изучались показатели общего анализа мочи, общего и биохимического анализа крови. Основным методам исследования был метод фотоэлектроколориметрия, который позволяет выявить вещества как и неорганической, так и органической природы.
Результаты. Значительные нарушение состояния Ph крови выявилось у пациентов с патологией клапанов сердца, у которых среднее значение Ph крови составило 7,213. Показатели парциального давления у пациентов с ИБС и стенозом клапанов составило в среднем PO2 = 62 mmHg, PCO2 = 46 mmHg. Выраженное нарушение показателей электролитов крови было у пациентов с ИБС, у которых значительное повышение концентрация кальция в крови составило более чем 1,45 ммоль/л (выявилось у 15 женщин), более 1,53 ммоль/л у 14 мужчин. Также у 83% пациентов с ИБС имели сниженные показатели калия (менее чем 2,9 ммоль/л).Показатели натрия и хлора у всех пациентов оставалось в пределах нормы. У пациентов с ИБС также отмечалось повышенное значение метаболитов, так, показатель глюкозы составил 15,3 ммоль/л, однако это объясняется тем что у всех пациентов был сахарный диабет 2-го типа. Также было повышено содержание молочной кислоты в крови, среднее значение, которого составило 7,6 ммоль/л. У других пациентов показатели электролитов оставались в пределах норма, а показатели метаболитов значительно превышали нормальные показатели. Больше всего сдвиг в буферных показателях наблюдался у пациентов с патологией клапанов сердца (HCO3-(P st)=18 ммоль/л). Этот же показатель у пациентов с ИБС составил HCO3-(P st)=22 ммоль/л. У пациентов с ИБС показатель cBase(Ecf), c = 2.1 ммоль/л, а показатели cHCO3-(P, st), c = 21 ммоль/л. У пациентов со стенозом клапанов показатель cBase(Ecf), c = 1,8 ммоль/л, а показатели cHCO3-(P, st), c = 27 ммоль/л.
Выводы. В результате полученных данных было выявлено, что выраженные сдвиги в КЩР такие, как метаболический ацидоз имели 87% пациентов. Стандартный буфер (HCO3-(P, st)) на протяжении лечения являлся одним из главных показателей гомеостаза, выраженные сдвиги в нем отмечались у пациентов с патологией клапанов сердца. Также данные были использованы для коррекции метаболического ацидоза, то есть были применены такие растворов, как натрий гидрокарбонат (они пропорциональны показателям стандартного буфера(HCO3-(P, st)). Таким образом, исследование и коррекция значений буферно — электролитных показателей у пациентов с ИБС и стенозом клапанов является необходимым и эффективными мероприятием для поддержания равновесной системы гомеостаза.

SECTION OF MORPHOLOGY(ANATOMY, CLINICAL ANATOMY, HISTOLOGY)

СЕКЦІЯ МОРФОЛОГІЇ (АНАТОМІЯ, КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ, ГІСТОЛОГІЯ)

MORPHOMETRIC DESCRIPTION OF THE STRUCTURAL CHANGES IN RAT KIDNEYS INDUCED BY ACUTE STRESS REACTION AND CORRECTION WITH MEXIDOL

Kyslyy V. F., Torubara O. O., Dryha A. O.,
Scientific adviser: prof. Bilash S. M., D. Biol. Sc. ; Sovhyrya S. M., PhD
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Clinical Anatomy and Surgery
Department of pathological anatomy with section course

Rationale. Morphological studies report that stress reactions have a significant adverse effect on the kidneys. Therefore, the study of stress-related renal alterations, as well as search for ways of their correction is one of the major public health problems to date.

Purpose. To carry out morphometric analysis of albino rats' renal alterations induced by the acute immobilization stress and correction with mexidol.

Methods and Material. Based on international bioethics principles, 15 albino mature male rats were involved into the study. Group I (controls) (n=5) involved intact animals; Group II (n=5) involved animals that were exposed to acute immobilization stress without correction; Group III involved animals, exposed to stress and corrected with mexidol. Acute stress was simulated by immobilization of rats, lying supine for six hours. For the purpose of correction, 100 mg/kg body weight mexidol were single-time administered intraperitoneally 20 minutes prior the period of immobilization. After rats' euthanasia and macroscopic examination of the kidneys, the material was collected for subsequent macromicroscopic and morphometric studies. Micropreparations of the kidneys were stained with hematoxylin and eosin using conventional technique.

Results. The morphometric study has shown dilatation of lumens of proximal and distal convoluted tubules in rats of Group II compared to control animals – 19,24% (from 18,08±0,24 to 21,56±0,64) and 24,60% (from 18,78±0,29 to 23,40±0,65). A significant enlargement of the Shumanski-Bowman's capsule – 12,25% (from 38,44±0,42 to 43,15±0,65) and dramatic dilatation of the capillary lumen - 22,83% (from 2,19±0,16 to 2,69±0,27) was noted in the glomerular apparatus. Mexidol correction revealed that stress-induced renal alterations were less pronounced, namely, insignificant dilatation of lumens of the proximal – 6,96% (from 18,08±0,24 to 19,34±0,52) and distal convoluted tubules – 17,62% (from 18,78±0,29 to 22,09±0,35), enlargement of the Shumanski-Bowman's capsule – 2,83% (from 38,44±0,42 to 39,53±1,44) and dilatation of the capillary lumen – 5,4% (from 2,19±0,16 to 2,31±0,18).

Conclusions. The findings of the morphometric studies have confirmed the appropriateness of the use of mexidol as a nephroprotector in the acute stress.

MORPHOMETRIC STUDY OF THE STRUCTURAL AND FUNCTIONAL CHANGES IN RAT LIVER INDUCED BY THE ACUTE IMMOBILIZATION STRESS AND IN PHARMACORRECTION

Levchuk I. Yu., Hoshko V. S., Efimchuk D. V., Zasenko S. V.,
Scientific adviser: assoc. prof. Koptev M. M., PhD ; assoc. prof. Vynnyk N. I., PhD
Kyslyy V. F., Torubara O. O., Dryha A. O.,
Scientific adviser: prof. Bilash S. M., D. Biol. Sc. ; Sovhyrya S. M., PhD
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Clinical Anatomy and Surgery
Department of pathological anatomy with section course

Rationale. The liver is one of the target organs for stress, when the significant morphological changes occur in the liver tissue, which can contribute to the onset and development of pathological processes. Therefore, the analysis of stress-related hepatic alterations, as well as search for ways of their correction is one of the major public health problems to date.

Purpose. Toperform morphometric study of structural and functional changes in rat liver after exposure to acute immobilization stress and pharmacorrection.

Methods and Material. Based on international bioethics principles, 20 albino mature male rats were involved into the study. Group I (controls) (n=5) involved intact animals; Group II (n=5) involved animals that were exposed to acute immobilization stress without correction; Group III (n=5) involved animals, exposed to stress and corrected with torasemide; Group IV (n=5) involved animals, exposed to stress and corrected with mexidol. Acute stress was simulated by immobilization of rats, lying supine for six hours. For the purpose of correction, 0.1 mg torasemide or 100 mg/kg body weight mexidol was single-time administered intraperitoneally 20 minutes prior the period of immobilization. After rats' euthanasia and macroscopic examination of the liver, the material was collected for subsequent macromicroscopic and morphometric studies. Micropreparations of the liver were stained with hematoxylin and eosin using conventional technique.

Results. The morphometric study has shown dilatation of lumens of interlobular veins in rats of Group II compared to control animals – 19,8% (from 6,94±1,08 to 8,32±1,20), as well as spasm of the arteries – 23% (from 3,87±0,18 to 2,98±0,21) and dilatation of the lumens of the bile ducts– 24,5% (from 5,69±0,28 to 7,42±0,25). In the liver lobules, the central veins were dilated – 45,9% (from 25,93±2,92 to 37,84±2,87). Torasemide correction revealed that stress-induced changes in the liver were less pronounced, namely, dilatation of lumens of the interlobular veins – 15,1% (from 6,94±1,08 to 7,99±0,81), narrowing of the bile ducts – 18,1% (from 3,87±0,18 to 3,17±0,12), enlargement of the lumen of the bile ducts – 21.4% (from 5,69 ± 0,28 to 6,91 ± 0,31), enlargement of the inner diameter of the central veins – 28% (from 25,93±2,92 to 33,20±2,04). Administration of mexidol significantly prevented the adverse effect of stress on the liver,

demonstrating insignificant dilatation of interlobular veins lumens – 10,8% (from 6,94±1,08 to 7,69±1,12), narrowing of the arteries – 11,6% (from 3,87±,018 to 3,44±0,15), enlargement of the lumens of the bile ducts – 12,1% (from 5,69±0,28 to 6,38±0,34), enlargement of the inner diameter of the central veins – 18,1% (from 25,93±2,92 to 30,62±2,45).
Conclusions. The findings of the morphometric study have established the effectiveness of torasemide and mexidol as hepatoprotectors in the acute stress.

ВАРІАБЕЛЬНІСТЬ АНАТОМІЧНИХ УТВОРІВ НАДОЧНОЯМКОВОГО КРАЮ ЧЕРЕПА ЛЮДИНИ
VARIABILITY OF ANATOMICAL FORMATIONS OF THE SUPRAORBITAL MARGIN OF THE HUMAN SKULL

Буря Т. С., Борисенко М. В.,
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Тихонова О. О.
Burya T. S., Borysenko M. V.,
Scientific adviser: assoc. prof. Tykhonova O. O., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра анатомії людини

Актуальність. Надочноямковий край черепа людини має ряд анатомічних утворів. В нашій роботі ми зупинилися на дослідженні власне надочноямкової вирізки або отвору. Надочноямкова вирізка (incisura supraorbitalis) знаходиться між медіальною і середньою третинами надочноямкового краю лобової кістки і в деяких випадках представлена надочноямковим отвором (foramen supraorbitale). Надочноямкова вирізка (отвір) характеризується варіабельною формою, розмірами, індивідуальними особливостями будови і розташування. Варіантна анатомія надочноямкового отвору має важливе клінічне значення, так як через нього проходять однойменні нерви і кровоносні судини, про що необхідно пам'ятати при виконанні діагностичних і хірургічних втручань.
Мета роботи. Виявити закономірності поширення надочноямкової вирізки (отвору) черепа людини.
Матеріали та методи. Робота виконана на 50 черепах дорослих людей з колекції анатомічних препаратів кафедри анатомії людини Української медичної стоматологічної академії. Використано методи краніометрії, статистичний аналіз морфометричних даних.
Результати. Дослідження препаратів черепа показали різну частоту поширення надочноямкової вирізки і надочноямкового отвору, а також асиметрію їх розташування. Надочноямкова вирізка білатерально (з обох сторін) була виявлена нами на 16 черепах (32%), надочноямковий отвір білатерально виявлено на 9 черепах (18%), на черепах з одного боку розташовувалася надочноямкова вирізка, а з протилежного боку - надочноямковий отвір у 6 черепах (12%). Поєднання надочноямкової вирізки і надочноямкового отвору розподілилося таким чином: на 33 черепах (66%) надочноямкова вирізка знаходилась справа, а надочноямковий отвір зліва. На 18 черепах (36%) надочноямкова вирізка розташовувалася зліва, а надочноямковий отвір праворуч. На 5 черепах (10%) надочноямкова вирізка була слабо виражена (глибиною не більше 1 мм) і незначною мірою контурувала вздовж margo supraorbitalis. На 7 черепах (14%) надочноямкова вирізка (отвір) мала овальну форму, а на 4 черепах (8%) надочноямкова вирізка (отвір) мала круглу форму. Додатковий надочноямковий отвір (foramen supraorbitale accessorius) спостерігався на 16 черепах (32%). З них на 4 черепах (8%) додатковий надочноямковий отвір розташовувався білатерально, на 7 черепах (14%) - справа, на черепах 5 (10%) - зліва.
Висновки. Отже, надочноямкова вирізка і надочноямковий отвір черепа людини характеризуються різною частотою поширення, а також асиметричним розташуванням. Надочноямкова вирізка білатерально була виявлена в 32% випадків, надочноямковий отвір білатерально зустрічався в 18% випадків, поєднання надочноямкової вирізки з одного боку і надочноямкового отвору з протилежного боку встановлено в 12% випадків. Найчастіше надочноямкова вирізка (отвір) мала овальну форму 14%, рідше круглу форму 8% і в 10% випадків надочноямкова вирізка була виражена слабо і мала глибину не більше 1 мм. Додатковий надочноямковий отвір було виявлено в 32%.

ВПЛИВ ПОЛІМОРФІЗМУ ГЕНІВ ГОЛОВНОГО КОМПЛЕКСУ ГІСТОСУМІСНОСТІ НА ВИБІР ПАРТНЕРА ТА ІМУНОРЕЗИСТЕНТНІСТЬ НАЩАДКІВ
INFLUENCEOF POLYMORPHISM GENES OF THE MAJOR HISTOCOMPATIBILITY COMPLEXON PARTNER CHOICEAND IMMUNE RESISTANCE

Дегтярьов А. О.,
Науковий керівник: Крайсвітній О. І.
Degtyarov A. O.,
Scientific adviser: Kraysvitny A. I.
Донецький національний медичний університет
м. Кропивницький, Україна
Кафедра фізіології та патологічної фізіології

Актуальність. Доведено, що вибір статевого партнера може залежати від поліморфізму генів Головного Комплексу Гістосумісності (МНС), з-за рахунок чого, може збільшуватись вірогідність появи гетерозиготних нащадків. Відповідно, це зумовлює народження поколінь з більш стійким імунітетом. Саме тому вивчення механізмів та впливу МНС-опосередкованого вибору викликає значний інтерес.
Мета роботи. Здійснити аналіз та узагальнити данні щодо можливого МНС-опосередкованого вибору статевих партнерів, як фактору імунорезистентності потомства.
Матеріали і методи. Аналіз зарубіжної наукової літератури та досліджень за останні 10 років.
Результати. Численні дослідження встановили, що жінки схиляються до вибору статевого партнера що більшою мірою відрізнятиметься за генотипом по МНС, як за рахунок поліморфізму, так і за наявності рідкісних алелей. Це передбачає більшу вірогідність потомства гетерозиготного по МНС, тому дана дисконкордантна перевага збільшує пул антигенів і стійкість до патогенів.
Досліджуючи шлях передачі МНС – опосередкованої інформації встановлено, що сприйняття HLA-ідентичних за статтю запахів стимулює лобні ділянки кори у чоловіків, та тім'яні ділянки кори у жінок, а також збільшує активність правої середньої, правої нижньої лобової, верхньої і нижньої тім'яної кори, веретеноподібної, лівої

острівцевої і передньої поясної звивини, за рахунок зв'язування пептидів SLLPAIVEL для HLA-A2 – асоційованих, та KYPENFFLL для HLA-A24 – асоційованих рецепторів типу TAAR, що експресуються більшою мірою в ділянці нюхового епітелію. Крім того, деякі лінії хемоатрактантів в статевих шляхах жінок, специфічно зв'язуються з GPCR та TAS-1 –подібними рецепторами в акросомних ділянках сперматозоїдів, що може зменшувати або збільшувати рухливість сперматозоїдів, залежно від кореляції з конкордантністю в алелях груп HLA-A та HLA-B
В дослідженні, проведеному Monell Chemical Senses Center, жінки що не застосовували оральні контрацептиви (ОК) віддавали перевагу чоловікам максимально розбіжним за генотипом МНС. Наперевагу, жінки, що застосовували ОК обирали чоловіків з аналогічними генами. Подібно до цього, в дослідженні проведеному Cardiff University, жінки при довготривалій оцінці віддавали перевагу чоловікам з більшою кількістю конкордантних алелей, але переважно тих що знаходяться в незчепленому стані, і мали батьківське походження в генотипі жінок. Вибірка із 110 жінок і 97 чоловіків, показала більш високе уподобання жінками партнерів з більшою подібністю в локусах, але саме під час застосування ОК.
Крім того, є інформація щодо зв'язку між класами HLA-A, HLA-B та DRB1 генів МНС та зовнішньою привабливістю партнера, і як парадокс, в позитивній кореляції з більшою спорідненістю алелей.
Висновки. Результати аналізу засвідчили, що поліморфізм генів МНС впливає на вибір статевих партнерів за рахунок МНС-опосередкованої нюхової рецепції, та може залежати від ряду факторів, які є потенційними об'єктами для подальших досліджень.

ХАРАКТЕРИСТИКА ПАТОМОРФОЛОГІЧНИХ ЗМІН КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ АЛЬВЕОЛЯРНОГО ВІДРОСТКА ЩУРІВ ПРИ ПОЄДНАННІ ІММОБІЛІЗАЦІЙНОГО СТРЕСУ З ВИСОКОКАЛОРІЙНОЮ ДІЄТОЮ
CHARACTERISTIC OF PATHOMORPHOLOGICAL CHANGES IN THE BONE TISSUE OF THE ALVEOLAR BONE OF RATS AT COMBINED EFFECT OF IMMOBILIZATION STRESS AND HIGH CALORIE DIET

Карташов Р. Р., Охота Р. В., Кислинський В. М.,
Науковий керівник: к. б. н., доц. Білець М. В., к. мед. н., доц. Омельченко О. Є.
Kartashov R. R., Okhota R. V., Kyslynskyi V. M.,
Scientific advisers: assoc. prof. Bylets M. V., PhD ; assoc. prof. Omelchenko A. E., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра біологічної та біоорганічної хімії
Актуальність. Розвиток остеопорозу в кістковій тканині (КТ) пов'язаний із захворюваннями ендокринної системи, шлунково-кишкового тракту, гіподинамією та ін. Дуже цікавим є питання дослідження стану КТ під впливом поєднаної дії різних чинників, наприклад сполучення ожиріння з емоційним стресом.
Мета роботи. Вивчення патоморфологічних змін кісткової тканини альвеолярного відростка нижньої щелепи за умов поєднаного впливу іммобілізаційного стресу і висококалорійної дієти.
Матеріали і методи. Експерименти виконані на 40 статевозрілих щурах лінії Вістар, масою 160-330 г. Тварини були розподілені на 4 групи: інтактні - отримували стандартний корм; іммобілізаційний стрес (ІС) протягом 5 днів за методом Г. Селье; тварини, що отримували висококалорійне харчування протягом 9 тижнів за методом E. Kraegen; тварини із сполученим впливом ІС стресу та висококалорійної дієти (ВД). Через добу після моделювання ІС, тварин забивали під тіопенталовим наркозом. Гістологічні методики виконували за стандартними методиками. Вивчення мікропрепаратів проводили з використанням мікроскопу "Olympus" BX-41. Морфометрично досліджували об'єм та ширину трабекул, об'єм міжтрабекулярних просторів.
Результати. У компактній кістці групи тварин із поєднаним впливом ІС і ВД остеони розташовані нерівномірно, їх кількість зменшено, відповідно, частка основної міжклітинної речовини збільшена. У губчастій речовині альвеолярної кістки відзначається стоншення кісткових трабекул і збільшення міжтрабекулярних кістковомозкових просторів. Відзначається поява фенестрацій з подальшою фрагментацією пластинок та утворенням лакунарних дефектів з розвитком остеопорозу. В окремих ділянках губчастої кістки альвеолярного відростка поряд з перфорацією і фрагментацією кісткових трабекул, виявляються великі поля замісного склерозу. Міжзубні і межкореневі перетинки стоншені за рахунок резорбції. Відзначається фрагментація кісткових трабекул. Проведене морфометричне дослідження показало, що об'єм трабекул (порівняно з контрольними групами тварин) становить 62,68 ± 9,67% ($p < 0,05$), обсяг межтрабекулярних просторів - 37,32 ± 9,67% ($p < 0,05$). У групах тварин із парціальним впливом ІС та ВД також відзначено розвиток остеопорозу, при цьому основним дефектом є витончення трабекул губчастої речовини. Але, враховуючи вищезазначене, найбільш виражені процеси резорбції КТ відзначені в групі тварин із поєднаним впливом ІС і ВД.
Висновки. У групах тварин із парціальним впливом ІС та ВД відзначено розвиток остеопорозу, при цьому основним дефектом є витончення трабекул губчастої речовини.
Найбільш виражені процеси резорбції КТ відзначені в групі тварин із поєднаним впливом ІС і ВД.

МОРФОЛОГІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ МОДЕЛІ ГОСТРОГО ІММОБІЛІЗАЦІЙНОГО СТРЕСУ У ЩУРІВ
MORPHOLOGICAL SUBSTANTIATION OF ACUTE IMMOBILIZATION STRESS MODEL IN RATS

Макаренко О. Л., Ющенко Я. О., Заказнікова І. В.,
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Проніна О. М.
Makarenko O. L., Yushchenko Ya. O., Zakaznykova I. V.,
Scientific adviser: prof. Pronina O. M., D. Med. Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра клінічної анатомії і оперативної хірургії
Актуальність. Експериментальні роботи із вивчення перебігу стресових реакцій не втрачають своєї актуальності понині. Тому пошук для використання у дослідних роботах нескладних у виконанні експериментальних моделей, які не потребують суттєвих затрат, є важливим завданням для науковців, які вивчають вплив стресу на живий організм.
Мета роботи. Морфологічно обґрунтувати можливість використання моделі відтворення гострого іммобілізаційного стресу шляхом фіксації щурів.

Матеріали та методи. Із урахуванням міжнародних принципів біоетики, дослідження було виконане на 10 дорослих білих щурах-самцях. І контрольну групу склали 5 інтактних тварин, ІІ контрольна група налічувала 5 тварин, які зазнали впливу гострого іммобілізаційного стресу. Гостру стресову реакцію відтворювали шляхом підвішування піддослідних тварин атравматичним затискачем за шийну складку протягом шести годин. Евтаназію щурів здійснювали через 6 годин після завершення іммобілізаційного періоду шляхом декапітації під тіопентал-натрієвим внутрішньоочеревинним знеболюванням. Для оцінки дієвості даної експериментальної методики після забою тварин проводився макроскопічний огляд та органометричне дослідження органів-мішеней стресу, відповідно до тріади Сельє: наднирникових залоз, тимуса та шлунка.

Результати. Виконане дослідження свідчить, що внаслідок відтворення експериментальної методики гострого іммобілізаційного стресу шляхом шестигодинної фіксації за шкірну складку шиї у щурів через 2 години після закінчення іммобілізаційного періоду визначаються прояви стресової тріади Сельє: гостра інволюція тимусу, гіпертрофія надниркових залоз, а також гіперемія слизової оболонки шлунка. Маса вилочкової залози у тварин експериментальної групи знижується на 14%, із 200±18,29 до 172±16,05 мг. Паралельно спостерігається збільшення маси надниркових залоз із 25±2,41 до 40±4,64 мг, тобто на 60%. При огляді шлунка було виявлено гіперемію слизової оболонки із численними поліморфними крововиливами. Під її розгляданні через бінокулярну лупу (х 4), виявлялося повнокров'я судин і значна кількість точкових крововиливів. Виразкоутворення не відмічалося.

Висновки. Проведене дослідження свідчить про дієвість експериментальної моделі гострого іммобілізаційного стресу у щурів шляхом фіксації за шкірну складку, оскільки вона викликає прояви стресової тріади Сельє: гостру інволюцію тимусу, гіпертрофію надниркових залоз, а також гіперемію слизової оболонки шлунка.

ТОПОГРАФОАНАТОМІЧНІ І МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДНИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ СЛИННИХ ЗАЛОЗ
TOPOGRAPHIC ANATOMICAL AND MORPHOLOGICAL FEATURES OF THE MANDIBULAR SALIVARY GLANDS

Мариняк Д. К., Білаш В. П.,
Науковий керівник: к. мед. н., Білаш В. П.
Marynyak D. R., Bilash V. P.,
Scientific advisers: Bilash V. P., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра анатомії людини

Актуальність. Захворювання слинних залоз, на сьогодні є досить розповсюдженою нозологією і важливою проблемою сучасної щелепно-лицевої стоматології та гастроентерології. Пошук нових адекватних методів лікування і профілактики таких патологій є важливим завданням медичної і профілактичної медицини, яке не можливе без доклінічних досліджень засобів корекції на лабораторних тваринах. Тому тісна співпраця морфологічної науки та клініцистів, у подальшому, надає змогу підібрати для експериментальних досліджень саме той вид лабораторних тварин, які найбільш подібні за певними морфологічними ознаками до аналогічних структур у людини.

Мета роботи. Визначення морфології піднижньощелепних слинних залоз (ПНЩСЗ) людини і морських свинок, як виду лабораторних тварин у порівняльному аспекті.

Матеріали та методи. Для макроскопічних досліджень топографо-анатомічних особливостей ПНЩСЗ людини використовувався трупний архівний матеріал кафедри анатомії людини (n=5) і морські свинки (n=5) які утримувались у віварії УМСА. Дослідження на морських свинках проводились з дотриманням біотичних норм щодо поводження з лабораторними тваринами і виконувались в учбовій операційній кафедри клінічної анатомії і оперативної хірургії. З метою збереження життя експериментальним тваринам для гістологічного дослідження вилучались тільки праві ПНЩСЗ. У людини вилучались залози з однойменного боку. Для гістологічного дослідження біоптати ПНЩСЗ людини і морських свинок фіксували у розчині нейтрального формаліну. Після процесу фіксації їх ущільнювали у парафін за загальноприйнятою методикою. З парафінових блоків виготовляли тонкі зрізи і фарбували гематоксиліном і еозином.

Результати. В результаті проведеного макроскопічного дослідження визначено, що ПНЩСЗ у морських свинок мають свої особливості. Так у морських свинок ПНЩСЗ залягала у ложі, розміщеному між нижнім краєм тіла нижньої щелепи і латеральним краєм щелепно-під'язикового м'яза. Завдяки пухкому зв'язку з капсулою, паренхіма залози легко відшаровувалася від неї і на усіх препаратах мала округлу форму. На світлооптичному рівні визначено, що будовачасточок ПНЩСЗ морської свинки за морфологічними ознаками подібна то аналогічних структурних компонентів ПНЩСЗ людини і має у своєму складі білкові і змішані кінцеві відділи (ацинарна система), вставні, посмуговані та екскреторні протоки (протокова система). Зверху як і у людини у морських свинок ПНЩСЗ оточена сполучнотканинною капсулою.

Висновки. Результати проведеного дослідження свідчать, що піднижньощелепні слинні залози людини та морських свинок мають певні особливості та відмінності у топографії та морфологічній організації їх структурних компонентів, які необхідно враховувати при проведенні експериментальних досліджень. Структурна подібність ПНЩСЗ людини і морських свинок дозволяє рекомендувати останніх у вигляді лабораторних тварин при моделюванні різних захворювань ПНЩСЗ, а отримані дані коректно порівнювати з аналогічними показниками у людини.

РЕАКЦІЯ СІТЧАСТОЇ ЗОНИ КІРКОВОЇ РЕЧОВИНИ НАДНИРКОВИХ ЗАЛОЗ БІЛИХ ЩУРІВ ПРИ ЦЕНТРАЛЬНІЙ ДЕПРИВАЦІЇ ТЕСТОСТЕРОНА
ZONA RETICULARIS REACTION IN ADRENAL CORTEX OF WHITE RATS DURING CENTRAL TESTOSTERONE DEPRIVATION

Мацицька Є. К.
Науковий керівник: к. мед. н. Скотаренко Т. А., Шевченко К. В.
Matsytska Ye. K.,
Scientific adviser: Skotarenko T. A., PhD, Shevchenko K. V.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра гістології, цитології та ембріології

Актуальність. У багатьох Європейських країнах визначається наявність тренда до високої сексуальної активності чоловіків похилого віку. Тоді як, застосування препаратів тестостеронового ряду в неконтрольованих дозах може погіршити кооперативні взаємодії компонентів гіпоталамо-гіпофізарної системи. Препарат «Диферелін» є синтетичним гонадоліберином. Двофазність механізму дії дозволяє використовувати два протилежних терапевтичних ефекти даного препарату на репродуктивну систему. У літературі зустрічається мало інформації про зв'язок синтетичної активності сітчастої зони надниркових залоз, що є продуцентом попередників стероїдних гормонів, з секрецією гонадоліберину. Тому завданням нашого дослідження було вірішення питання змін в популяції кортикостероцитів при опосередкованій дії препарату на дану зону надниркових залоз, через аналог гонадотропін-рилізинг гормону.

Мета роботи. Вивчення морфофункціональних змін сітчастої зони надниркових залоз білих шурів під час експериментального моделювання хімічної кастрації у терміни 1, 3, 6 місяці.

Матеріали та методи. Гістологічний метод дослідження - для вивчення морфофункціональних особливостей структурних компонентів сітчастої зони надниркової залози в нормі та за умов експерименту.

Результати. У групі інтактних тварин сітчаста зона надниркових залоз нічим не відрізнялася від вже відомих даних.

На гістологічних препаратах сітчастої зони через 1 місяць експерименту, нами було виявлено збільшення розміру кортикостероцитів, зменшення розміру ядер, значна вакуолізація цитоплазми. Поява кортикостероцитів в яких ліпідні крупні вакуолі відтісняють ядро на периферію.

При дослідженні гістопрепаратів через 3 місяці експерименту, спостерігалось значне зменшення розміру кортикостероцитів, в порівнянні з контрольною групою тварин. Цитоплазма кортикостероцитів базофільна, виявлялося статистично достовірне збільшення розміру ядер, в порівнянні з контрольною групою та групою тварин на 1 місяць експерименту. Відмічалась відсутність вакуолізації цитоплазми.

На 6-й місяць експерименту нами було встановлено, що порівняно з попередніми даними (3 місяці), розмір клітин збільшився, базофілія цитоплазми зменшилась, розмір ядер не змінився, з'явились клітини з помірною вакуолізацією цитоплазми.

Висновки. Введення «Дифереліну» призводить до змін зі сторони популяції кортикостероциті всітчатої зони надниркових залоз, у вигляді зміни секреторного циклу клітин з продукції стероїдопопередників (1 місяць) на продукцію компонентів протеїнового ряду (3-й та 6-й місяці).

СУЧАСНЕ УЯВЛЕННЯ ПРО ІМУННУ СИСТЕМУ ПЕЧІНКИ
MODERN PERCEPTION OF HEPATIC IMMUNE SYSTEM

Наливайко А. О., Саричева М. Я.,
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Лисаченко О. Д., к. мед. н., доц. Вільхова О. В.
Nalivayko A. O., Sarycheva M. Y.,
Scientific adviser: assoc. prof. Lysachenko O. D., PhD, assoc. prof. Vilkhova O. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра гістології, цитології та ембріології

Актуальність. Проблема вивчення механізмів регуляції метаболічної адаптації на рівні корекції метаболізму в печінці залишається важливим напрямком сучасної експериментальної та клінічної медицини. Це особливо важливо в умовах сьогодення, коли на організм діє велика кількість екзогенних та ендогенних факторів. Імунна система людини – це складно організована багаторівнева структура, яка реагує на численні фактори зовнішнього та внутрішнього середовища.

Мета роботи. Надати сучасні уявлення про роль клітин Купфера, клітин Ітто, нейтрофілів, лімфоцитів, дендритних та синусоїдних клітин та їх кооперацій у розвитку дисфункціональних порушень печінки.

Матеріали та методи. Вивчення наукових літературних джерел та інтернет ресурсів.

Результати. Печінка здійснює регуляцію міжорганної взаємодії, визначає гомеостаз, включно з антигенною постійністю. Ураження цього органу зазвичай призводить до порушення функцій всього організму, що зумовлює необхідність пошуку ефективних методів профілактики, ранньої діагностики виникаючих порушень та адекватного лікування. Оскільки, імунна система представляє собою одну з систем, яка здійснює інтеграцію регуляторних процесів, та враховуючи центральну роль печінки в організмі, стає зрозумілим, що саме ця частина функціонування потребує пильної уваги дослідників. В ході дослідження було виявлено якісно нові функції клітин негепатоцитарнного ряду печінки, які забезпечують не тільки імунні механізми в самому органі, але і впливають на стан імунної відповіді всього організму.

Висновки. Сучасні дослідження довели участь імунної системи у розвитку практично будь-яких патологічних станів людини. При цьому імунна система здійснює не тільки функцію захисту від генетично чужорідного матеріалу, але й відіграє важливу роль у підтримці структурного та функціонального гомеостазу організму. Таким чином, представлені особливості функціювання клітинних елементів імунної системи печінки дозволяють припустити, що вона функціонує у тісному зв’язку як з оточуючими органами, так і з імунною системою в цілому.

МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ СЛИЗОВОГО БАР'ЄРА ШЛУНКА НА ТЛІ ПАРЦІАЛЬНОГО ТА ПОЄДНАНОГО ВПЛИВУ ВИСОКОКАЛОРІЙНОГО ХАРЧУВАННЯ І ХРОНІЧНОГО СТРЕСУ У ЩУРІВ
MORPHOLOGICAL CHANGES OF GASTRIC MUCOSAL BARRIER AT PARTIAL AND COMBINED EFFECTS OF HIGH CALORIE NUTRITION AND CHRONIC STRESS IN THE RATS

Охота Р. В., Кислинський В. М., Карташов Р. Р.,
Наукові керівники: к. мед. н., доц. Омельченко О. Є., к. б. н., доц. Білець М. В.
Okhota R. V., Kyslynskyi V. M., Kartashov R. R.,
Scientific advisers: assoc. prof. Omelchenko A. E., PhD, assoc. prof. Bilets M. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра біологічної та біоорганічної хімії

Актуальність. Якщо загуглити «зайва», то перше, що з'являється – «вага». Ожиріння впевнено входить в першу трійку факторів, що індукують та потенціюють розвиток патології основних систем забезпечення життєдіяльності. Також, одне із чільних місць в генезі неінфекційних захворювань посідають стресорні фактори. І якщо морфологічні зміни в жировій тканині при зайвій вазі досліджені досить добре, то інші тканини, як то кажуть «обділені увагою».

Мета роботи. Стан слизового бар'єра шлунка щурів на тлі парціального та поєднаного впливу висококалорійного харчування (ВКХ) і хронічного стресу.

Матеріали і методи. Експерименти виконані на 28 статевозрілих щурах лінії Вістар, масою 160-280 г. Тварини були розподілені на 4 групи: інтактні щури, що отримували стандартний корм; тварини, на яких моделювали іммобілізаційний стрес (ІС) протягом 5 днів за методом Г. Селье; тварини, що отримували ВКХ протягом 9 тижнів за методом E. Kraegen; тварини із сполученим впливом ІС та ВКХ. Через добу після моделювання ІС, тварин всіх груп забивали під тіопенталовим наркозом. Матеріалом для гістологічного дослідження слугували фрагменти тканин, виділених із стінки залозистої частини тіла шлунка щурів. Матеріал фіксували у 10% водному розчині нейтрального формаліну і після спиртової проводки заключали в целоїдин-парафін. Готували серійні зрізи товщиною 4-5 мкм. Для оглядової мікроскопії препарати фарбували гематоксиліном та еозином, також реакцією ШИК+Хейл одночасно виявляли нейтральні та кислі глікозаміноглікани.

Результати. В контрольній групі щурів слизова оболонка шлунка (СОШ) вкрита широким, рівномірно вираженим шаром еозинофільного ШИК-позитивного муцину. У той же час, у групах тварин з парціальном впливом ВКХ та ІС шар ШИК-позивного муцину на поверхні СОШ був слабо виражений, на деяких ділянках був зовсім відсутній, місцями спостерігалась десквамація поверхневих епітеліальних клітин СОШ. Найбільші патогістохімічні зміни слизового гелю шлунка спостерігались в групі тварин із поєднаним впливом ВКХ та ІС, де реакція ШИК+Хейл на кислі глікозаміноглікани в поверхневому епітелії була негативною.

Висновки. Отже, за умов поєднаного впливу ВКХ та ІС дистрофічні, некробіотичні та десквамативні зміни СОШ у щурів, а також зниження муцинпродукуючої функції більш виражені порівняно з групою контролю та групами парціального впливу вищезазначених чинників.

РЕГЕНЕРАЦІЯ СТІНКИ ТОНКОГО КИШЕЧНИКА ПРИ ВИКОРИСТАННІ ВИСОКОЧАСТОНОГО СТРУМУ
REGENERATION OF THE SMALL INTESTINE WALL USING HIGH-FREQUENCY CURRENT

Рева Р. О., Ксьонз В. І., Свирида О. С.,
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Пирог-Заказнікова А. В.
Reva R. O., Ksonz V. I., Svyryda O. S.,
Scientific adviser: assoc. prof. Pyrog-Zakaznykova A. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра клінічної анатомії та оперативної хірургії

Актуальність. Враховуючи темпи розвитку нових прогресивних технологій в хірургії, перед науковою спільнотою постає завдання проведення досліджень і визначення ефективності впровадження їх у повсякденну медицину. На сучасному етапі свого розвитку, хірургія досягла певних вершин, особливо в методах розтину м'яких тканин. Один з таких методів полягає у роз'єднанні тканин за допомогою високочастотного струму.

Мета роботи. Дослідити процес регенерації стінки тонкого кишечника в результаті виконання повздовжнього розтину за допомогою високочастотного струму.

Матеріали і методи. Експерименти проведені на 10 кролях. Тварин розділили порівну на 2 групи: основну і контрольну. Для основної групи з метою роз'єднання тканин використовували електроніж, для контрольної групи традиційно використовували скальпель зі змінним лезом. Під загальною анестезією, в стерильних умовах виконали середню серединну лапаротомію. Іммобілізували тонку кишку, після чого виконали повздовжній розтин довжиною до 3 см. Розріз ушивали поперечно, ниткою поліамід з атравматичною голкою.

Результати. Після виконання повторної лапаротомії у кролів основної групи макроскопічно було виявлено наявність кишкового інфільтрату у той час як у контрольної групи місце розтину кишечника вдалося визначити лише пальпуючи її стінки. Просвіт кишкової трубки був значно деформований у основної групи за рахунок грубого розростання рубцевої тканини. При мікроскопічному дослідженні зразків основної групи було виявлено велику кількість тонкостінних судин та клітинних елементів макрофагально – моноцитарного ряду. Фібрилярний компонент місцями розвинений слабко, що свідчить про переважання грануляційної тканини над зрілою сполучною тканиною.

Висновки. Враховуючи той факт, що гістологічний матеріал був отриманий на 9 добу, можна зробити Висновки. процес регенерації подовжений - це сприятиме надмірному утворенню рубцевої тканини, ускладнюючи процес загоювання рани. При дослідженні гістоматеріалу основної групи зріла сполучна тканина переважала над грануляційною, незначну макрофагально – моноцитарну інфільтрацію, серед клітин відзначалися міофібробласти, що свідчить про поступовий перехід до фази реорганізації рубця, як завершального етапу загоювання рани.

РЕАКЦІЯ КРОВОНОСНОГО РУСЛА ПІДШЛУНКОВОЇ ЗАЛОЗИ ЩУРІВНА ВВЕДЕННЯ ПРЕПАРАТУ «ДИФЕРЕЛІН»
THE BLOODSTREAM REACTION IN PANCREATIC GLAND OF THE RATS TO THE ADMINISTRATION OF «DIFERELIN" PREPARATION

Сидоренко А. В., Біріна А. Р.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Шепітько В. І., к. б. н. Борута Н. В.
Sydorenko A. V., Birina A. R.
Scientific adviser: prof. Shepitko V. I., D.Med.Sc., Boruta N. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра гістології, цитології та ембріології

Актуальність. Підвищена чутливість морфофункціональних структур підшлункової залози до дії препарату «Диферелін», який є синтетичним аналогом гонадотропін-рилізинг гормону, обумовлює високу їх чутливість, а особливості топографії судин, їх взаємовідношення зумовлюють унікальність даного органу. Тому, вивчення морфології судин підшлункової залози, дає можливість послідовно простежити динаміку її кровопостачання, що має різноманітні морфологічні форми, а тому дослідження варіантів її васкуляризації є актуальним і на сьогодні.

Мета роботи. З'ясувати морфологію судин гемомікроциркуляторного русла підшлункової залози у інтактних щурів та за умов експериментального моделювання хімічної кастрації на 1-у місяці дослідження.

Матеріали та методи. Обєктом дослідження була підшлункова залоза 10 безпорідних білих щурів. Тварини були розподілені на дві групи: інтактні (5 тварин) та експериментальні (5 тварин). У роботі використані загально-гістологічні методи дослідження.

Результати. Встановлено, що елементи гемомікроциркуляторного русла інтактної групи тварин, локалізувалися в міжчасточкових сполучнотканинних перетинках і візуалізувалися навколо загально часточкових проток. Всі судини інтактної групи тварин мали типову тришарову будову.

Морфометричний аналіз показав, що середній діаметр елементів гемомікроциркуляторного русла експериментальної групи тварин, на 1-у місяці дослідження, змінювався, а саме дія «Диферeліну» сприяла розширенню артеріол, порівняно з інтактною групою тварин. Ядра ендотеліоцитів вибухали в просвіт судин, внутрішня еластична мембрана візуалізувалась та утворювала численні високі складки, більшість ядер гладких міоцитів, в середній оболонці артеріол, була округлої форми. Просвіти були щільно заповнені форменими елементами крові.

В обмінній ланці судин, стінка мала більш витончену будову, просвіт був щільно заповнений еритроцитами, дія препарату викликала спазмування капілярів.

Введення препарату викликало не суттєве розширення венул, стінка зберігала типову будову, але була витонченою, формені елементи крові помірно заповнювали просвіти судин.

Висновки. Таким чином, встановлена підвищена чутливість судин гемомікроциркуляторного русла підшлункової залози до дії «Диферeліну», відновлення морфометричних параметрів судин, на 1-й місяць експерименту, не спостерігалося.

СУЧАСНІ УЯВЛЕННЯ ЩОДО ІНФАРКТУ МІОКАРДА ПЕРЕДНЬОЇ СТІНКИ ЛІВОГО ШЛУНОЧКА (КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК)
MODERN IMPROVEMENTS FOR THE MYOCARDIAL INVENTION OF THE FRONTAL VENTRAL MYOCARDIAL INJURY (CLINICAL CASE)

Сухарєва Л. П.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Сімачова А. В.
Suhareva L. P.
Scientific adviser: assoc. prof. Simachova A. V., PhD
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна
Кафедра патологічної анатомії

Актуальність. Інфаркт міокарда - вогнище ішемічного некрозу серцевого м'яза, що розвивається в результаті гострого порушення коронарного кровообігу. Передня стінка лівого шлуночка - найбільш часте місце локалізації некротичної зони, тому в більшості випадків виявляється трансмуральний інфаркт міокарда саме цієї стінки. Смертність від даного захворювання виникає в 40% випадків.

Мета роботи. Узагальнити сучасні уявлення при інфаркті міокарда передньої стінки лівого шлуночка на підставі аналізу даних протоколів патологоанатомічного розтину.

Матеріали та методи. Проаналізовано дані протоколів аутопсії Харківської обласної клінічної лікарні, описаний клінічний випадок інфаркту міокарда передньої стінки лівого шлуночка.

Клінічний випадок. При надходженні скарги на болі колючого характеру в ділянці серця, що іррадіюють в ліву руку і лопатку. Хворий відзначає задишку в спокої, головні болі по ночах. Вважає себе хворим з того моменту, коли переніс інфаркт міокарда. Об'єктивно: стан хворого важкий, шкіра і видимі слизові оболонки бліді.

При патологоанатомічному дослідженні виявлено: епікард блискучий, під ним помірні відкладення жиру. Клапани серця тонкі, блискучі; хорди тонкі. Товщина стінки правого шлуночка 0,3 см, лівого - 18 см. Папілярні м'язи лівого шлуночка потовщені, на розрізі темно-червоні, в порожнині лівого шлуночка темно-червоні згустки крові. На розрізі передньої стінки лівого шлуночка виявлена ділянка овальної форми розміром 1,5Х2 см сірувато-червоного кольору, товщиною 0,2 см. М'яз стінки лівого шлуночка дуже щільна, на розрізі пронизана сіруватими прошарками фіброзного вид. Місцями, особливо в області верхівки лівого шлуночка і місці переходу в перегородку, є великі поля сіро-білого кольору, шкірястою консистенції. В інших місцях міокард на розрізі блідий.

Результати. На підставі клінічних даних і результатів патологоанатомічного дослідження з'ясовано, що основним захворюванням є інфаркт міокарда передньої стінки лівого шлуночка. Причина смерті - інфаркт міокарда з міомаляцією передньої стінки лівого шлуночка.

Висновки. Інфаркт міокарда є одним з найбільш небезпечних уражень мозку. Це захворювання вважається небезпечним своїми ускладненнями, ризик розвитку яких значно підвищується при відсутності своєчасного лікування.

РЕГЕНЕРАЦІЯ ШКІРИ ПІСЛЯ ВИКОНАННЯ ДОСТУПУ СЕРЕДИННОЇ ЛАПАРОТОМІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ ВИСОКОЧАСТОТНОГО СТРУМУ

REGENERATION OF SKIN AFTER ACCESS OF MEDIUM LAPARAROMY USING HIGH-FREQUENCY CURRENT

Свирида О. С., Ксьонз В. І., Рева Р. О.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Пирог-Заказнікова А. В.
Svyryda O. S., Ksonz V. I., Reva R. O.
Scientific adviser: assoc. prof. Pyrog-Zakaznykova A. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра клінічної анатомії та оперативної хірургії

Актуальність. У наш час розвиток медицини досяг значних вершин і є найперспективнішим напрямком у розвитку людства, через це з'являється велика кількість сучасних методів лікування зокрема в хірургії. Виникнення післяопераційних ускладнень та формування косметичних дефектів є досить актуальною проблемою сьогодення. Що вимагає постійного пошуку нових методів при виконанні оперативних доступів. Останнім часом широко використовують електричний скальпель, але його ефективність досить суперечлива, що вимагає детального вивчення.

Мета роботи. Дослідити процес регенерації шкіри після виконання доступу серединної лапаротомії за допомогою високочастотного струму

Матеріали і методи. Експериментальні дослідження були проведені на 10 дорослих кролях. Тварин розділили порівну на 2 групи: основну і контрольну. Метод полягав у виконанні розрізу по білій лінії живота, використовуючи електроскальпель для основної групи у той час як для контрольної групи з цією ж метою використовували лезо скальпелю. Атравматичною голкою виконали ушивання рани, наклавши внутрідермальний безперервний шов за методом Холстеда. Операцію проводоли під загальною анестезією, в стерильних умовах. Догляд за тваринами проводили згідно правил асептики в умовах віварію. На 9 день післяопераціного періоду виконали клиноподібне висічення тканин по білій лінії живота, матеріал зафіксували у розчині формальдегіду, досліджували під сітловим мікроскопом.

Результати. У кролів основної групи на 9 день макроскопічно було виявлено рубець значних розмірів близько 1 см в діаметрі, який виступав над поверхнею шкіри близько на 0.5 см. Розміри післяопераційного рубця у контрольної групи були не значними, до 0.5 см. в діаметрі, що майже не виступали над поверхнею шкіри.

Висновки. Під час морфологічної оцінки тканин контрольної групи відмічалася епітелізація над зрілою грануляційною тканиною, незначна лімфоцитарна і моноцитарна інфільтрація. Досліджуючи гістологічний зразок основної групи було виявлено, крайову епітелізацію з переважанням не зрілої грануляційної тканини та виражену клітинну інфільтрацію, що свідчить про подовження процесу регенерації.

МОРФОЛОГІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ ОЧЕРЕВИНИ ЛАБОРАТОРНИХ ЩУРІВ ПІД ЧАС ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ПЕРИТОНІТУ ТА ЙОГО КОРЕКЦІЯ ПРЕПАРАТОМ ГІДРОКСИМЕТИЛХІНОКСАЛІНДІОКСИДОМ

MOLPHOLOGICAL ASSESSMENT OF LABORATORY STATUS OF LABORATORY RATS DURING EXPERIMENTAL PERITONITIS AND ITS CORRECTION HYDROXYMETHYLXINOXALINOXIDE PREPARATION

Симоненко І. А.
Науковий керівник: Пернаков М. С.
Symonenko I. A.
Scientific adviser: Pernakov M. S.
Медичний інститут Сумського державного університету
м. Суми, Україна
Кафедра морфології

Актуальність. Незважаючи на швидкоплинний розвиток хірургії, перитоніт не втрачає актуальності й потребує подальшого вивчення. Навіть у разі адекватного оперативного втручання, інтенсивної та антибактеріальної терапії летальність висока.

Мета роботи. Гістологічно підтвердити можливість експериментального моделювання перитоніту та оцінити ефективність застосування гідроксиметилхіноксаліндіоксиду для корекції.

Матеріали та методи. Тварини були поділені на 2 серії: експериментальну та контрольну (контрольна – 6 щурів, експериментальна, яка поділена на 2 групи: модельований перитоніт з антибактеріальним препаратом та модельований перитоніт із комбінацією антибактеріального препарату з антисептичним засобом). Кожна група становила 12 щурів. Тварин обох серій утримували на звичайному раціоні. Операцію з моделювання перитоніту проводили в умовах операційної МІ СумДУ, застосовуючи загальну анестезію за всіма правилами септики та антисептики з використанням профілактичної дози антибактеріального препарату широкого спектра дії. Тваринам експериментальної серії були хірургічно встановлені вазофікси внутрішньочеревно для уникнення пошкодження внутрішніх органів під час ін'єкції. Розчин лікарської жовчі вводили в канюлю (розведення 0,1 мл медичної жовчі в стерильному ізотонічному розчині NaCl 0,9 % 1:10). Через 24 год групі з коректором уводили в канюлю терапевтичну дозу антисептичного розчину гідроксиметилхіноксаліндіоксиду. Дози розраховували за формулою Риболовлєвих. Тварин вилучали з експерименту по 6 особин через 24 та 48 год відповідно. Забір очеревини проводили в ділянці ілеоцекального кута. Для морфологічного дослідження біоптати вісцеральної очеревини тварин фіксували в 10 % нейтральному розчині формаліну, фарбували гематоксилін-еозином, а потім вивчали за різних збільшень електронного світлового мікроскопа.

Результати. Після проведення експерименту спостерігали протилежну поведінку тварин, ніж на початку: вони були малорухливі, менше споживали їжі, але більше води. Мікроскопічно в очеревині виявлені дистрофічні, запальні та некротичні зміни, гістологічно – через 24 год серозна оболонка в експериментальних тварин була набряклою, розвивалися розширення кровоносних судин, набрякання клітин мезотелію, набрякання або фрагментація їх ядер, навіть загибель клітин мезотелію, венозне повнокров'я. Мали місце вогнищеві лейкоцитарні інфільтрації. Такі ж зміни спостерігали в гладком'язових клітинах. Через 48 годин у тварин без коректора були виявлені значніші структурні порушення в серозній оболонці, ніж у тварин із санацією черевної порожнини препаратом гідроксиметилхіноксаліндіоксидом.

Висновки. Ми довели експериментально можливість моделювання перитоніту в серозній оболонці кишківника, а також розглянули можливий варіант корекції цього патологічного стану препаратом гідроксиметилхіноксаліндіоксидом, що підтвердили гістологічно. Під час дослідження у тварин із застосуванням коректора спостерігали менш виражені морфологічні зміни порівняно з контрольною групою експериментальної серії.

SECTION OF PATOLOGY (FORESTIC NEDICINE, PATHOLOGICAL ANATOMY)

СЕКЦІЯ ПАТОЛОГІЇ (СУДОВА МЕДИЦИНИ, ПАТОЛОГІЧНА АНАТОМІЯ)

ORGANOMETRIC FEATURES OF PRETERM MATURATION OF THE PLACENTAL VILLOUS TREE IN THE TIME OF GESTATION 29-32 AND 33-36 WEEKS OF PREGNANCY

Dral V. S.
Scientific adviser : Garvasiuk O. V.
Higher State Educational Establishment of Ukraine "Bukovinian State Medical University"
Chernivtsi, Ukraine
Department of Pathological Anatomy

Relevance. Preterm maturation of the villous tree is registered during the premature childbirth . Particularly, at 29-32 weeks pregnant in 50 % of cases, at 33-36 weeks – in 33% .

Objectives. To determine the organometric features of the secundines with preterm maturation of the villous tree at two gestational ages (29-32 and 33-36 weeks of pregnancy).

Material and methods. Determining the gestational age was based on the morphological stages of development as well as the clinical relevancy (early and full term birth) . 62 placentas have been examined . The mass of the secundines (g), thickness (cm), the size of the maternal surface (cm2) and the volume of each placenta (cm³) were considered.

To morphologically assess the villous tree under the condition of normal pregnancy and early childbirth at 29-32 and 33-36 weeks of gestation, the H&E stained histological samples were examined . Statistical treatment of data was based on Student's two-sample location t-test . Disparity with p≤0,05 was statistically relevant .

Results. Under the condition of preterm birth the central type of the umbilical cord insertion occured in 23 cases (56,1%), paracentral (eccentric)– in 12 (29,3%), marginal in 6 (14, 6%).

The disperse type of the blood vessels branching in the chorionic plate (20 cases – 48,8%), intermediate or transitional (19 cases – 46,3%), magistral (2 cases – 4,9%). In both gestational ages placenta remained in a disk-line shape . The main organomentric characteristics : in case of normal pregnancy(37-40 weeks of gestation) : mass - 486±6,43 (g); thickness - 2,37±0,052 (cm); size - 212±6,1 (cm²); volume - 489,9±6,3 (cm³). At 29-32 weeks of gestation: mass - 439±4,0 (g) p≤0,001; thickness - 2,15±0,057 (cm) p≤0,05; size - 187±3,4 (cm²) p≤0,001; volume - 396±9,0 (cm³) p≤0,001. At 33-36 weeks of gestation: mass - 475±5,2 (g) p≤0,001; thickness - 2,32±0,041 (cm) p≥0,05; size - 207±2,7 (cm²) p≥0,05; volume - 481±9,4 (cm³) p≥0,05;

Histologically at 29-32 weeks of gestation terminal and transitional villi outnumbered the other types of villi ; the total percentage of mature villi makes up 91,0+-0,98%. The total amount of mature villi at 33-36 weeks of gestation makes up 93,7+-0,94%.

Terminal villi were the smallest in size in comparison with the other elements of the villous tree, contain stroma with the significant amount of capillaries . The great amount of capillaries had sinusoidal expansions . Epithelium was presented by syncytiotrophoblast .

Conclusion. In case of preterm maturation of the villous tree its basic organometric features are altered, hence, can achive the level the ones in case of normal pregnancy. The preterm maturation of the villous tree can cause the early term childbirth at 29-32 and 33-26 weeks of pregnancy.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КОМПЛЕКСНОГО СТУПЕНЯ ВЗАЄМНОЇ АНІЗОТРОПІЇ ДЛЯ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ІШЕМІЧНОГО ІНФАРКТУ ГОЛОВНОГО МОЗКУ, КРОВОВИЛИВІВ ТРАВМАТИЧНОГО ТА НЕТРАВМАТИЧНОГО ГЕНЕЗУ

APPLICATION OF THE COMPLEX DEGREE METHOD ANISISOTROPY FOR FOR DIFFERENTIATION OF ISCHEMIC BRAIN INFARCTION, HEMORRHAGE OFTRAUMATIC NON-TRAUMATIC

Антонійчук В. І.
Науковий керівник: к. мед. н. Гараздюк М. С.
Antoniichuk V. I.
Scientific adviser: Garazdiuk M. S., PhD
Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет»
м. Чернівці, Україна
Кафедра судової медицини та медичного правознавства

Актуальність. Кожного року в Україні діагностують близько 39-и тисяч випадків смерті від інфаркту головного мозку (ІГМ) з прогресуючим зростанням числа смертності у молодому віці. Проте у випадку смерті при нез'ясованих обставинах слід звернути увагу на те, що навіть у випадку відсутності зовнішньої травми м'яких тканин голови, це не виключає можливість впливу зовнішнього чинника на людину. У судово-слідчих органів виникають питання диференціації крововиливів травматичного (КТҐ) та нетравматичного (КНҐ) ґенезу у головний мозок (ГМ) для виключення насильницьких ушкоджень, завданих третьою особою. У зв'язку з цим актуальним є вивчення посмертних змін у підтверджених розтином випадках для їх достовірної диференціації.

Мета роботи. Дффослідити можливість використання методу комплексного ступеня взаємної анізотропії (КСВА) для диференціації ішемічного інфаркту головного мозку (ІІГМ) та КТҐ і КНҐ.

Матеріали і методи. Для дослідження було забрано дослідний матеріал - тканину головного мозку людини (ТГМЛ) - у 21 трупа у випадку: смерті від ІІГМ – 5 нативних зрізів (1 група); КТҐ – 6 препаратів (2 група) та КНҐ – 5 препаратів (3 група). Для контролю було обрано препарати ТГМЛ у випадку смерті від ішемічної хвороби серця – 5 препаратів (4 група).

Для дослідження препарати попередньо піддавались заморозці, робилися гістологічні зрізи, які досліджувалися шляхом використання методу КСВА та обчислення статистичних моментів 1-4-го порядків (SM1-4). У подальшому була проведена математичною обробка результатів.

Результати. Провівши порівняльний аналіз результатів поляризаційно-кореляційного картографування КСВА мап проявів лінійного та циркулярного двопромезаломлення фібрилярних мереж нервової тканини препаратів мозку, було виявлено координатну неоднорідність мап модуля КСВА полікристалічної структури гістологічних препаратів ТГМЛ у всіх вищеописаних групах. Для сукупності обчислених гістограм, які характеризують розподіли величини модуля КСВА оптично анізотропних зразків контрольної (гр. 4) і дослідних (гр. 1 – 3) груп, притаманні індивідуальні статистичні параметри – дисперсія розкиду випадкових значень, значна асиметрія відносно головного екстремуму та виразна гострота (ексцес) піку розподілів величини модуля даного поляризаційно-кореляційного параметру фазової анізотропії полікристалічної складової досліджуваних зразків Рівень діагностичної ефективності міжгрупової диференціації 1-3 групах становив 80-85%, що свідчить про задовільну достовірність даного методу для дифдіагностики досліджуваних патологій між собою та 87-90% - хороший рівень -для порівняння із групою контролю.

Висновки. Отримані результати свідчать про задовільну достовірність методу КСВА для дифдіагностики крововиливів травматичного та нетравматичного ґенезів, а також ішемічного інфаркту мозку.

ВИПАДОК СМЕРТІ ВІД ДІЇ КІСТОЧКИ РИБИ
CASE OF THE DEATH FROM FISH BONE

Антонюк К. Б.
Науковий керівник:Мустафіна Г. М.
Antoniuk K. B.
Scientific adviser: Mustafina G. M.
Українська медична стоматологічна академія,
м. Полтава, Україна
Кафедра урології з судовою медициною
Курс Судової Медицини

Актуальність. Аналіз статистичних даних випадків насильницької смерті свідчить про значний відсоток дії гострих та тупих предметів. Але рідкісні випадки, як правило, пов'язані з особливими обставинами смерті або з казуїстичними ускладненнями, що викликає труднощі при формулюванні судово-медичного діагнозу та шифруванні по МКХ-10.

Мета наукової роботи. Дослідити особливості смерті від дії стороннього предмета, враховуючи обсяг справи і питання слідства.

Методи судово-медичного дослідження. Судово-медична експертиза трупа, судово-гістологічне та судово-токсикологічне дослідження.

Результати. Труп чоловіка 40-45 років, худорлявої тілобудови був виявлений в квартирі, лежачи на правому боці, нижні кінцівки підтягнуті до грудей і живота. без видимих ознак насильницької смерті. При зовнішньому огляді трупа виявлено: дряблість та жовтушність шкіри з сіруватим відтінком, набряки кінцівок, позитивний симптом флуктуації при пальпації черевної порожнини. При проведенні розтину трупа виявлено: ознаки жирової дистрофії серця та печінки. Шлунок та тонкий кишечник трупа порожні, ознак крововиливів в м'які тканини живота, попереку, ознак виразкової хвороби шлунку і ДПК, злоякісних новоутворень не виявлено. В черевній порожнині виявлено 600мл. густої жовтувато-зеленуватої рідини. При подальшому ретельному дослідженні було виявлено: на відстані 11см. від сліпої кишки інтенсивніше, ніж оточуючі тканини, сіре забарвлення та набряк серозної оболонки розміром 1х1,6см. При дослідженні даної ділянки із сторони порожнини кишки виявлено крововилив бурого кольору діаметром 3,8см. У центрі - лізис слизової оболонки темно-сірого кольору з перфорацією стінки кишки діаметром 0,1см., а на 0,7см. ззовні від ділянки ушкодження, в товщі нашарування ниток фібрину виявлене стороннє тіло білуватого кольору, кісткової щільності, розміром 0,4см. на 0,2см., що схоже на частину кісточки риби із згладженими краями. Таким чином, можна висловити припущення, що внаслідок даного ушкодження стороннє тіло потрапило разом з їжею за кілька годин-добу до настання смерті. У сміттєвому відрі виявлені очистки картоплі та залишки смаженої річкової риби, на столі недопита пляшка горілки. При судово-токсикологічному дослідженні виявлено етиловий спирт в крові та в сечі в 1,2‰. Судово-гістологічне дослідження шматочків внутрішніх органів підтвердило результати дослідження трупа

Висновки. Враховуючи результати дослідження та обставини справи в даному випадку мала місце насильницька смерть, внаслідок ушкодження клубової кишки кісточкою риби з наступним розвитком гнійного перитоніту та ознак загальної інтоксикації організму.

ДЕЯКІ КЛІНІКО-МОРФОЛОГІЧНІ ПАРАЛЕЛІ ДОБРОЯКІСНОЇ ГІПЕРПЛАЗІЇ ПЕРЕДМІХУРОВОЇ ЗАЛОЗИ
SOME CLINICO-MORPHOLOGICAL PARALLELS OF BENIGN PROSTATE

Дрига А. О., Торубара О. О., Кислий В. Ф.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Ройко Н. В., к. мед. н. Филенко Б. М.
Dryha A. O., Torubara O. O., Kyslyi V. F.
Scientific advisers: assoc. prof. Royko N. V., PhD ; Filenko B. M., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра патологічної анатомії з секційним курсом

Актуальність. Доброякісна гіперплазія передміхурової залози (ДГПЗ) – одне з найпоширеніших доброякісних захворювань серед чоловіків. Небезпека даного захворювання полягає в тому, що воно тривалий час має безсимптомний перебіг. Безпосередньо ДГПЗ не несе загрози життю. Проте наслідки, що виникають на пізніх стадіях її розвитку, наприклад, ниркова недостатність, сприяють розвитку незворотних змін в організмі, аж до летального завершення. Гіперплазія простати діагностується у 30-40% чоловіків після 50 років і у 75-90% чоловіків після 65 років. Важливим фактором, що впливає на прогноз при її лікуванні є діагностика на ранніх стадіях захворювання. Крім того, ДГПЗ являє собою передраковий стан, тому детальне дослідження клініко-

морфологічних паралелей цього захворювання має важливе значення для розуміння його перебігу та розвитку ускладнень.

Мета роботи. Стало визначення співвідношення різних гістологічних форм ДГПЗ та їх зв'язок з віком пацієнта, які лікувалися в урологічному відділенні ПОКЛ в 2019 році.

Матеріали та методи дослідження. Аналіз гістологічних препаратів та патогістологічних висновків 32 хворих на ДГПЗ отриманих у ПОПАБ за 2019 році. Статистична обробка даних з визначенням коефіцієнту кореляції Пірсона (r) між досліджуваними показниками.

Результати. Відповідно до гістологічної класифікації ДГПЗ, досліджуваний матеріал (32 випадки) був розподілений на 3 групи: залозиста (аденоматозна) гіперплазія, що склала 26 (81,25%) випадків; змішана форма гіперплазії – 6 (18,75%) випадків; м'язово-фіброзна (стромальна) гіперплазія – 0 випадків. Вік хворих чоловіків коливався від 47 до 81 року та в середньому склав 66,46±7,8 років. Середній вік чоловіків з аденоматозною гіперплазією становив 66,7±7,4 років, а зі змішаною – 65,5±9,5 років. Аналіз різних гістологічних форм ДГПЗ та їх залежність від віку пацієнта виявив помірної сили зв'язок між досліджуваними параметрами (r=+0,6 при p=0,25), що не являється статистично достовірним.

Висновки. Аденоматозна форма ДГПЗ зустрічалась у 4,3 рази частіше, ніж змішана. Середній вік хворих при обох гістологічних варіантах гіперплазії передміхурової залози був майже однаковий. Достовірного зв'язку між віком хворого та формою простатопатії знайдено не було.

ЕКСПЕРТНЕ ЗНАЧЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОЗНАК ОДОНТОЛОГІЧНОГО І СТОМАТОЛОГІЧНОГО СТАТУСУ ТА МОЖЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ БАЗИ ДАНИХ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-МЕДИЧНИХ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

EXPERT SIGNIFICANCE OF INDIVIDUAL SIGNS OF ODONTOLOGICAL AND DENTAL STATUS AND THE POSSIBILITY OF CREATING A DATABASE FOR FORENSIC MEDICO-CRIMINALISTIC RESEARCH

Кондрух Н. Р., Моторна В. В.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Черняк В. В.
Kondrukh N. R., Motorna V.
Scientific adviser: assoc. prof. Chernyak V. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра урології з судовою медициною, курс судової медицини

Актуальність. У судово-медичній експертизі й в судово-медичній криміналістиці ідентифікаційні ознаки мають вирішальне значення для встановлення видових, статевих характеристик та встановлення конкретного індивідуума при експертизі трупів невідомих осіб та живих осіб, які знаходяться у розшуку, підозрюються у скоєнні злочину чи є причетними до кримінального провадження.

Мета роботи. Довести, що найбільш цінним джерелом інформації після використання об'єктів генетичного дослідження є дані стоматологічного статусу, а у випадках ідентифікації за кістковими залишками та зубами людини відповідно - одонтологічні ознаки.

Матеріали та методи. Порівняльні мікроскопічні методи дослідження залишаються найбільш інформативними та об'єктивними. Але, на жаль, не завжди існує можливість їх проведення через технічні, економічні, організаційні можливості експертного дослідження, а також виникають певні обмеження, що обумовлені післямортальними змінами тканин трупа чи об'єкта судово-медичного криміналістичного дослідження та іноді відсутність порівнюваних ознак для аналізу зразків генетичного матеріалу, зразків ДНК родичів тощо. Тому, стандартними залишаються порівняльно-анатомічні методи дослідження, зокрема остеометричні й остеологічні методи та комп'ютерні програми.

Результати. На нашу думку, доцільним є проведення аналізу клінічних даних і дентальних втручань із використанням електронної, а іноді паперової реєстрації з подальшим використанням і співставленням даних об'єктів судово-медичного дослідження та обставин справи. У випадках недостатності даних ототожнення проводилось вивчення й аналіз індивідуальних ідентифікаційних ознак буккального епітелію (як критеріїв стоматологічного статусу), одонтологічних й одонтогліфічних ознак всіх груп зубів (як критеріїв одонтологічного статусу) при проведенні експертних судово-медичних криміналістичних досліджень невідомих осіб за кістковими залишками.

Висновки. Необхідно проводити: - комплексне дослідження зубо-щелепної системи та встановлення додаткових індивідуальних параметрів стоматологічного статусу як в цілому, так і окремих ознак та використання отриманих даних у певних контингентів людей; - комплексне дослідження анатомо-морфологічних особливостей у певного контингенту людей для створення бази даних судово-медичного криміналістичного дослідження, що має судово-медичне, експертне, клінічне й наукове значення.

МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ ЩУРІВ ВИКЛИКАНІ ОТРУТОЮ СКОРПІОНА TITYUS SMITHII У НЕЛЕТАЛЬНІЙ ДОЗІ
MORPHOLOGICAL CHANGES OF INTERNAL ORGANS OF RATS CAUSED BY THE POISONING BY THE SCORPION TITYUS SMITHII IN A NON-LETHAL DOSE

Куйбіда С. О., Гирба М. В.
Науковий керівник: доц., к. м. н., Бондарчук Г. О.
Kuibida S. O., Hyrba M. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Bondarchuk H. O., D.Med.Sc.
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
м. Вінниця, Україна
Кафедра патологічної анатомії, судової медицини та права

Актуальність. На сьогодні відомо близько 1750 видів скорпіонів. З них 25 містять отруту, що є смертельною для людини. Не зважаючи на таку невелику кількість небезпечних видів, в зоні їх поширення проживає близько мільярда осіб. Щороку в світі фіксується більше 3000 смертей від дії отрути скорпіонів. Проте, досі в літературних джерелах не зустрічаються роботи, в яких у повній мірі описані морфологічні зміни тканин ссавців від дії отрути скорпіона. Визначення типових для отрути скорпіона патологічних змін дозволить не тільки доповнити знання судової медицини, але і допомогти лікарям бути на крок попереду у лікуванні укусів скорпіона. Окрім того, це доповнить теоретичні знання патоморфології та судової медицини.

Мета роботи. Виявити патоморфологічні зміни внутрішніх органів щурів від дії отрути скорпіона Tityus Smithii при нелетальній дозі.

Матеріали та методи. Дослідження виконано з використанням скорпіона Tityus Smithii, отруту якого добували з допомогою методу електричної стимуляції 25V. Отруту скорпіона вводили білим щурам лінії Вістар вагою 260-280 г. Всього для дослідження було задіяно 40 щурів, поділених на 4 групи по 10 щурів: група 1 – контрольні щури, яким вводили внутрішньоочеревинно фізіологічний розчин; група 2 – щури, яким вводили внутрішньоочеревинно отруту у дозі 0.01 мг; група 3 – щури, яким вводили внутрішньоочеревинно отруту у дозі 0.05 мг; група 4 – щури, яким вводили внутрішньоочеревинно отруту у дозі 0.1 мг. Через 24 години під ефірним наркозом виконували декапітацію тварин з забором органів на гістологічне дослідження. Зразки виготовлялися на заморожуючому мікротомі і фарбували гематоксилін-еозином.

Результати. При дослідженні внутрішніх органів виявляли такі патоморфологічні комплекси змін як: порушення реології крові (у вигляді відділення плазми від формених елементів крові), вогнищеві крововиливи (здебільшого у головному мозку, легенях і серці), явища набряку (головний мозок, серце та кишечник) та дистрофії внутрішніх органів (здебільшого печінка і нирки). Найбільш виражені морфологічні прояви виявлено у четвертій групі щурів.

Висновки. Вперше описано прояви дії отрути скорпіона Tityus Smithii на тканини головного мозку, легень, серця, печінки, нирок та кишечника.

ОРГАНОМЕТРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДЧАСНОГО ДОЗРІВАННЯ ХОРІАЛЬНОГО ДЕРЕВА ПЛАЦЕНТИ У ЖІНОК ІЗ ЗАЛІЗОДЕФІЦИТНОЮ АНЕМІЄЮ ВАГІТНИХ У ТЕРМІН ГЕСТАЦІЇ 29-32 ТА 33-36 ТИЖНІВ ВАГІТНОСТІ
ORGANOMETRIC FEATURES OF PREMATURE MATURATION OF THE PLACENTAL CHORIAL TREE WITH IRON DEFICIENCY ANEMIA IN PREGNANCY IN THE TIME OF GESTATION 29-32 AND 33-36 WEEKS OF PREGNANCY

Мацюра М. А.
Науковий керівник: Гарвасюк О. В.
Maciura M. A.
Scientific adviser: Garvasiuk O. V.
Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет»,
м. Чернівці, Україна
Кафедра патологічної анатомії

Актуальність. Передчасне дозрівання хоріального дерева діагностується по збільшенню відсотка зрілих форм хоріальних ворсинок у порівнянні зі гестаційною нормою, має місце при передчасних пологах. Вплив залізодефіцитної анемії вагітних (ЗДАВ) на морфологічну картину передчасного дозрівання не був вивчений досі.

Мета роботи. Встановити органометричні особливості плацент із передчасним дозрівання хоріального дерева на тлі ЗДАВ у два терміни гестації 29-32 та 33-36 тижнів вагітності.

Матеріали та методи. Всього досліджено 59 плаценти. Визначали масу посліду (г), товщину (см); площу материнської поверхні (см²) та об'єм кожної плаценти (см³). Термін гестації встановлено на підставі морфологічної стадійності розвитку хоріального дерева та клінічної належності матеріалу (передчасні та строкові пологи).

З метою морфометричної оцінки хоріального дерева при передчасних та строкових пологах у 29-32 та 33-36 тижні гестації у жінок із ЗДАВ проведені дослідження гістологічних препаратів, забарвлених гематоксиліном і еозином. Статистичну обробку цифрового матеріалу здійснювали за допомогою двобічного непарного критерію Стьюдента. Статистично значущими вважали розбіжності при $p \leq 0,05$.

Результати. При передчасних пологах тип прикріплення пуповини до плаценти розподілився наступним чином: центральний - у 22 спостереженнях (57,9%), парацентральний – у 12 (31,6%), маргінальний – у 4 спостереженнях (10,5%). При визначенні типу розгалуження судин у хоріальній пластинці встановлені наступні співвідношення: розсипний та проміжний типи розгалуження судин у хоріальній пластинці встановлені у 17 випадках (89,5%). Магістральний тип розгалуження судин виявлено у 4 випадках (10,5%).

Органометричні показники плацент наступні: при фізіологічній вагітності (37-40 тижнів гестації) - маса - 486±6,43 (г); товщина - 2,37±0,052 (см); площа - 212±6,1 (см²); об'єм - 489,9±6,3 (см³). У 29-32 тижнів гестації: маса - 438±3,8 (г) $p \leq 0,001$; товщина - 2,12±0,062 (см) $p \leq 0,05$; площа - 175±4,3 (см²) $p \leq 0,001$; об'єм - 372±8,6 (см³) $p \leq 0,001$.

У 33-36 тижнів гестації: маса - 473±4,7 (г) p≤0,001; товщина - 2,29±0,050 (см) p≥0,05; площа - 206±3,1 (см²) p≥0,05; об'єм - 473±6,2
(см³) p≥0,05;
Гістологічно переважали термінальні та проміжні зрілі хоріальні ворсинки. В невеликій кількості зустрічалися термінальні "спеціалізовані" ворсинкию. При наявності ЗДАВ відбувається порушення утворення синцитіо-капілярних мембран, що негативно відображалося на відсотку термінальних "спеціалізованих" хоріальних ворсин.
При передчасному дозріванні в поєднанні зі ЗДАВ у термін гестації 29-32 тижнів вагітності сумарний відсоток зрілих типів хоріальних ворсинок становив 86,5±0,84%; у термін гестації 33-36 тижнів - 89,1±0,78%.
Висновки. При передчасному дозріванні хоріального дерева на тлі ЗДАВ основні органометричні показники плаценти не досягають рівня фізіологічної вагітності. ЗДАВ має стримуючий вплив на розвиток хоріального дерева плаценти, навіть незважаючи на попередньо встановлений факт наявності передчасного дозрівання.

ОСОБЛИВОСТІ ВОГНЕПАЛЬНИХ ПОШКОДЖЕНЬ ОДЯГУ ПРИ ПОСТРІЛАХ ВПРИТУЛ ТРАВМАТИЧНИМ ПІСТОЛЕТОМ НА ІМІТАТОРАХ ЛЮДСЬКОГО ТОРСУ
FEATURES OF CLOTHES GUNSHOT INJURIES CAUSED BY TRAUMATIC GUN FROM CONTACT DISTANCE TO THE HUMAN TORSO SIMULATORS

Осадчук А. Ю., Мохамед С.
Науковий керівник: Перебетюк А. М.
Osadchuk A., Mohammed S.
Scientific adviser: Perebetyuk A. M.
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
м. Вінниця, Україна
Кафедра патологічної анатомії, судової медицини та права
Актуальність. Населення України отримує все більший доступ до травматичної зброї, що призводить до збільшення частоти його використання в побутових та інших конфліктах. Більшість досліджень направлені на дослідження ушкоджень тіла, чи біологічних імітаторів. Проте особливості пошкоджень одягу від дії травматичної зброї досі є практично не вивченими. Більше того, роботи в даному напрямку виконуються на тканині, що кріпиться в рамках, що не дозволяє відтворити умови експерименту достовірно.
Мета роботи. Вивчити особливості вогнепальних пошкоджень одягу при пострілах впритул травматичним пістолетом на імітаторах людського торсу.
Матеріали та методи. Дослідження проведено на 5 імітаторах людського торсу виконаних з желатину "260A" bloom отриманого з НДЦ ВНМУ. Імітатори одягали в бавовняний одношаровий одяг, та виконували постріл. Постріли виконувалися впритул (герметичний) під прямим кутом з пістолета "Форт-12Р" (нікельована версія) останнім патроном. В експерименті використовували набої "45 Rubber". Для виявлення слідів металізації використовували метод кольорових відбитків.
Результати. При пострілах впритул утворювалися дефекти тканини округлої, неправильно овальної форми (при візуальному дослідженні об'єкту – кратероподібної форми), в середньому розміром близько 13х14 мм, з накладанням додаткових факторів пострілу здебільшого на внутрішній поверхні одягу, у формі полум'я свічки. В нижньому полюсі пошкодження утворювалося заглиблення розміром близько 2х3 мм, оточене валикоподібною складкою тканини (ззовні), що відповідало місцю контакту механізму поворотної пружини. При використанні методу кольорових відбитків виявлено ззовні та зсередини залишки нікелю (особливо в ділянці дії механізму поворотної пружини).
Висновки. Вперше виявлено і описано «внутрішню штанц-марку», особливості відкладання металу на внутрішній та зовнішній поверхні пошкодженої тканини; вперше описано феномен «свічки» на внутрішній поверхні пошкодження; вперше описано особливості штанц-марки при пострілах впритул з пістолету "Форт-12Р" останнім патроном.

ЗАЛЕЖНІСТЬ ВІКУ ХВОРИХ ТА ДЕЯКИХ ПАТОМОРФОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ РАКУ ПЕРЕДМІХУРОВОЇ ЗАЛОЗИ
DEPENDENCE OF AGE OF PATIENTS AND SOME PATHOMORPHOLOGICAL PARAMETERS OF PROSTATE CANCER

Торубара О. О., Дрига А. О. Кислий В. Ф.
Науковий керівник: к. мед. н. Филенко Б. М., к. мед. н., доц. Ройко Н. В.
Torubara O. O., Dryha A. O., Kyslyi V. F.
Scientific adviser: Filenko B. M., PhD assoc. prof. Royko N. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра патологічної анатомії з секційним курсом
Актуальність. За даними ВООЗ рак передміхурової залози (РПЗ) займає 4 місце серед злоякісних пухлин у чоловіків, а смертність від карциноми даної локалізації посідає 2 місце. В Україні спостерігається тенденція до зростання захворюваності на РПЗ. Розвиток РПЗ залежить від віку пацієнта з піком у 70 років. За даними Національного Канцер Реєстру в Україні відзначається в середньому 40 випадків смерті на сто тисяч населення у рік. Найбільш розповсюдженою гістологічною формою РПЗ є ацинарна аденокарцинома різного ступеню диференціювання. Основним діагностичним критерієм, що враховується при виборі методу лікування РПЗ, є морфологічний атипізм залоз, який відображається в шкалі Гліссона. Числове значення ступеня диференціювання пухлини є важливим прогностичним критерієм, що дозволяє припустити більш швидке прогресування захворювання, метастазування і зниження виживання. Проте, актуальною залишається також трьохрівнева градаційна система, відповідно до якої аденокарцинома поділяється на високо- (G1), помірно- (G2) та низькодиференційовану (G3). Порівняння цих двох класифікацій виявляє неповну їх відповідність.

Мета роботи. Вивчення залежності між ступенем диференціювання аденокарциноми передміхурової залози, віку пацієнта та атипізмом залоз за шкалою Гліссона.
Матеріали та методи. Ретроспективний аналіз гістологічних препаратів хворих на РПЗ, забарвлених гематоксиліном і еозином, взятих у ПОПАБ за 2019 рік. Статистична обробка даних з визначенням коефіцієнта кореляції Пірсона (r) між досліджуваними показниками.
Результати. За 2019 рік в ПОПАБ було зареєстровано 37 випадків РПЗ. Вік чоловіків коливався від 49 до 80 років, в середньому становив 67,1±6,9 років. За ступенем диференціювання матеріал був розподілений на три групи G1 (67,6 % випадків), G2 (27,0 % випадків), G3 (5,4 % випадків). За шкалою Гліссона матеріал розподілений теж на три групи: 1-4 бали – 0 випадків, 5-7 балів – 81,1 % випадків та 8-10 балів – 18,9 % випадків. Дослідження залежності ступеня диференціювання РПЗ та віку пацієнтів виявило сильний кореляційний зв'язок між даними показниками ($r=0,76$ при $p<0,05$). Встановлено помірної сили залежність між віком хворих та ступенем диференціюванням залозистих структур за шкалою Гліссона ($r=0,37$ при $p<0,05$). Також, в даній вибірці визначено помірної сили залежність між ступенем гістологічного диференціювання пухлини та вираженості атипії залозистих структур ($r=0,5$ при $p<0,05$).
Висновки. За результатами досліджень виявлено, що між віком пацієнта, ступенем диференціювання пухлини та атипією залозистих структур спостерігається взаємозв'язок різного ступеню вираженості. Це свідчить про те, що з віком пацієнта погіршується і прогноз захворювання.

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ МОДЕЛЮВАННІ ВОГНЕПАЛЬНИХ ПОШКОДЖЕНЬ І УШКОДЖЕНЬ В СУДОВІЙ МЕДИЦИНІ
POSSIBILITIES OF APPLICATION OF COMPUTER TECHNOLOGIES IN MODELING OF FIRE DAMAGES IN FORENSIC MEDICINE

Хилько А. О., Звонар Я. П., Сухопер П. С.
Науковий керівник: Бондар І. О.
Khilko A. O., Zvonar Y. P., Sukhoper P. S.
Scientific adviser: Bondar I. O.
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
м. Вінниця, Україна
Кафедра патологічної анатомії, судової медицини та права
Актуальність. У зв'язку із проведенням Операції Об'єднаних Сил на сході нашої країни в руках населення зросла кількість не зареєстрованої вогнепальної зброї. В свою чергу це спричинило збільшення кількості вогнепальних пошкоджень і ушкоджень та випадків вбивства з використанням вогнепальної зброї. За приклад можна взяти статистику за 2014 рік. Статистика, надана Генеральною прокуратурою України, показує різке (майже у 2,5 рази) зростання чисельності злочинів, здійснених з використанням саме вогнепальної зброї. Це підтверджує гіпотезу про те, що незаконна зброя розповсюдилась у суспільстві та потрапила у руки кримінальних елементів. «Відлуння війни» проявляється і у зростанні кількості злочинів із застосуванням вибухових речовин на 70% у 2014 р. порівняно з 2013 р. При цьому, за оцінками незалежних експертів, чисельність ринку нелегальної зброї в Україні складає від 4,5 до 6 млн. одиниць. Це – від 11 до 14 одиниць на 100 чоловік населення, або в 6-8 разів вище, ніж легальної. Так як в XXI столітті відбувається активний розвиток комп'ютерних технологій та програмування, з'явилася можливість застосування комп'ютерних технологій при моделюванні вогнепальних пошкоджень і ушкоджень в судовій медицині та створення єдиного реєстру вогнепальних пошкоджень для підвищення ефективності роботи судово-медичних експертів та правоохоронних органів.
Мета роботи. Дослідити можливості застосування комп'ютерних технологій при моделюванні вогнепальних пошкоджень і ушкоджень в судовій медицині.
Матеріали та методи. Дослідження проведено на 10 імітаторах людського торсу виконаних з желатину "260A bloom" отриманого з НДЦ ВНМУ. Імітатори поділили на дві групи по 5 одиниць. В групі "1" імітатори одягали в бавовняний одношаровий одяг, та виконували постріл; в групі "2" постріли виконували безпосередньо в імітатор без одягу. Постріли виконано впритул (герметичний) під прямим куток з пістолета "Форт-12Р" (нікельована версія) останнім патроном. В експерименті використовували набої "45 Rubber". Побудову тривимірних моделей проводили в програмі 3DS MAX.
Результати. Проведено моделювання каналу походження кулі при пострілу впритул із пістолета "Форт-12Р" (нікельована версія) результатом якого стала побудова тривимірної моделі каналу походження кулі з додатковими факторами пострілу. Тривимірна модель дозволила нам побачити в яких ділянках каналу походження кулі наявні ті чи інші додаткові фактори пострілу.
Висновки. Проведено успішне дослідження можливості застосування комп'ютерних технологій при моделюванні вогнепальних пошкоджень і ушкоджень в судовій медицині.

ОСОБЛИВОСТІ ВОГНЕПАЛЬНИХ УШКОДЖЕНЬ ОДЯГНУТОГО ІМІТАТОРА ЛЮДСЬКОГО ТОРСУ ПРИ ПОСТРІЛАХ ВПРИТУЛ ТРАВМАТИЧНИМ ПІСТОЛЕТОМ
FEATURES OF GUNSHOT DAMAGE OF A DRESSED HUMAN TORSO SIMULATOR CAUSED FROM CONTACT DISTANCE BY TRAUMATIC GUN

Хомук Н. М., Фіцев Р. Х., Гуменюк М. О.
Науковий керівник: Перебетюк А. М
Khomuk N. M., Fitsev R. Kh., Humeniuk M. O.
Scientific adviser: Perebetyuk A. M.
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
м. Вінниця, Україна
Кафедра патологічної анатомії, судової медицини та права
Актуальність. З кожним роком відмічається збільшення розповсюдженості вогнепальної зброї серед цивільного населення України, що ймовірно призведе до збільшення вогнепальних ушкоджень. Аналіз літератури виявив, що

на даний момент існує мало робіт щодо вивчення дії сучасної вогнепальної (особливо травматичної). Більше того, не вивчено вплив наявного одягу на особливості формування ранового каналу.
Мета роботи. Дослідити вплив наявного одягу на особливості формування ранового каналу при пострілах впритул в гелевий імітатор тіла людини.
Матеріали та методи. Дослідження проведено на 10 імітаторах людського торсу виконаних з желатину "260A bloom" отриманого з НДЦ ВНМУ. Імітатори поділили на дві групи по 5 одиниць. В групі "1" імітатори одягали в бавовняний одношаровий одяг, та виконували постріл; в групі "2" постріли виконували безпосередньо в імітатор без одягу. Постріли виконувалися впритул (герметичний) під прямим куток з пістолета "Форт-12Р" (нікельована версія) останнім патроном. В експерименті використовували набої "45 Rubber".
Результати. В обох групах імітаторів на вхідних вогнепальних ушкодженнях формувалися штанц-марки. В групі "2" окрім того на межі з штанц-маркою утворювався специфічний відбиток, що може бути інтерпретований як подвійна штанц-марка. Глибина ушкоджень в групі "1' в середньому склала 6.7 см, в групі "2" – 11.2 см. Виявлено специфічні особливості відкладання додаткових факторів пострілу: в групі "2" перша третина ранового каналу в усіх випадках містила у собі чорні накладання кіптяві, що не містили незгорілих порошинок; в другій третині навпаки – не виявлено кіптяви, проте були присутні у великій кількості зерна незгорілого пороху; в останній третині визначалася незначна кількість зерен незгорілого пороху, не визначалася кіптява. Кінцем ранового каналу була куля, що містила на собі незначну кількість порошинок. В групі "1" такого чіткого розподілу не виявлялося. Куля в більшості випадків не була кінцем ранового каналу – після кулі виявлялася порожнина розміром близько 5х2 мм.
Висновки. Вперше виконано дослідження з використанням одягненого гелевого імітатору, яке змогло виявити специфічні особливості відкладання додаткових факторів пострілу в рановому каналі при пострілах в одягнений та неодягнений імітатори; досліджено вплив одягу на показники розмірів ранового каналу; виявлено та вперше описано особливості штанц-марки від пістолета "Форт-12Р" при пострілах впритул останнім патроном в гелевий імітатор.

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ БІЛИХ ЛІНІЙ ПРИ АНАЛІЗІ ДЕРМАТОГЛІФІВ В СУДОВІЙ МЕДИЦИНІ
POSSIBILITIES OF USING WHITE LINES IN THE ANALYSIS OF DERMATOGLYPHS IN FORENSIC MEDICINE

Чорний Є. М., Пасічник Т. С., Гунас В. І.
Науковий керівник: Бондар І. О.
Chornyi Y. M., Pasichnyk T. S, Gunas V. I.
Scientific adviser: Bondar I. O.
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова
м. Вінниця, Україна
Кафедра патологічної анатомії, судової медицини та права
Актуальність. Дерматогліфіка є невід'ємною частиною морфології людини, і займається вивченням папілярного малюнку долонь та стоп людини. Дерматогліфіка успішно застосовується для потреб судової медицини вже майже 100 років. За останні десятиріччя українськими та зарубіжними вченими виконані роботи щодо визначення етнічної, статевої та реґіонарної приналежності осіб в залежності від дерматогліфічних показників. Даний метод є простим, інформативним, достовірним та дешевим для рутинного використання та може використовуватися для ідентифікації померлих осіб, фрагментованих решток тощо.
Мета роботи. Провести аналіз літературних джерел щодо актуальності використання дерматогліфічного методу в судовій медицині; виявити особливості дерматогліфічних показників (а саме білих ліній), що характерні для чоловіків та жінок, жителів Подільського регіону України.
Матеріали та методи. Досліджено 168 дерматогліфів чоловіків віком 20-29 років та 174 дерматогліфів жінок аналогічного віку жителів Подільського регіону України у третьому поколінні. Проводився підрахунок кількості білих ліній на подушечках пальців лівої та правої кінцівок. Проведено аналіз матеріалів наукометричних баз Scopus та Web of Science.
Результати. Проведений аналіз даних літературних джерел вказує на значне розширення діапазону та географії робіт в галузі дерматогліфіки. Особливо багато робіт виконано дослідниками з Нігерії, Індії, Російської Федерації та Гани. Широкого розповсюдження набула не тільки дигітальна але і пальмарна дерматогліфіка. З'являються все більше робіт щодо дерматогліфіки пальців ніг. Останні роки починають з'являтися роботи щодо використання підрахунку білих ліній на подушечках пальців для визначення статевої приналежності осіб. Даний метод є перспективним і показав статистично значущі результати при обробці досліджуваної групи осіб.
Висновки. Дерматогліфічний метод є надійним інструментом для практичного застосування у судовій медицині. Виявлені прояви статевого диморфізму при аналізі показників білих ліній пальців осіб, жителів Подільського регіону України.

ОСОБЛИВОСТІ УШКОДЖЕНЬ ШКІРИ ТА М'ЯКИХ ТКАНИН ЛЮДИНИ ВІД ДІЇ ЗУБІВ ХИЖИХ ТВАРИН (СОБАК)
FEATURES OF THE SKIN AND SOFT TISSUES INJURY OF A HUMAN DUE TO ACTION OF PREDACEOUS ANIMALS (DOGS) TEETH

Шепетько Ю. О.
Науковий керівник: Нікіфоров А. Г.
Shepetko Y. O.
Scientific adviser: Nikiforov A. G.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра урології з судовою медициною, курс судової медицини
Актуальність. Ушкодження зубами тварин, найчастіше вкушені рани зустрічаються доволі часто та залишаються не лише медичною проблемою, але й проблемою суспільства в цілому. Експертне значення даної групи ушкоджень полягає у вирішенні питання ідентифікації, характеру ушкоджень, механізму та давності виникнення

ушкоджень та, виникнення зоонозних хвороб, зокрема найчастіше саме небезпечного вірусного захворювання, що передається із слиною хворої тварини, тобто сказ. За даними ВООЗ тільки в США щорічно близько 4,5 млн людей є жертвами укусів собак, з них 20% звертаються за медичною допомогою. Укуси собак є основним джерелом захворювання і смертності від сказу: у світі близько 99% зареєстрованих випадків захворювання на сказ виникли внаслідок укусів собак, Так, щорічно сказ є причиною смерті приблизно 59 тис. людей. Наприклад, як відомо, у січні 2020 року в Харківській області зареєстровано 11 випадків нападів заражених тварин на людей, 5 з яких - собаки.

В залежності від характеру, місця та площі ураження, травми, які виникли від дії зубів тварин, можуть бути сумісними з життям або фатальними, а також призводити до виникнення інвалідності та втрати працездатності. За 2019 рік на Полтавщині тварини покусали близько 2000 людей, 624 з яких - діти.

Мета роботи. Дослідити особливості ушкоджень шкіри і м'яких тканин людини від дії хижих тварин (собак) на прикладі 4 клінічних випадків (2 - живі потерпілі, 1 - загибла внаслідок нападу, 1 - посмертні зміни спричинені дією різних видів (лисиці, собаки) на тіло людини.

Матеріали і методи. Судово-медичне дослідження (обстеження), судово-медико-криміналістичне дослідження шкірних клаптів, судово-гістологічне дослідження фрагментів шкіри.

Результати. Ушкодження від дії зубів тварин залежить від механізму виникнення ушкодження, а також від того, яка група зубів переважно діяла на тканини. Так кожна група зубів має свої особливості механізму виникнення тканин тіла людини, зокрема: ікла хижих тварин здатні нанести колоті та рвані ушкодження. Різці здатні наносити смугоподібні, паралельні одне одному садна при їх тангенціїної дії; крім ран часто виникають внутрішньо-шкірні крововиливи неправильно-овальної форми з дугоподібним розміщенням, яке є проекцією власне різців відповідно до кожного зуба, внаслідок розриву судин від розтягнення під час атаки (нападу). Останній вид ушкодження характерний для посмертної дії зубів тварин (лисиць, собак).

Висновки. Зважаючи на різноманітний характер будови зубів, зокрема їх жувальної поверхні, які поєднують властивості тупих та гострих предметів, виникає різний профіль ушкоджень від їхньої дії на тілі людини. Морфологічні особливості ушкоджень обумовлені поєднанням механізмів виникнення ушкоджень та характером травмуючої поверхні різних груп зубів, що відповідно і визначає певний характер ран (поєднання статичної та динамічної дії зубів). Ушкодження від дії зубів собак займають свою особливу позицію серед видових ознак, в деяких випадках і індивідуальних.

МОРФОМЕТРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОЇ БУДОВИ ЕПІФІЗУ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ
MORPHOMETRICS FEATURES OF HUMAN PINEAL GLAND`S INTERNAL STRUCTURE

Шкодіна А. Д., Грінько Р. М.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Старченко І. І.
Shkodina A. D., Hrinko R. M.
Scientific adviser: prof. Starchenko I. I., D.Med.Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра патологічної анатомії з секційним курсом

Актуальність. Відомо, що в епіфізі синтезується гормон мелатонін, який обумовлює біологічні ритми організму людини і чинить антиоксидантну захисну дію. Тому збереження функціональної активності шишкоподібної залози необхідне для забезпечення повноцінної регуляції роботи внутрішніх органів. Натомість сучасними дослідженнями доведено, що значна кількість захворювань, які розвиваються переважно у людей похилого віку, негативно впливають на функцію центральної нервової системи та залоз внутрішньої секреції. Проте дані щодо вікових особливостей будови епіфізу в сучасній літературі висвітлені недостатньо, що в певній мірі ускладнює проведення диференційної діагностики між віковими морфологічними особливостями та патологічними змінами в епіфізі, що обумовлені супутніми захворюваннями.

Мета роботи. Визначення основних морфометричних показників, які характеризують особливості внутрішньої будови епіфізу у людей похилого віку.

Матеріали та методи. Матеріалом дослідження слугували 10 епіфізів померлих осіб чоловічої та жіночої статі похилого віку (68,7±7,75 років). Тотальні препарати епіфізу фіксували в 10% нейтральному формаліні, зневоднювали в спиртах та заключали в парафін за загальноприйнятою методикою. З парафінових блоків виготовляли гістологічні зрізи, які забарвлювали гематоксиліном та еозином і за Нісслем. Вивчення мікропрепаратів, проведення морфометричних досліджень проводили за допомогою світлового мікроскопу BX-41 компанії «Olympus» з набором відповідних ліцензійних програм. Статистична обробка отриманих результатів проводилася за допомогою програми IBM SPSS Statistics 23.0 з використанням описових методів, критерію Шапіро-Уілка та рангового критерію Спірманаза ($p \leq 0,05$).

Результати. На підставі мікроскопічних досліджень у внутрішньому просторі епіфіза людей похилого віку визначаться клітинні елементи, кровоносні мікросудини та фібрилярний компонент. Останній, який представлений внутрішньодольковим інтерстицієм, міждольковими сполучнотканинними перетинками, та ділянками склерозу займає близько 80% внутрішнього простору. На кровоносні судини приходиться 1,725% (1-2,65) внутрішнього простору, решту об'єму займають клітинні елементи. Серед клітин найпоширенішими є світлі пінеалоцити – 15,45% (12,7-16,45), значно менше темних пінеалоцитів – 0,85% (0,8-1,075), загальна кількість гліоцитів складає – 0,5% (0,4-1,45). Проведений статистичний аналіз виявив зворотній кореляційний зв'язок між відносним об'ємом мікросудин та гліальних клітин ($r = -0,596$; $p = 0,042$), та прямий сильний зв'язок між віком пацієнтів та кількістю гліоцитів ($r = 0,866$; $p = 0,001$).

Висновки. До особливостей внутрішньої будови епіфізу людей похилого віку слід віднести: значний розвиток фібрилярного компоненту, переважання серед клітинних елементів світлих пінеалоцитів, збільшення кількості гліальних клітин. Перераховані особливості, ймовірно, можуть бути слідством погіршення кровопостачання шишкоподібної залози, внаслідок вікових змін артеріальних кровоносних судин.

SECTION OF PUBLIC HEALTH AND PREVENTIVE MEDICINE

СЕКЦІЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

IDENTIFICATION OF MAJOR RISK FACTORS FOR CIRCULATORY SYSTEM DISEASES AMONG KAMPALA (UGANDA) ADULTS AND THEIR COMPARISON WITH SIMILAR DATA IN POLTAVA (UKRAINE)

Bieliaiev I. S., Mutumba A.
Scientific adviser: Khorosh M. V., PhD, assoc. prof. Bielikova I. V., PhD
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Social Medicine, Public Health, Healthcare Organization and Economics, with medical expertise

Relevance. The problem of noncommunicable morbidity, and especially of cardiovascular disease, is one of the major problems for any country's healthcare system. Considering the main trends of the present day, the public health system plays a big role in the successful fight against these weeds: development of adequate and timely prevention of risk factors (mainly behavioral ones), health protection and promotion of healthy lifestyles.

The aim of the research. Identify the main risk factors for cardiovascular disease in the population of Kampala (Uganda) and compare these data with data from Poltava (Ukraine).

Materials and methods. The risk factor data were examined by questioning the population of Kampala (Uganda) using a typical questionnaire. The obtained data were analyzed by using of statistical methods - odds ratio and regression analysis, as a result, significant risk factors for circulatory system diseases among the population of Kampala were identified. The obtained data were compared with similar ones in Poltava.

Results. The analysis identified the risk factors that had a significant increase in the risk of circulatory system disease among the population of Kampala: age over 40 (odds ratio = 7.892, p = 001), male gender (odds ratio = 4.642, p = 0.017), overweight (BMI over 25) (odds ratio = 2.128, p = 0.034), smoking (ratio chances = 2,122, p = 0,043), pork (odds ratio = 2,243, p = 0.02), lard (odds ratio = 2,091, p = 0,044), sweets (odds ratio = 2,433, p = 0.02), low physical activity (odds ratio = 2.450, p = 0.03), stress (odds ratio = 4.214, p = 0.009), working conditions (odds ratio = 2.194, p = 0.041). The factors of protection were: sufficient fruit consumption (odds ratio = 0.188, p = 0.008), vegetables (odds ratio = 0.135, p = 0.037), fish (odds ratio = 0.394, p = 0.008), poultry meat (odds ratio = 0.466, p = 0.031). Following a multiple regression, an indicative model for prevention of circulatory system diseases among the population of Kampala was constructed – special preventive activities require the following: age, gender, overweight, frequent use of lard and sweets, hard working conditions. At the same time, similar prevention model in the city of Poltava (Ukraine) focus prevention activities on the following factors: age, gender, anamnesis, BMI, smoking, pork and salt consumption, relationships in the family.

Conclusions. As a result of a study of risk factors for circulatory system diseases among the population of Kampala (Uganda) and Poltava (Ukraine), it has been determined that, despite virtually similar risk factors (by the odds ratio), there are differences in prevention models - there is a difference between the more influential risk factors (according to multiple regression analysis).

AWARENESS OF FOREIGN STUDENTS OF UMSA ON THE SAFE USE OF CHEWING GUM

Jammoul A.
Scientific adviser: Klepets O. V.
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Medical Biology

Actuality. Today chewing gum has become an integral attribute of the modern man who leads a dynamic lifestyle. Worldwide, it is particularly popular with children and young people, including students. The stereotype of the positive effect of chewing gum on oral hygiene, its ability to quench hunger and stress, is common. However, it is important for future physicians to formulate an informed position on the use of chewing gum, taking into account the known beneficial and harmful aspects of its impact on health.

Aim of the research. To investigate future physicians' awareness of the medical aspects of chewing gum use and to formulate appropriate hygienic recommendations for them.

Materials and methods. Analysis, systematization and generalization of literary sources on the problem, questionnaires, statistical data processing. The survey was conducted among 112 first-year students of the Faculty of Foreign Studies.

Research results. The expected minority among the respondents (24, or 21.4%) is students who never use chewing gum or use it very rarely. The rest of the respondents (88, or 78.6%) use chewing gum quite often. Most of them chew gum several times a week (38.6%) or once a day (27.3%), while regular use once a week (21.6%) and several times a day (12.5%) is less common. Among the motives for chewing gum, the highest priority is pleasure (45.5%), which is consistently inferior to maintaining oral hygiene (26.1%), stimulating mental activity (17.0%) and overcoming stress (11.4%). Regarding the average duration of the chewing gum process, the answers were as follows: «5–10 minutes» and «more than 20 minutes» – 35.2% each, «10–20 minutes» – 20.5%, «less than 5 minutes» – 9.1 %. The vast majority of respondents consider chewing gum an effective oral hygiene tool (69.3%) and are not accustomed to using it before eating (94.3%) or during classes (81.8%). Similarly, most respondents (68.2%) demonstrate selectivityto the type or brand of a gum. At the same time, only a small proportion of students are interested in the chemical composition of chewing gum (18.2%) and can assume its negative impact on human health (13.6%).

Conclusions. Thus, the survey showed that the majority of students surveyed have a habit of regularly using chewing gum to achieve a positive effect on their body. However, they are little aware of the potential negative effects of this product on human health and tend to underestimate the probable danger. According to literary sources it was found that

the beneficial and harmful effects of chewing gum on the human body are due to both the process of chewing and the components of their chemical composition. On this basis, practical recommendations were made on the safe use of chewing gum and brought to the attention of surveyed students.

ANALYSIS OF PREVALENCE OF BEHAVIORAL RISK FACTORS OF NONCOMMUNICABLE DISEASES IN THE ADULT POPULATION OF THE KAMPALA CITY (UGANDA)

Mutumba A., Bieliaiev I. S.
Scientific adviser: Khorosh M. V., PhD, prof. Holovanova I. A., D.Med.Sc.
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Social Medicine, Public Health, Healthcare Organization and Economics, with medical expertise

Relevance. Nowadays, the problem of noncommunicable diseases (NCDs) is one of the major medical problems. The problem of NCDs is present in both countries with high levels of economic development (USA, Western Europe), and in countries with low levels of economic development and developing countries (Uganda, Ukraine), as NCDs are the main causes of disability (reduced quality of life) and mortality (irreversible human losses) of the able-bodied population.

The Aim of the research. The aim of this study was to investigate the prevalence of risk factors (primarily behavioral ones) in non-communicable (primarily cardiovascular) diseases among adult population of Kampala city (Uganda).

Materials and methods. The study was conducted in a cross-sectional design. There were 140 people (45% male and 55% female) over the age of 25: 26% of respondents under 40 and 74% over 40 years interviewed by anonymous questioning with the help of a special pre-designed questionnaire with open and closed questions. The answers were summarized in statistical tables and the prevalence of risk factors was determined by frequency analysis.

Results. The survey found that by level of education of respondents were evenly distributed: 48% with higher education and 52% without higher education. It is found that 64% of the respondents are overweight or obese in varying degrees of severity. The prevalence of smoking is 35%, with frequent and excessive alcohol consumption observed in 46% of respondentsInsufficient consumption of fruits and vegetables is rare enough - 9.3% and 4.3% respectively. Frequent dietary intake is observed for pork (57%), sausages and smoked meats (75%) and sweets (32%), while low food intake is observed for dairy products (27%), fish (43%), poultry meat (37%) and beef (32%). Disorders of quality and duration of night sleep are observed in 23% and 35% respectively. Analyzing the nature of physical activity, it is determined that 26% of respondents have an insufficient level of physical activity during daily activity, and that 59% of respondents have a passive nature of rest (days off). The prevalence of stress is 16% in the private sphere (personal life) and 31% in the social sphere. An aggravated family history of circulatory system diseases was identified in 48% of respondents.

Conclusions. The study found that the population of Kampala has a high prevalence of NCD risk factors such as low levels of education, overweight, tobacco smoking, excessive alcohol consumption, over-consumption of pork and smoked foods and low levels of dairy and fish consumption, nighttime sleep, high levels of hypodynamia, especially during free time.

ОСОБЛИВОСТІ ХАРЧУВАННЯ СТУДЕНТІВ У НІМЕЧЧИНІ ТА В УКРАЇНІ, ЇХ ВПЛИВ НА ЗДОРОВ'Я
EATING FEATURES AMONG STUDENTS IN GERMANY AND IN UKRAINE, THEIR IMPACT ON HEALTH

Бородін М. О
Штуденколег Саксонія (М - курс)
Лейпцигський університет, Лейпциг, Німеччина
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Мещерякова І. П.
Borodin M. O
Scientific adviser:Assoc. prof. Meshcheryakova I. P., PhD
Харківський національний медичний університет,
м. Харків, Україна
Кафедра медичної біології

Актуальність. Раціональне харчування, як доведено численними світовими науковими дослідженнями, є фундаментом профілактики багатьох захворювань. Неприпустимо низьким є рівень освіти студентів як в Україні, так і у Німеччині, з питань здорового та раціонального харчування. Під час процесу навчання, организму потрібно велика кількість речовин, щодо успішного сприйняття інформації.

Мета роботи. Вивчення стану, тенденцій та медико-соціальних аспектів проблеми харчування студентів Німеччини та України.

Матеріали та методи. Було здійснено аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури з проблеми харчування, джерельною базою слугували матеріали ВООЗ та ЄРБ ВООЗ, статистичні інформаційні бази даних «Здоров'я для всіх» та анкетування.

Результати досліджень. Аналіз сучасного стану харчування студентів України протягом 2015-2020рр. свідчить про наявність негативних тенденцій у стані харчування, що може викликати порушення діяльності нервової системи, обмінних процесів, негативно впливати на фізичний розвиток, зниження імунітету та комплексно спричинювати розвиток аліментарно зумовлених хвороб. Результати аналізу показали, що на стан харчування студентів особливо впливає брак часу через зобов'язання університету та екологічні бар'єри (наприклад, відсутність дешевих та здорових страв в їдальні). Аналіз стану харчування студентівНіменччини протягом 2015-2020рр. показав, що нездорові звички харчування (наприклад, високий рівень споживання фаст-фуду) є поширеним серед студентів. Таким чином, представляється необхідним розробити стратегії профілактики для поліпшення звичок харчування студентів.

В останнє десятиліття серед населення Європейських країн спостерігається виразна тенденція до набирання зайвої маси тіла та поширення ожиріння. Це пов'язано не тільки з тим, що у більшості населення раціон харчування складається з некорисної їжі, а й з порушеннями гормонального та неврологічного генезу.

Щорічно з приводу ожиріння здійснюється 1,0 тис. первинних звернень в лікувально-профілактичні заклади. Значимість проблеми ожиріння є загрозою інвалідизації пацієнтів молодого віку і зменшенням загальної тривалості життя в зв'язку з розвитком тяжких супутніх захворювань. Також вчені в останні десять років проводять пряму залежність між погіршенням здоров'я та вживанням у їжу трансгенів.

Висновки. За результатами дослідження було встановлено, що враховуючи важливу роль аліментарних чинників у формуванні здоров'я, необхідно: регулювати та контролювати якість продуктів харчування на рівні норм міжнародного законодавства; пропонувати після напрудженого студентського дня, витрачати час на приготування здорової їжі; використовувати стратегії, що дозволяють студентам готувати здорову їжу з меншими зусиллями (надання студентам рецептів швидкої та здорової їжі у гуртожитках або у торгівельних місцях); спрямовувати роботу медичного персоналу закладів охорони здоров'я на проведення освітніх заходів з метою підтримання здорових навичок харчування, з метою зниження ризику виникнення аліментарно зумовлених захворювань.

ЗВИЧКИ ЗБЕРІГАННЯ ЗАСОБІВ ГІГІЄНИ ПАЦІЄНТАМИ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ
HYGIENE STORAGE HABITS OF PATIENTS IN THE MODERN SOCIETY

Бугаєв В. Ю.
Наукові керівники: к. мед. н., доц. Кузіна В. В., Ткаченко М. В.
Bugaiev V. Yu.
Scientific advisers: assoc. prof. Kuzina V. V., PhD, Tkachenko M. V.
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна
Кафедра стоматології дитячого віку та імплантології

Актуальність. Рівень обізнаності пацієнтів у питаннях гігієни порожнини рота дуже важливий для реалізації індивідуальних профілактичних заходів і підтримки стоматологічного здоров'я. Потужні інформаційні можливості, широкий доступ до самостійного вибору та придбання предметів і засобів гігієни порожнини рота, формують нові звички та особливості стилю життя у сучасному суспільстві.

Мета роботи. Вивчити звички зберігання предметів гігієни пацієнтами у сучасному суспільстві з метою корекції індивідуальних профілактичних заходів.

Матеріали та методи. Дослідження проводили шляхом роздільного анкетування дітей віком від 6 до 12 років та їх батьків у питаннях користування засобами гігієнічного догляду за порожниною рота дітей. Після чого отримані відповіді порівнювали. Статистичній обробці підлягали результати, що збігалися.

Результати. Вивчено анкети 109 дітей та їх батьків. За результатамививчення анкет встановлено наявність розбіжностей у відповідях респондентів на деякі питання. Збіг відповідей зареєстровано у 104 анкетах. В цілому, усі відповіли про наявність індивідуальної зубної щітки, заміну якої проводили не завжди в рекомендований термін, навіть за наявності ознак пошкодження щетини. Після чищення щітку миють, та залишають у вертикальному положенні в індивідуальному стаканчику чи настінному утримувачі 28 % респондентів. На зберігання щіток у спільному стаканчику вказали 72 % опитуваних. Постійно використовують контейнер, що закриває робочу частину щітки 36 % дітей. Всі діти мали досвід зберігання щітки поза межами своєї оселі. Наприклад, під час канікул у таборах відпочинку, тримали щітки в контейнері або у шухлядах, загортаючи їх після чистки у пластикові пакети. Якщо їхали у подорож, то часто лишали щітку вдома та в середньому протягом тижня взагалі не чистили зуби (17 % опитуваних).

Питання в анкетах для батьків також стосувалися інформації про особистий погляд на наявні звички та причини порушень гігієнічного нагляду. Посилалися на напружений ритм життя 39 %, відсутність інформації 47 %, матеріальні проблеми 2 %, специфічну поведінку дитини – 12 % респондентів.

Висновки. З різних причин, як діти, так і дорослі не дотримуються рекомендацій, щодо зберігання та заміни зубних щіток. Встановлені в ході анкетування дані можуть бути використані для санітарно-просвітницької роботи та корекції індивідуальних профілактичних заходів.

ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ ОПІКОВІЙ ХВОРОБІ
ORGANIZATION OF MEDICAL CARE FOR BURN DISEASE

Голубець О. С., Котляр О. С.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Нетюхайло Л. Г., к. мед. н., доц. Харченко С. В.
Holubets O. S., Kotlyar O. S.
Scientific adviser: prof. Netuhaylo L. G. DD.Med.Sc., assoc. prof. Harchenko S. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я
З біостатистикою та медичним правознавством

Актуальність. обрана нами тема є досить актуальною, оскільки опікова травма є дуже специфічною і зазвичай не передбачуваною, адже до патологічного процесу залучається увесь організм.

Мета роботи. Дослідити зміни організму при опіковій хворобі та принципи організації медичної допомоги постраждалому.

Матеріали та методи. У ході дослідження ми використовували експериментальний метод, моделювання і прогнозування.

Результати. Опікова хвороба — це відповідь організму на тяжку опікову травму, внаслідок якої подразнюються, ушкоджуються та гинуть численні шкірні рецептори з подальшою заміною життєдіяльності усіх внутрішніх органів та систем і порушенням усіх видів обміну речовин.

В перебігу опікової хвороби виділяють наступні періоди:

- опікового шоку;
- гострої опікової токсемії;
- септикотоксемії (триває до повного відновлення втраченого шкірного покриву й ліквідації інфекційних

ускладнень);
- одужання.

Під час дослідження на щурах при експериментальній опіковій хворобі виявлено зміни активності ферментів у різних органах: підшлунковій залозі, нирках, печінці, слинних залозах та паралельно зміни активності ферментів у крові. Це викликає порушення метаболізму, процесів перекисного окислення ліпідів в організмі і може призводити до негативних наслідків. Тому, для попередження даної реакції і змін в організмі, доцільно правильно організувати медичну допомогу постраждалому на початкових етапах.

Догоспітальна допомога при опіках є високоефективною, але потребує кваліфікованих дій, спрямованих на попередження ушкодження:

- зменшення травмуючої дії екзогенного гіпертермічного чинника з метою обмеження ураження глибше розташованих тканин;
- надання невідкладної реанімації.

Госпітальна терапія на початкових етапах має бути пов'язана з мінімізацією опікового шоку і профілактикою органної недостатності, а наступні етапи лікування мають бути направлені на корекцію зовнішніх дефектів, аби попередити такі негативні явища, як масивні рубці, контрактури м'язів.

Висновки. Враховуючи результати, отримані в ході проведеного дослідження, визначається негативний вплив ушкоджуючого чинника, що викликає опік не лише на ділянку ушкодження, а й на весь організм в цілому, що викликає патологічні зміни у функціонуванні більшості систем організму на молекулярному рівні.

ВПЛИВ ВІТАМІННОГО КОМПЛЕКСУ «ОМЕГА – 3» НА ПОКАЗНИКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ОРГАНІЗМУ МЕШКАНЦІВ м. МАРІУПОЛЬ

THE INFLUENCE OF THE VITAMIN COMPLEX «OMEGA-3» ON THE INDICATORS OF THE FUNCTIONAL STATE OF THE ORGANISM OF RESIDENTS OF MARIUPOL CITY

Дитюк Д. В.
Наукові керівники: к. мед. н., доц. Боєва С. С., д. мед. н., проф. Ракша-Слюсарева О. А.
Dityuk D. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Boeva S. S., PhD; prof. Raksha -Slusareva O. A. D.Med.Sc.
Донецький національний медичний університет
м. Лиман, Україна
Кафедра мікробіології, вірусології та імунології

Актуальність. Маріуполь – промислово насичене місто, на території якого упродовж тривалогочасу концентрувалися промислові підприємства. У результаті в регіоні сформувався складний комплекс негативного антропогенноговпливу, а різноманітні природні умови обумовили різні рівнінакопичення забруднювачів. У зв’язку з несприятливими екологічними умовами, що склалися на території міста внаслідок техногенної діяльності, м. Маріуполь можна розглядати як об’єкт для дослідження складних взаємозв'язків у системі "суспільство – природа". Відомо, що риб’ячий жир сприяє нормальному функціонуванню всіх органів, зокрема, мозку, а також нервової та серцево- судинної систем. Теоретично можна припустити, що препарат «ОМЕГА – 3», який містить компоненти риб’ячого жиру має позитивно впливати на організм, зокрема покращувати деякі його функціональні показники. Функціональні можливості організму людини дуже важливі у процесі формування її здоров’я у майбутньому та дають підґрунтя для його суттєвого покращення. Тому проведення функціональних проб для визначення впливу на організм даного вітамінного комплексу є досить доцільним рішенням для нашого дослідження.

Мета роботи. Дослідити вплив відомого вітамінного комплексу «Омега-3» на функціональний показник серцево-судинної системи з метою уточнення та розширення його призначення у різних контингентів населення за показниками функціональних проб.

Матеріали та методи. Досліджували показники дихальної та серцево-судинної системи у 34 волонтерів – умовно здорових осіб (УЗО), віком від 18 до 38 років. Дослідження проводилось до та після вживання водорозчинного препарту «ОМЕГА – 3». Для оцінки швидкості адаптації організму на навантаження й швидкості відновних процесів виконували пробу Мартіне - Кушелевського. Отримані результати оброблялися методами варіаційної статистики і рангової кореляції з використанням PCL та порівнюються з результатами функціональних проб до вживання вітаміну.

Результати досліджень. Проведені дослідження фізіологічного стану організму за функціональними пробами показали, що при проведенні проби Мартіне – Кушелевського встановили, що в середньому частота пульсу повернулась до вихідного рівня за 5,4 ± 0,4 хв., що вказувало нагіпотонічний тип реакції, тобто серце працює з великими енерговитратами, але мало ефективно. Після вживання вітамінного комплексу часовий показник зменшився до 4,8 ± 0,4 хв., що свідчило про незначне покращення відновних процесів ССС при навантаженні. Таким чином, отримані результати свідать про позитивний вплив препарту «ОМЕГА – 3» на функціональний стан серцево – судинної та дихальної систем нетренованих УЗО, що мешкають в екологічно несприятливій зоні м. Маріуполь.

Висновки. Вітчизняний водорозчинний препарат «ОМЕГА – 3»позитивно впливає на функціональний стан серцево-судинної системи, щосвідчить про його перпективність у використаннідля відновлення цієї системи у мешканців екологічно несприятливих регіонів, зокрема м. Маріуполя.

СТАВЛЕННЯ ПІДЛІТКІВ ДО РАННІХ СТАТЕВИХ ВІДНОСИН, АБОРТІВ ТА МЕТОДІВ КОНТРАЦЕПЦІЇ
ADOLESCENTS' ATTITUDE TO EARLY SEXUAL RELATIONS, ABORTION AND CONTRACEPTION

Івашина М.-Д. В.
Науковий керівник: д. е. н., доц. Харченко Н. В.
Ivashina M.-D. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Kharchenko N. V., D.Ec.Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я, організації та економіки охорони здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою

Актуальність. Через неналежну освіченість, щодо статевого життя підліткової категорії населення та доступність неперевіреної інформації сексуального характеру в інтернет мережі та телебаченні, створюються обставини за яких виникає підліткова вагітність. Про що говорить статистика України у 2019 році 118 дівчат стали матерями у віці до 14 років та 5700 у віці 15-16 років. Проблема надзвичайно актуальна та потребує втручання з боку суспільства.

Мета роботи. Дізнатися ступінь статевого виховання підлітків, рівень обізнаності та власні думки опитуваних про ранні інтимні відносини, аборти та методи контрацепції. Порівняти отримані дані з анкетуванням в 2017 році.

Матеріали та методи. Під час виконання роботи було використано статистичний, соціологічний (анкетування), порівняльний та історичний метод дослідження. Інформативними також стали статистичні дані України та результати опитування серед 40 школярок (віком від 14 до 17 років).

Результати. Результати дослідження показали, що 75% дівчат серед опитаних вже мали інтимні відносини та вважають що в такому віці це норма. Цей показник в порівнянні з подібним анкетуванням в 2017р. виріс майже в 1,5 рази. Шокувало те, що більше 40% анкетованих школярок позитивно відносяться до абортів. 30% опитаних не знаю, що вагітність та аботи в підлітковому віці можуть нести тяжкі наслідки як для здоров'я матері так і для здоров'я дитини. 40% опитаних отримали свій перший сексуальний досвід у віці 14-15 років. 10% серед дівчат які уже мали коїтос вважають презервативи неважливим атрибутом інтимного життя. 55% опитаних відзначили, що вдома та в школі з ними не проводилися профілактичні бесіди щодо раннього початку сексуального життя та його наслідків.

Висновки. Згідно порівняльно-статистичних даних з кожним роком підлітки все раніше розпочинаютьсвоє статеве життя, та мають не достатню або не вірне сприйняття щодо раннього материнства, підліткових абортів та їх наслідків. Більшість опитаних школярок вважають найголовнішою причиною вагітностей серед підлітків невдало підібраний метод контрацепції або їх невірне використання.

ОЦІНКА СПОЖИВА ННЯ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ МІСТА ПОЛТАВА
ESTIMATION OF CONSUMPTION OF FOOD SUPPLEMENTS AMONG THE POPULATION OF POLTAVA

Калашник Л. О., Довгополий О. О.
Науковий керівник: к. м. н., Плужнікова Т. В., Краснова О. І.
Kalashnyk L. O., Dovhopolyi O. O.
Scientifik advizer: Pluzhnikova T. V., PhD, Krasnova O. I.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я, організації та економіки охорони здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою.

Актуальність. У сучасний час все більше зростає негативний вплив екзогенних факторів які впливають на органи і системи органів людини, і завдають шкоду здоров'ю людини. До таких чинників відносяться консерванти, харчові добавки, штучні барвники, підсилювачі смаку. Щорічно їх вплив зростає пропорційно з підвищення кількості їх споживання в продукції різного виду. Тому зростає ризик захворювання органів і систем що пов 'язані з споживання продуктів що містять харчові добавки.

Мета роботи. Провести аналіз поінформованість населення міста Полтава шляхом опитування-анкетування щодо харчових добавок, позначення їх на товарі відповідними буквами та цифрами, вплив на органи і системи органів людини.

Матеріали та методи. На підставі медико-статистичного методу дослідження, а також проведеного опитування та анкетування серед населення міста Полтави нами було проаналізовано 200 анкет на основі яких ми виділили осіб, що знають про можливі захворювання органів і систем пов'язаних із прийомом харчових добавок (28%) і тих, хто не знає про шкідливість харчових добавок(72%).

Результати дослідження показали, що 28% населення поінформовано про шкоду харчових добавок. Серед них 50% не дивиться на склад продукту при покупці товару, 32% перевіряють склад продукту і намагаються споживати продукцію з меншою кількістю харчових добавок, 18% надають перевагу купівлі продукції на стихійних ринках.

Висновки. Проаналізувавши результати даної роботи нами встановлено, що суспільство недостатньо проінформоване про шкоду харчових добавок і шкоду яку несуть вони для органів і систем органів. Виходячи з наведених фактів, використання харчових добавок, консервантів, штучних барвників, повинно суворо контролюватися на державному рівні. Контроль за великою кількістю харчових добавок з багатьох причин утруднений, тому необхідно обмежити їх перелік, який використовують в харчовій промисловості, залишивши тільки ті, які вкрай необхідні для прискорення чи покращення технологічного процесу і є абсолютно нешкідливими для організму людини.

УЧАСТЬ ВОЛОНТЕРСЬКОГО ЗАГОНУ «ПОСМІШКА» В ПРОВЕДЕННІ САНІТАРНО-ОСВІТНЬОЇ РОБОТИ СЕРЕД ДІТЕЙ ОРГАНІЗОВАНИХ ДИТЯЧИХ
PARTICIPATION OF THE "POSMISHKA" VOLUNTEER UNIT IN CONDUCTING SANITARY AND EDUCATIONAL WORK AMONG CHILDREN OF ORGANIZED CHILDREN

Козак Д. В.
Науковий керівник: к. мед. н., Павленкова О. С.
Kozak D. V.
Scientific adviser: Pavlenkova O. S., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань

Актуальність. Натепер, профілактика стоматологічних хвороб у дітей залишається досить актуальною. Особливо, це стосується дітей молодшого шкільного віку, бо саме в цей період починає формуватися постійний прикус, здоров'я якого залежить саме від профілактичних заходів у момент прорізування і мінералізації зубів.

З метою вивчення світових тенденцій захворюваності на карієс та інші стоматологічні хвороби в штаб-квартирі Всесвітньої організації охорони здоров'я в 1969 році був створений Глобальний Банк даних стоматологічного здоров'я, куди подаються дані епідеміологічних досліджень, проведених у різних країнах світу. У 2018 році ВООЗ повідомила, що 60-90% дітей шкільного віку в усьому світі мають карієс зубів. Враховуючи останні дані по Полтавській області, бачимо, що показник поширеності карієсу в дітей 12 років становить73,5±7,68%, а в 6-річному віці - 6,98±3,93%. Отже, за 6 років життя дитини цей показник збільшується у 10 разів.

Основними причинами цього є, як ендогенні, так і екзогенні чинники, а саме: якість й режим харчування, спадковість, навколишнє середовище, матеріальна забезпеченість та гігієнічна освіта дітей та їх батьків. Практична стоматологія не може впливати на ці аспекти життя дітей, окрім останнього пункту.

Для успішного вирішення проблем захворюваності на карієс та інші стоматологічні хвороби необхідно раціонально підходити до механізмів профілактики. Одним з її напрямів є санітарно-освітня робота, яка може бути активною (уроки гігієни, лекції, бесіди для дітей і батьків) та пасивною (брошури, плакати, теле- і радіопередачі і т. д.). Нажаль, цій ланці не приділяється достатньої уваги.

Мета робот. У 2019 році на базі кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань було створено волонтерський загін «Посмішка», метою якого є проведення санітарно-освітньої роботи серед дітей організованих колективів.

Матеріали та методи. Основним контингентом волонтерів були діти 5-8 років, оскільки за дослідженнями психологів саме цей вік є найбільш оптимальним для сприймання і засвоєння нової інформації. Враховуючи вік дітей та їх психоемоційні типи сприйняття – інформація подається 3 типами: візуальним, звуковим і тактильним.

За результатами роботи загону, за рік було проведено 29 уроків гігієни для 857 дітей, у 16 школах Полтави. Діти навчилися правилам чищення зубів і догляду за ротовою порожниною, ознайомились із назвами та групами зубів, із зовнішньою та внутрішньою будовою зуба, та з необхідністю використання додаткових предметів і засобів гігієни.

ВИВЧЕННЯ ПОШИРЕНОСТІ ОРТОДОНТИЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ СЕРЕД ДІТЕЙ ПОЛТАВИ
STUDY OF THE PREVENTION OF ORTHODONTIC PATHOLOGY IN CHILDREN OF POLTAVA

Лучко А. В.
Науковий керівник: к. мед. н. Ляхова Н. О.
Luchko A. V.
Scientific adviser: Liakhova N. O., PhD
Українська медична стоматологічна академія, Полтава, Україна
Кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я, організації та економіки охорони здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою

Актуальність. Висока стоматологічна захворюваність дітей вже багато років залишається однією з актуальних проблем, у різних вікових групах стабільно збільшується частота випадків карієсу, хвороб пародонту, порушень розвитку та формування зубів, що несе негативний вплив на здоров'я дитини.

Мета роботи. Визначити поширеність патології зубощелепної ділянки серед дітей різного віку, що проживають у місті Полтава.

Матеріали і методи. Оглянуто 1517 дітей у віці від 2,5 до 17 років, що проживають у місті Полтава. Методи: бібліосемантичний, медико-статистичний.

Результати. Оглянуто 1517 дітей у віці від 2,5 до 17 років, що проживають у місті Полтава. Проведена стратифікація оглянутих нами дітей на вікові категорії відповідно до періодів формування прикусу тимчасових та постійних зубів за рекомендаціями П. С. Фліс (2007).

Тимчасовий прикус поділяється на три періоди:
період формування тимчасового прикусу – 6 місяців - 2,5 роки – не спостерігали.
період стабільного тимчасового прикусу – 2,5-4 роки – 106 дітей.
період інволюції тимчасового прикусу – 4-6 років – 45 дітей.
Всього в періоді тимчасового прикусу – 151 дитина.
Змінний прикус поділяється на два періоди:
ранній змінний прикус –6-9 років – 627 дітей.
пізній змінний прикус –9-13 років – 384 дітей.
Всього в періоді змінного прикусу – 1011 дітей.
Постійний прикус:
Від 12-13 років і старші – оглянуто 355 дітей.
Результати оглядів представлені в таблицях.

Патологія виявлена в період стабільного тимчасового прикусу (2,5-4 роки) із 106 оглянутих дітей у 38 (35,8%), в період інволюції тимчасового прикусу (4-6 років) із 45 оглянутих – у 16 (35,5%), загалом в періоді тимчасового прикусу (2,5-6 років) із 151 оглянутих – у 54 (35,8%).
В період раннього змінного прикусу (6-9 років) патологія виявлена із 627 оглянутих дітей у 314 (50,1%), в період пізнього змінного прикусу (10-13 років) із 384 оглянутих – у 177 (46,1%), загалом в періоді змінного прикусу із 1011 оглянутих – у 616 дітей (48,6%). Патологія, виявлена в період постійного прикусу (12-13 років і старші) із 355 оглянутих дітей у 186 (52,4%).
Висновки. У віці від 2 до 6 років ортодонтична патологія наявна у кожної третьої дитини, а в період сформованого постійного прикусу вже кожна друга дитина має ортодонтичну патологію. В цілому серед оглянутих 1517 дітей спостерігається підвищення рівня поширеності патології з віком від 35,8% до 52,4 %.

ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА ЯКОСТІ ПИТНОЇ ВОДИ ЗА САНІТАРНО-ХІМІЧНИМИ ПОКАЗНИКАМИ НА ПРИКЛАДІ ПОЛТАВСЬКОЇ ТА ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ
HYGIENIC ASSESSMENT OF DRINKING WATER QUALITY ACCORDING TO SANITARY-CHEMICAL INDICATORS ON THE EXAMPLE OF POLTAVA AND VOLYN REGIONS

Маляр О. Р.
Науковий керівник: к. мед. н., доц. Саргош О. Д.
Maliar O. R.
Sience advisor: assoc. prof. Sarhosh O. D., PhD
Українська медична стоматологічна академія,
м Полтава, Україна
Кафедра гігієни, екології та охорони праці в галузі
Актуальність. Питання профілактики займає пріоритетне місце серед завдань охорони здоров'я. Результати багатьох досліджень, свідчать, що на здоров'я людини впливає ряд чинників зовнішнього середовища, що різняться між собою як за експозицією, інтенсивністю впливу, так і за характером дії. Одним з факторів впливу навколишнього середовища на організм людини, є питна вода. Оскільки на даний час відмічається зростання нітратного забруднення ґрунтових вод внаслідок ненормованого використання в колективних господарствах та у приватному секторі мінеральних та, особливо, органічних добрив дослідження в даному напрямку мають велике значення.
Мета роботи. Оцінити якість та безпечність питної води за санітарно-хімічними показниками, з подальшою розробкою заходів щодо її покращення.
Матеріали та методи. Проведено ретроспективний аналіз даних моніторингу якості питної води децентралізованих джерел водопостачання Полтавської та Волинської областей. Використані архівні дані Полтавського ОЛЦ МОЗ України та ДУ «Волинський ОЛЦ МОЗ України» за 2017 – 2018 роки.
Результати. Проведено аналіз даних моніторингу проведеного лабораторіями щодо вмісту нітратів у воді децентралізованих джерел водопостачання, зокрема колодязів, свердловин, вода з яких використовується для споживання дітьми віком до 3-х років. Питома вага проб питної води з надмірним вмістом нітратів у Волинській області становить: у 2017р. – 23,3%, у 2018р. – 17,5%. У Полтавській області: у 2017р. – 37,0%, у 2018р. – 33,7%. По Україні цей показник становить у 2017р. - 32,6%, 2018р. - 34,4%.
Абсолютний показник невідповідності якості питної води джерел децентралізованого водопостачання в Полтавській області вищий в 2018 році і становить 1190 проб з 3526 досліджень, у Волинській області – в 2017 році (1198 проб з 5058 проведених досліджень).
Висновки. Питома вага проб питної води з надмірним вмістом нітратів у Полтавській області більша ніж у Волинській області та в Україні в цілому. На наш погляд, доцільним є подальше вивчення поставленої проблеми, оскільки вона на даний час реорганізації структури Полтавського та Волинського лабораторних центрів МОЗ України знову стає дуже актуальною.

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ЗАХВОРЮВАНОСТІ НА САЛЬМОНЕЛЬОЗ У КОВЕЛЬСЬКОМУ РАЙОНІ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА 2014-2018 РР.
A RETROSPECTIVE EPIDEMIOLOGICAL ANALYSIS OF THE INCIDENCE OF SALMONELLOSIS IN THE KOVEL DISTRICT OF VOLYN REGION FOR 2014-2018

Маляр О. Р.
Науковий керівник: д. е. н., доц. Харченко Н. В.
Maliar O. R.
Scientific adviser: assoc. prof. Kharchenko N. V., D.Ec.Sc.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я, організації та економіки охорони здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою
Актуальність. Епідеміологічна ситуація із захворюваності на сальмонельоз оцінюється як несприятлива з тенденцією до подальшого погіршення, збільшення кількості зареєстрованих спалахів серед населення та групових захворювань. Найбільше спалахи реєструються в організованих колективах, закладах громадського харчування, де на сьогодні існує проблема безпечності харчових продуктів, сировини тваринного походження, зокрема птахівництва. В результаті проведеного ретроспективного епідеміологічного аналізу захворюваності на сальмонельоз у Ковельському районі Волинської області за 2014-2018 роки встановлено, що проблема сальмонельозу є актуальною так як епідситуація щодо сальмонельозу у Ковельському районі Волинської області за досліджуваний період є неблагополучною.
Мета роботи. Вивчення епідемічної ситуації щодо сальмонельозу на території Ковельського району Волинської області за 2014-2018 роки та встановлення чинників, що впливають на епідемічний процес для вдосконалення протиепідемічних заходів.

Матеріали та методи. В роботі використані описово-оціночний, статистичний, картографічний, комплексний епідеміологічний та лабораторні методи: оцінка даних обліково-звітної документації, матеріалів епідеміологічних розслідувань.

Результати. Середній показник захворюваності по району становить 17,7 за період 2014-2018рр. Рівень захворюваності на сальмонельоз у 2014р., 2015р., 2016р. був нижче середнього у 10,7, у 6,5, у 1,2 рази відповідно. У 2017р. та у 2018р. показник захворюваності був вище від середнього показника за 2014-2016рр. у 1,9 та 1,5 рази відповідно.

Аналізуючи динаміку багаторічної захворюваності на сальмонельоз можна відзначити, що середній показник захворюваності за 10 років складає 18,72 на 100 тис. населення, а за 5 років 17,7 на 100 тис. населення. Отже відмічається тенденція до підвищення рівня захворюваності. Епідемічну ситуацію можна охарактеризувати, як нестійку.

В структурі гострих кишкових інфекцій сальмонельоз займає третє місце. В етіологічній структурі захворюваності перше місце належить Sal. enteritidis. Для даного захворювання характерна літньо-осіння сезонність (червень-жовтень). Міське населення хворіє частіше ніж сільське, група ризику за віком є діти 1-4 років та за соціально-побутовою ознакою неорганізовані діти. Переважають квартирні осередки з 1 випадком захворювання. Серед встановлених джерел інфекції переважає контакт з заразоносієм. Реалізувались контактно-побутовий та харчовий шляхи передачі сальмонельозу.

Висновки. Проблема сальмонельозу залишається однією з найважливіших для Ковельського району Волинської області та потребує цілеспрямованої роботи не тільки для державних установ Міністерства охорони здоров'я України, медичної мережі, ветеринарної медицини, але й уваги та фінансової підтримки владних структур, установ різних форм господарювання.

ПОШИРЕННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКА ОФТАЛЬМОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ПОЛТАВСЬКОГО БАЗОВОГО МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ
DISTRIBUTION AND PREVENTION OF OPHTHALMIC DISEASES AMONG STUDENTS OF THE POLTAVA MEDICAL COLLEGE

Мамон В. С.
Науковий керівник: Кирнос О. О.
Mamon V. S.
Scientific adviser: Kyrnos O. O.
Полтавський базовий медичний коледж
Циклова комісія природничо-математичних дисциплін

Актуальність. Один із основних органів чуття – це зір. Його порушення вважаються досить поширеною проблемою у світі. Неспроможність чітко сприймати навколишній світ заважає людині пізнавати його, створює труднощі в спілкуванні з оточуючими, навчанні, обмежує діяльність і загрожує розвитком сліпоти. Важливим є питання профілактики хвороб органів зору.

Мета роботи. Дослідити поширення хвороб органів зору серед студентів Полтавського базового медичного коледжу. Виявити динаміку поширення вад зору у даний період. Здійснити просвітницьку роботу серед студентів, щодо їх профілактики. Дослідити методики покращення роботи органів зору.

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження були 565 студентів Полтавського базового медичного коледжу.

Результати. Серед всіх студентів 49 мали вади зору.

З отриманих даних добре помітно тенденцію розвитку хвороб на першому та другому курсах. Так кількість студентів, що мають вади зору на першому курсі: міопія – 7, астигматизм – 1, спазм акомодації – 1. А на четвертому курсі хворими на міопію є 15 студентів.

Розвиток міопії на першому та другому курсах можна пояснити тривалою роботою, внаслідок чого відбувається перенапруження очей. Ми припустили, що кількість осіб з даним захворюванням кожного року буде збільшуватися. Нами також досліджено можливі методи профілактики захворювань органів зору.

З метою перевірки ефективності зорової гімнастики було проведено дослідження, що тривало вісім місяців. Відібрано групу студентів коледжу (54 особи). Серед них було 36 студентів, які мали проблеми із зором. На початку експерименту було проведено анкетування та дослідження гостроти зору студентів у кабінеті медичної сестри коледжу, використовуючи таблиці Головіна-Сівцева. Після цього запропоновано виконувати відібрані вправи мінімум один раз на день. Для оцінки ефективності методики було проведено анкетування студентів експериментальної групи та перевірка гостроти зору у кабінеті медичної сестри коледжу.

Студенти відмічали покращення самопочуття: зменшення сухості та втомлюваності очей, покращення здатності виконувати дрібну роботу. Перевірка гостроти зору показала, що у більшості студентів експериментальної групи не спостерігається погіршення зору. У двох студентів відбулося незначне покращення зору.

Висновки. Враховуючи динаміку розвитку офтальмологічних захворювань серед студентів Полтавського базового медичного коледжу необхідними є профілактичні та просвітницькі заходи направлені на попередження розвитку та ускладнення вад зору серед студентів, впровадження на заняттях та позакласних заходах додаткових методик зорової гімнастики, постійний моніторинг стану захворювання осіб у яких вже діагностовано дані порушення.

ДИНАМІЧНИЙ АНАЛІЗ РОЗПОВСЮДЖЕНОСТІ НАРКОТИЧНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ СЕРЕД МОЛОДІ МІСТА ПОЛТАВА
DYNAMIC ANALYSIS OF THE DISTRIBUTION OF DRUG ADDITION AMONG THE YOUTH OF THE POLTAVA CITY

Мариняк Д. К., Сивокінь К. В.
Науковий керівник: к. мед. н. Плужнікова Т. В., Краснова О. І.
Maryniak D. K., Syvokin K. V.
Scientific adviser: Pluzhnikova T. V., PhD, Krasnova O. I.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я, організації та економіки охорони здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою

Актуальність. Рівень наркоманії зростає в усьому світі, зокрема і в Україні.

Данні європейського центру моніторингу обігу наркотиків та наркозалежних свідчить про те, що близько 275 мільйонів осіб в європейському регіоні вживали наркотики мінімум 1 раз на рік, що становить близько 5,6% світового населення віком від 15-64 років.

Проблема наркоманії на даний час є надзвичайно актуальною, особливо серед молоді, оскільки за даними ЮНІСЕФ серед українських підлітків 14-17 років ми маємо 18% тих, які мали досвід вживання будь-яких наркотиків.

Так на 2019р 18,3% дівчат - підлітків та 16,6 % хлопців мали досвід вживання наркотичних речовин, для порівняння у 2015р цей відсоток становив 11,9% дівчат та 17,8 хлопців, що вказує на стрімке зростання відсотку підлітків, які вживають чи вживали наркотики.

Рівень поширення таких хвороб як ВІЛ і СНІД, гепатити В і С, інфекцій що безпосередньо пов'язані з вживанням наркотиків, Україна займає 2 місце відносно епідемії в Східній Європі і центральній Азії.

Наркозалежність впливає на соціальне здоров'я суспільства в цілому. Саме тому необхідно забезпечити високий рівень проінформованості молоді стосовно негативних наслідків вживання наркотиків.

Мета роботи. Вивчення проінформованості студентів 3-5 курсів УМСА щодо наслідків вживання наркотиків з подальшою розробкою методів профілактики наркоманії серед молоді.

Матеріали і методи. За допомогою бібліостатичного методу було проведено аналіз наукової літератури з даної теми. Використаємо соціологічний метод для дослідження обізнаності молоді УМСА щодо впливу наркотиків шляхом анкетування, за допомогою медико-статистичного методу проведено аналіз даних опитування наше було проаналізовано 200 анкет, на основі яких ми виділили 2 вікових групи 17-19 і 19-22 рр. В нас також була можливість порівняти дані нашого дослідження з результатами дослідження 2019 року.

Результати. Серед опитуваних 22% довелось спробувати наркотик, 72% вважають що навіть одноразове вживання психотропних речовин може призвести до смерті. 85% рахують, що наркотики є проблемою молоді, 25% студентів вважає, що вживання наркотиків канабісної групи (марихуана) не викликає залежності та звикання, 6% вважають, що наркоманія це діагноз на все життя, 72% що все залежить від бажання самого хворого.

Важливо відмітити, що 83% студентів вважають, що слід проводити обов'язкове анонімне тестування неповнолітніх та молоді на предмет реального впливунаркозалежних.

Висновки. Проаналізувавши дані проведеної роботи нами встановлено, що кількість студентів, які мали досвід вживання психоактивних речовин є досить значною, дана тенденція потребує проведення профілактичної роботи, що дозволить суттєво знизити кількість осіб, що перебувають у групі ризику, щодо наркоманії. Інформація заслуговує розуміння самою молоддю ї точки зору, для визначення найбільш ефективних методів боротьби та профілактики. Дослідження дозволяє визначити що на думку опитаних спонукає людей до споживання наркотиків, що дають змогу вплинути на ці чинники.

КОРЕЛЯЦІЯ ПСИХО-СОМАТИЧНИХ КРИТЕРІЇВ БІОЛОГІЧНОГО ВІКУ ЛЮДИНИ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД М'ЯЗОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ
CORRELATION OF PSYCHO-SOMATIC CRITERIA OF A PERSON'S BIOLOGICAL AGE DEPENDING ON THE MUSCLE LOAD

Олексієнко А. А.,
Науковий керівник: Соляник В. В.
Oleksienko A. A.
Scientific adviser:Solyanyk V. V.
Кременчуцький медичний коледж імені В. І. Литвиненка,
м. Кременчук, Україна
Кафедра внутрішньої медицини

Актуальність. Статистика показує, що кількість хворих з проблемами серцево-судинної системи, опорно-рухового апарату невпинно збільшується, помолодшав їх вік.

Мета роботи. Вивчити взаємозв'зок критеріїв біологічного віку та м'язових навантажень з метою кореляції показників біологічного віку: властивостей пульсу, артеріального тиску, сатурації тканин, мінералізації кісток за рахунок гіподинамії. З'ясувати вплив рухової активності студентів, які мають різний рівень фізичної підготовки, вивчення змін у системах організму, у психо-емоційній сфері, пропаганда активного способу життя.

Матеріали та методи роботи. Експериментальний метод та робота зі статистичними даними. У дослідженні взяли участь 30-ть осіб у віці 16-19 років з різним рівнем фізичної підготовленості та станом серцево-судинної системи. Дослідження тривало 1 рік.

Ми орієнтувалися на співвідношення ваги та зросту, визначали коефіцієнт кожного пацієнта та порівняли його з нормою (ІМТ); провели моніторинг електрокардіограм, визначили сатурацію тканин пульсоксиметром, визначали ЧСС та тиск у стані спокою і під час тестових навантажень, реєстрували в протоколи досліджень.

Після тестового контролю були сформовані три групи для спостережень. У проблемних групах відмічаються позитивні зміни: покращення показників сатурації, нормалізація показників серцево-судинної діяльності, результатів психологічних тестів, покращення даних денситометрії.

Результати. Дослідні дані були впроваджені в закладах освіти м. Кременчук: просвітницькі бесіди для учнів шкіл міста, студентів Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка та Кременчуцького льотного коледжу Харківського національного університету внутрішніх справ, Державного вищого навчального закладу «Кременчуцький коледж транспортної інфраструктури».

Висновки. Для збереження біологічного віку треба:

1. Визначити рівень здоров'я серцево-судинної, дихальної системи та нервової системи.
2. Тестовий контроль через певний проміжок часу для визначення об'єму фізичних навантажень.
3. Підбір фізичних навантажень, які стимулюють захисні сили організму, нормалізують емоційну сферу студентів:
   - профілактика хронічних стресів, безсоння;
   - покращення пам'яті та настрою.

ВИВЧЕННЯ ТА АНАЛІЗ ПОШИРЕНОСТІ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ЗА 2017 РІК
STUDY AND ANALYSIS OF THE PREVENTION OF INFECTIOUS DISEASES AMONG THE POPULATION OF UKRAINE FOR 2017

Панченко С. О.
Науковий керівник: к. мед. н. Ляхова Н. О.
Panchenko S. O.
Scientific adviser: Liakhova N. A, PhD
Українська медична стоматологічна академія, Полтава, Україна
Кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я, організації та економіки охорони здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою

Актуальність. В захворюваності населення України окрему групу формують інфекційні хвороби, які спричиняються живими збудниками, здатні передаватися від хворої до здорової людини та можуть викликати епідемії, що робить дослідження поширеності інфекційних хвороб вкрай актуальним.

Мета роботи. Дослідити та проаналізувати поширеність інфекційних захворювань серед населення України за 2017 рік.

Матеріали і методи. Методи: історичний, медико-статистичний. Проаналізовані дані офіційної статистики щодо поширеності інфекційних хвороб за 2017 рік.

Результати. На кінець 2017 р. в Україні було зареєстровано більше 6,83 млн випадків інфекційних захворювань (16 038,6 на 100 тис. нас.), з них більше 4,56 млн випадків (66.8%) серед дітей (59 954,76 на 100 тис. нас.). За матеріалами державної статистичної звітності, захворюваність населення України на інфекційні хвороби у 2017 р. порівняно з 2016 р. знизилася на 14,43%, в тому числі серед дітей до 17 років на 9,22% (4,565 млн випадків у 2017 р. проти 5,029 млн в 2016 р.). Захворюваність населення на гострі кишкові інфекції (ГКІ) наразі залишається однією із найбільш високих – більше 100 тис. випадків на рік. В 2017 р. рівень захворюваності на ГКІ, спричиненими невстановленими збудниками та неточно визначені харчові токсикоінфекції, продовжував зростати (на 16.5% проти 2016 р.) – 51 502 вип. (120.9 /100 тис.) у 2017 р. в порівнянні з 44 197 вип. (103.4/100 тис.) в 2016 р. Не менш поширеними в Україні залишаються ентерити, гастроентерити, харчові токсикоінфекції, спричинені іншими встановленими збудниками: в 2017 р. рівень захворюваності зріс на 16,3% порівняно з 2016р. Актуальною проблемою є ротавірусна інфекція, зростання її поширеності спостерігається протягом 10 останніх років: з 635 вип. в 1995 р. до 12 119 вип. у 2016 р. (28,34/100 тис.) та 18 142 вип. (42,6/100 тис.) в 2017 р. Із них питома вага дітей до 17 років складала 96,9% та 96,6% у 2016 та 2017 рр. відповідно. Неблагоприємна епідситуація спостерігалася на території більшості областей.

Висновки. Спалахи інфекційних захворювань різної етіології в 2017 р. реєструвались у всіх регіонах України від 63 в 2014 році до 163 в 2017 році, найбільшу кількість зареєстровано в Одеській області (29). Щорічно реєструються спалахи захворювань на ГКІ, останні є індикатором гострого епіднеблагополуччя населення, різке погіршення ситуації з ГКІ в Україні спостерігається з 2014 р. Цьому сприяла низка причин: запровадження законодавством мораторію на перевірки будь-яких об'єктів (Верховна Рада України продовжила дію мораторію до 2019 р.), фактична ліквідація Держсанепідслужби, що здійснювала нагляд за діяльністю суб'єктів господарювання, насамперед, за закладами громадського харчування, дитячими закладами тощо.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ НА СТАН ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ 1 КУРСУ
RESEARCH OF THE INFLUENCE OF PHYSICAL ACTIVITY LEVEL ON STATE OF THE 1st COURSE STUDENTS HEALTH

Тесленко А. О., Зінченко А. В.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Ніколенко Є. Я.
TeslenkoA. O., ZinchenkoA. V.
Scientific adviser: prof. Nikolenko E. Y., D.Med.Sc.
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, медичний факультет,
м. Харків, Україна
Кафедра загальної практики сімейної медицини

Актуальність. Здоровий спосіб життя (ЗСЖ) - це процес дотримання людиною певних норм, правил і обмежень у повсякденному житті, що сприяє збереженню здоров'я, оптимальному пристосуванню організму до умов середовища, високому рівню працездатності у навчальній і професійній діяльності. ЗСЖ та особливо заняття фізичною активністю займають невід'ємну частину в формуванні нашого стану здоров'я. Упродовж останнього десятиріччя спостерігається тенденція значного зниження рівня рухової активності людини, що проявляється в порушеннях фізичного розвитку, а також стану серцево-судинної, дихальної, опорно-рухової систем.

Мета роботи. Визначити рівень фізичного розвитку (РФР), оцінити вплив наявності фізичної активності на загальний стан здоров'я студентів 1 курсу ХНУ ім. В. Н. Каразіна.
Матеріали та методи. Було проведено анкетування 225 студентів різних факультетів ХНУ ім. В. Н. Каразіна, віком 17-20 років. Анкетування було в формі Google forms і дозволило нам отримати дані про наявність і рівень фізичної активності в їх житті, а також загальний стан здоров'я. Фізичний розвиток оцінювали за даними зросту та маси тіла за перцентильними нормограмами, індексу маси тіла (ІМТ) з урахуванням віку та статі.
Результати дослідження. Встановлено, що серед всіх анкетованих студентів надмірну масу тіла мали 37%. Низький РФА характерний для 43%, неконтрольовані заняття спортом (більше 6 разів на тиждень) відвідують лише 5% студентів, решта 52% мають нормальний РФА (регулярно займаються спортом 2-3 рази на тиждень). Незадовільно оцінюють свій РФА 30% анкетованих, 70% задоволені. Більшість студентів (60%) відчувають значну втому протягом доби, 12% відчувають постійну втому, нервозність, неможливість сконцентруватися на протязі доби, інші 28% повні сил і енергії, не мають істотних скарг щодо стану свого здоров'я. При цьому 65% студентів не вважають фізичну культуру обов'язковим предметом у школах і університетах.
Висновки. Існує прямий зв'язок між станом здоров'я і РФА. Низький РФА мають 43%, з усіх студетів, 65% не відзначають фізичну активність, як важливу складову свого життя і, як наслідок - більшість (60%) відчувають значну втому протягом дня, пов'язану з гіподинамією, розумовим перенапруженням, втомою. Оптимальні заняття спортом, сприяння освіченості среди студентів стосовно необхідності присутностіфізичної активності в нашому житті, дозволить поліпшити стан здоров'я, а також запобігти патології опорно-рухової, серцево-судинної та дихальних систем.

ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ 2 ТИПУ В ЖИТЕЛІВ МІСЬКОЇ ТА СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ
EPIDEMIOLOGICAL ASPECTS OF TYPE 2 DIABETES MELLITUS IN URBAN AND RURAL RESIDENTS

Федосов В. С., Шапошніков Д. І.
Науковий керівник: д. мед. н., проф. Голованова І. А., к. пед. н. Товстяк М. М.
Fedosov V. S. Shaposhnikov D. I.
Scientifik adviser: prof. Golovanova I. A. D. Med. Sc., Tovstiak M. M., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я, організації та економіки охорони здоров'я з лікарсько-трудовою експертизою.
Актуальність. Епідеміологічні аспекти цукрового діабету 2 типу в жителів міської та сільської місцевості визначаються тим, що цукровий діабет 2 типу є одним із найрозповсюдженіших захворювань внутрішніх органів в Україні й світі, що призводить до інвалідизації та смерті хворих. Але до цього часу не існує чіткої програми виявлення ризику виникнення цукрового діабету 2 типу в здорових осіб з урахуванням його генетичних маркерів, поведінкових та дієтичних факторів ризику та попередження раннього розвитку захворювання та його швидкого прогресування у хворих.
Метою роботи. Дослідження епідеміологічних аспектів цукрового діабету в жителів міської та сільської місцевості серед населення Глобинського району.
Методи. Дослідження:теоретичний аналіз та узагальнення сучасних наукових джерел щодо питань епідеміології цукрового діабету, поширення факторів ризику цукрового діабету 2 типу;епідеміологічний метод для визначення госпіталізації хворих;соціологічний метод для встановлення факторів ризику виникнення цукрового діабету при опитуванніхворих на цукровий діабет 2 типу Глобинської центральної районної лікарні;статистичний метод для обробки результатів досліджень.
Результати. У результаті аналізу даних опитування було виявлено, що серед хворих на цукровий діабет 2 типу жителів міста частіше зустрічається таке ускладнення діабету як гіпертонічна хвороба, а саме – у 25 хворих (64%) жителів міста проти 21 хворих (47%) частоти підвищеного артеріального тиску у хворих сільських жителів. Серед хворих міських жителів діабет мав більш важкий перебіг та частіше спостерігалася інсулінозалежність – хворі, які у лікуванні користуються інсуліном серед міських жителів складали 16 хворих (41%), у той час як серед сільських жителів цей показник склав лише 12 хворих (27%), інші хворі для корекції рівня глюкози крові використовували дієту та цукрознижувальні таблетовані препарати.
Висновки. За результатами дослідження Встановлено, що госпітальна захворюваність на цукровий діабет у жителів Глобинського району з кожним роком зростає в середньому на 10%. Виявлено, що серед міських жителів, порівняно із жителями сільської місцевості частіше розповсюджені такі поведінкові і дієтичні особливості як малорухливий спосіб життя у 28 хворих (72**%)** та вживання їжі з надлишком легкозасвоюваних вуглеводів та недостатньою кількістю овочів, фруктів і клітковини у 30 хворих (77%).

ПСИХОМОТОРНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ СВОЙСТВ НЕРВНОЙ СИСТЕМЫ ОБУЧАЮЩИХСЯ II КУРСА УРАЛГУФК
PSYCHOMOTOR INDICATORS OF PROPERTIES OF THE NERVOUS SYSTEM OF STUDENTS OF THE II COURSE URALGUFK

Бабина Н. В.
Научный руководитель: к. пед. н., доц. Звягина Е. В.
BabinaN. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Zvyagina E. V., PhD
ФГБОУ ВО Уральский государственный университет физической культуры,
г. Челябинск, Россия
Кафедра анатомии
Актуальность. Поведенческая деятельность организма в различных условиях, в том числе учебно-тренировочной деятельности обусловлена сформированной функциональной системой. Основная роль в этом вопросе принадлежит состоянию нервной системы человека, в частности, спортсменов, которая обеспечивает согласованность, синхронность и совпадения ритмов возбуждения в нейронах.
Цель работы. Систематизация данных теппинг-теста проведенного среди студентов Уральского университета физической культуры (УралГУФК), занимающихся спортом в условиях учебного процесса.

Материалы и методы. В исследовании добровольное участие приняли спортсмены разного уровня спортивной квалификации от 1 разряда до мастера спорта различных учебных групп второго курса (49 девушек и 30 юношей в возрасте 20-25 лет) зимних видов спорта, дневного отделения УралГУФК. (n=79). Средний возраст составил 20 ±2,5 года, спортивный стаж в среднем составил 6,5 лет. Обзор литературных источников по проблеме исследования. Экспресс метод определения силы нервной системы: теппинг-тест.

Результаты. У большинства испытуемых (60,7%) выявлен нисходящий тип динамики; у 22,22% имеет место быть вогнутый тип, а у 11,08% – промежуточный тип, что соответствует параметрам слабой и средне-слабой нервной системы. Сильный тип нервной системы определен для 5,7%. Таким образом, в исследовании приняло участие 79 человек, из них графики прямых теппинг-теста: 55 нисходящий, 12 промежуточный, 4 ровный, 7 вогнут, 1 прямой. Показатели возбудимости нервных процессов являются в большей степени информативными по сравнению с показателями подвижности, они дают общую характеристику особенностям состояния ЦНС спортсменов при активации качеств инициативности.

Выводы. Достижение полезного приспособительного результата студентами в условиях учебно-тренировочной деятельности связано с напряжением основных систем жизнеобеспечения: нервной, сердечно-сосудистой, дыхательной, эндокринной, сенсорных, двигательной и др. систем, что отражает специфику адаптации.

НЕКОТОРЫЕ ФИЗИОМЕТРИЧЕСКИЕ И СОМАТОМЕТРИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ У ДОШКОЛЬНИКОВ С ГАРМОНИЧНЫМ ФИЗИЧЕСКИМ РАЗВИТИЕМ И АКСЕЛЕРАЦИЕЙ, ПРОЖИВАЮЩИХ В ОБЛАСТНОМ ЦЕНТРЕ БЕЛАРУСИ

SOME PHYSIOMETRIC AND SOMATOMETRIC INDICATORS FOR PRESCHOOL CHILDREN WITH HARMONIOUS PHYSICAL DEVELOPMENT AND ACCELERATION LIVING IN THE REGIONAL CENTER OF BELARUS

Болтромеюк А. В.
Научный руководитель, к. м. н., доц. Пац Н. В.
Boltromeuk A. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Pats N. V., PhD
Гродненский государственный медицинский университет,
г. Гродно, Беларусь
Кафедра общей гигиены и экологии

Актуальность. Ускоренное физическое развитие дошкольников приводит изменению многих физиометрических и соматометрических показателей. В норме средние показатели длины стопы у детей 5 лет – 18,5 см, что соответствует 29 размеру по европейской таблице, у детей 5,5 - 6 лет – 19-19,5 см, что соответствует 30-31 размеру соответственно.

Цель работы. Изучение параметров длины стопы и предплечья у дошкольников с акселерацией и показателей кожной температуры.

Материалы и методы. Обследованы 40 воспитанников детского дошкольного учреждения города Гродно (26 девочек и 14 мальчиков) в возрасте от 5 до 6 лет. У всех детей произведены замеры длины тела, длины стопы и локтя, отмечен размер обуви. Произведено измерение кожной температуры по стандартной методике в 8 точках справа и слева (в лобной области, на кисти, на плече и в области 4-го межреберья). Обследование проводилось в первой половине дня при следующих параметрах микроклимата в помещении: влажность 56%, скорость движения воздуха – 0,3 м/с, температура – 22, 5^0 С.

Результаты и их обсуждение. Средние показатели длины стопы у детей дошкольной группы ставили: 17,61 см у девочек и 17,9 см – у мальчиков. Они достоверно ниже средних показателей определенных для данной возрастной группы. У детей с ускоренным физическим развитием эти показатели Длина предплечья у девочек – 29,65 см, у мальчиков - 28,38см . Показатели кожной температуры в области 4-го межреберья составили: у мальчиков справа 33, 5^0 С, слева – 32,71 ^{0} С, а у девочек средняя температура кожи справа – 33,52 см, слева - 33,38 см. В области лба слева и справа и на плече в обследуемой группе детей средняя температура не отличалась у мальчиков и девочек и составила 37, 0 ^{0}С, что выше средних показателей для данной возрастной группы. У детей с ускоренным физическим развитием температура кожи достоверно ($p<0,05$) выше, чем у детей гармоничным физическим развитием, соответствующим возрасту.

Выводы. 1.Выявлены закономерности изменения кожной температуры в определенных точках у детей с акселерацией.

2.Кожная температура у дошкольников с акселерацией выше, чем у детей с гармоническим физическим развитием.

3. Средние показатели длины стопы у детей дошкольной группы областного центра Беларуси достоверно ниже определенных средних показателей для данной возрастной группы.

ОБОСНОВАНИЕ ГИПОДИНАМИЧЕСКОГО СТРЕССА У ГИМНАЗИСТОВ ОБЛАСТНОГО ЦЕНТРА БЕЛАРУСИ

JUSTIFICATION OF HYPODYNAMIC STRESS IN HIGH SCHOOL STUDENTS OF THE REGIONAL CENTER OF BELARUS

Бородина Д. П.
Научный руководитель: к. мед. н., доц. Пац Н. В.
Baradzina D. P.
Scientific adviser: assoc. prof. Pats N. V., PhD
Гродненский государственный медицинский университет
г. Гродно, Беларусь
Кафедра общей гигиены и экологии

Актуальность. В последние годы гиподинамии стали подвержены не только взрослые, но и дети, а это состояние, не являясь болезнью, приводит к серьезным нарушениям.

Цель работы. Обоснование гиподинамического стресса у гимназистов областного центра Беларуси старшего возраста (11 классы).

Методы исследования. Для характеристики двигательного режима, выявления предпосылок и симптомов гиподинамии проведено анкетирование. В исследовании приняли участие 50 школьников ГУО Гимназии №10 города Гродно. Двигательную активность исследовали с использованием браслетов Fitbit. Статистическая обработка полученных результатов проведена с помощью пакета прикладных программ «Статистика. 10.0».

Результаты. 8% гимназистов проводят в положении сидя 5-6 часов в сутки, 20% - 6-7 часов, 60% - 7-8 часов, 12% - более 8 часов. Согласно санитарным нормам и правилам Беларуси ученики 2-х классов должны выполнять домашнее задание не более 1,2 часа, 3-4-х классов - 1,5 часа. В 5-6-х классах домашняя работа должна занимать не более 2 часов, в 7-8-х - не более 2,5 часа, в 9-11-х классах - не более 3 часов в день. Первоклассники не получают заданий на дом.

Более половины гимназистов в свободное время предпочитают пассивный отдых. Исследования показали, что 2 и 3 раза в неделю активно занимаются физкультурой и спортом, где имеется тренирующий эффект по 46% респондентов, а 8% имеют такие занятия 1 раз в неделю. Длительность интенсивной физической нагрузки в неделю в обследуемой группе гимназистов составила у 33 % по 1-2 часа в неделю, у такого же количества - 40-60 минут, и у 36 % - менее 40 минут. В подростковом возрасте, как ни в каком другом, важна полноценная физическая активность. От дозированных нагрузок с тренирующим эффектом зависит развитие сердечно-сосудистой системы организма подростка, что скажется в последующем на функциональных ее возможностях во взрослом возрасте.

Регулярная ходьба оказывает оздоравливающее влияние на сердечно-сосудистую и опорно-двигательную системы. Количество шагов является более универсальным показателем, считают специалисты. С момента появления браслетов Fitbit и других шагомеров несколько лет назад, 10 000 шагов в день являются целевым показателем для здоровой жизни. Для человека среднестатистических параметров это соответствует примерно 8 километрам. Наши исследования показали, что 8-9 километров в сутки проходят 38% гимназистов, 10 км – 39%, 19 % преодолевают 10-12 км, а более 13 км в сутки - 4% из числа обследованных.

Вывод. Для профилактики гиподинамического стресса необходимо повышение уровня двигательной активности детей и подростков. Для решения проблемы нужен комплексный подход, в качестве важной составляющей выступает просвещение подрастающего поколения о здоровье и формирующих его факторах.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ АУДИОВИЗУАЛЬНОЙ СТИМУЛЯЦИИ В ПРОФИЛАКТИКЕ ПЕРЕУТОМЛЕНИЯ У СТУДЕНТОВ

EFFECTIVENESS OF AUDIOVISUAL STIMULATION IN PREVENTION OF FATIGUE IN STUDENTS

Горюнова В. Е.
Научный руководитель: к. мед. н., доц. Пац Н. В.
GoryunovaV. E.
Scientific adviser: assoc. prof. Pats N. V., PhD
Гродненский государственный медицинский университет,
г. Гродно, Беларусь
Кафедра общей гигиены и экологии

Актуальнлость. Современная светозвуковая майнд машина (mindmachine) – это микропроцессор, управляющий устройством, разработанным для создания звуковой и световой стимуляции мозга с несколькими контролируемыми параметрами (частота, громкость, интенсивность, тон, амплитуда, фаза. Область ее применения: релаксация, снятие стресса, избавление от вредных привычек, активизация творческих способностей, повышение уровня обучаемости, избавление от тревожности, похудение, усиление эффекта от физических тренировок.

Цель работы. Исследование эффективности использования аудиовизуальной стимуляции для профилактики переутомления у студентов.

Материалы и методы. 111 студентов в возрасте от 19 до 21 года, обучающихся в Гродненском государственном медицинском университете, прошли тестирование с определением умственной работоспособности методом корректурных таблиц по бланку Бурдона-Анфимова до и после проведения сеанса аудиовизуальной стимуляции с использованием современной майнд машины PhotosonixInnerpulse (сессия R04 - волны спокойствия, на частоте 7,83-12Гц, тон – двойные бинауральные ритмы). Контрольная группа - 25 человек. Исследования проводились в одно и то же время суток (после окончания учебных занятий во второй половине дня), в одном и том же помещении.

Результаты. Анализ корректурных проб в основной группе показал, что количество зачеркнутых знаков (до и после сеанса) достоверно отличались ($p<0,05$). Количество ошибок также коррелировало с количеством просмотренных знаков. После проведения сеанса аудиовизуальной стимуляции количество просмотренных знаков увеличилось на 8,9 % и составило за одну минуту 233,4. Количество зачеркнутых знаков увеличилось на 9,6 % и достигло 61±1,3. В количестве допущенных ошибок до и после сеанса достоверных отличий не выявлено. При анализе полученных данных в зависимости от пола участников исследования достоверных различий в количестве зачеркнутых знаков и допущенных ошибок выявлено не было. В контрольной же группе количество зачеркнутых знаков, отмеченных испытуемыми на повторном тестировании, которое проведено через идентичный период времени, который был отведен на сеанс аудиовизуальной стимуляции, снизилось на 4%, а количество допущенных ошибок увеличилось на 5%.

Выводы. После сеанса аудиовизуальной стимуляции быстрота реакции, работоспособность и концентрация внимания студентов достоверно повысились, что может служить основанием для рекомендации использования аудиовизуальной стимуляции с использованием PhotosonixInnerpulse с целью профилактики утомления и переутомления студентов в процессе учебной деятельности и повышения их работоспособности.

СОБЛЮДЕНИЕ ГИГИЕНИЧЕСКИХ ТРЕБОВАНИЙ К МЕСТНЫМ ИСТОЧНИКАМ ВОДОСНАБЖЕНИЯ И ИХ ДЕЗОБРАБОТКЕ
COMPLIANCE WITH HYGIENIC REQUIREMENTS FOR LOCAL WATER SOURCES AND THEIR DE-TREATMENT

Идрис Э. А., Трошко И. В., Андросова А. А.
Научный руководитель: к. мед. н., доц. Пац Н. В.
Idriss E. A., Troshkol. V., AndrosovaA. A.
Scientific adviser: assoc. prof. Pats N. V., PhD
Гродненский государственный медицинский университет,
г. Гродно, Беларусь
г. Кенитра, Морокко
Кафедра общей гигиены и экологии

Актуальность. Местными источниками водоснабжения пользуется более 50% сельского населения, проживающего во многих странах. Использование межпластных безнапорных вод предполагает строительство колодцев, к эксплуатации которых предъявляются определенные гигиенические требования: в радиусе 20 м от колодца не допускаются мытьё машин и стирка белья, водопой животных, наличие глиняного замка и отмостки глубиной 1,5 м и шириной вокруг колодца 1,5 м, крыша должна быть(стекающая) в виде домика, ведро с закругленным дном, наличие крючка для подвешивания ведра. Дезинфекция колодцев производится не реже одного раза в год. По эпидемическим показаниям дезинфекция колодца производится в 3 этапа. Стенки орошают 5% раствором хлорной извести или 3% раствором двутретьосновной моли гипохлорита кальция, воду дезинфицируют хлорсодержащими препаратами из расчета 100-150 мг активного хлора на 1 л воды. Затем после дезинфекции и откачивания воды стенки и дно колодца подвергают механической очистке и орошению хлорсодержащими препаратами. Повторно воду дезинфицируют 100-150 мг активного хлора на 1 л воды, затем перемещивают и отстаивают 6 часов. Вода, содержащая остаточный хлор, полностью откачивается. Критерий эффективности обеззараживания - поддержание количество активного хлора в воде на уровне 0,5мг/л. При временном ухудшении эпидпоказателей и недостаточной бактериальной надёжности воды после дезинфекции колодца проводят текущую дезинфекцию с помощью хлорсодержащих патронов.

Цель работы. Проанализировать осведомленность населения сельской местности и районных центров Беларуси о гигиенических требованиях к дезобработке колодцев и их эксплуатации.

Материалы и методы. Проведен подворный обход 264 подворий и анкетирование жителей частного сектора районных центров и жителей сельской местности Гродненской области Беларуси.

Результаты и обсуждение. Обследование показало, что у 19% жителей сельской местности имеют местные источники водоснабжения, построенные с нарушением санитарно-гигиенических требований: у 12% отсутствует отмостка, у 9% отсутствует дверца в крышке, нет ведра с закругленным дном в 19% водоисточников, не используют цепь с антикоррозионным покрытием 17% пользователей колодцев. Полученные результаты показали, что 84% жителей сельской местности и более 79% жителей районных центров не осведомлены о сроках проведения дезинфекции колодцев. Проводят только при создании аварийных ситуаций.

Выводы. 1.19% местных источников водоснабжения построены с нарушением санитарно-гигиенических требований, что может послужить причиной развития нарушения здоровья у пользователей.
2.Выявлена низкая осведомленность жителей сельской местности и районных центров Гродненской области о гигиенических требованиях к дезобработке колодцев.

ВЛИЯНИЕ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА НА РАБОТОСПОСОБНОСТЬ СТУДЕНТА
THE INFLUENCE OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS ON STUDENT PERFORMANCE

Конушева С. Е.
Научный руководитель: Колпакова Е. М.
Konusheva S. E.
Scientific adviser: Kolpakova E. M.
Алтайский государственный университет
г. Барнаул, Россия
Кафедра физического воспитания

Актуальность. Современные люди, особенно подростки и молодежь, ведут малоподвижный образ жизни, занимаясь учебой или работой не отходя от компьютеров. Результатом такого образа жизни появляется негативный вектор состояния здоровья молодежи. Поэтому актуальным на сегодняшний день является необходимость физической подготовки молодых людей и как будущих специалистов и как физически и психически здоровых личностей. Регулярные занятия физкультурой и спортом могут быть тем универсальным средством, которое может противостоять, нервно-психическим перегрузкам, напряженному ритму жизни, способствовать повышению их работоспособности.

Цель работы – изучить влияние физической культуры и спорта на работоспособность и адаптацию студентов к физическим нагрузкам.

Методы исследования. Объект исследования: студенты 1 и 2 курсов Алтайского государственного университета. Использованы опрос студентов, анкетирование и тестовые задания, глубинное интервью. Эксперимент был проведен на 40 студентах, которые занимаются постоянно физической нагрузкой, спортом. Контрольную группу составили студенты, которые не занимаются физической культурой. Измеряелся пульс до и после специально разработанных нагрузочных физкультурных тестов и интеллектуальных упражнений. После каждого физкультурного упражнения студентам давались несколько вопросов по истории и простейшие уравнения по математике.

Результаты. Результаты анкетирования показали, что студенты 1 и 2 курсов не посещающие занятий по физической культуре, не занимающиеся в спортивных секциях предъявляют жалобы на снижение работоспособности и возможности сосредоточиться, число таких жалоб у студентов, имеющих регулярные физические нагрузки и тренировки – достоверно ниже. Исследования показали, что у студентов не

занимающиеся физическими нагрузками, частота сердечно сосудистых сокращений в 2 раза больше, чем у тех которые больше адаптированы к физическим нагрузкам. По завершению каждого упражнения и после интеллектуальных вопросов отмечено, что у студентов, не занимающиеся спортом и физическими нагрузками, отмечается медленная реакция, низкая работоспособность и сосредоточенность. Пока они думали над ответами, студенты более адаптированые в спорте достоверно быстрее отвечали на вопросы, причем скорость их ответа увеличена в 5 и более раз. Исходя из проведенной опытно-экспериментальной работы можно сделать вывод о том, что роль физических нагрузок в высших учебных заведениях немаловажная особенность.

Вывод: В ходе занятий физическими нагрузками и спортом повышаются развитие физических качеств студентов, а также их интеллектуальная и эмоциональная стабильность к напряженной умственной работоспособности, способствуют увеличению таких показателей, как: работоспособность в учебном процессе, успешная адаптируемость, эмоциональная стабильность к меняющим условиям, правильное распределение свободного времени, организованность в учебе, быту и о организации отдыха.

АЛЛЕЛИ ГЕНА ACE У СПОРТСМЕНОВ
ALLELES OF THE ACE GENE IN ATHLETES

Михайлусова Ю. С.
Научный руководитель: к. пед. н., доц. Харина И. Ф.
Mikhailyukova Yu. S.
Scientific adviser: assoc. prof., Harina I. F., PhD
ФГБОУ ВО Уральский государственный университет физической культуры,
НИИ олимпийского спорта
г. Челябинск, Россия
Кафедра анатомии

Актуальность. Ген *ACE* регулирует тонус сосудов путем ускорения деградации брадикинина. Ген *ACE* локализован на длинном плече 17 хромосомы (17q23), состоит из 22 т. п. н., включает 25 интронов и 26 экзонов. Определено ≈ 100 аллельных вариантов гена *ACE*, из них наибольший интерес в проявлении двигательных качеств человека (скорость, выносливость и сила).

Цель работы. Изучить методы выделения ДНК из щечного эпителия у спортсменов и частоту встреч аллелей гена *ACE* у спортсменов разного уровня спортивной квалификации.

Материалы и методы. В исследовании приняли участие спортсмены разного уровня спортивной квалификации от 1 разряда до Мастера Спорта. Средний возраст: 20±0,5 лет. Метод выделения ДНК из щечного эпителия (абсорбционный способ).

Результаты. Генотип I/I гена ACE преобладает у велосипедистов, легкоатлетов, гребцов; генотип D/D чаще встречался у спортсменов, которым необходимы скоростные качества (футбол, бег на короткие дистанции, баскетбол). В исследуемой группе были выявлены спортсмены с генотипами: ACE I/I 45% (связан с высокими значениями МПК, преобладанием медленных мышечных волокон, повышенным приростом выносливости и сократительной эффективности, сниженным риском развития гипертрофии миокарда), ACE I/D – 35% (равно выраженные качества «скорость-сила» и «выносливость» без их максимальных проявлений), ACE D/D – 20% (связан с силовыми качествами, работоспособностью на коротких дистанциях, с повышенным сосудистым тонусом, повышенным риском артериальной гипертензии, гипертрофии миокарда).

Выводы. Выявление молекулярно-генетических маркеров ассоциированных со спортивной деятельностью, поиск генетических детерминант спортивной одаренности в различных видах спорта и создание генетических профилей, а так же анализ генотипов спортсменов является современным направлением спортивной генетики.

ГИГИЕНИЧЕСКИЕ И МЕДИЦИНСКИЕ АСПЕКТЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ БЫТОВЫХ ФИЛЬТРОВ ОЧИСТКИ ВОДЫ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖЬЮ
HYGIENIC AND MEDICAL ASPECTS OF THE USE OF HOUSEHOLD WATER FILTERS BY STUDENTS

Наст О. А.
Научный руководитель: к. мед. н., доц. Пац Н. В.
NastO. A.
Scientific adviser: assoc. prof. Pats N. V., PhD
Гродненский государственный медицинский университет,
г. Гродно, Беларусь
Кафедра общей гигиены и экологии

Актуальность. Очистка воды в жилом помещении – это важная частьздорового существования человека. Вода в жилые помещения попадаетне напрямую из источников, а проходит предварительную очистку на город-ских очистных сооружениях. Вода для питьевых нужд должна соответствовать Санитарным правилам и нормам «Вода питьевая». Однако, проходя по коллекторным сетям труб она, может менять свои качественные показатели. Улучшение качественных показателей возможно с помощью различных фильтров, используемых в быту.

Целью работы. Былоизучить валеолого-гигиенические и медицинские аспекты использования бытовых фильтров для очистки воды среди студенческой молодежи города Гродно.

Материалы и методы. Материалом для исследования послужили результаты анкетирования 254 жителя областного центра Беларуси: 137 белорусов, из которых 61 человек использует фильтры для очистки воды, 76 - не используют и 117 иностранных студентов Гродненского государственного медицинского университета, среди которых 31 человек пользующийся фильтрами, и 78 - не использующие фильтров, 8 – потребителей только бутилированной воды. Проанализирована частота встречаемости положительных и отрицательных эффектов в изменении состояния здоровья потребителей питьевой воды в зависимости от частоты замены картриджей фильтров для очистки воды. Обработка полученных результатов проведена с помощью пакета прикладных программ «Statistica 10.0».

Результаты. Выявлено, что 45% белорусских и 33% иностранных студентов используют бытовые фильтры для очистки воды, преимущество отдают фильтрам: “Brita”, “Барьер”, Аквафор. Смену картриджей белорусские студенты производят преимущественно от 1 до 6 раз в год, иностранные - до 2 раз в год. Среди опрошенных иностранных студентов фильтры для очистки воды используют 1/3 часть, а среди белорусских – 45%. При этом 7% иностранцев – потребляют только бутилированную воду.

Выводы. 1.Количество воды, выпиваемой белорусскими и иностранными студентами, использующими фильтры, составляет до 2 литров в сутки.

2.При оценке положительных и отрицательных эффектов на статус здоровья молодых белорусских и иностранных потребителей воды, использующих фильтры, выявлены закономерности в зависимости от частоты смены картриджей на кожу и роговые образования.

3.Частота встречаемости отрицательных эффектов у белорусских студентов со стороны состоянии кожи и волос выше с увеличением частоты замены картриджей в год (более 4-х раз в год). У иностранных же студентов, с увеличением частоты замены картриджей в фильтрах наоборот возрастает количество положительных эффектов и отсутствуют отрицательные.

ВЛИЯНИЕ ЗАНЯТИЙ СКАНДИНАВСКОЙ ХОДЬБОЙ НА ЗДОРОВЬЕ И ФИЗИЧЕСКУЮ ПОДГОТОВЛЕННОСТЬ СТУДЕНТОВ
INFLUENCE OF NORDIC WALKING ON THE HEALTH AND PHYSICAL FITNESS OF STUDENTS

Песковская Ю.
Научный руководитель: Колпакова Е. М.
Peskovskaya Yu.
Scientific adviser: Kolpakova E. M.
Алтайский государственный университет,
г. Барнаул, Россия
Кафедра физического воспитания

Актуальность. Малоподвижный образ жизни современных студентов ведет к увеличению числа хронических заболеваний. Занятия физической культурой в вузе компенсируют двигательный потенциал молодежи. Скандинавская ходьба является универсальным видом, фитнеса, и ЛФК для всех категорий людей, позволяя укрепить мышцы ног, спины, верхнего плечевого пояса, имея малый риск травматизации.

Цель работы. Изучить влияние занятий скандинавской ходьбой на здоровье и физическую подготовленность студентов. Задачи: изучить влияние скандинавской ходьбы на здоровье студентов; выяснить, как меняется спортивная подготовка у студентов до занятий скандинавской ходьбой и после.

Методы исследования. Исследование проводилось с сентября 2017 года по июнь 2018 года на базе ФГБОУ «Алтайский Государственный Медицинский Университет». В нем приняли участие 44 студента, обучающихся на I–III курсах различных направлений подготовки, которые были разделены на две группы – контрольную и экспериментальную. В экспериментальной группе были студенты, посещающие все занятия по физической культуре и спорту на базе университета, а это 2 занятия в неделю. Контрольная группа состояла из тех студентов, которые, по личным причинам, пропускали занятия достаточно часто (в исследование их занятия уменьшены втрое). Перед началом эксперимента было исследовано исходное здоровье и физическая подготовка студентов контрольной и экспериментальной групп.

Результаты. Анализ результатов тестирования студентов в начале учебного года показал одинаковый исходный уровень здоровья контрольной и экспериментальной групп, а именно: низкий уровень здоровья и физической подготовки в совокупности (3 и менее баллов) у 18% исследуемых, ниже среднего (4-6 баллов) у 24%, а средний (7-11 баллов) у 29,4%, выше среднего (12-15 баллов) у 17, 6%, а высокий (16-18 баллов) у 11% занимающихся.

Анализ результатов тестирования в конце учебного года показал, что среди студентов контрольной группы низкий уровень здоровья у 11,8% исследуемых, ниже среднего у 11,8%, средний у 35,3%, выше среднего у 25,5%, высокий у 17,6% занимающихся. Среди студентов экспериментальной группы низкий уровень здоровья у 0% исследуемых, ниже среднего у 11,8%, средний у 23,5%, выше среднего у 35,3%, высокий у 29,4% занимающихся

Значительная часть студентов имела невысокий уровень здоровья и физической подготовки. В конце эксперимента наблюдаем улучшение здоровья студентов. Особенно, следует отметить значительный прогресс экспериментальной группы. Основываясь на данных эксперимента можно смело утверждать, тот факт, что скандинавская ходьба благоприятно влияет на уровень здоровья, выносливости и спортивных показателях у студентов.

Выводы. Регулярные занятия Скандинавской ходьбой обеспечивают улучшение здоровья, прирост выносливости и спортивных данных у студентов. Этот прирост определенно выше, чем у лиц, занимавшихся по программе физической культуры, без данного вида спорта.

НЕКОТОРЫЕ МЕДИКО-СОЦИАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПОРТРЕТА ПОДРОСТКОВ И МОЛОДЕЖИ ИЗ НЕПОЛНЫХ СЕМЕЙ
SOME MEDICAL AND SOCIAL FEATURES OF THE PORTRAIT OF TEENAGERS AND YOUNG PEOPLE FROM SINGLE-PARENT FAMILIES

Редькин Д. А., Пац О. В.
Научный руководитель: к. мед. н., доц. Пац Н. В.
Redkin D. A. Pats N. V., Pats O. V.
Scientific adviser: Assoc. prof. Pats N. V., PhD
УО «Гродненский государственный медицинский университет»,
г. Гродно, Беларусь
Кафедра общей гигиены и экологии
ФГБУ ВО Калужский институт Всероссийского государственного университета юстиции
г. Калуга, Россия

Актуальность. В настоящее время у славян каждая третья семья является неполной. Исследования причин подростковой преступности показали, что большая часть таких подростков - из неблагополучных или распавшихся семей. Утрата одного из родителей способствует возникновению болезненных переживаний, влияющих на психологический климат в семье и отражающихся на их физическом и эмоциональном благополучии.

Цель работы. Выявить отличия в состоянии здоровья подростков и молодежи из полных и неполных семей, их приобщенность к вредным привычкам (табакокурению и употреблению алкогольных напитков) и сравнить в обеих группах переключаемость структур коры и подкорковых ядер головного мозга.

Материалы и методы. Объектом исследования были подростки и молодежь (620 человек), проживающие в Беларуси и России. Выборка – случайная.

Использован анкетный метод. Статус здоровья оценен по медицинским картам. Использован способ оценки переключаемости внимания. Переключаемость структур коры и подкорковых ядер головного мозга оценена по методике Векслера.

Результаты. Выявлено, что количество подростков и молодых людей, стоящих на диспансерном учете по поводу хронических заболеваний, выше среди лиц из неполных семей. Количество курящих подростков и молодых людей из неполных семей в два раза выше, чем из полных семей. Приобщение к спиртным напиткам более раннее у лиц из неполных семей. Количество подростков, употребляющих алкогольные напитки с частотой 1-3 раза вмесяц преобладает среди лиц из неполных семей. В обеих группах семей выделена одинаковая подгруппа, употребляющая спиртные напитки с частотой 1-3 раза в неделю.

У молодежи и подростков из неполных семей достоверно ($p<0,05$) преобладает средний уровень переключаемости внимания, в то время как у подростков и молодых людей из полных семей – высокий. Для лиц неполных семей характерна более низкая умственная работоспособность и более высокая степень утомления по сравнению с подростками и молодежью из полных семей.

Вывод. Подростки и молодые люди из неполных семей в сравнении с сверстниками, воспитывающимися в полных семьях, чаще страдают хроническими заболеваниями, среди них в 2 раза больше курящих, они раньше приобщаются к спиртным напиткам, причем среди них больше тех, кто потребляет спиртное 1-3 раза в месяц, у них преобладает средний уровень переключаемости внимания, для них характерна более низкая умственная работоспособность и более высокая степень утомления.

РАЗРАБОТКА ЭТАПОВ ФИЗИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ ПОЖИЛОГО ВОЗРАСТА
THE DEVELOPMENT OF THE STAGES OF PHYSICAL ACTIVITY FOR THE ELDERLY

Резников А. С., Дылкина Т. В.
Научный руководитель: к. пед. н., доц. Ульянова Н. А.
ReznikovA. S., DylkinaT. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Ulianova N. A., PhD
Алтайский государственный университет,
г. Барнаул, Россия.

Актуальность. Физическая активность в пожилом возрасте – это фактор укрепления здоровья человека и увеличения продолжительности его жизни. Людям регулярная двигательная активность предупреждает развитие ожирения, уменьшают риск появления избыточной массы тела и появления заболеваний, связанных с ней, снижает артериальное давление в среднем на 10%.

Научные исследования показывают, что отсутствие сбалансированной физической активности у людей старшей возрастной категории ускоряет процессы старения, а так же может стать причиной развития хронических неинфекционных заболеваний (ХНИЗ), таких как, сердечно-сосудистые, онкологические, сахарный диабет и различные хронические респираторные заболевания и заболевания дыхательной системы.

Организм человека в пожилом возрасте уже не имеет такого запаса компенсаторных возможностей, в отличие от молодого поколения. Поэтому, наличие ошибок в организации физической активности в старшем возрасте крайне небезопасно. Исходя из этого, любому человеку, но в особенности пожилому, важно быть таким, же педантичным и аккуратным в использовании таких сильных средств поддержания здоровья, как физические упражнения, каким требовательным бывает врач, который хочет добиться строгого следования его рекомендациям при приёме лекарств. Важно постоянно помнить, что в ряду средств воздействия на организм двигательная активность является таким же сильнодействующим методом, как и медикаментозное лечение.

Цель работы - выделить основные этапы физической нагрузки для пожилых людей.

Материалы и методы. Анализ 56 источников методической литературы с глубиной научного поиска 5 лет.

Результаты. Обоснована основополагающая роль физической активности для человека старшей возрастной группы. Перечислены факторы, негативно влияющие на здоровье человеческого организма в пожилом возрасте.

Даны рекомендации по поддержанию оптимального уровня здоровья и предупреждению преждевременного старения пожилого человека.
Выделены этапы физической нагрузки для пожилых людей, включающие: разминку в течение 5-10 минут, состоящую из лёгких упражнений, физические нагрузки низкой интенсивности; активную фазу, продолжительностью от 10 минут до 1 часа, называемую сердечно-сосудистой или аэробной фазой; период восстановления – 5-10 минут с упражнениями, подобными разминочным. Этот период особо значим для предупреждения снижения давления при резком прерывании физической активности.
Вывод. Физические нагрузки, особенно в пожилом возрасте, могут положительно сказываться на здоровье при условии системности, при выборе физических занятий с положительным эмоциональным контентом, максимально доступной и носить аэробный характер.

ГИГИЕНИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МУСУЛЬМАНСКОГО ПРАЗДНИЧНОГО ПРОДУКТА «СЕМЕНЕ»
HYGIENIC CHARACTERISTICS OF THE ISLAMIC NATIONAL HOLIDAY PRODUCT " SEMENE»

Ходжиева С. М.
Научный руководитель: к. мед. н., доц. Пац Н. В.
Hojiyeva S. M.
Scientific adviser: assoc. prof. Pats N. V., PhD
Гродненский государственный медицинский университет,
г. Гродно, Беларусь
Кафедра общей гигиены и экологии

Актуальность. Традиционным национальным праздничным блюдом Праздника Новруз уже на протяжении многих столетий является приготовленное из ростков пшеницы «семене». Исходными продуктами для блюда так же служат мука пшеничная, грецкие орехи, хлопковое масло в следующих пропорциях: 0,5 кг зёрен пшеницы, 2 кг муки (пшеничной), 10-20 орехов, обычно грецких, 1 литр хлопкового масла. Готовое блюдо «семене» карамельного цвета, сладкое и густое. Для приготовления берут отборные зерна пшеницы, промывают и замачивают. Через 2-3 суток сливают воду, а саму пшеницу рассыпают на чистой и гладкой поверхности. Слой россыпи, непревышающий двух сантиметров, накрывают влажной материей и оставляют на 10-12 дней без доступа прямых солнечных лучей, регулярно обрызгивая водой. После появления ростков, зернышки пшеницы перемалывают, мелко крошат, затем промывают в воде не менее трёх раз, процеживают через марлю или ситечко и отжимают. Выжимку снова заливают водой, дают настояться и повторяют процедуру 3-4 раза. Готовые отжатые порции снова процеживают и разделяют на три части. Затем в в горячую посуду наливают масло, доводят его до кипения, но не кипятят, а затем в слегка остуженное хлопковое масло всыпают муку, постоянно перемешывая и постепенно вливая первую порцию отжима, В процессе кипения и зазустевания продукта при помешивании добавляют вторую часть, а затем - третью. В блюдо добавляют грецкие орехи. Готовое блюдо снимают с огня, закрыв крышкой, дают ему немного потомиться. Рекомендуемая праздничная порция «семене» составляет 100 граммов.
Цель работы - дать гигиеническую характеристику мусульманского праздничного» блюда «семене» по основным пищевыми ингридиентам (белкам, жирам, углеводам), оценить качество блюда по витаминному составу и калорийности.
Материалы и методы. Использован расчетный и аналитический метод. Взята за основу стандартная порция, в которой определено содержание основных ингридиентов на 100 грамм продукта по оценочным таблицам пищевой ценности сырья для продуктов питания.
Результаты и обсуждение. Проведенные расчеты показали, что в 100 граммах продукта «семене» содержится 38 грамм пищевых волокон, 10 граммов воды, белки представлены белками растительного происхождения и составляют 6,3 г на 100 грамм продукта, жиры - 29, 4 г на 100 грамм и представлены растительными маслами, углеводы – 48, 7 г на 100 грамм продукта. В состав продукта «семене» входят жирорастворимые витамины А, Д, Е, на 100 грамм продукта в количестве 0,6 мг. Содержание витамина РР - составляет 0,10 мг, витамина С – 0,8 мг на 100 гр. продукта. Калорийность порции весом 100 грамм составляет 480,6 ккал.
Выводы. 1.Гигиеничекая ценность «семене» по основным пищевыми ингридиентам на сто грамм продукта: белки – 6,3 г, жиры - 29,4 г, углеводы - 48,7 г.
2. Витаминную ценность блюда «семене» определяют комплекс витаминов А, Д, Е, РР и С, в 100 граммах продукта содержится: РР - 0,10 мг, С – 0,8 мг.
3. Калорийность праздничной порции «семене» – составляет 480,6 ккал.

ПСИХОФУНКЦИОНАЛЬНОЕ СОСТОЯНИЕ СТУДЕНТОВ-ЛЫЖНИКОВ ПРИ ЗАНЯТИЯХ ПИЛАТЕСОМ
PSYCHOFUNCTIONAL STATE OF STUDENT SKIERS WHEN DOING PILATES

Шептицкая А. В.
Научный руководитель: к. пед. н., доц. Звягина Е. В.
SheptickayaA. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Zvyagina E. V., PhD
ФГБОУ ВО Уральский государственный университет физической культуры,
г. Челябинск, Россия
Кафедра анатомии

Актуальность. Снижение спортивных результатов студентов-лыжников характеризуется возрастанием объёма и интенсивности тренировочных нагрузок, что определяет поиск новых, экспериментальных путей стабилизации и формирования адаптированности функциональных резервов.
Цель работы. Изучить влияние занятий пилатесом на психофункциональное состояние студентов-лыжников, разработать программу тренировок с использованием техники пилатес для корректировки предстартовых состояний.

Материалы и методы. В исследовании приняли участие спортсмены разного уровня спортивной квалификации от 1 разряда до мастера спорта. Средний возраст: 19±0,5 лет. Обзор литературных источников по проблеме исследования. Аппаратные экспресс методы: динамометрия, пульсометрия, тест Спилберга-Ханина, тест Люшера, проба «перебор пальцев».

Результаты. Успешность соревновательной деятельности лыжника зависит от функциональной подготовленности, степени мобилизации, адаптированности резервов в соревновательном периоде. Высокие показателиработоспособности выявлены у 31% ($p<0,05$) испытуемых, тогда какповышенный уровень тревожности у 48,4% ($p<0,05$) спортсменов. Внезависимости от квалификации и специализации повышенныезначения ЧСС, частоты тремора и ситуативнойтревожности, показатели которых достоверно взаимосвязаны между собой отрицательно влияют на спортивный результат, приводя к срыву адаптационного потенциала. В этом состоянии нервнаясистема находится на пределе адаптационных возможностей выдерживатьконцентрированное возбуждение, что может снизить результат насоревнованиях из-за снижения уровня координации и мышечногоконтроля. Применение комплексного подхода к тренировкеспортсмена, атакжевнедрениеэкспериментальныхметодиквтренировочный процесс, в частности техник пилатеса.

Выводы. Неблагоприятные предстартовые состояния лыжников-гонщиков («предстартовая лихорадка» и «предстартовая апатия») выявлены у 60,5% испытуемых. В состоянии «боевой готовности» находятся 38,5% спортсменов. Разработанная программа с элементами техники пилатес призвана оптимизировать негативное эмоционального состояния спортсмена, и способствует благополучной адаптации к соревновательному периоду.

SECTION OF PHILOLOGY AND SOCIAL SCIENCES

СЕКЦІЯ ФІЛОЛОГІЇ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК

SUBSECTION OF FOREING LANGUAGES
ПІДСЕКЦІЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

THE FEATURES OF DOCTOR – PATIENT COMMUNICATION IN DENTISTRY

Gumeniuk K. I.
Scientific adviser: assoc. prof. Lysanets Yu. V., PhD
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Foreign Languages with Latin and Medical Terminology

Relevance. dentistry is an art that relies not only on the doctor's professional skills but also on the psychological ones. Appropriate doctor – patient communication is a key to a successful therapy, and the in-depth research into its features allows us to gain a better understanding of patients' needs and thus to improve their quality of life and treatment outcomes, which renders the present research important.

Novelty. The research includes the authors' consideration of doctor – patient communication in dentistry, critical analysis and synthesis of available scholarly literature, which contributes to the development of scientific knowledge upon this issue.

Aim of the research. Purpose of the research is to investigate potential challenges which may arise in the process of doctor – patient communication in dentistry.

Materials and methods. Materials of the present research is the corpus of articles from the electronic database "PubMed".

Results. In the course of our research, we found that doctor – patient communication in dentistry is impeded by the following challenges: (1) language obstacles between the dentist and the patient (or his/her relatives); (2) cultural obstacles between the dentist and the patient (e. g., prejudice or biased attitude); (3) ideological obstacles between the worldview of the dentist and that of the patient; (4) physical limitations of the patient (e. g., speech impairment, mental disorder etc.); (5) motivational obstacles (e. g., unwillingness of the patient to cooperate during the interview). It is obvious that the revealed challenges need to be addressed in a timely manner. Hence, appropriate psychological training of future dentists is crucial. Appropriate doctor – patient communication is essential to provide the adequate transfer of correct information, increase dentist's efficiency and enable him/her to understand patients' preferences.

Conclusion. Thus, organizing doctor – patient communication is a complex process which needs to be carefully planned. Mastering the basic psychological mechanisms of doctor – patient communication is an important element of training dentists. Further research is needed to describe major factors which facilitate in the process of doctor – patient communication in dentistry.

DNA MUTATION OR ACCELERATED EVOLUTION?

Holinchenko O. V.,
Scientific adviser: Melaschenko M. P., PhD
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Foreign Languages with Latin and Medical Terminology

Relevance. Topicality of the research is the effect of DNA mutations during evolution on natural selection.

Aim of the research. The purpose of the research is to find out exactly which DNA mutations occur at a given time and how they affect the population.

Materials. DNA studies of scientists from around the world.

Results. First of all, we would like to say that the formation of the human body ended many thousand years ago, when we turned from primates to developed Homo sapiens. This is a common but erroneous statement.

What is more, human evolution happens now at a rapid pace. This is evidenced by data from DNA studies. Natural selection continues to affect our population. This process is especially evident in the third world countries, where there is no widespread access to medical services.

People also adapt to the environment. Natural selection also supports a mutation that allows adults to produce lactase. With the help of this enzyme, we can absorb milk even after leaving infancy. This mutation is found in 80% of the inhabitants of northern Europe, but in East Asia where they drink milk much less, most people are not able to digest it. Note, that people adapt to both healthy foods and unhealthy diets. Research conducted in the 20th century in the United States has shown that future generations may have lower blood pressure and lower cholesterol. So, their body will defend themselves against common diets high in sugar and fat, which in the long run lead to hypertension.

Conclusion. So, we would like to say that scientists estimate that natural selection affects 8% of our genome. In the remaining parts, random mutations may occur. When natural selection is weakened, these deviations are not eliminated but can become fixed in the population. Some of them can be called useful. So, the accelerated development of the HAR1 gene responsible for brain formation began. If a random section of human DNA is 98% identical to a chimpanzee sample, then HAR1 is already only 85%. But the accumulation of harmful mutations is also possible including the fact that residents of developed countries become parents at a later age.

MEDICAL JARGON IN HOUSE MD, THE GOOD DOCTOR AND SCRUBS

Hrychenko L. A.
Scientific adviser: Pryima L. Yu.
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Foreign Languages with Latin and Medical Terminology

Relevance. Jargon constitutes an important part of professional communication when it comes to the medical field as being able to succinctly convey information is paramount in medical setting (especially, in life or death situations). These linguistic peculiarities are widely represented in medical dramas which popularize medical jargon. Being able to understand the nature of these units is thus imperative both for future doctors and for broad public.

Aim of the research. To identify, analyze and classify medical jargonisms that are commonly used in medical practice to promote better understanding of this phenomenon.

Materials and methods. We have examined medical jargonisms represented in popular medical drama series (The Good Doctor, House MD, Scrubs) using observation, descriptive method and analysis.

Results. Medical jargon is a unit of social dialect used by medical professionals. Upon analyzing jargonisms used in medical dramas, we have identified the following ways in which these units may be formed: semantic change: banana – a patient with a jaundice; plumber – a urologist; grapes – hemorrhoidal tumors; compounding: baby catcher – a gynecologist; snowdrop – a patient with frostbite; clipping: a) apocope: hep – hepatitis, bronk – bronchoscopy, quad – quadriplegic; b) apheresis: terns – interns; abbreviation: LOBNH – lights on but nobody home, FLK – funny looking kid; telescopy: fascinoma – an unusual or interesting case or diagnosis, beemer – an obese patient; affixation: lunger (-er), tubed (-ed); conversion: to bag – to apply oxygen mask; conversion is often used along with compounding: to flatline – to die, bounceback – a repeatedly admitted patient.

According to semantics, we have distinguished 6 groups of jargonisms: procedures or actions: finger wave – rectal examination, buff up – to prepare the patient to be discharged; patient designations: blue blower – a patient with severe pulmonary pathology, transformer – patient with an amputated and prosthetic limb, canary – a patient with parenchymal jaundice; diseases or symptoms: bugs in the rug – pubic lice, old-timer's disease – Alzheimer's disease; medical specialists: fanger – dental surgeon, gasser – anesthetist, blade – surgeon, Freud squad – psychiatrists;parts of the hospital: pit – emergency room; vegetable garden/C&T ward – a room with comatose patients; ward X – morgue. medications: bug juice – antibiotic; oids /roids – steroids; MTX – methotrexate.

Conclusion. We have analyzed and classified medical jargon units used in popular medical dramas according to two criteria (semantics and word formation) thus providing a better understanding of the phenomenon of medical jargon.

SUICIDAL THOUGHTS AND BEHAVIOURS AMONG TRANSGENDERS: WHO'S TO BLAME?

Iengalychev T. R.
Scientific adviser: assoc. prof. Kostenko V. G., PhD
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Foreign Languages with Latin and Medical Terminology

Relevance. The latest revision of ICD, ICD-11, will come into effect on January 1st, 2022. One of the changes was a complete removal of F. 64 (Transsexualism) group, now classifying its prior content as "gender incongruence" under "conditions related to sexual health". This, being the part of the global effort in destigmatizing transgenderism, leads to more people, specifically of younger age, attempting to rethink their identity and coming out as 'non-binary' persons. The "risk group" is growing bigger by the day; thus it is relevant to study the problem in the title urgently to save as many human lives as possible.

Aim of the research. This paper set its goal in comprehensive analysis of statistical data available in order to find any possible patterns and set the vector for researches.

Materials and methods. This is an empirical applied research project of qualitative type based on the review of transgender demographics statistics and the results of surveys, in which transgender respondents answered whether they have ever considered killing or harming themselves.

Results. The number of transgenders having suicidal thoughts and behaviours is indeed extremely high. Different surveys offer the information that up to 85% of respondents had ever thought about suicide and up to 50% – ever attempted it. The main reason of such behaviours is commonly associated with the distress trans-person feels cause of mismatch between their identity and biological sex – the so-called gender dysphoria – and the prevalence of hostility, discrimination and transphobic attitude in the society. The transition surgeries aim to solve these problems, yet, unfortunately, studies show that post-surgery suicide attempt, though lower than before-, is still way above the median. The conclusion is that, clearly, not everyone is satisfied with the outcome of the irreversible procedure. Transgender demographics allow us a glance at some interesting patterns: the amount of Male-to-Female individuals usually relates 3:1-4:1 to Female-to-Male, except for Japan and Poland, where the numbers are reversed; additionally, the newer the report, the more is the percentage of transgenders in the total population. These irregularities mean that there are abundance of false positives and lack of clear criteria within "gender incongruence" field. Gender dysphoria diagnosis criteria are vague and can be faked in self-lie, which originates from the period of depression and is basically a defensive mechanism to improve self-esteem and find a purpose in life. Doctors have no means to distinguish this state from 'real' dysphoria and the therapy is started; when the real feelings return, they can be devastating.

Conclusion. Transgender people suffer gender dysphoria and society transphobia, these lead them on the verge of mental breakdown and definitely contributes to suicidal behaviour; the scientific community must find a way to make out definite gender incongruence diagnosis from false positive.

THE PHENOMENON OF MEDICAL EPIPHANY AS DEPICTED IN HOUSE MD, THE GOOD DOCTOR AND SCRUBS

Karlinska I. V.
Scientific adviser: Pryima L. Yu.
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Foreign Languages with Latin and Medical Terminology

Relevance. In the modern world, having deep medical knowledge is not enough to be a successful and sought-after doctor. Providing outstanding medical care often requires doctors to explore creative ways of clinical thinking, ones that call for medical insights. Thus, understanding the nature of medical epiphanies and the way they are presented on screen can help doctors tap into their unrealized potential and improve their practice by having eureka moments.

Aim of the research. To identify, analyze and classify medical insights based on their main features as they are presented in popular medical dramas.

Materials and methods. We have selected three medical drama series (*The Good Doctor, House MD, Scrubs*) which represent the moments of medical epiphany most vividly and employed observation, descriptive method and qualitative analysis to study them.

Results. Epiphany is a moment of sudden and great realization which usually doesn't occur by itself but requires some kind of a trigger. Upon analyzing relevant medical drama episodes, we have identified the following triggers: conversations: in S3E10 of *House MD,* when a girl called her teddy bear "a dog", it suddenly dawned on House that his patient doesn't have dwarfism; people's behavior: in S5E17 of *House MD*, when Wilson told House about his brother losing his temper, House realized that the patient's condition was caused by an immune overreaction; physical objects or personal belongings: in S2E16 of *The Good Doctor* Shaun realized that the patient had parasites after finding chopsticks; visual stimuli: when House saw the color red, he remembered Congo-red staining and understood that the patient had amyloidosis (S3E03, *House MD*); other patients' cases: a male patient with sympathetic pregnancy makes House realize his other patient had testicular cancer (S2E13, *House MD*); mass media: in S8E11 of*Scrubs* Turk saves his patient from paralysis after watching a TV show; contradictive facts given by a patient: House realizes the cause of hormonal imbalances in two children after their father reveals a fact he could not have known (S3E19, *House MD*); hypnosis and dreams: House remembers Amber being in a car accident (S4E15, *House MD*); coincidences: grabbing a patient's hand only to discover clubbing (S3E06, *House MD*).

Based on mental forces at work, medical insights can be: conscious (after reading medical books, as in *The Good Doctor*); unconscious (after a non-medically related trigger as in *House MD).*

Conclusion. We identified, analyzed and grouped medical insights based on their main features as they are presented in medical dramas thus providing a better understanding of the phenomenon and inspiring doctors to tap into their own creative potential.

TRUE AND FALSE FACTS ABOUT BRILLIANT GREEN SOLUTION

Kozachenko O. A.
Scientific adviser: Efendiieva S. M.
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Foreign Languages with Latin and Medical Terminology

Relevance. Nowadays medicine cannot exist without aseptic and antiseptics after all they are an essential part, mainly, in surgery as well as in other fields of medicine as an important component of the rules of safety and health standards of medical professionals.

Aims and objectives. The present paper aims to analyze and to describe the true and false facts about brilliant green solution.

Materials and methods. We will investigate the large amount of sources of the English medical websites on the above-named topic to describe the division of them according to their true and false facts. All antiseptics have one thing in common: they have a wide spectrum of activity and are aggressive against viruses, bacteria, protozoa, fungi. There are the examples of these drugs such as Lugol's iodine solution, hydrogen Peroxide, Potassium permanganate, Formaldehyde, and well-known to us iodine and Brilliant green solution.

Results. Actually, the brilliant green solution is greenish-golden lumps or powder which is soluble in water, in chloroform and in alcohol resulting in intense green 0,1-2% ready-to-use antiseptic solution. It's a false opinion that brilliant green solution was developed by Soviet scientists. In the middle of 19th century young English chemist William Perkin tried to create the newest malaria medicine through various experiments with coal tar. Nevertheless, the real name of the antiseptic is VIRIDIS NITENTIS. It was called "a diamond" by pharmacists from France, as an analog to the word brilliant. Currently, the green solution is used only in post-Soviet countries, although almost all over the world this antiseptic is authorized. But there is an exception: in the countries of the West accepted the evidence-based medicine and that is why they do not use brilliant green due to possible but not yet known carcinogenic properties and its molecular mechanism of action. Brilliant green had even been studied in the United States since the 1930s. Joseph Narato from Chicago, showed that brilliant green is an excellent for preventing bacterial infections in minimal invasive surgery. Significantly, it is interesting, that brilliant green is used as dyes for textiles and other materials. The industrial application of greens includes dyeing of wool, cotton, nylon, paper. This solution is also used by gardeners to disinfect plant grains before germination in order to grow a healthy plant in the future.

Conclusions. Summarizing everything, we have told before we can say that some of well-known to us information can be true and in the other side- false. Brilliant green solution was developed by English, not soviet scientist. Some people think that it is toxic, another one that it is one of the best antiseptics.

FIGURATIVE LANGUAGE IN TITLES OF MEDICAL JOURNAL PUBLICATIONS

Mayzus O. S.
Scientific adviser: assoc. prof. Kostenko V. G., PhD
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Foreign Languages with Latin and Medical Terminology

Relevance. At present academic writing is greatly impacted by social shifts (e. g. towards the egalitarianism and democracy) and mass media style. First, this impact consists in demonstrating less formal tone. Keeping a serious tone with literal meaning of words in academic writing was a key demand a decade ago that excluded figurative language. The review of literature regarding the transformations in medicine academic writing reveals a paucity of information devoted to this subject. Titles are obligatory components of medical publications and can often be the only thing, which one reads. Titles are important in literature searching, therefore they should be explicit and quite specific at the same time.

Aim of the research. Identifying the commonest types of figures of speech and their frequency in the titles of medical journal publications.

Materials and method. The studied corpus included 1900 titles of the publications from all the issues (electronic format) of *The New England Journal of Medicine* (USA) and *The British Medical Journal* (UK) for 2019. All the titles were linguistically examined for the presence of such figures of speech as metaphors, metonyms, oxymorons, and jargons that are found as most commonly used in the titles of printed mass media publications.

Results. It is important to note that the tendency to use figurative language in the titles is more evident in the NEJM, while BMJ sticks to the conventional formal style. The figures of speech are more commonly used in the titles of opinion articles (e. g. genres of editorials, perspective articles, etc.). The metaphors have been found the most prevalent in the titles of medical publications in the both journals, their share makes up 83 % of the figures of speech examined. The metaphors used can be divided into two groups: metaphors used as medical terms and metaphors as constructs of common language. The medical metaphors of the first group are more predominant, as the medical language has deep-rooted tradition to employ the comparisons (often implied, or hidden) between two things or phenomena, when giving names for new concepts, e. g. : *telescoping fingers, spindle-cell sarcoma, "doughnut" lesions, burnout syndrome*. Using metaphors was a good way to explain science to laypersons. Metaphors of thesecond groups are used as rhetorical devices to catch the readers' attention. Such metaphors can be used beyond the context of refined scientific communication, e. g. : *Goal-Concordant Care - Searching forthe Holy Grail(NEJM), Hypertension Hot Potato — Anatomy of the Angiotensin-Receptor Blocker Recalls (NEJM), Navigating medicine's grey areas (BMJ)*. The most of metonymy and oxymoron examples appear in the titles as rhetorical devices as well: *A Lethal Hidden Curriculum (NEJM*), or *Complex Simplicity and Hirschsprung's Disease* (BMJ).

Conclusion. Figurative language should be in the focus of multidisciplinary studies since it emerges from the interaction of brain, language, culture and bodily experience.

MANIFESTATIONS OF MAJOR DEPRESSIVE DISORDER (MDD) IN 2ND YEAR STUDENTS OF THE DENTISTRY FACULTY OF UMSA

Okhrimenko I. V.,
Scientific adviser: Tanko N. H.
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Foreign Languages with Latin and Medical Terminology

Relevance. The urgency of the MDD problem is due to the high prevalence and severity of the consequences. Major depressive disorder is a mental disorder characterized by at least two weeks of low mood that is present in most situations. It is often accompanied by low self-esteem, loss of interest in the usual pleasant and enjoyable activities, reduced energy and pain for no clear reason. The exam period is one of the most important and emotional periods in a student's life thus it is very interesting to explore the connection between MDD and exams.

Aim of the research. To carry out the theoretical analysis of the MDD problem of 2nd year students of the faculty of dentistry and empirically determine the peculiarity of its manifestation during the examination period.

Materials and methods. Two methods have been used for the research: "Beck's Depression Inventory" test and "Zung Self-Rating Depression" test.

Results. This study was attended by 100 people, 2nd year dentistry students of UMSA. This sample gives an approximate understanding of the possible MDD manifestations among students. It is particularly necessary to note that the survey was conducted in December, before the beginning of the examination period, as it is one of the most important and difficult stages in a student's life.

Using the 21-assertion BDI methodology, it has been determined what state the students are in for 2 weeks. According to the results, 85% of students do not have major depressive disorder. In this case it has been determined that 15% of students have a mild form of MDD. In order to confirm or refute these results, another following survey was conducted. According to the "Zung Self-Rating Depression" test, which is more sensitive to clinically weak emotional disorders containing the asthenic component, 90% of students do not have MDD and 10% have a mild form.

Conclusion. According to the results of the study, it can be concluded that the majority of 2nd year dentistry students of UMSA do not have MDD during the examination period.

THE SCIENTIFIC ASPECT OF PAPER PUBLICATIONS IN THE MEDICAL SPHERE

Rybalko D.O.
Scientific advisor: Havrylieva K. H., PhD
Poltava, Ukrainian Medical Stomatological Academy
Department of Foreign Languages with Latin and Medical Terminology

Relevance. The study of journalists' publications on substandard researches, untrue news and facts has been discussed at different levels for a long time. Nevertheless, it was impossible to find any works analyzing the false materials of the world of medicine. The relevance of the research is determined by the absence of thorough systemic works concerning the checking of credibility of journalistic sources and data in the medical sphere. Besides, it is also explained by the increasing interest of the average population to the veracious information about the Health System and the improvement of their own health as the main factors of maintaining productively strong nation.

Aim. To avoid mistakes during writing the paper publications on medicine; to identify and evaluate the untrue facts or news because of unskilled investigation.

Materials and methods. We used the synthesis, analysis and comparative methods, the systematization of theoretical data, generalization of scientific literature.

Results. We have found a variety of articles based on low-skilled investigation with false conclusions that are proclaimed widely. Having analyzed the work of journalists, many facts were revealed to demonstrate their low qualification and incompetence in some aspects. Sometimes, it is difficult to find independent experts that are interested in cooperation with Mass Media. This causes a prejudice to the work of medical staff. The medical journalism must be based on investigations. However, some correspondents do not have enough knowledge in all aspects and problems of the topic they write about. We can see the misunderstanding of meaning of the majority of medical terms by journalists. So that it is rather difficult for them to search and use the information properly. The financial component is also a very important factor. There is a certain sort of journalists who compromised their own work by their participation in corrupt schemes while writing their articles with rather incorrect information by order. Another problem is the lack of ethics among the representatives of Mass Media. Doctors must keep in a secret the information about health of a patient for anyone except relatives. Nevertheless, journalists sometimes perceive it as an attempt to hide professional mistakes of medical staff. We systematized reviews of society on certain articles. Some people read only the heading of an article, they draw false conclusions. Others completely trust to the information and get it as an order to act or do not trust to the source of news and continue to search their own arguments on the topic.

Conclusions. People are always concerned about health of their relatives. But, because of the lack of knowledge in the sphere of medicine they are ready to believe in and spread any information. Everyone can make a mistake. But in medicine a mistake can cost a human life. Therefore, it is important to avoid falsehoods and contact with highly skilled specialists.

ACUTE AND CHRONIC URTICARIA: CAUSES AND TREATMENT

Solianyk Yu. V.
Scientific adviser: Sherstiuk N. O.
Ukrainian Medical Stomatological Academy, Poltava
Department of Foreign Languages with Latin and Medical Terminology

Relevance: Urticaria (hives) is one of the complex and controversial problems of modern practical medicine. Urticaria is a itchy rash characterized by red itchy wheals and swollen areas of many different sizes on the skin. According to world statistics, it occurs at least once in a lifetime in 15-20% of the population. Urticaria is not contagious.

Aim: The aim of this article is to analyze acute and chronic urticaria for identification the most effective treatment.

Materials and Methods. Theoretical analysis.

Results. Nowadays, urticaria is a common pathology among people, which reduces quality of life. To cure this disease, you need to know the causes of its occurrence. If an allergic disease is suspected, the patient should be ready for specific examinations (skin samples, biochemical blood test). In difficult cases, it is necessary to examine the body of a patient completely.Acute urticaria lasts less than 6 weeks. It is most common in children and adolescents, young people, mainly with atopic symptoms. The causes of acute form are certain food, medicine, viral infections, environment factors, insect bite, helminths, etc. In most cases, urticaria does not need any prolonged treatment. The symptoms are quite soft and disappear within a few days. If the symptoms of acute urticaria are more severe and do not disappear, the doctor prescribes antihistamines for the patient, which block the influence of histamine, eliminate the rash, serious discomfort and relieve itching. There are some methods for relief the patient's condition: gastric lavage, sorbents and cleansing enema. The medicine therapy may be inefficient without these methods.Chronic utricaria lasts more than 6 weeks. The medical specialists believe that chronic urticaria is associated with autoimmune disorders. But, the causes of chronic urticaria is often unknown, thus it is not usually possible to cure patients. Chronic urticaria, like acute, often occurs under the influence of any trigger factors, such as medicine, stress, heat, and some food additives. Antihistamines and monoclonal antibodies are used in the treatment of chronic urticarial.

Conclusions. This research was discussed the causes and treatment of urticaria and considered several types of urticaria. Modern medical science has shown a huge progress in treatment this disease but it is still a challenging one for both the patient and the physician.

LEXICO-SEMANTIC FEATURES OF ENGLISH DENTAL TERMINOLOGY IN ENDODONTICS

Svyryda O.S., Yushchenko Ya.O.
Scientific adviser: assoc. prof. Lysanets Yu.V., PhD
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Foreign Languages with Latin and Medical Terminology

Relevance. Each dental specialty has its unique framework of professional vocabulary, represented by a specific range of terminological units. Specialized vocabulary covers the most important phenomena and processes within a particular dental career, such as names of diseases, diagnostic and treatment methods, tools, devices, procedures and so on. Specialized vocabulary is a key to understanding a particular area in dentistry, its functions and purposes, which renders the present research relevant.

Aim. in this paper, we will identify common term elements and lexical units, forming the professional vocabulary in endodontics. The novelty of the research consists in the authors' consideration of professional vocabulary, which forms a terminological backbone and a comprehensive conceptual image of endodontics.

Materials and methods. The corpus of articles from the electronic database "PubMed".

Results. The research yielded the following findings: 1) dental sublanguage of endodontics is largely based on Latin and latinized Greek terms, as well as proper English lexical units; 2) one-word English terms in the domain of endodontics are composed of such Latin and latinized Greek terms as "-itis"; "-tomy", "-ectomy"; "-algia"; "hyper-"; "hypo-" and others; 3) Latin is a concise and productive means of communication, which is evidenced by the number of one-word terms in endodontics; 4) two- and three-word terminological collocations are represented generally by proper English lexical units (e.g., "root canal treatment"; "pulp exposure", etc.); 5) the "-er" suffix is the most productive term element in endodontics, forming the majority of names for dental tools in this specialty (e.g., "sealer"; "plugger"; "taper"; "reamer"; "spreader"; "pathfinder"; "orifice opener (shaper)", etc.).

Conclusion. Thus, the study of lexical and semantic features in the terminology of endodontics enabled us to reveal the internal linguistic laws of term formation in the contemporary English as a lingua franca in global research and international cooperation. The level of mastering specialized terminology directly reflects the dentist's professional competence and comprehensive outlook. Further research is needed to investigate the terminological framework of English professional vocabulary in other domains of modern dentistry.

SUBSECTION OF LATIN LANGUAGE
ПІДСЕКЦІЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ

ANCIENT ROMAN HOLIDAYS AND TRADITIONS

Sevretnik I.M., Shevchenko K.V.
Scientific adviser: Rozhenko I. V.
Ukrainian Medical Stomatological Academy
Poltava, Ukraine
Department of Foreign Languages, Latin Language and Medical Terminology

Relevance. Ancient Rome left a rich cultural heritage, which became a part of the life and culture of the modern mankind. The real connection of Roman antiquity with modern reality is the visible evidence that Roman civilization has formed the basis for European culture and modern civilization as a whole.

The aim of the research work. The aim consists in analysis of the scientific, educational and popular-scientific literature on the mentioned issue for determining the close links between Ancient Rome and modern cultural environment.

Materials and methods. General scientific methods for theoretical generalization, analysis of scientific literature and periodicals, as well as domestic and foreign sources were used while studying the issue presented.

Results. Rome heritage became the basis of European civilization (the Roman law, Latin alphabet, educational system). The existence of a single state also contributed to the spread of Christianity, originated on the eastern outskirts of the Empire.

Roman culture has developed under the influence of many cultures, especially the Etruscans and Greeks. While applying the foreign achievements, the Romans surpassed their teachers in many areas, raising the general level of their own development to unprecedented heights. In turn, Roman culture has influenced greatly on neighboring peoples at the time of its heyday.

From the early times, various festivities and performances played an important role in the public life of Rome. Public performances were at the same time religious ceremonies, they were an indispensable part of religious holidays. In ancient times, it was believed that the gods ruled the world, fate of man, directed his actions, sent troubles to him, brought joy, Nature possessed the divine powers.

The ancient Romans celebrated more than 50 holidays in a year. They constituted an important part of Romans' life. Their traditions have been preserved for centuries, some have remained up to this days.

In addition to the holidays in gods' honor, the Greeks also held celebrations in memory of some outstanding event, e.g., Liberation Day in honor of the victory over the Persians at Plataea.

Sports were very popular among the Greeks. The main competition was the Olympic Games. They began in 776 BC and were held every four years. The Olympic Games were dedicated to Zeus and held at Olympia. The wars have ceased in all Greek states during the Olympic Games. The games began with sacrifices to Zeus and athletes took the oath to compete honestly on the altar. In ancient times, the Olympic Games were held 293 times over 1170 years.

Conclusions. Roman culture has developed under the influence of many cultures and the heritage of Rome has become the foundation of European civilization.

ГЕОГРАФІЧНА МЕТАФОРА В АНАТОМІЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ
GEOGRAPHICAL METAPHORS IN ANATOMICAL TERMINOLOGY

Бала О. Г.
Науковий керівник: к.філол.н., доц. Сологор І. М.
Bala O. H.
Scientific adviser: assoc. prof. Solohor I. M., Ph.D.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Актуальність. Метафоричні номінації широко використовуються в різних сферах медицини. Вони відіграють важливу роль у формуванні, структуруванні та функціонуванні медичної термінології, що свідчить про актуальність теми дослідження.

Мета роботи. Виявити, провести аналіз та класифікацію анатомічних термінів латинською мовою, які утворилися внаслідок географічної метафори.

Матеріали та методи. Матеріалом для дослідження слугували анатомічні терміни, які зафіксовані у спеціальній медичній літературі (словники, анатомічні атласи). Їх відбір здійснювався шляхом суцільної вибірки.

Результати. У результаті вибірки нами було зафіксовано 44 анатомічних терміни, утворених шляхом географічної метафоризації, в основі якої лежить подібність із земним ландшафтом. Подальше дослідження виявило функціонування цих іменників у складі дво- та багатослівних анатомічних термінів.

У нашому дослідженні ми здійснили спробу класифікації анатомічних термінів із географічною складовою. Ці терміни можна об'єднати в чотири групи. Перша група – це водні та дотичні до них об'єкти. Вона налічує 13 іменників. До цієї групи ми віднесли такі терміни: струмок (***rivus, i m***); протока (***ductus, us m***); острівець (***insŭla, ae f***). Друга група включає такі поняття як горби, горбки, підвищення, виступи тощо. Ця група об'єднує 13 іменників, наприклад: горб (***tuber, ĕris n***); горбистість (***tuberositas, ātis f***). Третя група налічує 11 іменників, які мають значення «низина, заглиблення у земній поверхні, ущелина, печера тощо». Наприклад: долинка (***vallecŭla, ae f***); ущелина (***hiatus, us m***). Четверта група має у своєму складі 7 іменників. Вони позначають загальні географічні поняття, наприклад: поле (***area, ae f***); ділянка (***regio, ōnis f***).

Серед аналізованих анатомічних термінів ми виявили випадки, коли для позначення анатомічних утворень із певним значенням використовувалися декілька латинських іменників, наприклад: 1) горбок – ***tubercŭlum, i n; collicŭlus, i m; monticŭlus, i m;*** 2) печера – ***antrum, i n; caverna, ae f***. Слід також зауважити, що у досліджуваній термінології нами виявлені: 1) пари антонімів, наприклад: підвищення (***eminentia, ae*** f) і заглиблення (***recessus, us m***); 2) димінутиви, наприклад: яма (***fovea, ae f***) та ямка (***foveŏla, ae f***).

Висновки. Географічні метафори в анатомічній термінології відображають концепцію сприйняття людського тіла як природного об'єкта. Зазначені метафоричні номінації зберігають системність анатомічної термінології, яка заснована на сформованих у цій сфері знань класифікаціях. На нашу думку, одним із перспективних напрямів подальших наукових розвідок виступає дослідження географічних метафор у клінічній термінології.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТЕРМІНІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ОРГАНІВ ГЕПАТОБІЛІАРНОЇ СИСТЕМИ В ЛАТИНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ
COMPARATIVE ANALYSIS OF LATIN AND ENGLISH TERMS PERTAINING TO THE HEPATOBILIARY SYSTEM

Бурлаков Н. О.
Науковийкерівник: Новікова Т. А.
Burlakov N. O.
Scientific adviser: Novikova T. A.
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна
Кафедра латинської мови та медичної термінології

Актуальність. Проведення нашого дослідження зумовлено необхідністю систематизувати латинсько-англійські терміни на позначення органів гепатобіліарної системи (ГБС) для полегшення процесу їхвивчення.

Мета. Ціллю дослідження є порівняльний аналіз латинських та англійських термінів на позначення органів ГБС.

Матеріали та методи. Для досягнення нашої мети ми здійснили компаративний аналіз латинських та англійських термінів, а також їх складових. Гепатобіліарна система складається з певних органів та проток, послідовність яких можна представити у вигляді такої системи: *печінка; жовчний міхур; підшлункова залоза; жовчні протоки: внутрішньопечінкові жовчні протоки, права та ліва печінкові протоки, загальна печінкова протока, міхурова протока, спільна жовчна протока, підшлункова протока, додаткова протока підшлункової залози; великий дуоденальний сосочок; малий дуоденальний сосочок; тонка кишка: дванадцятипала кишка, порожня кишка*. Латинською мовою вищевказаний ланцюг перекладається так: *hepar, jecur (зоол.); vesicafellea / v. biliaris; pancreas; ductusbiliares: dd. biliare sintra hepatici, d. hepaticus dexter et sinister, d. hepaticus communis, d. cysticus, d. choledochus, d. pancreatis, d. pancreatic accessorius; papilla duodeni major; papilla duodeni minor; intestinum tenue: duodenum, jejunum.* ГБС англійською мовою позначається ттак: *liver; gallbladder / biliary bladder; pancreas; biliary ducts: intrahepatic biliary duct, right and left biliary ducts, common hepatic duct, cystic duct, choledoch duct, pancreatic duct, accessory pancreatic duct; major duodenal papilla; minor duodenal papilla; small intestine: duodenum, jejunum.*

Результати. Проаналізувавши знайдені терміни, ми виявили, що майже у первісній формі в англійській мові використовуються лексеми *hepatic, intrahepatic, bile, duct, cystic, common, pancreas, pancreatic, accessory, duodenum, duodenal, jejeunum*. Проте терміни на позначення жовчного міхура та печінки значно відрізняються: *hepar – liver*, *vesical fellea – gall bladder*. Закономірність таких відмінностей можна пояснити впливом німецької мови на формування лексичного ядра англійсько їмови, що чітко спостерігаємо на прикладі лексем *bladder* (від протогерм. **blodram* – «щось наповнене повітрям») та *liver* (від давньогерм. **librn* – «печінка»).

Висновки. Отже, в англійській анатомічній термінології на позначення органів ГБС вживається приблизно 75% термінів латинського походження і лише 25% – протогерманського. Завдяки виконаній роботі, вивчення органів на позначення гепатобіліарної системи людини може бути значно полегшено.

ЗАСОБИ РОСЛИННОГО ТА ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ У МЕДИЦИНІ СТАРОДАВНЬОГО РИМУ
REMEDIES OF PLANT AND ANIMAL ORIGIN IN MEDICINE OF ANCIENT ROME

Войнова В. К.
Науковий керівник: к. пед. н., Гончарова Є. Є.
Voinova V. K.
Scientific adviser: Honcharova Ye. Ye., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Актуальність роботи. На загальному фоні сучасних проблем екології довкілля, пов'язаних з антропогенною деградацією природного середовища, заходи щодо охорони лісів та природно-заповідного фонду, зазвичай, розглядаються як спрямовані на збереження атмосферного повітря та поліпшення його стану. Однак вирубка та спустошення лісів призводить також до скорочення обсягів та видової різноманітності рослинності, до зникнення у природному середовищі лікарських рослин, що з давніх-давен використовуються у медицині.

Мета роботи. Дослідитистановлення взаємозв'язківлюдини з природним середовищемна підґрунті формування тарозвитку використанняліків рослинного та тваринного походження.

Матеріали та методи. Вивчення та аналіз матеріалів досліджень науковців.

Результати. Про те, що у стародавньому Римі рослинні та тваринні матеріали використовували для створення ліків відомо давно і доказом цього стало виявлення 2000-річного римського судна, відомого як RelittodelPozzino, яке затонуло біля узбережжя Тоскани в Італії. Вченими було знайдено багато артефактів, але однією з найцікавіших реліквій була стародавня аптечка з 136 дерев'яними флаконами з ліками, хірургічним гачком, ступкою і декількома олов'яними посудинами. Усі були вкрай здивовані тим, що банки з ліками були все ще загерметизовані і зберегли свій вміст протягом двох тисячоліть. Хімічний аналіз, проведений дослідницькою групою, з'ясував наявність у ліках бджолиного воску, соснової смоли та деяких інших матеріалів рослинного та тваринного походження.

Розвинена на високому рівні травологія дозволяла лікарям стародавнього Риму застосовувати велику різноманітність лікарських рослин, наприклад коноплю, мак, полин гіркий, шафран, молочай, білий та чорний перець, блекоту, алое. У медичних цілях використовували застиглу смолу мирри, ладан, чебрець, настій квіток акації, настій плодів фенхеля та анісу.

Тільки рослин із наркотичними властивостями у стародавньому Римі було дозволено вживати близько 400 видів.

Висновки. Сучасна медицина не відмовляється від здобутків попередників. Використання цілющої сили лікарських засобів рослинного і тваринного походження залишається актуальним і у сьогоденній практиці лікарів. Поява синтетичних препаратів не набагато применшила значення лікарських препаратів на основі лікарських рослин, продовжує розвиватися наукова фітотерапія. Отже, вирішуючи глобальні проблеми екології, людство не має залишати поза увагою захист та збереження рослин як уже відомих своєю цілющою силою, так і тих, що у результаті подальших досліджень науковців можуть принести у арсенал медиків нові, ще невідомі ліки.

КОЛОРИСТИЧНИЙ КОМПОНЕНТ У СТРУКТУРІ КЛІНІЧНИХ ТЕРМІНІВ
COLOR COMPONENT IN THE STRUCTURE OF CLINICAL TERMS

Вуразка К. В.
Науковий керівник: к. пед. н., доц. Бєляєва О. М.
VurazkaK. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Bieliaieva O. M., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Актуальність. Колір є одним із найважливіших модусів світосприйняття будь-якої лінгвокультури і базисним філософським поняттям, адже він здавна транслює знання про навколишній світ. Важливу роль відіграє колір і в міжнародній клінічній термінології, слугуючиsuigenĕris маркером, який вирізняє певний клінічний термін, симптом, синдром, уточнює його, слугує носієм професійної інформації, концептуалізації дійсності.

Метароботи. Дослідити колористичний компонент у структурі клінічних термінів.

Матеріали та методи. Матеріалом дослідження слугували клінічні терміни (КТ) з колористичним компонентом (КК). У дослідженні використані загальнонаукові методи – аналіз, синтез, вибірка, класифікація.

Результати. З лексикографічних джерел [Арнаудов, 1979; Бєляєва, 2016; Кніпович, 1948; Нечай, 2002] вибрано і проаналізовано 98 КТ з КК. На основі вибірки запропонована класифікація, що містить вісім груп термінів із кольоровою семантикою. Перша група презентована 34 КТ (34,7%), субстантивний або атрибутивний елемент якого містить сему «червоний». У процесі дослідження нами зафіксований як власне червоний колір, так і його відтінки, наприклад, rubiginōsus, a, um – іржавий, sanguinolentus, a, um (букв. - «кривавий»), тобто яскраво-червоний і. т. д. Наявність семи «червоний» у субстантивному / атрибутивному елементі зумовила поділ цієї групи на підгрупи за: а) походженням (латинський / грецький компонент); б) структурою (однослівний / двослівний / кількаслівний КТ). До другої групи нами віднесено КТ, елементи яких містять сему «білий» – усього 32 КТ (32,7%). Як і попередня група, нами виокремлено в підгрупи КТ з терміноелементами грецького й латинського походження. Третя група – 9 одиниць (9,2%) із семою «жовтий». Четверта група утворена КТ із семою «чорний» – 8 КТ (8,2%). П'ята група представлена семою «синій / блакитний»: 6 КТ – 6,1%. Шоста група КТ із семою «зелений» – 5 КТ (5,1%). Differentiaspecifica цієї групи – усі КТ містять терміноелемент грецького походження «chlor-». Сьома група – КТ із семою «сріблястий» (3 КТ – 3,1%). Восьма група – один КТ із семою «бронзовий» (0,9%), зафіксованою в атрибутивному елементі «bronzeus».

Висновки. Отже, дослідження феномену кольору в клінічній термінології становить теоретичний і прикладний інтерес. Основне призначення колоронімів: візуалізація окремих симптомів / синдромів / фізіологічних (патологічних) станів / біологічних рідин, «маркування» медичних концептів, їх диференціація за ознакою кольору.

МІФОНІМИ В СУЧАСНІЙ МЕДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ
MYTHONYMS IN MODERN MEDICAL TERMINOLOGY

Іванова Д. В.
Науковий керівник: к. пед. н., доц. Бєляєва О. М
Ivanova D. V.
Scientific adviser: assoc. prof. BieliaievaO. M., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Актуальність. У контексті когнітивної парадигми дослідження латинських (греко-латинських) медичних термінів із компонентом-міфонімом набуває особливої актуальності, адже антична міфологія була й залишається підґрунтям європейської культури, яка справила величезний вплив і на медичну науку.

Мета роботи. Визначити роль античної (греко-римської) міфології у формуванні латинської медичної термінології (анатомічної, клінічної, фармацевтичної). Проаналізувати галузеві медичні терміни із компонентом-міфонімом. Провести соціологічне дослідження щодо обізнаності студентів-першокурсників медичного факультету № 1 і стоматологічного факультету.

Матеріалита методи. Аналіз, синтез, порівняльний, історичний, описовий, кількісний.

Результати. Сучасний етап життя суспільства характеризується стрімким зростанням розвитку науки й техніки, що зумовлює збільшення кількості наукових термінів, медичних зокрема. Незважаючи на поширення англійської мови, згідно з усталеною міжнародною традицією, нові медичні терміни утворюються на базі інтернаціональних (латинських, латинізованих грецьких, гібридних) терміноелементів, частина яких має міфологічне походження. У пропонованій роботі зі лексикографічних й інших довідкових джерел [Арнаудов, 1079; Бєляєва, 2016; Кніпович, 1948; Неттер, 2004] було вибрано і проаналізовано 25 термінів із терміноелементом-міфонімом (arachnophobia, achillobursitis, hemeralopia, hygiena, echocardiographia, iridectomia, iritisetc.). Також було проаналізовано 10 двоскладових термінів, у структурі яких зафіксовано певний міфонім (complexusMedeae, caputMedusaeetc.). У проведеному соціологічному дослідженні взяли участь 90 респондентів.

Висновки. Результати соціологічного дослідження засвідчили, що 42 респондента (46,7%) без додаткової підказки не асоціюють запропоновані медичні терміни з античною міфологією; 31 студент – 34,4% від загальної кількості осіб, які брали участь в анкетуванні, частково асоціюють запропоновані терміни з міфологією; 12 респондентів (13,3%) добре орієнтуються в античній міфології і виокремлюють міфологічну складову в запропонованих термінах і лише 5 респондентів (5,6% від загальної кількості опитаних) повністю асоціюють запропоновані терміни із міфологічним контекстом і демонструють належну обізнаність із міфологією.
Перспективи подальших досліджень вбачаємо в залученні до анкетування студентів факультету підготовки іноземних студентів.

МЕДИЧНА СИМВОЛІКА: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ
MEDICALSYMBOLICS: HISTORY AND CONTEMPORANEITY

Мозговий Р. Ю., Шевченко К. В.
Науковий керівник: Ніколаєва Н. М.
Mozhovoi R. Yu., Shevchenko K. V.
Scientific adviser: Nikolaieva N. M.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра іноземнихмов з латинською мовою та медичною термінологією

Актуальність теми. Нині надзвичайно актуальною для науковогодослідженняпостає тема символіки у медицині, адже існує багато недостатньо розглянутих питань. Незначнакількістьджерелз цієї теми, а також різні способи тлумачення символів спонукали автора до поглибленого вивчення питання щодо змісту та походження. Саме медична символіка завжди привертала увагу людей найрізноманітніших професій: лікарів, істориків, археологів, мовознавців, мистецтвознавців та багатьох інших. Дослідження присвячене зображенню світу медицини в символах та емблемах через призму тисячоліть від стародавніх часів до сучасності. Вивчення внутрішнього змісту символу та його походження – складне, але важливе питання. Будь-який символ має свою власну історію та набуває різних смислових відтінків. В процесі студіювання історії виникнення та розвитку медичної символіки необхідно звертатися до науки та мистецтва багатьох країн і народів світу, оскільки медицина, а разом з нею її символи та емблеми, розвивалися впродовж усього свого існування в тісному зв'язку з матеріальним станом і загальною культурою всіх країн і народів.

Мета роботи. Історичний, структурно-систематичний та порівняльний аналізмедичної символіки давніх часів та сьогодення.

Матеріали і методи. Медична символіка та емблеми. Знаходження необхідної символіки, аналіз, порівняння та опрацювання отриманих даних. Поряд з використанням багатьох наукових методів дослідження медичної символіки, а саме історичного, лінгвістичного, аналітичного, порівняльного або будь-якого іншого, за основу був узятий історичний метод дослідження, який дозволяє розглянути проблему в усіх її зв'язках з явищами історії, культури, науки та мистецтва.

Результати. З'ясовано, що медичний символ є важливою сходинкою у формуванні та розвитку усіх галузей, зокрема медицини. Виявлено, що медичну символіку використовують різні народи як традицію і віру. За допомогою символіки здійснювалось пояснення та відображення різних напрямків медицини. Застосування деяких збереглосяй понині. Знання усіх символів-компонентів є актуально-необхідним, оскільки кожне зображення має своє значення і тлумачення та несе в собі певний сенс.

Висновки. Історії медичної символіки приділяли значну увагу, традиційно використовували у різних галузях медицини. Проте у наш час збереглися спеціальні символи та емблеми, якими суспільство користується й у сучасному світі. Наявність символіки є необхідним і значущим в різних сферах, зокрема й у медицині.

ТЕРМІНИ-ЕПОНІМИ НА ПОЗНАЧЕННЯ ОРГАНІВ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ
TERMS-EPONYMS DENOTING CARDIOVASCULAR SYSTEM ORGANS

Осинкін Н. О.
Науковий керівник: к. філол. наук, доц. Литовська О. В.
Osinkin N. O.
Scientific adviser: assoc. prof. Lytovska O. V., PhD
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна
Кафедра латинської мови та медичної термінології

Актуальність. Анатомічний епонім – назва органу, до складу якої входить ім'я вченого, який описав цей орган. Досить багато епонімів серед термінів серцево-судинної системи. Проект «Terminologiaanatomica» (TA), поданий до розгляду FIPAT у 2019 р., наводить латинські та англійські епонімічні назви, що свідчить про поширеність епонімів у медичній комунікації.

Мета роботи. Проаналізувати наведені у ТАепонімічні назви органів серцево-судинної системи, дослідити їхню вживаність в українській медичній термінології. Виявити відмінності між лат., англ. та укр. варіантами епонімів.

Матеріали та методи. У роботі використовувалися методи аналізу та систематизації даних на матеріалі актуального варіанту «Міжнародної анатомічної номенклатури» (2010), 2-го видання ТА (2019), анатомічних атласів та довідкових видань.

Результати. До складу серцево-судинної системи входить 1257 термінів, із них 47 (~3%) мають англ. епонімічний варіант: ligamentofBotallo (ligamentumarteriosum); Sylvianartery (arteriacerebrimedia), Testut'sartery (arteriapancreaticainferior) тощо. Однак лише для 11 термінів (~0,9%) вказано лат. епонім: limbusVieussensi (limbusfossaeovalis), valvulaThebesii (valvulasinuscoronarii), ductusBotalli (ductusarteriosus) тощо. В україномовних джерелах лише 13 термінів (~1%) мають еквівалент з епонімом: тринога Галера (truncuscoeliacus); пучок Гіса (fasciculusatrioventricularis); 6 термінів мають топографічний характер: синоатріальний вузол (Кіса-Фляка), верхня сполучна вена (Троллара або Бровнинга) та ін.

Відносно структури лат. та укр. терміни-епоніми складаються з іменника у називному відмінку та імені вченого у родовому. У термінах «Боталова протока» та «Вілізієве коло» прізвище вченого представлено присвійним прикметником. В англ. термінах найпоширенішим варіантом є епоніми з прийменником «of» (27 термінів): bundleofHis, sinusesofValsava, або присвійна конструкція з «'s» (13 термінів). Можливі й паралельні форми: Flack'snode або nodeofKeith-Flack. Було виявлено 4 терміни, які містять прізвище вченого у формі прикметника: Thebesianvalve, Subthebesianisthmus, Sylvianartery, Vidianartery.

Висновки. На відміну від загальноприйнятих лат. термінів та їхніх національних еквівалентів, епоніми у різних мовах мають суттєві відмінності. Українські студенти, готуючись до міжнародних іспитів IFOM або USMLE, зустрічаються з англ. варіантами епонімічних термінів, які не мають укр. або лат. аналогів. Отже, видається перспективним створення спеціальних довідників, які б містили інформацію про епоніми, що характерні як для української, так і для іншомовних медичних терміносистем.

ЛАТИНСЬКА ТЕРМІНОЛОГІЯ В МУЗИЦІ
LATIN TERMINOLOGY IN MUSIC

Плис О. В.
Науковий керівник: Бугаєнко К. С.
Plyss A. V.
Scientific adviser: Buhaienko K. S.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

Актуальність. Культурна спадщина римської цивілізації і латинської мови, що є носієм цієї культури, продовжують жити в науці, медицині, музиці та інших сферах. Збереження наукової латинської термінології надає особливого значення її вивченню і практичному застосуванні.

Мета роботи. Систематизувати та дослідити особливості латинської термінології в історичному становленні музичної лексики.

Матеріали і методи. Навчальна література з культурології і музики, а також енциклопедичні та етимологічні словники і довідники. Для роботи був обраний метод порівняльного історико-етимологічного аналізу наявних даних про використання латинської термінології в музиці.

Результати. Історична роль латинської мови в становленні музики очевидна. Дослідження історії світової культури показує, що музика зародилася практично одночасно з мовою, а її вплив на оточуючих зростає з кожним роком. Спочатку музика супроводжувала оповіді мандрівних співаків, а потім виникла мелодія і почали з'являтися пісні. Кожен латинський музичний термін має своє історико-етимологічне походження: Liturgia (літургійна драма) в перекладі з грецької – богослужіння, а лат. litura, aef (плями від сліз на літерах); лат. Mysterium, in (церковна літургійна драма, містерія) походить від грец. Mysterion (таємниця, таїнство); лат. Dictamen (пісня-повчання світської лірики); Opera від лат. opus, operisn (робота, справа); лат. Variatio, onisf (варіація, зміна); Requiem від лат. requies, etisf (спокій, відпочинок); chorda, aef (струна); cornu, usn (pir); tibia, aef (флейта); clavicle (рояль) від лат. clavicular, aef (ключиця). Найвідоміша збірка середньовічних пісень «CarminaBurana» походить від лат. Carmen, inisn – пісня, Burana – найстаріший монастир в Баварії. Всі пісні діляться на кілька груп: Carminamolariaetsatirica (пісні повчальні і сатиричні), Carminaamatoria (пісні любовні) від лат. amator, orism – товариш, коханець, лат. Carminaecclesiastica (пісні церковні) від лат. ecclesia, aef (церква), Carminapotoria (пісні застільні) від лат. potor, orism (пияка), Ludi (театралізовані паралітургічні уявлення) від лат. ludus, im (гра), Supplementum (літургійні драми) від лат. Supplementum, in (доповнення). Вагомий внесок у розвиток латинської музичної термінології належить ГвідоАретінскому, який відзначив звуки сімома нотами (лат. nota, ae f (знак)): Do – лат. Dominus, im (Господь Бог); Re – лат. res, reif (матерія); Mi – лат. miraculum, in (диво); Fa – familiaplanetarum

від лат. familia, aef (сімейство, раби), planeta, aef (планета); Sol – sol, solism (сонце), La – vialactea від лат via, aef (шлях, дорога), lacteus, a, um (молочний); Si – лат. sidera, aef (небеса).
Висновки. Таким чином, перераховані вище приклади дозволяють нам стверджувати, що латинська мова відіграє важливу роль у розвитку і встановленні музичної термінології.

КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ТЕРМІНІВ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ПОЗНАЧЕННЯ ОРГАНІВ СИСТЕМИ ДИХАННЯ (НА БАЗІ АНГЛІЙСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ ТА ІСПАНСЬКОЇ МОВ)
COMPARATIVE ANALYSIS OF THE TERMS, PERTAINING TO THE HUMAN RESPIRATORY SYSTEM (BASED ON ENGLISH, GERMAN AND SPANISH)

Портнов О. В.
Науковий керівник: Новікова Т. А.
Portnov O. V.
Scientific adviser: Novikova T. A.
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна
Кафедра латинської мови та медичної термінології
Актуальність. Необхідність систематизувати терміни, що позначають органи дихальної системи, для кращого їх засвоєння.
Мета роботи. Проведення компаративного аналізу термінів, що позначають органи системи дихання, на базі англійської, німецької та іспанської мов.
Метод і матеріали роботи. Компаративний аналіз термінів, що належать до дихальної системи.
Результати. Дихальна система (лат. *systema respiratorium,* англ. *respiratorysystem,* нім. *Atemsystem,* ісп. *sistemarespiratorio*) забезпечує організм киснем і складається з дихальних шляхів та дихальних органів. До ДС належать порожнина носа (лат. *cavitas nasi*), глотка (лат. *pharynx)*, гортань (лат. *larynx*), трахея (лат. *trachea*), бронхи (лат. *bronchi)*, легені (лат. *pulmones*).
Слово *cavitas*походить від *cavum* (від протоіндоєвр. **kowHwos* – порожнина). Лексема *nasus*(ніс) має витоки від протоіндоєвропейського *neh_2s.
Англійською термін «носова порожнина» перекладається як "*nasalcavity*" (*cavity* – від фр. *cavite, nasal* – від лат. *nasalis* – носовий). Латинське походження має іспанське "*caviad nasal"*, на відміну від німецького *nasenhöhle* (*nasen*– ніс, *höhle* – печера, нора, порожнина).
Термін *pharynx* (глотка) вживається в англійській та німецькій мовах. В англійській також наявні лексеми *gullet* та *throat*, (глотка, горло); у німецькій – *Rachen*та *Schlund;* віспанській – *faringe* та *garganta*(від гр. *gargarizo* – полоскати горло).
Від слова *larynx* (гортань) походять також *larynx* (англ.) та *laringe*(ісп.). У німецькій мові вживається *Kehlkopf* (*Kehle* – горло та *Kopf*– голова).
Латинське *"trachea"* (від гр. *τραχεία* – дихальна трубка)використовується в англійській та іспанській мовах: *trachea*(англ.)та*tráquea*(ісп.), а у німецькій – *Luftröhre* (*Luft* – повітря, R*öhre* – труба).
Корінь *bronch-* (від грецьк. *βρόγχος* – дихальне горло) є основою для *bronchi*(англ.), *Bronchien* (нім.), *bronquios*(ісп.). На позначення легенів в іспанській мові функціонує латинський корінь *pulmon-*. У німецькій та англійській мовах – "*Lunge"* та *"lungs"* (від протогерм. **lunganjo-*).
Голосовий апарат (лат. *apparatusvocalis*) англійською та іспанською перекладається як "*glottis"* (гр. *γλωττίς*– голосова щілина); німецькою – *Stimmgebungsapparat* (*Stimme*– *голос*, *geben*– давати, *Apparat*– апарат).
Висновки. У результаті проведеного дослідження ми з'ясували, що найбільше анатомічних термінів латинського походження репрезентовано в іспанській мові, тоді як у німецькій простежується тенденція до вживання термінів протогерманського походження.

ЛАТИНСЬКА МОВА В ТАТУ ІНДУСТРІЇ
LATIN IN TATTOO INDUSTRY

Танцура М. Р.
Науковийкерівник: Грищенко Л. І.
Tantsura M. R.
Scientific adviser: Hryschenko L. I.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією
Актуальність. Попри те, що сьогодні латинську мову вважають мертвою, саме вона дала початок індоєвропейській мовній сім'ї. Запозичення з латини в різних європейських мовах виступають як мовне свідчення закріплення набутих і осмислених знань про навколишній світ, адже мова є своєрідною звуковою книгою, у якій зображені усі шляхи поняттєвого сприйняття світу людиною на різних історичних щаблях її розвитку. Вислови латинською мовою в сучасній культурі демонструють ряд функцій: естетичну, самовираження і демонстрацію своїх ціннісних установок. Окреме важливе місце посідає магічна функція, адже відомо, що стародавні народи використовували латинську мову у своїх заклинаннях. Завдяки цьому, люди все частіше використовують латинські слова в тату індустрії, тому що вірять в їхню силу.
Мета роботи. Вивчити місце латинської мови в сучасній тату індустрії та розглянути питання про те, чи є латинь однією з найпоширеніших мов, що використовують у сфері боді-арту.
Матеріали та методи. Вивчено походження латинської мови та сфери діяльності, в яких вона використовувалась протягом свого історичного розвитку. У пошукову систему Google було зроблено запит для того, щоб у повному обсязі зрозуміти, наскільки широко латинська мова використовуєтьсяу XXI столітті.
Результати. Отримані дані свідчать, що англійська мова частіше використовується в тату індустрії, ніж

латинська, бо вона в ході історичного розвитку суспільства посіла провідне місце. Латинська мова посідає друге за поширеністю місце. Найчастіше в тату індустрії використовують такі написи на латині: філософські цитати, сучасні висловлення латинською мовою, переклад висловів, які сподобалися людині, фрази, що мають відношення до професії власника натільного татуювання.

Висновки. Підбиваючи підсумки, можна сказати, що латинь продовжує залишатися важливим культурним явищем сучасного світу. Сфера застосування латинськоїмови в наш час продовжує залишатися досить широкою і важливою. У проведеному дослідженні емпіричним шляхом було встановлено, що у сфері боді-арту більшою мірою домінує англійська мова, а латинська мова посідає друге за поширеністю місце. Це є прямим доказом того, що латинь й досі відіграє значну роль в сучасній культурі, а зокрема в такій галузі мистецтва, як тату і боді-арт.

SUBSECTION OF PHILOSOPHY
ПІДСЕКЦІЯ ФІЛОСОФІЇ

НАУКОВЦІ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР
SCIENTISTS ABOUT UKRAINIAN NATIONAL CHARACTER

Ковтун М. В
Науковий керівник: к. іст. н., доц. Семергей Н. В.
Kovtun M. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Semergey N. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра філософії та суспільних наук

Актуальність. Ідея національного характеру починається там, де звучить слово «нація». Він проявляється на зібранні людей, які вимагають те, чого вони хочуть. Прикладом з сучасної історії є Майдан.

Мета роботи. Розкрити ідею: «Нація - це люди, які вільні у своїх діях і виявах. »(О. Невзоров). Довести, що національний характер – не вигадка і не «слова на вітер».

Матеріали та методи. Я. Грицак " Нариси з історії України" ;Я Грицак есе " Про можливість побудови української нації";С. Плохій "Брама Європи"
Андрій Зубов лекція " Україна і Росія в історичному контексті"

Результати. Нація не може бути сформована із рабів і феодалів. В Україні - різке майнове розшарування. Існує дві групи населення : олігархат(феодали) і біднота(раби). Середній клас(частина суспільства, яка виявляє національний характер, бо має гроші та розум) майже відсутній. Матеріальне, за умови капіталістичної економіки, не досягається без розумового. Середній клас в Україні - малочисельний, прояви національного характеру - періодичні. Українська нація ще в процесі будівництва. Тому, український національний характер - не постійний, а періодичний. Ярослав Грицак, професор Українського католицького університету, стверджує, що українська нація перебуває в процесі розбудови. «Українські діячі зробили Україну, тепер ми повинні зробити українців». Він має на увазі "зробити українців", які були б однорідні у своїх проукраїнських поглядах і, безумовно, мали гроші для виявлення національний характер. В есе "Про можливість побудови політичної нації ", Грицак говорить, що будь-яке націєвиявлення коштує грошей. Отже, ми повертаємось до середнього класу, який брав участь у "Помаранчевій революції", вийшов на Майдан, пішов добровольцем на війну, якого не вистачає для постійного прояву національного характеру. Гарвардський історик Сергій Плохій у книзі "Брама Європи" задає питання, чому хвилю національного характеру спричинила відмова від асоціації з ЄС? Чому українці пішли вмирати за Європу? Відповідає : бо українські терени завжди знаходились між Росією та Заходом. І коли постав момент вибору, українці обрали Захід, як протест постійній ідентифікації України з Росією як подібних за всіма ознаками держав.
Майдан і війна - потужні прояви національного характеру, однак Україна досі лишається на стадії розбудови.
Російський історик та спеціаліст із релігій Андрій Зубов говорить, що українці здобули успіх в революції 2014 року, бо змогли відрізнити етнічну націю від політичної, яка неоднорідна за своїми релігійними, мовними уподобаннями, однак має спільну мету: підписати асоціацію з ЄС.

Висновки. Національний характер – волевиявлення громадян, як фінансове та ідейне, щодо спільного державотворення, незалежно від впливу «сусідів».

ЯК ІНДІЙСЬКА СИСТЕМА КАСТ ВПЛИВАЄ НА ІНДІЙСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО, НАВЧАЛЬНУ СИСТЕМУ ТА МОЛОДЬ
HOW INDIAN CASTE SYSTEM IS INFLUENCING INDIAN SOCIETY, EDUCATIONAL SYSTEM AND YOUTH

Магапу В. А.
Науковий керівник : д. філос. н., проф. Карпенко К. І.
Magapu V. A.
Scientific adviser: prof. Karpenko. K. I., D.Philos.Sc.
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна
Кафедра філософії

Актуальність. Індія зростає та розвивається, але деякі індійські застарілі ритуали та погляди все ще існують. Такі поняття та вірування, як кастова система, є поза законом, але кастові упередження не вдається остаточно усунути. Останні економічні дані свідчать про те, що в міських районах розрив між статками представників різних каст досягає 60%. Отже, як працює індійська система каст і як вона впливає на розвиток сучасної Індії?

Мета роботи. Кастова система та застереження спрямовані на підтримку людей, яким історично заборонено доступ до прав людини, і навіть це продовжується до сьогодні

Матеріали та методи. У дослідженні питання про кастової стратифікації індійського суспільства і її вплив на систему освіти і життя молоді ми використовували методологію корелляции історичного і логіческогог аналізу суспільних феноменів, а також конкрентой-історичний і компаративістський підхід до них.

Результати. Кастова система − це традиційна форма стратифікації в індуїзмі, яка ділить людей на чотири різні

групи. Каста, в якій людина народилася, визначатиме її соціальний статус, роботу, режим харчування та поведінку в цілому. Ця застаріла система, якій більше 3000 років, досі має значний вплив на індійське суспільство. Соціально-історичне походження кастової системи сягає 1500 року до н. Коли арії з центральної Азії вторглися в Індію, вони створили цю систему як засіб контролю над місцевим індійським населенням. Протягом багатьох років система перетворювалася правлячими елітами і стала частиною індуїзму − найпоширенішої релігії Індії.

Шлюб між різними кастами в Індії досі залишається небажаним, й іноді молодь жорстко карають за небажання слідувати цій застарілій настанові.

В Індії система бронювання стосується резервування місць на виробництві, в законодавчих відомствах та навчальних закладах різних урядів. Племена та так звані касти, які вважаються історично неблагополучними, найбільш виграють від цього. Окрім тих, які класифікуються як економічно слабкіші. Основна мета системи резервування в Індії − збільшити можливості для покращення соціального та освітнього статусу малозабезпечених громад та тим самим дати їм змогу зайняти належне місце в мейнстрімі індійського суспільства.

Висновки. В Індії кастова дискримінація є незаконною, але освіта та індустріалізація повільно впливають на реальне втілення цього процесу. Релігійна дискримінація все ще існує, а система резервування робочих місць хоч і забезпечує місця для людей нижчих каст, але, разом з тим, породжує низку нових соціальних проблем.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У БАКАЛАВРІВ МЕДСЕСТРИНСТВА
SOME ASPECTS OF FORMATION OF PERSONAL AND PROFESSIONAL COMPETENCES IN BACHELORS OF NURSING

Марченко Ю. Р.
Науковий керівник: к. філос. н. Білецька В. В.
Marchenko Yu. R.
Scientific adviser: Biletska V. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Медичний коледж

Актуальність. Теми дослідження зумовлена стрімким розвитком світової медичної науки, що спричинила кардинальні зміни у соціальному, економічному, правовому та освітньому просторі. Інноваційні тенденції у медицині, що включає в себе медсестринську справу, вимагають від навчальних закладів відповідного профілю, пошуку більш ефективних підходів до підвищення рівня особистісно-професійної компетентності сестер-бакалаврів, адже від рівня їх підготовки напряму залежить якість надання медичних послуг у нашій країні.

Мета роботи. Проаналізувати характерні риси особистісних та професійно-фахових компетентностей медичних сестер, необхідних для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності Медсестринство (ОПП Сестринська справа).

Методи і матеріали. Для досягнення поставленої мети нами використовувалися наступні загально-наукові методи дослідження: аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, логічний метод, метод класифікації.

Результати. Здобувши освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста медична сестра має можливість підвищити кваліфікацію за рахунок продовження навчання. Дослідники В. Литвиненко та І. Подтикан класифікували риси, якими повинна володіти медична сестра-бакалавр за наступними напрямками: ділова спрямованість (оперативність, навички управління); ставлення до людей (вихованість, почуття емпатії, доброзичливість, терпимість і повага, витриманість та тактовність); загальна культура (гуманітарні знання, творчі вміння). На думку багатьох дослідників, для бакалавра медсестринства, крім клінічних дисциплін, дуже важливим є опанування низки гуманітарних наук таких, як: деонтологія, педагогіка, філософія, психологія, зважаючи на взаємодію медсестри з іншим медичним персоналом, а також на лікувальні властивості таких гуманістичних якостей особистості як співчуття, милосердя, терпіння, турбота, розуміння, повага до пацієнтів.

Щодо професійних якостей майбутніх медсестер-бакалаврів, то важливе значення має розвиток їх самостійного творчого мислення, шляхом постійної постановки студентам проблемних питань, організації їх самостійної роботи в умовах виробничої діяльності та змодельованих клінічних ситуацій, обґрунтування на прикладах важливості результатів їх роботи.

Висновки. До характерних рис особистісних компетентностей бакалаврів медсестринства варто віднести їх емпатично-гуманістичну спрямованість на пацієнтів та колег, міжпредметну інтеграцію в межах освітнього процесу. Професійні якості медсестер-бакалаврів обов'язково мають містити в собі творчо-евристичну складову та спиратися на отримані під час самостійної роботи та професійної діяльності практичні навички.

БІОЕТИКА ТА ПРАВА ЛЮДИНИ
BIOTHETICS AND HUMAN RIGHTS

Оляновський С. А.
Науковий керівник: к. ю. н. Рак С. В.
Olyanovskiy S. A.
Scientific adviser: Rak S. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра філософії та суспільних наук

Актуальність. Розвиток сучасної медицини, що супроводжується відкриттям нових видів лікування різних захворювань та стрімким прогресом технологій, створює загрозу у сфері морального фону відносин «лікар-пацієнт» та ризики порушення основоположних прав людини.

Мета роботи. Визначити роль біоетики у правовому регулюванні застосування передових медичних технологій і методів лікування та попередженні порушення прав людини.
Матеріали та методи. Під час написання тез застосовувалися філософські, загальнонаукові та спеціальні методи.
Результати. Сучасні медичні технології розвиваються надзвичайно стрімко. За даними досліджень, проведених у 2019 р., п'ятьма медичними технологіями, які можуть змінити світ, є:
а) лікарські препарати та антивікова обробка (молекулярне відновлення заміни органів);
б) 3-D і 5-D технології;
в) нанотехнології;
г) пренатальні генетичні маніпуляції (уникаючи розвитку мутацій);
д) персоналізована медицина, що супроводжується Big Date і штучним інтелектом.
Такі потужні технології безумовно є прогресивними, допомагають рятувати людські життя. Однак паралельно вони створюють загрозу для моральної ідентичності людини, можуть мати наслідком порушення таких особистих прав людини як право на честь і гідність, особисту недоторканість.
Саме тому цілком закономірним є існування такої науки як біоетики. Біоетика (з грецької мови βίος — життя, ἔθος — звичай) — узагальнені знання, що охоплюють аспекти моральної етики, що пов'язані з безпосереднім розвитком біологічних наук, які стосуються генетичних, терапевтичних питань, досліджень в медицині, турботи про життя і здоров'я людини.
Науковці вважають, що до біоетичних проблем відносять питання репродуктивних технологій (зокрема, штучне запліднення), клінічні експерименти на людях, евтаназія, дослідження геномів та генотипів та низка інших. Однією з наріжних проблем є трансплантологія.
Трансплантологія – це теорія та практика пересаджування органів і тканин людського організму. Цей вид лікування сьогодні досить дискусійний. Має як широке коло прихильників, так і опонентів, котрі вважають трансплантацію однією із проблемних сфер для сучасного суспільства. Не дивлячись на надсучасну передову техніку і професіоналізм лікарів, котрі здійснюють трансплантацію, вона порушує більшість біотичних аспектів, низка держав визнає цей метод незаконним та вважає його своєрідним втручанням в особисте внутрішнє життя пацієнта.
Висновки. Безперечно значення біоетики складно переоцінити, адже вона сприяє вивченню та врегулюванням суперечностей, які виникають через надзвичайно крихку межу між сучасним розвитком медичних технологій та порушенням таких фундаментальних прав людини, як право на особисту недоторканість, повагу до честі та гідності.

ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ ФЕНОМЕНУ "ЛЮДИНИ" У НІМЕЦЬКІЙ КЛАСИЧНІЙ ФІЛОСОФІЇ XX СТ
PHILOSOPHICAL ANALYSIS OF THE PHENOMENON OF "PERSON" IN GERMAN CLASSICAL PHILOSOPHY OF THE XX CENTURY

Плетньов В. В.
Науковий керівник: к. філ. н., доц. Дубініна В. О.
Pletnov V. V.
Scientific adviser: assoc. prof. Dubinina V. O., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра філософії та суспільних наук
Актуальність. протягом усієї історії суспільства люди намагалися осмислити свою сутність, положення у світі, мету існування. У різні історичні епохи існували різні напрямки у вивченні антропології. У XX сторіччі у німецькій філософській школі найбільший розвиток зазнала філософська антропологія, засновниками якої вважаються Макс Шелер з твором "Положення людини у космосі" та Хельмут Плеснер з твором "Ступені органічного та людина". Саме аналіз цих творів та творів учнів Шелера та Плеснера дозволяє зрозуміти розвиток філосоіьскої думки у цей час, та виявити походження головних ідей походження людини, які панують на сьогоднішній час.
Мета роботи. проаналізувати праці філософського напрямку антропології XX століття німецької школи таких філософів, як: М. Шелер, Х. Плеснер, А. Гелен, К. Лоренц, П. Л. Ландсерг; сформулювати основні принципи та ідеї філософської антропології; визначити вплив цього напрямку на ідеї антропології теперішнього часу.
Матеріали та методи. 1.Шелер М. Положение человека в Космосе// Проблема человека в западной философии —Издательство «Прогресс», 1988. С. 31-95.
2. Гелен А. О систематике антропологии // Проблема человека в западной философии — М. : Прогресс, 1988. — С. 152—201
Результати. Криза суспільства, на думку М. Шелера, була наслідком кризи людини, "человек не становился настолько проблематичным для себя, как настоящее время. " [1, с. 32]. Основним чинником, на думку філософа, була наявність великої кількості направлень у антропології, які були майже повністю відрізнялись. Він намагався об'єднати теологічний, філософський, природно-науковий напрямки у новій системі - філософській антропології. Людину він розумів як істоту, яка складається з двох сутностей: пориву, що являло собою природні інстинкти, та духу, який був поєднанням розуму та почуттів. Його вчення набуло широкої популярності у світі, та, с часом, розділилося на три основні гілки: біологічну, культурну та релігіозну. В німецькому суспільстві поширилися біологічна гілка, яку відстоював А. Гелен та К. Лоренц. Гелен відійшов від розділення людини на складові, а стверджував, що "человек есть действующее существо и тем самым существо дисциплины. "[2, с. 164]. Лоренц, в свою чергу, виходив із біологічної природи людини, обумовленою інстинктами. Саме з біологічної гілки пішло сучасне розуміння людини.
Висновки. Тож, М. Шелер та Х. Плеснер у своїх класичному творі намагався об'єднати усі існуючі розуміння людини у нову систему, яка влаштовувала б усіх. На сьогоднішній день ми можемо побачити, що досі існують різні підходи до вивчення людини та її природи, але вже немає фундаментальних відмінностей між ними, тож своїм твором, Ці філософи та їх учні внесли великий внесок у сучасне розуміння самих себе, суспільства та світу.

ПРОБЛЕМА ВЗАЄМОВІДНОШЕННЯ СВІДОМОГО І НЕСВІДОМОГО У ВЧЕННІ З. ФРОЙДА
THE PROBLEM OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE CONSCIOUS AND THE UNCONSCIOUS IN THE TEACHINGS OF S. FREUD

Рубан Н. С.
Науковий керівник: канд. філос. наук., доц. Дубініна В. О.
Ruban N. S.
Scientific adviser: assoc. prof. Dubinina V. O., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра філософії та суспільних наук

Актуальність. Проблема співвідношення свідомого і несвідомого у наш час є дуже актуальною, тому що багато психологів, філософів, митців та письменників вважають вчення Фройда проривом в сучасному світі психоаналітики та свідомого взагалі. Він створив цікаву і зрозумілу для всіх теорію, а також запропонував метод, як цю теорію використовувати. Таким чином, його вчення стало доступним всім, а не лише вузькому колу медиків чи інших вчених.

Мета роботи. проаналізувати проблеми вчення Фройда про взаємовідношення свідомого та несвідомого. Фройд в своєму дитинстві мав "непереборну потребу розібратися в загадках навколишнього світу і по можливості зробити що-небудь для їх рішення" [3, с. 58].Якщо ми будемо дивитися з топографічної сторони, то в психіці виділяють три області- свідомість, допізнаванне і несвідоме.

Матеріали та методи. Бичко І. Ф., Філософія. Курс лекцій: Навчальний посібник. Київ-1993, Заіченко Г. А., Філософія. Київ-1995, Фролов И. Т., Араб Оглы Э. А., Введение в философию. Москва-1989.

Результати. Несвідоме виражає ту частину психіки, де зосереджені всі наші несвідомі бажання. Несвідоме, як говорив в свій час Фройд: ”кип’ячий казан інстинктів” [1, с. 157]. Взагалі це сукупність психічних процесів, операцій і станів, які не виражаються в свідомості людини. Свідоме в свою чергу є так званим «вікном» до навколишнього середовища, та людей які оточують суб’єкт, в тей час коли несвідоме загороджене допізнаванним. Допізнаванне - це розумне «Я-людина, пам'ять, мислення». Область свідомості Фройд зв'язував в основному зі сприйняттям навколишнього середовища. А динамічним джерелом несвідомого, є прагнення до розряду у вигляді будь-якої дії. Це можливо лише через допізнаванне, яке здійснює, скажемо, «цензуру» бажань несвідомого. Дещо пізніше Фройд зауважив, що вся психічна діяльність несвідомого підпорядковується бажання задоволення, в той час як вся психічна діяльність допізнаванного підкоряється принципу реальності. Взагалі першими хто використав на собі вчення З. Фройда були сюрреалісти

Висновки. на мою думку, проаналізувавши вчення З. Фройда, теорія про взаємозв'язок свідомого з не свідомим є невід'ємною частиною в розвитку психоаналітики та медицини взагалі. Його згадують поруч з такими людьми як Дарвін, Ніцще та Максом об'єднуючи їх в одні хронологічні рамки, і непересічним впливом на розвиток світової культури. Несвідоме є закритими дверьми у глибокі потойбіччя нашого розуму, які прикриті як допізнаванним так і нашою свідомістю, тому «несвідоме» інколи нам може знадобитися більше за нашу свідомість, бо за цим ми зможемо відкрити щось нове в собі, чого не могли зробити до цього.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ХРОНОМЕДИЦИНИ
SOME ASPECTS OF CHROMOMEDICINE

Тимошенко О. П.
Науковий керівник: к. філос. н., доц. Ю. П. Ющенко
Tymoshenko O. P.
Scientific adviser: assoc. prof. Yushchenko Yu. P., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра філософії та суспільних наук

Актуальність. Хрономедицина розуміє людину як динамічну систему, яка має широку часову структуру і відому просторову структуру. У нас є «форма часу», оскільки ми маємо фізичне тіло. Порушення часових структур пов’язані з виникненням захворювань, а терміни чи інтервали терапевтичних втручань, у свою чергу, можуть мати вирішальне значення для результативної терапії.

Мета роботи. Обґрунтувати деякі аспекти хрономедицини

Матеріали та методи. У процесі дослідження були використані аналіз, синтез, порівняння, систематизація, узагальнення теоретичних знань, а також міждисциплінарний, структурно-функціональний, ретроспективний та корпоративний методи

Результати. У 2017 році Нобелівську премію з фізіології і медицини отримали вчені зі США - Джеффрі Холл, Майкл Росбаш та Майкл Янг, які дослідили молекулярні механізми, що контролюють добові біоритми людей, тварин і рослин. Вчені виділили та дослідили ген, який контролює біологічні ритми, і довели, що існує тісний зв’язок між добовим ритмом організму та здоров’ям людини.

Хрономедицина як дослідницька галузь має свою історію і досить пов’язана з хронобіологією. Як відомо, ще близько 1745 року відомий шведський природознавець — ботанік, зоолог і лікар Карл фон Лінней описав так званий квітниковий годинник.

Питання впливу щоденного циклу на сон, реакції нашого мозку на музичні ритми і часові виміри у квантово-механічних процесах, вплив хронотипу на чутливість до ліків чи фізіотерапії, покращення адаптивних можливостей організму з урахуванням часового фактору не одне десятиліття є об’єктом уваги зарубіжних і вітчизняних вчених.

У людському організмі нараховується понад 900 фізіологічних функцій клітин органів і систем, яким притаманна добова ритмічність.

Як відомо, порушення циркадної системи можуть впливати на перебіг захворювання. У пацієнтів, які мають високий артеіральний тиск чи страждають на серцево-судинні захворювання інфаркт міокарда, аритмія чи

раптова смерть, особливо при цукровому діабеті, частіше трапляються вранці, а порушення сну призводить до появи виразок, серцево-судинних захворювань. Люди, котрі працюють в нічний час, досить часто страждають на стрес. А жінки цієї групи також мають підвищений ризик розвитку раку молочної залози.

Висновки. Враховуючи потреби часу, постає нагальна необхідність подальшого розвитку хрономедицини, вивчення чинників, які зумовлюють порушення біологічних ритмів організму людини (явище десинхронозу), оскільки її технології спрямовані на лікування, профілактику, перш за все, хронічних захворювань, підвищення якості і тривалості життя людини.

ЩО ЇЛИ ТА ПИЛИ УКРАЇНЦІ НА ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ ?
WHAT UKRAINIANS ATE AND DRANK IN THE EARLY TWENTIETH CENTURY?

Ткаченко О. Т.
Науковий керівник: к. іст. н., доц. Семергей Н. В.
Tkachenko O. T.
Scientific adviser: assoc. prof. Semergey N. V., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра філософії та суспільних наук

Актуальність. вивчення і узагальнення знань етносу, а, особливо, способу життя українців дає можливість дати оцінку розвитку культури і, загалом, держави, а отже тема харчування, що була не на останньому місці на початку XX століття, несе багато даних, які варто збирати і висвітлювати.

Мета роботи. з'ясувати та узагальнити раціон харчування українців на початку XX століття

Матеріали та методи. метод періодизації, історико-порівняльний метод, систематичний метод

Результати. Найбільш популярними стравами тих часів були, як не дивно, каші. Кукурудза, жито, гречка були для кожного українця доступними, і тому входили в раціон чи не кожної родини.

Другими за популярністю стравами були рибні супи, добавки і юшки. Саме тому оселедець, карась, осетрові, короп, лин, в'юн або лящ були в кожній оселі. До того ж велика кількість річок дала можливість розвиватися промислу вилову риби (Дніпро, Дністер, Південний Буг, Дунай). Згадавши про юшки, які були не менш популярніші каш чи риби, важливо згадати роль борщу, варева, холодника і кулешів в тогочасних раціонах українців. Цікаво, що мало країн зможуть посперечатися більшою кількістю перших страв. Звісно українці не забували про м'ясо, хоча частка його використання мізерна. Ті, хто постувалися, мали спеціальний раціон. Популярності набувало сало, його зберігали в засоленому і підвішеному в мішку на стелі стані. До сьогодні в нашому раціоні присутні соняшник, томати, капуста, лобода, огірки і картопля. Випікання хлібу також було популярним. Виникли такі види хлібу, як хали (плетені булки), куликівський хліб (два м'якуша, які не повністю роз'єднувалися) і бухта (булочки з конфітюрами).

Звичайно необхідне було і використання різних приправ. Початок XX століття припадає на еру популярності часнику та хріну. Також використовували листя кульбаби, кропиву, дикий щавель, лободу і бурякове листя, але виключно для прикрас. На солодке варили квашу – киселеподібну страву на основі рідкого кислого тіста. Поширення набували і вареники з різного тіста: пшеничного, гречаного і, навіть, заварного. Їх варили з вишнею, чорницею, лісовими ягодами та полуницею. Цікаву статистику надає книга «Сільськогосподарська статистика» щодо кількості кілокалорій на одну душу в місць по регіонах.

Висновки. В раціоні переважали рибні і м'ясні страви, поширення набували десерти, вдосконалювалися рецепти приготування рідких страв, а також в їжу прийшло поняття «приправа», що почало часто вживатися саме з часів початку XX століття.

SUBSECTION OF UKRAINIAN STUDIES
ПІДСЕКЦІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА

ДЖЕРЕЛА ПОХОДЖЕННЯ ТА СПОСОБИ ТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРІЗВИЩ СТУДЕНТІВ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ
SOURCES OF ORIGIN AND METHODS OF CREATION OF UKRAINIAN NAME OF STUDENTS OF UKRAINIAN MEDICAL DENTAL ACADEMY

Курило В. О.
Науковий керівник: Юфименко В. Г.
KuryloV. O.
Scientifik adviser: YufymenkoV. G.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра українознавства та гуманітарної підготовки

Актуальність нашого дослідження зумовлена тим, що знайомство з історією та складом прізвищ дає можливість знайти свої корені, розширити світогляд людини, подивитися на деякі речі іншими очима. Прізвище – це важлива родова спадкова назва особи, без якої вже протягом кількох століть не обходиться жодна людина.

Метою роботи є з'ясування джерел походження та способів творення українських прізвищ, які поширені серед студентів Української медичної стоматологічної академії.

Матеріали та методи дослідження. Матеріалом дослідження стали прізвища студентів III курсу стоматологічного факультету УМСА. Предметом дослідження є походження та способи творення українських прізвищ та їх закріплення за родами. Методи дослідження – описовий, пошуковий, дослідницький, теоретичний, методи аналізу, синтезу, індукції, спостереження та узагальнення.

Результати. Для досягнення мети роботи вирішені такі завдання:- опрацьована наукова література з цієї теми; - досліджено історію виникнення українських прізвищ; - виявлено джерела виникнення прізвищ; - проаналізовано способи творення цих прізвищ; - з'ясовано семантику твірних основ прізвищ.

Висновки. Аналіз 291 прізвища студентів III курсу стоматологічного факультету Української медичної стоматологічної академії виявив, що значна їх частина утворена від чоловічих імен (29,7%) та за індивідуальними ознаками першого носія (28,5%), меншу частину становлять прізвища, походження яких невідоме (з колишніх прізвиськ) (16,6%) та ті, які утворені від назви професії або за соціальною приналежністю (16,9%). Незначною частиною є прізвища іншомовного походження – (8.3%). За способом словотвору та граматичними особливостями прізвища студентів УМСА поділяються на дві групи:1) іменникового типу — (75,4 %); 2) прикметникового типу — (24,6 %). Найпродуктивніший спосіб творення прізвищ іменникового типу є: 1) морфологічний (суфіксальний) -енко - (45, 7%), суфікса -к-о - (10,3%), суфікса -ук (-чук) - (9,0%), суфікса -ун- (4,0 %). 2) лексико-семантичний - (19,2%). Найпродуктивніший спосіб творення прізвищ прикметникового типу є також морфологічний (суфіксальний та префіксально-суфіксальний). Найбільша частина прізвищ утворилася за допомогою суфіксів (-ськ, -зьк, -цьк) - (27,5%); (-ов, -ав) –(37,3 %); -єв (-ев), -ів - (8,8 %); -н - (6,9 %). Порівнюючи результати аналізу способів творення прізвищ іменникового та прикметникового типу, слід зазначити, що найпродуктивнішим для творення прізвищ студентів УМСА є морфологічний (суфіксальний) спосіб творення.

ОДОРАТИВНА ЛЕКСИКА В СЛОВНИКОВОМУ ДИСКУРСІ
ODORATIVE VOCABULARY IN VOCABULARY DISCOURSE

Курило В. О.
Науковий керівник: Юфименко В. Г.
KuryloV. O.
Scientifik adviser: YufymenkoV. G.
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра українознавства та гуманітарної підготовки

Актуальність виборутеми наукової роботи окреслили її й зумовили важливі фактори. Грунтовнедослідження семантики, етимологіїйфункційниххарактеристикодоративної лексики нині цілком на часі. Тож конкретну науковузацікавленість викликає те, що ця лексична група віддзеркалює історичний поступ народу України та його мови.

Мета роботи опрацюванняякісних і кількісних характеристик лексичних одиниць на позначення запаху в сучасній українській мові, з'ясування їхньої етимології, визначення лексико-семантичної сутності, пошук структурних і граматичних характеристик, системних зв'язків та стилістичних функцій.

Матеріали, методи та завдання, потрібні для досягнення поставленої мети**:**

- виокремити лексеми на позначення запаху, укласти їх реєстр (словник одоративної лексики), визначити їхнє місце й роль у лексичній системі української мови;
- дослідити семантичну будову зазначених номенів, окреслити їхні тематичні блоки;
- простежити етимологію базових лексем запаху;
- описати формально-граматичну будовуаналізованих одиниць;
- з'ясувати функційно-стилістичнінюанси назв запаху.

Результатироботи полягаютьу тому, що в нійвиконано комплексний аналіз номенів запаху: з'ясовано їхнєзначення та функції; досліджено етимологію; уперше в українській мовознавчійнауці укладено мінісловникодоративної лексики, яким зможуть користуватися студентимедичних вишівпід час збору анамнезу вориноларингології, а також студенти-філологипід час вивчення лексикології.

Висновки. Номени на позначення запаху в українській мові містятьактивну, історично сформованийблок слів, що досить активно використовується у мовленнєвих актах, наповненим семантичним багатством, поліфункційністю, структурними варіаціями. Це зумовлено давністю походження аналізованих назв та властивістюрепрезентувати життєво важливі функції захисних реакцій організму, що сформувалися в процесі тривалої еволюції людини в умовах трудової діяльностій взаємодії з довкіллям. Назви запаху репрезентують результат пізнавальної діяльності людини в одній із важливих сенсорних сфер. Для грунтовнішогой детальнішоголінгвістичного дослідження з метою тлумачення відповідних мовних явищ бажаним є залучення відомостей з медицини, фізіології, психології, предметом вивчення яких є відчуття запаху.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РЕПЕРТУАРІВ НАРОДНИХ АНСАМБЛІВ ПИРЯТИНЩИНИ
COMPARATIVE ANALYSIS OF FOLK ENSEMBLES OF PYRIATYN REGION

Мороз А. Д.
Науковий керівник: к. філ. н., доц. Лещенко Т. О.
Moroz A. D.
Scientific adviser: assoc. prof. Leshchenko T. A., PhD
Українська медична стоматологічна академія,
м. Полтава, Україна
Кафедра українознавства та гуманітарної підготовки

Актуальність праці українознавчого характеру підтверджують міркування про те, що в сучасному світі всі цивілізовані народи переживають процеси урбанізації та глобалізації, які нівелюють національні відмінності, уніфікують культуру різних етносів. Для української нації, яка впродовж століть потерпала від бездержавності, нищення національної культури, такі тенденції можуть стати згубними. Сприймаємо за необхідне докласти максимум зусиль для збереження, відродження, розвитку й презентації всього найкращого, що має український народ, насамперед нашої традиційної культури. Теоретико-методологічну базу дослідження цього питання ще й дотепер не вибудовано.

Мета роботи. дослідити особливості репертуару народних самодіяльних ансамблів Пирятинщини і виконати їх порівняльний аналіз.
Матеріали і методи. описовий, аналітичний, метод класифікації.
Результати. Культурна спадщина Пирятинського краю – невід'ємна частина світового культурного надбання. Її збереження й розвій – це завдання кожного небайдужого до вітчизняної історії українця. Натепер у Пирятинському районі нараховують 25 фольклорних колективів (202 учасники). Чотири з них мають почесне звання «народний самодіяльний колектив». Учасники колективів – «Древо», «Заспів», «Горлиця», «Молодички» тощо – сприяють своїм автентичним співом збереженню місцевих звичаїв і народних традицій. Ці колективи черпають із безглибинної криниці українського народного мелосу різноплановий і багатий репертуар. Вони вимогливо, з любов'ю підбирають пісні для виконання, виконують своє аранжування. У репертуарі колективу старовинні щедрівки, колядки, обрядові, бурлацькі й козацькі пісні. Кожна партія в тому чи іншому творі – це неповтора розповідь про Україну. Своїм мистецтвом учасники колективів радують не тільки жителів рідного села, району, області, а й іноземних глядачів. Народні самодіяльні фольклорні колективи Пирятинщини − активні учасники й переможці різноманітних культурно-мистецьких заходів, неодноразові призери обласних оглядів-конкурсів фольклорних ансамблів.
Висновок : У сучасній незалежній Україні відбувається процес національної ідентифікації, складовим елементом якої стало повернення до культурних витоків українського. Тому край необхідновивчати і зберігати народні традиції, сприяти процессу їх інтеграції в сучасне життя. Українці повертаються до джерел духовності. Нині, декларуючи прагнення інтегруватися до світової спільноти, демонструючи готовність до освоєння всього цінного, створеного іншими культурами, ми намагаємося зберегти вітчизняні історико-культурні й духовні надбання, зокрема народну пісню, увіковічену в розмаїтому репертуарі народних самодіяльних ансамблів Пирятинщини.

ОТНОШЕНИЕ К ПРОБЛЕМЕ ПЕРСПЕКТИВ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ЛИЧНОСТНОГО САМООПРЕДЕЛЕНИЯ БУДУЩЕГО МЕДИЦИНСКОГО СПЕЦИАЛИСТА В СОВРЕМЕННЫХ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ УСЛОВИЯХ НА КАФЕДРЕ УКРАИНОВЕДЕНИЯ И ГУМАНИТАРНОЙ ПОДГОТОВКИ
ATTITUDE TO THE PROBLEM OF PERSPECTIVES OF PROFESSIONAL-PERSONAL SELF-DETERMINATION OF THE FUTURE MEDICAL SPECIALIST IN MODERN SOCIO-CULTURAL CONDITIONS AT THE DEPARTMENT OF UKRAINIAN STUDIES AND HUMANITARIAN TRAINING

Аладжармех А., Рамдани М.
Научный руководитель: Владимирова В. И.
Aladjarmeh A., Ramdani M.
Scientific adviser: Vladymyrova V. I.
Украинская медицинская стоматологическая академия
г. Полтава, Украина
Кафедра украиноведения и гуманитарной подготовки
Цель авторов - анализ работы по решению *задачи* обоснования роли личностной активности в успешном профессионально-личностном самоопределении и в профессиональном росте будущего медика, проводимая в УМСА. Основным средством профессионально-личностного и социокультурного самоопределения и развития будущего врача становится обсуждение с ним принципов, ценностей, содержания и форм его работы.
Для того чтобы «ввести» студента в культуру, научить его осмысливать профессиональные нормы и доминанты, создавать на основе их творческой переработки новые, выбирать социальные, личностные стратегии развития, видеть перспективу своего профессионально-личностного «завтра», необходимо проявлять активность, что является решающим фактором успешного профессионально-личностного самоопределения. Так, для решения вышеупомянутых задач проведено устное анкетирование (*метод исследования*) среди иностранных студентов 1-2 курсов, направленное на изучение реального состояния проблемы.
Результаты исследования показывают довольно низкий уровень понимания большинством респондентов (58%) задач и целей профессионально-личностного самоопределения, но многие (76%) выражают готовность и желание строить карьеру с опорой на поиск себя не только в профессии, но и в личностном, социокультурном отношении., что позволяет сделать вывод: что молодые люди, выстраивая жизненные перспективы и нацеливаясь на успех, осознают важность не только профессионализма, но и стратегий, позволяющих реализовать себя в социальном и личностном плане («стать успешным руководителем»-71%, «влиться в коллектив»-69%, «найти коллег-друзей»-83% и др.).
На кафедре украиноведения и гуманитарной подготовки разработаны учебные пособия, включающие материалы для практических занятий по украинскому (русскому) языку как иностранному. Изучая курс «Иностранный язык профессионального направления», студенты знакомятся с основными стратегиями, задачами и целями профессионально-личностного самоопределения. На практических занятиях проводятся дискуссии по значимым для студентов вопросам, касающимся их профессионально-личностных перспектив, а также ответственности за результаты своего выбора, что позволяет им анализировать, проектировать жизненные и производственные ситуации, требующие выбора средств достижения поставленных целей.
Вывод: будущему специалисту при определении перспектив профессионально-личностного самоопределения крайне необходимо не просто войти в мир культуры, общества и профессии, но и самоопределиться в нём в роли полноправного «совладельца и соавтора», быть не только умелым «пользователем», а и создателем социокультурных и профессиональных ценностей, а основным фактором, способным разрешить противоречия в профессионально-личностном самоопределении студента, выступает сам студент, уровень его ориентации в мире ценностей культуры, общества, профессии и, так же как и осознание своих возможностей, потребностей, его способность пролонгировать своё будущее.

ПОРТФОЛІО ІНОЗЕМНОГО СТУДЕНТА В КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Й ПІЗНАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ КУЛЬТУРИ
FOREIGN STUDENT 'S PORTFOLIO IN THE CONTEXT OF LEARNING UKRAINIAN LANGUAGE AND UNDERSTANDING THE CULTURE OF UKRAINE

Мабрукі А.
Науковий керівник: к. філ. н. Жовнір М. М.
Mabrouki A.
Scientific adviser: Zhovnir M. M., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра українознавства та гуманітарної підготовки

Актуальність. Пріоритетним стає пошук дидактичних засобів, які мотивуватимуть студентів-іноземців вивчати дисципліну «Українська мова як іноземна». На сучасному етапі увагу педагогів прикуто до ролі, місця й можливостей використання технології студентського портфоліо. Ця проблема представлена у працях українських та іноземних дослідників (Т. Андрющенко, О. Бережна, С. Гуляєва, Н. Кононец, І. Нагрибельна, А. Петров, Ю. Романенко, M. Butler, E. Green, E. Riedel, J. R. Hill, J. Macdonald, M. I. .J. Hannafin, S. Dexter тощо).

Мета роботи. Окреслити суть, дидактичну роль та специфіку портфоліо студента-іноземця з дисципліни «Українська мова як іноземна».

Матеріали і методи. Використано метод аналізу, синтезу, порівняльно-зіставний метод, метод систематизації фактичного матеріалу, ілюстративний метод.

Результати. Для адаптації до нових життєвих реалій іноземні студенти намагаються вивчити українську мову, спілкуватися титульною мовою України. Крім цього, молодь з Марокко, Єгипту, Індії, Мавританії, Тунісу, Йорданії, Нігерії, Гани й багатьох інших країн світу прагне пізнати особливості вітчизняної культури. Основна мета формування портфоліо з дисципліни «Українська мова як іноземна» – це збір і систематизація інформації про індивідуальні досягнення студента-іноземця в процесі вивчення української мови. Вивчати мову країни, в якій живеш і навчаєшся, потрібно й для пізнання української культури. Кожен іноземний студент хоче якнайшвидше повноцінно орієнтуватися в новому соціально-культурному середовищі, тому охоче мандрує Україною, знаходить нових друзів- українців, черпає потрібну інформацію звідусіль. Портфолію дає змогу систематизувати зібраний матеріал і досвід. Така форма роботи – це можливість зафіксувати етапи досягнення певного рівня володіння українською мовою і те, як той чи той студент сприймає українську культуру. На наш погляд, портфоліо також сприяє зростанню мотивації студентів до самоосвіти, саморозвитку й демонстрації власної креативності.

Висновки. Отже, портфоліо – це спосіб фіксування, систематизації й оцінювання індивідуальних досягнень студента протягом певного періоду його навчальної діяльності (наприклад, протягом одного семестру, навчального року, кусу тощо). Портфоліо з дисципліни «Українська мова як іноземна» може містити такі розділи: 1) «Портрет»; 2) «Колекція навчальних матеріалів»; 3) «Самостійна робота студента»; 4) «Мої досягнення»; 5) «Я і Україна» тощо.

ПЕРЕКЛАД КОНЦЕПТУ «WAR» В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ
TRANSLATION OF THE CONCEPT "WAR" IN AN ENGLISH DISCOURSE TO UKRAINIAN LANGUAGE

Шевченко Н. С.
Науковий керівник: к. пед. н., доц. Шевченко О. М.
Shevchenko Natalia
Scientific adviser: assoc. prof. Shevchenko O. M., PhD
Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна
Кафедра українознавства та гуманітарної підготовки

Актуальність дослідження визначається екзистенційною значимістю концепту "WAR" в концептуальній картині світу. Військова справа грала важливу роль в англомовному соціумі. У світлі подій останніх років можна зробити висновок, що актуальність та важливість дослідження даного концепту не підлягають сумніву.

Метою роботи є виявлення і опис особливостей перекладу концепту "war" / "війна".

Матеріали та методи. Матеріалом слугували твори англійських письменників та англомовні періодичні видання.

Результати. Розглянемо значення "war", які містяться в словниках англійської мови: "Oxford English Dictionary"; "Collins Cobuild Advanced Learner's English Dictionary"; "Concise Oxford American Thesaurus". У вказаних словниках концепт "war" перекладається як: "збройна боротьба між державами або всередині держави", "кампанія проти чогось", "змагання між будь-ким", "ворожнеча", "напруженість". Розглянемо значення "війна" у "Великому тлумачному словнику української мови" та "Великому сучасному тлумачному словнику української мови". У вказаних словниках концепт "війна" тлумачиться як: 1) Збройна боротьба між державами, народами, племенами або громадськими класами всередині держави; 2) Боротьба за досягнення своїх цілей; 3) Прояв неприязного ставлення, постійні сварки; 4) Конфліктні відносини між державами, при яких обидві сторони використовують економічний й ідеологічний вплив; 5) Стан ворожнечі, непримиренне протистояння між окремими особами або групами. При порівнянні значень "war" і "війна" без уваги не можна залишити також і те, що в українських словникових статтях війна як прояв ворожнечі і суперництва вважається розмовною. нормою, в той час як в англійських словникових статях такої інформації не вказано. У 8 досліджених статтях, було виявлено 71 одиницю концепту "war", серед них 2 прикметники і 69 іменників. Прикметники були виділені на тій підставі, що в їх склад входив семантичний компонент "війна": "war-weary" (втомлений від війни), "war-wrecked" (зруйнований в результаті збройних зіткнень). Проілюструємо контекстуальний переклад знайдених лексичних одиниць: "turf war" (боротьба за територію між політичними угрупованнями), "cold war" (холодна війна), "trade war" (торгова війна), "war" (війна). Аналізуючи дані приклади, можна відзначити, що темантика концепту "war" повністю відповідає семантиці концепту "війна".

Висновки. Слово “war” в статтях зустрічається вкрай рідко. Замість нього характерно вживання синонімів. Це обумовлено нейтральним стилістичним забарвленням “war” і його узагальненістю

ТЕХНОЛОГІЇ WEB 2.0 В КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: СТВОРЕННЯ ХМАР СЛІВ
WEB 2.0 IN UKRAINIAN LANGUAGE AS A FOREIGN LEARNING: CREATING WORD CLOUDS

Мабрукі Ашраф,
Науковий керівник: к. філ. н. Жовнір М. М.
Mabrouki Ashraf,
Scientific adviser: Zhovnir M. M., PhD
Українська медична стоматологічна академія,
м. Полтава, Україна
Кафедра українознавства та гуманітарної підготовки

Актуальність. зумовлена активним впровадженням інформаційних технологій в освіту. З’являються нові можливості для ефективної організації навчального процессу, зокрема й вивчення української мови.

Мета роботи. описати досвід створення за допомогою веб-сервісу Wordart. com тематичних хмарин слів.

Матеріали і методи. У праці використано метод аналізу, метод систематизації фактичного матеріалу, ілюстративний метод.

Результати. Кількість іноземних студентів, які вступають до вітчизняних вишів, щоб отримати належну підготовку за обраними ними спеціальностями, зокрема й тими, які пов’язані з медициною чи стоматологією, щороку збільшується. Студенти намагаються вивчати українську мову, пізнавати культуру, історію й традиції українців. Викладачі прагнуть урізноманітнити навчальний процес, осучаснити традиційну методику подачі навчального матеріалу, мотивувати іноземних студентів виконувати завдання, працювати не лише в аудиторії, але й удома. Той, хто вивчає мову, повинен навчатисясамостійно, поповнювати свої знання, розширювати спектр базових умінь, розвивати власну культуру спілкування. Величезний потенціал для інтенсифікації процесу навчання української мови як іноземної, його індивідуалізації й орієнтації на реальну комунікацію має створення тегів слів. Хмари слів (хмари тегів) – це сучасний метод графічної фіксації й систематизації лексичного матеріалу. Для виконання завдань можна використовувати безкоштовний сервіс Wordart. com. Для студентів-іноземців цей сервіс дає змогу використовувати цікаві інструменти для роботи з новим лексичним матеріалом і фаховим медичними текстами. При цьому освоїти сервіси зі створення хмар слів зовсім неважко. Ми переконані, що будь-який словесний континуум «цілком можливо представити графічно. До слова, маємо досвід створення тегів до низки тем, зокрема «Спілкування лікаря з хворим з ознаками хвороб серцево-судинної системи» (3 курс, спеціальність «Медицина»), хмарини-екперименти з теми «Розпитування пацієнта з ознаками хвороб дихальної системи» (3 курс, спеціальність «Медицина») тощо.

Висновки. Отже, створення тематичних тегів слів **–** одна з продуктивнихосвітніх технологій, орієнтована на самостійне навчання студента, краще й швидше запам’ятовування інформації, розвиток його творчих здібностей, зацікавлення навчальною дисципліною «Українська мова як іноземна».

ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩЕГО СТОМАТОЛОГА НА ЗАНЯТИЯХ ПО ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ
FORMATION THE PROFESSIONAL COMPETENCE OF THE FUTURE DENTIST IN THE FOREIGN LANGUAGE LESSONS

Гужили О.
Научный руководитель: к. филол. н., доц. Козуб Г. Н.
Goujili O.,
Scientific adviser: assoc. prof. Kozub H. N., PhD
Украинская медицинская стоматологическая академия,
г. Полтава, Украина
Кафедра украиноведения и гуманитарной подготовки

Актуальность. обусловлена тем, что изучение языка на этапе В2 имеет прагматическую направленность, оно направлено на процесс коммуникации в учебно-профессиональной и профессиональной сфере.

Цель работы. определить семантические группы стоматологических терминов, структурно-семантические и грамматические особенности стоматологической лексики.

Материалы и методы. Материалом исследования послужили стоматологические термины. В работе использованы описательный, сопоставительный методы. Основной целью высшего образования является формирование профессиональной компетентности будущего специалиста. К профессиональнымкачествам студента-иностранца, будущего специалиста относят урівень владения языком. Эффективность профессионального общения студентов-стоматологов основана на усвоенииими правил и норм устной и письменной речи (это задача уровня А1) и применениеих в профессиональной сфере (задача уровня В2). Студенты 3 курса уже проходят практику в стоматологических клиниках, они должнывключаться в реальную профессиональную коммуникацию на русаком языке: общаться на профессиональном уровне, заполнять медицинскую документацию, вести диалог-расспрос: «практикант-больной», «врач-практикант», «практикант-медсестра» и т. д. Языковые трудности обусловлены огромным количеством медицинской лексики и терминологии. Болееузкий пласт медицинской лексики составляется стоматологическая лексика.

Результаты исследования. Стоматологическая термінологія включает в себя различные семантические группы:
1) названия болезней и симптомов: *стоматит, симптом, вазопареза*;
2) воспалительные процессы:*альвеолит*;
3) лекарственные средства:*шалфей*;
4) названия инструментов:*артикулятор*;

5) хирургические вмешательства: *гемисекция* и т. д. Они представляют собой различные структуры: слова, в том числе сложные, двух-, трехкомпонентные словосочетания, фразеологизмы, предложения.

Выводы. В результате исследования мы пришли к следующим выводам. Эффективность профессиональной языковой компетенции зависит от владения 1) терминологией специальности; 2) языковыми структурами (от словосочетаний, фразеологизмов до предложений; 3) стилевыми вариантами профессиональной речи в диалогах «врач-врач», «врач-больной». Эти знания необходимы студентам преждевсего во время специальной практики, а затем они составят основу лингвистической подготовки к работе по специальности – стоматолог.

КРЕАТИВНЫЙ ПОДХОД К ИЗУЧЕНИЮ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО НАПРАВЛЕНИЯ
A CREATIVE APPROACH TO LEARNING FOREIGN LANGUAGE FOR PROFESSIONAL PURPOSES

Лафтими И.
Научный руководитель: к. филол. н., доц. Глобина Л. В.
Laftimi I.
Scientific adviser: assoc. prof. Globina L. V., PhD
Украинская медицинская стоматологическая академия,
г. Полтава, Украина
Кафедра украиноведения и гуманитарной подготовки

Актуальность. Актуальность темы состоит в поиске новых нетрадиционных методов работы на занятиях по иностранному языку профессионального направления в медицинском вузе.

Цель работы. Цель работы – анализ средств создания, функционирования и восприятия лингвистического юмора как эффективного метода активизации учебного процесса в иноязычной аудитории.

Материалы и методы. Материалом исследования является подборка ситуативных микротекстов, выражений и лексических единиц соответствующего направления. В работе использованы методы межъязыковых сопоставлений, лексико-семантического и лингвостилистического анализа.

Результаты. В современном информационно-коммуникативном пространстве в качестве первостепенной дидактической задачи на занятиях по иностранному языку профессионального направления ставится задача формирования коммуникативной компетентности обучаемой личности. Одним из эффективных путей в этом направлении в медицинском вузе представляется развитие коммуникативных умений будущих врачей через моделирование речевых ситуаций с элементами непринуждённого лингвистического юмора. С другой стороны, лингвокреативная направленность учебного процесса повышает мотивацию иностранных студентов-медиков, стимулирует их интерес к предмету. С целью развития лингвистической креативной компетентности иностранцев на занятиях языковой подготовки используются прежде всего тексты, в которых комический эффект создаётся, главным образом, языковыми средствами, с помощью всевозможных лингвистических приёмов интерпретации и трансформации языковых единиц. В нашем исследовании представлено детальное описание средств создания лингвистического юмора в малых формах лингвистического творчества, к которым относятся иронические фразы и цитаты, юмористические миниатюры, различные фигуры речи (парономазия, оксюморон, градация и др.), терминологические скороговорки и чистоговорки. Большое внимание в работе уделяется прагматическому аспекту обучения иностранных студентов для формирования умений и навыков по использованию нестандартных языковых комплексов в профессиональной сфере. Лингвистический юмор в профессиональном медицинском языке используется в качестве средства психологической релаксации, имеет компенсаторные функции.

Выводы. Креативный подход к изучению иностранного языка в иноязычной аудитории способствует повышению коммуникативной компетентности будущих врачей.

СПЕЦИФИКА НАУЧНЫХ ТЕКСТОВ МЕДИЦИНСКОГО ПРОФИЛЯ НА НАЧАЛЬНОМ ЭТАПЕ ИЗУЧЕНИЯ ЯЗЫКА
SPECIFICITY OF SCIENTIFIC TEXTS OF MEDICAL PROFILE AT THE INITIAL STAGE OF LANGUAGE STUDY

Лоуаттар И., Саидмаматова С.
Научный руководитель: к. филол. н., доц. Козуб Г. Н.
Lauttar I., Saidmamatova S.
Scientific adviser: assoc. prof. KozubH. N., PhD
Украинская медицинская стоматологическая академия
г. Полтава, Украина
Кафедра украиноведения и гуманитарной подготовки

Актуальность. обусловлена необходимостью изучения медицинских текстов на протяжении всего пери ода обучения в вузе, восприятия, понимания и адекватного отображения информации. Эта работа способствует развитию самостоятельности в порске научной информации, применении на практике элементов обобщения, синтеза, анализа, а также – развитию творческих способностей студентов.

Цель работы. определить особенности научного стиля и специфіки научных текстов медицинского профиля, в частности – употребление терминологической лексики, морфолого-синтаксических и лексико-грамматичеких конструкций.

Материалы и методы. материалом послужили научные тексты из учебгого пособия «Русский язык как иностранный». В работе использованы методы описательный, сопоставительный. На начальном этапе обучения русскому язику студенты знакомятся с научным стилем. Примером научного стиля являются тексты по специальности. В них используется общенаучная, узкоспециальная, международная терминология. Текст по специальности дает возможность для понимания и определениятерминов, умения конспектировать, реферирования. Отбор текстов зависит от специальности и определяется коммуникативными потрібностями студентов, но в начале изучаются тексты общемедицинского профиля. Например : Ткань –это система клеток и неклеточных структур. Лекарственны есредства. Работа проходит в несколько этапов.

Результаты исследования. С целью выявления уровня знаний студентов, отношения к научной лексике нами было проведено анкетирование. Оно показало, что многи естуденты впервые начинают изучение языка на 1

курсе, урівень владения язиком минимальный, некоторые знают, что такоет ермины и понимают, зачеп им не обходимо изучать специальную лексику.

Выводы. Таким образом, мы пришли к следующим выводам. Научные тексты служат средством изучения будущей специальности. На начальном этапе обучения студенты получают базове знания, которые в дальнейшем формируют предметную компетенцію врача, в частности – стоматолога.

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЗЧИК

Afighi A. 50
Aisha A. 49
Ajala O. M. 76
Ajayi Modupe O. 49
Alhalahlah Q. 77
Amrani A. 77
Ani Monday E. 50
Anigboro K. O 51
Archana R. 76
Bezawada K. S. 76
Bieliaiev I. S. 108, 109
Boiko M. 77
Borovyk K. 7
Buhaievska M. 50
Dral V. S. 99
Dryha A. O. 90
Efimchuk D. V. 90
Elbanna A. 77
Elsharabasy A. 77
Emeje O. G. 50
Fleischhauer S 3
Gradil O. G. 18
Gumeniuk K. I. 127, 128
Holinchenko O. V. 127, 128
Hoshko V. S. 90
Idrissi I. 77
Ijeh N. I. 50
Jabwani M. 6
Jammoul A. 108
Kampil P. S. 26
Kapustianskyi I. D 3
Karlinska I. V. 129
Keshav K. 18
Khushboo K. 4
Kozachenko O. A. 129
Kyslyy V. F. 90
Ladzekpo Joyce Amegah 52, 53
Levchuk I. Yu. 90
Lunina A. O. 4
Magapu V. A. 5, l27
Maissi N. 7
Mamadaliyev I. 77
Mamazhonov A. 77
Mayzus O. S. 130
Mesceriakova V. 52, 53
Michael Nsiah A. 50
Mikhaleva K. V. 37
Mohammed K. 5
Motiekaityte R. 26
Msimbe E. P 51
Mutumba A. 108, 109
Navickaite A. 52, 53
Ndu Victory C. M. 51
Nikhil K. 78
Nwibe C 53
Nyamekye A. M 53
Okhrimenko I. V. 130
Olatunji V. O. 6
Omaro A. A. 50
Osaloni Sarah Omonor 52, 53
Osei-Frimpong B. 49
Osuji S. C 53
Oussalem H. 77
Pavlopoulou D. 7
Prakash M. D. 26
Ramkiran B. 5
Ranjeeta P. 5
Rhea S. 7
Rybalko D. O. 131
Sevretnik I. M. 132
Shevchenko K. V. 132
Shibani M. 27
Simpson T. S. 8
Sokolenko A. 77
Sokolnikova N. V 4, 5, 6
Solianyk Yu. V. 131
Svyryda O. S. 131
Timashkov O. V. 37
Toluwalase O. 49
Topchin M. 53
Torubara O. O. 90
Tsagkaris C. 7
Volchek V. S. 37
Waugh O. O. 8
Yushchenko Ya. O. 131
Yehya A 49
Zasenko S. V. 90
Агашков Є. О. 8
Адамович І. М. 37
Аимбетов Т. Д. 16
Аладжармех А. 144
Алхалахлах К. 87
Андрієнко Д. О. 38
Андросова А. А. 121
Антонійчук В. І. 9, 99
Антонюк К. Б. 100
Артеменко Р. Ю. 38
Атчибаева А. Б. 88
Бабина Н. В. 118
Базарбаєва Л. Ш. 85
Бала О. Г. 133
Балабан Л. О. 68
Балагута С. О. 39
Безкоровайна А. О. 18
Біла В. О. 54
Білаш В. П. 93
Білоусова Б. Р 57, 59
Біріна А. Р. 96
Бодаква А. Д. 58
Бодаква Ю. Д. 58
Боєчко Д. І. 54, 19, 27
Божко А. О. 67
Бойко Н. Ю. 58
Болтромеюк А. В. 119
Болюх В. В. 9
Борисенко М. В. 28, 91
Бородина Д. П. 119
Бородін М. О. 109
Братчук К. В. 78
Бугаєв В. Ю. 110
Бурлаков Н. О. 133
Буря Т. С. 91
Бусло Я. А. 68
Бутиріна І. Д. 10
Бучакчийська О. Ю. 19
Вансович О. С 10
Василега В. В. 31
Вдовиченко А. В. 39
Власенко О. В. 40
Войнаш В. А. 84
Войнова В. К. 134
Войтович М. М. 20, 40
Волчек В. С. 48
Вуразка К. В. 11, 134, 24
Габорець Я. В. 11
Гайдей А. Г. 58
Гайнова А. О. 28
Гаркун А. Д 57, 59
Гармаш А. Є. 20
Гафорова М. М. 15
Гирба М. В. 102
Голотюк В. В. 39
Голубець О. С. 110
Гончар А. О. 68
Гордієнко В. В. 40
Горюнова В. Е. 120
Гринів Н. М. 46, 55
Гриценко А. С. 40
Грінько Р. М. 106
Грушко О. О. 74
Гужили О. 146
Гуменюк М. О. 104
Гунас В. І. 105
Давискиба Д. О. 60
Давітян Д. Л. 60
Девянін С. В. 79
Дегтярьов А. О. 91
Дем'яненко І. В. 32
Дитюк Д. В. 111
Дікарева А. О. 29
Довгополий О. О. 112, 113
Дрига А. О. 100, 103
Дуда В. О. 35
Дудник А. А 41
Дутка М. А. 39
Дылкина Т. В. 124
Дяк Т. Л 64
Ельбанна А. 87
Ельшарабасі А. 87
Єфімчук Д. В42
Жага О. М. 29
Жиряда Н. Я. 30
Заказнікова І. В. 92
Зарина Флайшхауер 75
Засенко С. В. 42
Звонар Я. П. 104
Зінченко А. В. 117

Иванова Е. С. 48
Идрис Э. А. 121
Іваницька Т. А. 12
Іванова Д. В. 135
Івашина М. -Д. В. 112, 113
Ільницька Е. А. 27
Іщук Ю. А. 67
Калашник Л. О. 112, 113
Капітула В. І 11
Карлінська І . О. 12
Карташов Р. Р. 92, 95
Катриченко Л. О. 15
Кашкалда Ю. В. 67
Кислий В. Ф. 100, 103
Кислинський В. М. 92, 95
Кислицький В. М. 42
Кіруша І. С. 79
Коваленко К. В. 80, 83
Коваль Д. О. 68
Ковтун М. В 138
Козачек В. О. 80
Кондрух Н. Р. 101
Константінова А. С. 81
Конушева С. Е. 121
Корба А. І. 13
Коробко Е. О. 72
Корякіна О. С. 81
Котляр О. С. 110
Котуз М. В 42
Крючкова І. О. 21
Ксьонз В. І. 95, 97
Куйбіда С. О. 102
Кульмінська В. Ю. 82
Кульчицька С. М. 61
Куратнік Л. Л. 31
Курило В. О. 143, 143, 68
Курочкіна О. А. 61
Кушніренко Р. Г. 43
Лафтими И. 147
Лелях К. А. 63
Лиса Л. І. 21
Лоза А. С. 80, 83
Лопчинський П. О. 42
Лоуаттар И. 147
Лоцько В. І 14
Мабрукі А. 145, 146
Магаляс Д. Ю. 69
Магапу В. А. 138
Мадрімов І. 87
Макаренко О. Л. 92
Малєжик Є. Є. 62
Маляр О. Р. 114
Мамадалієв І. 87
Мамон В. С. 115
Мариняк Д. К. 116, 83, 84, 93
Мартинюк О. В. 31
Марченко Ю. Р. 139
Маслов І. О. 72
Масюкова Т. В. 62, 69
Мацицька Є. К. 94
Мацюра М. А. 102
Мачуленко Д. С. 63, 72
Мигаленко А. І. 22
Михайлусова Ю. С. 122
Міхно Ю. О. 43
Модестов О. І. 86
Мозговий Р. Ю. 135
Моісеєнко О. О. 45, 84
Момоход С. Ю. 43
Мороз А. Д. 144
Мотичак Б. С. 68
Моторна В. В. 101
Мохамед С. 103
Нагорна А. А. 40
Найдьонова Н. В. 63
Наливайко А. О. 94
Наст О. А. 122
Некрасов О. С. 70
Неляпіна М. М. 32, 55
Новікова В. В. 63, 68
Олексієнко А. А. 116
Олійник О. Г. 32
Ольховська С. В. 13
Оляновський С. А. 140
Орехович В. В. 72
Осадчук А. Ю. 103
Осинкін Н. О. 136
Охота Р. В. 92, 95
Охріменко І. В. 73
Панченко С. О. 117
Пасічник Т. С. 105
Пац О. В. 124
Перевертайло А. В. 13
Песковская Ю. 123
Плетньов В. В. 140
Плис О. В. 136
Поніматченко С. Л. 23
Поровай О. С. 69, 70
Портнов О. В. 137
Працюк Б. Ю. 45
Проценко К. А. 73
Прядка А. В. 86
Рамдани М. 144
Рева Р. О. 95, 97
Редькин Д. А. 124
Резников А. С. 124
Решетник Л. Л. 63
Рубан Н. С. 141
Русанов О. Д. 21
Саидмаматова С. 147
Саричева М. Я. 94
Саула Н. О. 23
Сбаі Фахим А. 87
Свирида О. С. 95, 97
Середюк М. -А. В 46, 55
Сивокінь К. В. 24, 116
Сидоренко А. В. 96
Симоненко І. А. 97
Синенька Н. В. 85
Синявська В. В. 85
Сірко Г. А. 44
Скиданов О. В. 14
Смолинець Р. Р. 85
Соколенко А. А. 86, 87
Соловьева Е. Н. 19
Стаднік Є. О. 14
Стасів І. Д. 46
Столяр О. А. 80
Стрижов М. А. 86
Сунцова К. А. 62, 70
Сухарєва Л. П. 96
Сухопер П. С. 104
Сушич О. В. 64
Танцура М. Р. 137
Танцюра О. С. 64
Теймуров Р. Р. 87
Темна К. Я. 24
Тесленко А. О. 117
Тимошенко О. П. 141
Ткаченко О. Т. 142
Токаренко М. О 45
Торубара О. О. 100, 103
Трошко И. В. 121
Уссалем Х. 87
Фам Т. А. 33, 45
Фафурдінова І. М. 73
Федорова О. Ю. 33
Федосов В. С. 118
Филенко Д. М 56
Фіцев Р. Х. 104
Фреїк С. П. 46, 55
Хилько А. О. 104
Ходжиева С. М. 125
Хомук Н. М. 104
Черничко П. П. 46
Чорний Д. В. 68
Чорний Є. М. 105
Шаповал К. І. 24, 43
Шапошніков Д. І. 118
Шапошнікова М. І. 81
Шевченко К. В. 135
Шевченко Н. С. 145
Шевчук А. Р 60
Шепетько Ю. О. 105
Шептицкая А. В. 125
Шешеня А. О. 47
Шклярук Є. 74
Шкодіна А. Д. 32, 34, 106
Щур В. В. 80
Юзленко Ю. С. 15
Ющенко Я. О 65, 92
Яворовський В. В . 74
Ягодка Б. В. 69
Якущенко А. О. 74
Яніогло О. О. 47
Янчевська М. І. 15, 35
Ярмілко А. О. 35
Ярославцева А. С. 16
Яценко А. В. 22
Яцишина З. В. 21

ЗМІСТ

SECTION OF CLINICAL MEDICINE #1 (ALLERGOLOGY, CARDIOLOGY, ENDOCRINOLOGY, INTERNAL MEDICINE, GASTROENTEROLOGY, HAEMATOLOGY, NEPHROLOGY, RHEUMATOLOGY)

СЕКЦІЯ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ №1
(АЛЕРГОЛОГІЯ, КАРДІОЛОГІЯ, ЕНДОКРИНОЛОГІЯ, ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА, ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЯ, ГЕМАТОЛОГІЯ, НЕФРОЛОГІЯ, РЕВМАТОЛОГІЯ) 3

SECTION OF CLINICAL MEDICINE #2
(INFECTIOUS DISEASES, OBSTETRICS AND GYNECOLOGY, PHTHISIOLOGY)

СЕКЦІЯ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ №2
(АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ, ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ, ФТИЗІАТРІЯ) 17

SECTION OF CLINICAL MEDICINE #3
(PSYCHIATRY, NARCOLOGY, NEUROLOGY, MEDICAL PSYCHOLOGY)

СЕКЦІЯ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ №3
(ПСИХІАТРІЯ, НАРКОЛОГІЯ, НЕВРОЛОГІЯ, МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ) 25

SECTION OF CLINICAL MEDICINE #4
(ONCOLOGY, OPHTALNOLOGY, OTOLARYNGOLOGY RADIOLOGY, UROLOGY)

СЕКЦІЯ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ №4 (ХІРУРГІЧНІ ДИСЦИПЛІНИ)..... 36

SECTION OF CLINICAL MEDICINE #5 (NEONATOLOGY, PEDIATRY)

СЕКЦІЯ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ № 5 (НЕОНАТОЛОГІЯ, ПЕДІАТРІЯ) 48

SECTION OF THERAPEUTIC DENTISTRY

СЕКЦІЯ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ 56

SECTION OF SURGICAL DENTISTRY

СЕКЦІЯ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ..... 65

SECTION OF ORTHOPEDIC DENTISTRY AND ORTHODONTICS

СЕКЦІЯ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ОРТОДОНТІЇ..... 70

SECTION OF EXPERIMENTAL MEDICINE
(BIOLOGICAL CHEMISTRY, MEDICAL BIOLOGY, MEDICAL CENETICS, MEDICAL PHISIICS, MICROBIOLOGY, PATHOPHYSIOLOGY, PHARMACOLOGY, PHYSIOLOGY)

СЕКЦІЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ
(БІОЛОГІЧНА ХІМІЯ, МЕДИЧНА БІОЛОГІЯ, МЕДИЧНА ГЕНЕТИКА, МЕДИЧНА ФІЗИКА, МІКРОБІОЛОГІЯ, ПАТОФІЗІОЛОГІЯ, ФІРМАКОЛОГІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ)..... 75

SECTION OF MORPHOLOGY(ANATOMY, CLINICAL ANATOMY, HISTOLOGY)

СЕКЦІЯ МОРФОЛОГІЇ (АНАТОМІЯ, КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ, ГІСТОЛОГІЯ) 88

SECTION OF PATOLOGY (FORESTIC NEDICINE, PATHOLOGICAL ANATOMY)

СЕКЦІЯ ПАТОЛОГІЇ (СУДОВА МЕДИЦИНИ, ПАТОЛОГІЧНА АНАТОМІЯ) 97

SECTION OF PUBLIC HEALTH AND PREVENTIVE MEDICINE

СЕКЦІЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ’Я ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ 105

SECTION OF PHILOLOGY AND SOCIAL SCIENCES

СЕКЦІЯ ФІЛОЛОГІЇ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК 124

SUBSECTION OF FOREING LANGUAGES
ПІДСЕКЦІЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ..... 124
SUBSECTION OF LATIN LANGUAGE
ПІДСЕКЦІЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ..... 129
SUBSECTION OF PHILOSOPHY
ПІДСЕКЦІЯ ФІЛОСОФІЇ 135
SUBSECTION OF UKRAINIAN STUDIES
ПІДСЕКЦІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА 139
АЛФАВІТНИЙ ПОКАЗЧИК 146

Свідоцтво державного комітету телебачення і радіомовлення України
Серія ДК №1691 від 17.02.2004р.

Редакційно-видавничий відділ
Української медичної стоматологічної академії
36011, м. Полтава, вул. Шевченка, 23